

V Bruseli 26. júna 2025
(OR. en)

10935/25

Medziinštitucionálny spis:
2025/0335 (COD)

ESPACE 51
MI 485
ENV 603
CODEC 915
EU-GNSS 12
CSCGNSS 3
CSCGMES 2
IND 234
CYBER 193
COMPET 634
HYBRID 83
PROCIV 81
IA 76

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	26. júna 2025
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2025) 335 final
Predmet:	Návrh NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti vesmírnych činností v Únii

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 335 final.

Príloha: COM(2025) 335 final

V Bruseli 25. 6. 2025
COM(2025) 335 final

2025/0335 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti vesmírnych činností v Únii

{SEC(2025) 335 final} - {SWD(2025) 335 final} - {SWD(2025) 336 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Vesmírne činnosti sa rýchlo rozširujú všade na svete, k čomu prispieva rastúci dopyt po vesmírnych údajoch a vesmírnych službách a znižovanie nákladov na výrobu a vypúšťanie družíc. Vesmírne hospodárstvo prilákalo aj nových hráčov na trhu.

S cieľom podporiť tento rozmach vesmírnych činností a rastúce zapojenie nových komerčných subjektov do cezhraničných vesmírnych činností prijalo 13 členských štátov vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa vesmíru. Odráža to záväzky medzinárodného práva, v ktorých sa vyžaduje dohľad nad vesmírnymi činnosťami. Výsledná zmes regulačných prístupov vedie k roztrieštenosti vnútorného trhu. Táto roztrieštenosť sa pravdepodobne zvýši, keďže viac členských štátov plánuje vytvoriť právne rámce pre vesmírne činnosti.

Rozdiely vo vnútroštátnych prístupoch k ochrane bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti vesmírnej infraštruktúry môžu mať nepriaznivý vplyv na poskytovanie vesmírnych údajov a vesmírnych služieb v Únii. To v konečnom dôsledku ovplyvňuje konkurencieschopnosť vesmírneho priemyslu v Únii a fungovanie cezhraničných hodnotových reťazcov. Všeobecným cieľom tejto iniciatívy je podporiť rozvoj a fungovanie vnútorného trhu pre vesmírny sektor. Konkrétne je cieľom iniciatívy:

- vytvoriť právny rámec Únie pre poskytovanie vesmírnych údajov a vesmírnych služieb vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie s cieľom podporiť inovácie a vytvoriť stabilné, predvídateľné a konkurencieschopné podnikateľské prostredie,
- zabezpečiť sledovateľnosť kozmických objektov a znížiť tvorbu kozmického odpadu, čím sa zvýši bezpečnosť vesmírnych činností,
- vytvoriť rámec pre posúdenie rizík, ktorý bude prispôbený špecifickým potrebám kybernetickej bezpečnosti vesmírnej infraštruktúry, čím sa zvýši odolnosť vesmírnych činností,
- vytvoriť spoločnú metódu na výpočet vplyvu vesmírnych činností na životné prostredie v Únii, čím sa zvýši udržateľnosť vesmírnych činností.

Očakáva sa, že touto iniciatívou sa poskytne právna istota, ktorú vesmírne prevádzkovatelia Únie potrebujú na vykonávanie vesmírnych činností, a podporí sa konkurencieschopnosť vesmírneho priemyslu, pričom sa budú riešiť riziká vyplývajúce z exponenciálneho rastu vesmírnych činností a zabezpečí sa dlhodobé využívanie vesmíru.

V politických usmerneniach Európskej komisie na roky 2024 – 2029⁽¹⁾, ako aj v Draghiho správe o budúcnosti európskej konkurencieschopnosti sa vesmírny priestor označuje za kľúčové strategické odvetvie Únie⁽²⁾ a odporúča sa v krátkodobom horizonte vytvoriť spoločný legislatívny rámec Únie pre fungujúci vnútorný trh pre vesmír. Komisia v dvoch nedávnych spoločných oznámeniach označila navrhovaný akt EÚ o vesmíre za kľúčovú prioritu: prístup EÚ k riadeniu vesmírnej prevádzky a stratégia EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu⁽³⁾. Táto legislatívna iniciatíva je reakciou na výzvy

⁽¹⁾ Politické usmernenia pre budúcu Európsku komisiu na roky 2024 – 2029, ktoré 18. 7. 2025 predstavila Ursula von der Leyenová; https://commission.europa.eu/document/e6cd4328-673c-4e7a-8683-f63ffb2cf648_sk.

⁽²⁾ Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti: správa Maria Draghiho z 9. 9. 2024.

⁽³⁾ Spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku Európskemu parlamentu a Rade (JOIN/2022/4 final z 15.2.2022) a spoločné oznámenie

členských štátov na prijatie opatrení na vytvorenie vnútorného trhu pre vesmírne činnosti prostredníctvom koherentného a stabilného regulačného rámca. V nedávnych záveroch Rady členské štáty uznali potrebu zabrániť fragmentácii vnútorného trhu s vesmírnymi službami a produktmi a zvýšiť globálnu konkurencieschopnosť vesmírneho priemyslu Únie⁽⁴⁾. Uznali význam činnosti Únie pri zabezpečovaní rovnakého zaobchádzania s vesmírnymi prevádzkovateľmi a rovnakých podmienok pre vesmírny priemysel Únie⁽⁵⁾. Význam vytvorenia právneho rámca na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti vesmíru uznali aj národné parlamenty⁽⁶⁾. Zástupcovia vesmírneho priemyslu vrátane malých a stredných podnikov (MSP) takisto vyjadrili podporu jasnému a predvídateľnému právnemu rámcu⁽⁷⁾.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Zmluvou OSN o kozmickom priestore sa upravuje globálny regulačný rámec pre kozmický priestor a zdôrazňuje sa zásada zodpovednosti štátov. Vyžaduje sa v nej, aby štáty udeľovali oprávnenia na svoje vesmírne činnosti, dohliadali na ne a niesli za ne zodpovednosť. Neexistencia konkrétnych záväzných technických pravidiel na vykonávanie všeobecných povinností vyplývajúcich zo Zmluvy o kozmickom priestore však viedla k rôznym požiadavkám na udeľovanie oprávnení, keďže členské štáty uplatňovali rôzne regulačné prístupy.

V súčasnosti má 13 členských štátov zavedené vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa vesmíru. Ostatné členské štáty právne predpisy týkajúce sa vesmíru pripravujú alebo aktualizujú existujúce právne predpisy, aby sa vyrovnali s príchodom nových komerčných subjektov a ich rozširujúcimi sa aktivitami. Nedostatočná koordinácia medzi rôznymi regulačnými prístupmi viedla k roztrieštenému regulačnému prostrediu, v dôsledku čoho môžu vznikajúce prekážky brániť fungovaniu vnútorného trhu s vesmírnymi službami a vesmírnymi údajmi v Únii.

Navrhovaným aktom EÚ o vesmíre sa harmonizuje právny rámec v celej Únii a integrujú sa požiadavky stanovené vnútroštátnymi právnymi predpismi týkajúcimi sa vesmíru, aby sa zabránilo prekryvaniu, duplicita a konfliktom a aby sa zlepšilo fungovanie vnútorného trhu.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Po prvé, pokiaľ ide o odolnosť, Únia prijala právne predpisy o kybernetickej bezpečnosti (smernica NIS 2) a fyzickej odolnosti kritických subjektov (smernica CER), ktorými sa posilňuje odolnosť pozemnej infraštruktúry podporujúcej vesmírne služby.

Zatiaľ čo smernica NIS 2 sa zaoberá prevádzkovateľmi pozemských segmentov na jednej strane a poskytovateľmi elektronických komunikácií na strane druhej, ani smernica NIS 2, ani smernica CER sa nevzťahuje na prostriedky vo vlastníctve Únie, ktoré sa využívajú v rámci Vesmírneho programu Únie. Preto neposkytujú úplný rámec riadenia rizík pre všetky segmenty vesmírnej infraštruktúry alebo pre všetkých vesmírnych prevádzkovateľov.

Európskemu parlamentu a Rade Stratégia Európskej únie v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu (JOIN/2023/9 final z 10.3.2023).

(4) Závery Rady o stratégii EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu, 14512/23 prijaté 13. novembra 2023; <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14512-2023-INIT/sk/pdf>.

(5) Závery o riadení vesmírnej prevádzky: súčasný stav, 15231/23 prijaté 8. decembra 2023; <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2023/12/08/space-traffic-management-council-adopts-conclusions-on-the-current-state-of-play/>.

(6) https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/16/dossiers/loi_europeenne_espace.

(7) Najmä pozičné dokumenty združenia Eurospace (združenie zastupujúce názory viac ako 80 spoločností pôsobiacich v oblasti vesmíru vrátane primárnych); SME4Space (združenie obhajujúce názory viac ako 800 spoločností vrátane 90 startupov); YEES (nedávno vytvorené združenie, ktoré zastupuje názory 13 spoločností zo sektora New Space).

Navrhovaným aktom EÚ o vesmíre sa táto medzera vyplňa stanovením konkrétnych a jednoznačných pravidiel kybernetickej bezpečnosti, ktoré sa vzťahujú na všetkých vesmírnych prevádzkovateľov a prostriedky vesmírnej infraštruktúry, čím sa vytvára prispôsobený základ odolnosti pre vesmírny sektor. Zainteresované strany z verejného a súkromného vesmírneho sektora budú mať jasne stanovené svoje právne povinnosti, ktoré sú potrebné na zabezpečenie odolnosti vesmírnej infraštruktúry a kozmických misií. Navyše keďže členské štáty transponujú a implementujú smernicu NIS2, vzniká bezprostredná potreba zosúladiť tieto nové pravidlá s osobitnými požiadavkami pre vesmírny sektor. Návrhom sa zabezpečuje jasné prepojenie so všeobecným rámcom kybernetickej bezpečnosti na úrovni Únie. Keďže akt EÚ o vesmíre sa stáva *lex specialis* vo vzťahu k opatreniam kybernetickej bezpečnosti vesmírnych prevádzkovateľov Únie, ktorí sa podľa smernice NIS 2 považujú za kľúčové alebo dôležité subjekty, títo vesmírni prevádzkovatelia by uplatňovali kapitolu o odolnosti, čím by sa predišlo duplicitným požiadavkám.

Po druhé, pokiaľ ide o otázky bezpečnosti, navrhovaným aktom EÚ o vesmíre sa zabezpečuje synergia s bezpečnostnými politikami a právnymi predpismi Únie. Ak sa vesmírne činnosti týkajú viacerých členských štátov, koordinácia s manažmentom letovej prevádzky sa dosahuje prostredníctvom nariadenia (EÚ) č. 2019/123, čím sa optimalizujú funkcie európskej siete. Incidenty na pomedzí leteckých a vesmírnych činností sa systematicky ohlasujú prostredníctvom povinného systému Únie na ohlasovanie udalostí zriadeného podľa nariadenia (EÚ) č. 376/2014. V budúcnosti môžu všetky budúce pravidlá pre prevádzku vo veľkých výškach zahŕňať vymedzenie pojmu nosná raketa, čím sa zabezpečí komplexné regulačné pokrytie týchto nových oblastí.

Po tretie sa v súlade s Európskou zelenou dohodou⁽⁸⁾ a cieľmi Únie v oblasti udržateľnosti⁽⁹⁾ navrhovaným aktom EÚ o vesmíre pomáha znižovať environmentálna stopa vesmírnych činností a umožňuje sa riešiť prípadné nové záväzky Únie vyplývajúce z medzinárodných dohôd uzatvorených v tejto oblasti v budúcnosti.

Metodiky hodnotenia vplyvov vesmírnych činností, napríklad posudzovanie životného cyklu (LCA) alebo environmentálne politiky a nástroje Únie, ako napríklad environmentálna stopa výrobku⁽¹⁰⁾, sú dnes zjavne nedostatočne rozvinuté⁽¹¹⁾. Okrem toho sa v žiadnom zo všeobecných rámcov udržateľnosti alebo rámcov týkajúcich sa environmentálnych a sociálnych rizík a rizík v oblasti správy a riadenia (rizík ESG)⁽¹²⁾ nezohľadňujú žiadne špecifické a obzvlášť zložité environmentálne vplyvy vesmírnych činností.

V nadväznosti na prístup environmentálnej stopy výrobku sa preto v návrhu aktu EÚ o vesmíre navrhuje vypracovanie a povinné používanie metodiky LCA špecifickej pre vesmír.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Právnym základom tohto návrhu je článok 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), v ktorom sa stanovuje prijímanie opatrení na zabezpečenie vytvorenia a fungovania vnútorného trhu.

⁽⁸⁾ Európska zelená dohoda – Európska komisia (europa.eu).

⁽⁹⁾ Dlhodobá stratégia do roku 2050 – Európska komisia (europa.eu).

⁽¹⁰⁾ Odporúčanie o používaní metód „environmentálnej stopy“ – Európska komisia (europa.eu).

⁽¹¹⁾ Je to zrejme napríklad v prípade vplyvov týkajúcich sa spaľovania pohonných látok, likvidácie raketových stupňov, environmentálneho rizika pri opätovnom vstupe do atmosféry a vplyvov jadrových zdrojov energie integrovaných do kozmických misií.

⁽¹²⁾ Smernica – 2022/2464 – smernica CSRD – <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj>.

Hoci v zmluve sa výslovne stanovuje právny základ pre opatrenia týkajúce sa vesmírnej politiky (článok 189 ZFEÚ), tento právny základ nemožno pre túto iniciatívu použiť. Článok 189 ZFEÚ sa vzťahuje len na opatrenia, ktorými sa podporujú spoločné iniciatívy, výskum a technologický rozvoj alebo koordinujú úsilie o prieskum a využívanie vesmíru. Výslovne sa v ňom vylučuje akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

V súlade s ustálenou judikatúrou sa však článok 114 ZFEÚ môže použiť ako právny základ na vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu s vesmírnymi službami a vesmírnymi údajmi⁽¹³⁾. Z tohto hľadiska môžu rozdielne prístupy členských štátov sťažovať vesmírnym prevádzkovateľom vykonávanie vesmírnych činností, najmä cezhraničných operácií, ktoré si vyžadujú získanie viacerých oprávnení od viacerých členských štátov (napríklad oprávnenie v štáte, v ktorom sa operácie vykonávajú a v ktorom sa kozmická loď vynáša na obežnú dráhu).

Navrhovaný akt EÚ o vesmíre prináša cieľnú harmonizáciu kľúčových aspektov bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti, ktoré sa riešia v rámci udeľovania oprávnení pre vesmírne činnosti. Zabezpečil by vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu s vesmírnymi službami a vesmírnymi údajmi, ktoré sa generujú využívaním a prevádzkou vesmírnej infraštruktúry. Členské štáty by uznávali oprávnenia na vesmírne činnosti vydané inými členskými štátmi, pokiaľ ide o kľúčové záležitosti, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie. Zároveň by si však ponechali možnosť uložiť prísnejšie požiadavky, ak je to objektívne potrebné na zaistenie bezpečnosti, odolnosti alebo environmentálnej udržateľnosti prevádzky kozmických lodí alebo vynesení na obežnú dráhu na ich území v prípade kozmických misií, ktoré vykonávajú vesmírni prevádzkovatelia Únie s oprávnením v iných členských štátoch.

Navrhovaným aktom EÚ o vesmíre by sa zaviedli homogénnejšie a konzistentnejšie požiadavky na udeľovanie oprávnení na celom vnútornom trhu, čo by zase pomohlo zvýšiť konkurencieschopnosť vesmírneho priemyslu Únie. Akt EÚ o vesmíre by umožnil vesmírnym prevádzkovateľom Únie vykonávať činnosti vo viacerých jurisdikciách bez prekážok a priniesol by potrebnú právnu istotu. To by podporilo investície do tohto sektora a zároveň uľahčilo rozširovanie podnikov zo sektora New Space. Rovnako by nové technológie, ktoré vychádzajú z požiadaviek stanovených v právnych predpisoch (t. j. ISOS, technológie súvisiace s odpadom a sledovaním, ako aj tmavá a tichá obloha), stimulovali priemyselné inovácie v tomto odvetví a prispeli by k dlhodobej bezpečnosti, udržateľnosti a odolnosti vesmírnych činností.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Členské štáty zaujali rozdielne prístupy k bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti vesmírnych činností. Opatrenia na úrovni Únie sú nevyhnutné na dosiahnutie cieľenej harmonizácie viacerých kľúčových aspektov, ktoré sú v súčasnosti vnútroštátnymi požiadavkami na udeľovanie oprávnení pokryté nerovnomerne.

Vytvorenie rámca na úrovni Únie by sa zvýšila spoločná úroveň bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti vesmírnych činností, čím by sa vytvorila významná pridaná hodnota v porovnaní s individuálnymi opatreniami na úrovni členských štátov.

Opatreniami na úrovni Únie by sa najmä: 1. vytvorili rovnaké podmienky v celej Únii prostredníctvom aproximácie požiadaviek na udeľovanie oprávnení týkajúcich sa bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti; 2. hladko začlenili nové pravidlá do súčasných právnych predpisov týkajúcich sa vesmíru, aby sa predišlo prekryvaniu, duplicite a konfliktom a zlepšilo sa fungovanie vnútorného trhu; 3. zabezpečilo, aby sa oprávnenia na vesmírne činnosti udelené v jednom členskom štáte uznávali v ostatných členských štátoch; 4.

⁽¹³⁾ Affaire C-376/98, RFA c. Parlement et Conseil [2000] Rec. s. I-8419, Affaire C-380/03, RFA c. Parlement et Conseil, Rec. [2006] I-1157.

zabezpečila lepšia a homogénnejšia ochrana všetkých prostriedkov vesmírnej infraštruktúry v celej Únii, čím sa pomôže zabezpečiť, aby táto infraštruktúra bezpečne a spoľahlivo poskytovala vesmírne údaje a vesmírne služby, a 5. zabezpečila konzistentnosť pri hodnotení vplyvu vesmírnych činností na životné prostredie.

Spoločný prístup na úrovni Únie by zároveň spravil z Únie globálneho tvorca noriem v oblasti, ktorá si naliehavo vyžaduje dlhodobé riešenia.

- **Proporcionalita**

Ako sa uvádza v sprievodnom posúdení vplyvu, návrh nepresahuje rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie cieľov tejto iniciatívy, a nevedie k vzniku neprimeraných nákladov, ktoré by mohli poškodiť konkurencieschopnosť vesmírneho priemyslu Únie.

Opatrením Únie by sa vytvoril spoločný základ pre aspekty bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti vesmírnych činností v Únii, pričom by a) bolo primerané špecifickým rizikám každej obežnej dráhy, nadmorskej výšky alebo špecifikám, ktoré vyvolávajú nekritické kozmické misie; b) bolo naďalej technologicky neutrálne a c) plne by sa ním rešpektovali právomoci členských štátov v oblasti národnej bezpečnosti.

Návrhom sa minimalizuje neprimeraná záťaž zefektívnením udeľovania oprávnení sústavám (napr. jedno oprávnenie pre každú sústavu, a nie pre každú družicu). Miernejší bezpečnostný režim sa uplatňuje na kozmické misie na veľmi nízkej zemskej dráhe, ktorých rýchlym opätovným vstupom do atmosféry sa prirodzene obmedzuje tvorba odpadu, zatiaľ čo povinnosti týkajúce sa odolnosti sa stupňujú podľa veľkosti vesmírneho prevádzkovateľa, kritickosti misie a použitia pohonu.

- **Výber nástroja**

Článkom 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa Európsky parlament a Rada splnomocňujú na prijímanie nariadení a smerníc.

Komisia sa rozhodla predložiť návrh nariadenia s cieľom zabezpečiť jednotnú úroveň vykonávania v celej Únii. Tým sa zamedzí tomu, aby rozdiely bránili poskytovaniu vesmírnych činností a vesmírnych údajov na vnútornom trhu, zaručí sa právna istota a transparentnosť, zaistí sa jednotná ochrana práv a povinností všetkých poskytovateľov vesmírnych služieb z EÚ a tretích krajín na vnútornom trhu a umožní sa jednotné vykonávanie vo všetkých členských štátoch.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Pri vypracúvaní návrhu Komisia v súlade s usmerneniami pre lepšiu právnu reguláciu viedla rozsiahle konzultácie so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami. Uskutočnila cieleňú konzultáciu a otvorenú verejnú konzultáciu, zverejnila výzvu na predkladanie podkladov, uskutočnila osobitné prieskumy v troch hlavných oblastiach, ktorých sa návrh týka, a zorganizovala štyri semináre pre zainteresované strany. Tieto podnety boli zahrnuté do štúdie podporujúcej prípravné práce Komisie.

a) Cielená konzultácia so zainteresovanými stranami

Cielená konzultácia so zainteresovanými stranami prebiehala od 29. septembra do 2. novembra 2023. Zameriavala sa na vesmírny priemysel, pričom zahŕňala subjekty, ako sú akademické/výskumné inštitúcie, obchodné združenia, výrobcovia kozmických lodí, vesmírni prevádzkovatelia, letecké spoločnosti alebo poskytovatelia leteckých navigačných služieb, spotrebiteľské organizácie, environmentálne organizácie, mimovládne organizácie (MVO), verejné orgány, odborové organizácie a verejnosť. Príspevky zaslalo 27 členských štátov EÚ (47 % respondentov) a niekoľko tretích krajín, ako napríklad Kanada, Japonsko, Nórsko, Švajčiarsko, Spojené štáty a Spojené kráľovstvo (5 %). Pôvod zvyšných odpovedí (49 %) nebol špecifikovaný.

Celkovo bolo doručených 333 príspevkov a 65 sprievodných dokumentov, z ktorých 170 pochádzalo od organizácií, 153 od jednotlivcov a zvyšok boli anonymné príspevky. Spomedzi týchto organizácií bolo 62 % mikropodnikov, malých alebo stredných podnikov.

Z odpovedí na prieskum, ako aj z prijatých pozičných dokumentov, vrátane dokumentov od priemyselných združení, vyplynula široká podpora aktu EÚ o vesmíre. Európsky vesmírny priemysel sa najmä zhoduje na tom, že aktom EÚ o vesmíre by sa poskytol jasný a spoločný rámec, ktorým by sa harmonizovali rozdielne kľúčové pravidlá týkajúce sa vesmírnej činnosti v Únii. Považuje sa to za mimoriadne cenné, pretože to organizáciám umožňuje ľahko expandovať do zahraničia a ponúkať svoje služby vo viacerých členských štátoch. Okrem toho sa zavedenie aktu EÚ o vesmíre považuje za príležitosť, aby Únia prevzala vedúcu úlohu pri stanovovaní celosvetových noriem pre bezpečnejší, odolnejší a udržateľnejší vesmír.

Zástupcovia odvetvia zároveň zdôraznili, že cieľom aktu EÚ o vesmíre by malo byť zachovanie konkurencieschopnosti odvetvia tým, že sa do jeho pôsobnosti zahrnú spoločnosti z tretích krajín, ktoré uvádzajú produkty alebo služby na trh Únie. Zástupcovia priemyslu a združení takisto vyjadrili obavy z potenciálnej záťaže a dodatočných nákladov, ktoré by v dôsledku aktu EÚ o vesmíre mohli vzniknúť startupom a MSP, a vyzvali na prijatie podporných opatrení na kompenzáciu tohto vplyvu.

b) Verejná konzultácia

Verejná konzultácia so zainteresovanými stranami prebiehala od 4. októbra do 28. novembra 2023. Prieskum obsahoval 11 otázok všeobecnej povahy o bezpečnostných rizikách pre vesmírne činnosti a otázky o možných opatreniach na úrovni Únie. Celkovo bolo prijatých 44 príspevkov od jednotlivcov, organizácií, akademických/výskumných inštitúcií, verejných orgánov, obchodných združení a mimovládnych organizácií.

Z prieskumu vyplynula silná podpora zainteresovaných strán pre akt EÚ o vesmíre. Respondenti poukázali na nedostatočnosť súčasných vnútroštátnych a medzinárodných právnych predpisov týkajúcich sa vesmíru a zdôraznili potrebu komplexného regulačného rámca. Väčšina zainteresovaných strán sa zasadzuje za kombináciu záväzných a dobrovoľných opatrení na zaistenie bezpečnej, odolnej a udržateľnej vesmírnej prevádzky, pričom sa všeobecne uznáva význam medzinárodnej spolupráce.

• Získavanie a využívanie expertízy

Komisia pri vypracúvaní správy o posúdení vplyvu vychádzala z odborných poznatkov externých organizácií:

- spoločnosti Deloitte a Roland Berger poskytli poradenskú podporu pri vypracúvaní správy o posúdení vplyvu,
- Cyberinflight a RHEA Group prispeli svojimi odbornými znalosťami v oblasti kybernetickej bezpečnosti týkajúcej sa vesmíru,

- Komisia 16. februára 2023 a 13. novembra 2023 usporiadala dva semináre s odborníkmi na európske právne predpisy o vesmíre,
- spoločnosť Euroconsult vypracovala štúdiu o európskom vesmírnom priemysle a trhu,
- Komisia spolupracovala s rôznymi zainteresovanými stranami [napr. s Agentúrou Európskej únie pre vesmírny program (EUSPA), inými odbormi Komisie, Európskou vesmírnou agentúrou (ESA) a priemyselnými združeniami] s cieľom zhromaždiť komplexné údaje na podporu posúdenia vplyvu.
- **Posúdenie vplyvu**

Komisia v súlade s politikou „lepšej právnej regulácie“ uskutočnila posúdenie vplyvu tohto návrhu. Výbor Komisie pre kontrolu regulácie vydal 22. februára 2024 kladné stanovisko s výhradami k posúdeniu vplyvu⁽¹⁴⁾. Zvažoval tieto možnosti politiky:

- Možnosť 1: Komisia by uľahčila kodifikáciu nezáväzných opatrení medzi odvetvím a členskými štátmi prostredníctvom prístupu založeného na spoluregulácii. Spoluregulácia spája legislatívne a regulačné opatrenia s opatreniami, ktoré prijímajú najviac zainteresované subjekty, pričom sa využíva ich praktická odbornosť. Okrem toho sa ňou podporuje vývoj značiek v tomto odvetví.
- Možnosť 2: prijatie záväzného rámca Únie.
- Možnosť 2+: prijatie záväzného rámca Únie uvedeného v možnosti 2 v spojení s nezáväznými a podpornými opatreniami.
- Možnosť 2++: možnosť politiky 2 a 2+ s medzinárodnými dvojstrannými dohodami na podporu globálneho prístupu k bezpečnosti, odolnosti a environmentálnemu vplyvu vesmírnych činností.

Na základe posúdenia a porovnania všetkých možností bola uprednostňovanou možnosťou možnosť 2+ „Prijatie záväzného rámca na úrovni Únie v spojení s nezáväznými opatreniami“. Tento výsledok je takisto v súlade s uprednostňovanou možnosťou, ktorú si vybrali zainteresované strany (vrátane MSP) v rámci cieľenej konzultácie.

Prehľad hospodárskeho vplyvu

Zavedenie regulačného rámca pre vesmírny sektor je spojené s viacerými nákladmi a prínosmi pre verejný aj súkromný sektor.

Pokiaľ ide o verejný sektor, členské štáty so zavedenými vesmírnymi programami už posudzujú mnohé z plánovaných požiadaviek v súlade so zmluvnými záväzkami OSN. V týchto členských štátoch pôsobí väčšina európskeho vesmírneho sektora a ich pravidlá by si vyžadovali len malé úpravy, ktoré by viedli k minimálnej administratívnej záťaži (1 – 2 ekvivalenty plného pracovného času). Členské štáty, ktoré nemajú žiadne právne predpisy týkajúce sa vesmíru, sú naopak zvyčajne miestami vykonávania nových vesmírnych činností. V tomto prípade by náklady na úpravu týkajúce sa nových požiadaviek boli stále obmedzené (do 4 ekvivalentov plného pracovného času).

V súvislosti s technickým posúdením na splnenie požiadaviek Únie na udeľovanie oprávnení sa členské štáty môžu rozhodnúť, že využijú technické posúdenie, ktoré poskytuje agentúra ESA a Agentúra Únie pre vesmírny program (EUSPA alebo „agentúra“).

V súkromnom sektore sa náklady líšia v závislosti od spoločnosti. Prevádzkovatelia družíc môžu čeliť zvýšeniu výrobných nákladov na družicové platformy až o 10 % v závislosti od

⁽¹⁴⁾ Odkazy na zhrnutie a kladné stanovisko výboru pre kontrolu regulácie budú uvedené po ich uverejnení.

požiadaviek na kozmické misie. Poskytovateľom služieb vynášania na obežnú dráhu vzniknú dodatočné náklady, pričom veľkí poskytovatelia môžu zaplatiť až 1,5 milióna EUR za ťažké nosné rakety (trieda Ariane 64) a MSP až 200 000 EUR. Náklady spoločností na riadenie rizík sa odhadujú na 10 % ich rozpočtov na IT a požiadavky na udeľovanie oprávnení na jednu produktovú líniu budú stáť približne 100 000 EUR. Vykonávanie pravidiel pre kategórie environmentálnej stopy výrobku bude stáť 4 000 až 8 000 EUR.

Napriek týmto nákladom sa očakáva, že zjednodušenie regulácie prinesie významné výhody. Možnosťou uvádzať na trh jeden produkt v 27 členských štátoch sa zjednodušuje prístup a znižujú sa administratívne prekážky, čo umožňuje rýchlejšie uvedenie na trh. Predpokladá sa, že len prechodom od udeľovania oprávnení jednotlivým družiciam k udeľovanou oprávnení sústavám prevádzkovateľa družíc v nasledujúcom desaťročí ušetrí 68 miliónov EUR. Okrem toho sa odhaduje, že predĺženie životnosti družíc na nízkej zemskej dráhe z päť na šesť rokov bude mať ročný hospodársky vplyv vo výške 1,3 miliardy EUR. Spoločnosti získajú globálnu konkurenčnú výhodu a budú mať prospech z vysokých noriem kybernetickej bezpečnosti, ktorými sa znižujú riziká spojené s kybernetickou bezpečnosťou, pričom výrobcovia môžu ušetriť 320 miliónov EUR ročne. Z dlhodobého hľadiska sa očakáva, že navrhovaným aktom EÚ o vesmíre sa podporí vesmírny priemysel Únie (podľa výpočtov by mal do roku 2031 predstavovať 20 % z predpokladaného trhu s hodnotou 700 miliárd EUR) a zároveň sa podporí vznik nových obchodných segmentov, ako je aktívne odstraňovanie odpadu, servis na obežnej dráhe, montáž a výroba a šifrovacie technológie.

Prehľad sociálneho vplyvu

V porovnaní s ostatnými možnosťami by uprednostňovaná možnosť priniesla značné výhody z hľadiska zvýšeného dodržiavania predpisov vzhľadom na záväzný charakter plánovaných opatrení (v spojení s nezáväznými a podpornými opatreniami). Chránil by sa ňou prístup verejnosti k vesmírnym službám, zvýšila by sa dôvera v služby vesmírnych systémov a vo vesmírne údaje a ich využívanie a zlepšila by sa správa prostredníctvom harmonizovaných podmienok udeľovania oprávnení. Okrem toho by sa znížením svetelného znečistenia ochránili astronómovia a pôvodné obyvateľstvo a prispelo by sa k inováciám, rastu a konkurencieschopnosti vo vesmírnom sektore.

Prehľad vplyvu na životné prostredie

Uprednostňovaná možnosť by mala pozitívny vplyv na životné prostredie vďaka povinným požiadavkám, ktoré sa vzťahujú na sťahovanie družíc z obežnej dráhy, a spoločnému posudzovaniu životného cyklu. Na základe pravidiel pre kategórie environmentálnej stopy výrobku by sa požiadavkou na udeľovanie oprávnení poskytoval prehľad rôznych kategórií vplyvu na životné prostredie. Uľahčil by tiež prístup vesmírneho priemyslu Únie k udržateľnému financovaniu.

• Regulačná vhodnosť a zjednodušenie

Spoločným regulačným rámcom by sa zvýšila konkurencieschopnosť vesmírneho priemyslu Únie tým, že by sa 1. znížilo administratívne zaťaženie a náklady spoločností, ktoré by už nemuseli spĺňať viaceré nekoordinované požiadavky v celej Únii; 2. zvýšila spoľahlivosť spoločností Únie pôsobiacich v oblasti vesmíru prostredníctvom zvýšenej odolnosti a bezpečnosti, čo im poskytne globálnu konkurenčnú výhodu.

Posilnenou integráciou vnútorného trhu by sa takisto otvorili dvere k novým trhom pre MSP, čím by sa rozšírila veľkosť príslušného trhu Únie a podporili sa inovácie. To by takisto prilákalo viac súkromných investícií, ktoré by prispeli k rozšíreniu a rastu sektora New Space v Únii (najmä startupov, rozširujúcich sa podnikov a MSP, ktoré potrebujú získať viac finančných prostriedkov).

Cieľom navrhovanej iniciatívy je vytvoriť spoločné rovnaké podmienky na úrovni Únie a zabezpečiť, aby vesmírne prevádzkovatelia Únie netrpeli narušením hospodárskej súťaže vesmírnymi prevádzkovateľmi usadenými mimo Únie, ktorí majú výhodu menej prísnych noriem. Možnosťou vzájomného uznávania by sa v konečnom dôsledku mohol zvýšiť podiel vesmírnych prevádzkovateľov Únie na trhu.

Náklady pre odvetvie, a najmä pre MSP by vyplývali z potreby splniť technické a prevádzkové požiadavky spolu s dodatočnými nákladmi na administratívne kontroly a presadzovanie. Celkovo sa týmito zmenami pravdepodobne zvýši administratívne zaťaženie a náklady v celom odvetví, a to aj pre MSP. Výrobné náklady by sa mohli zvýšiť o 3 % až 10 %. Tento vplyv by sa dal zmierniť: i) účinkom podporných opatrení a ii) proporционаlitou zakotvenou v pravidlách (s cieľom zohľadniť napríklad veľkosť spoločností, kritickosť misie alebo obežnú dráhu). Iniciatíva by malým a stredným podnikom priniesla aj prevádzkové výhody, a to zvýšenie príjmov vďaka dlhšej životnosti družíc.

- **Základné práva**

Týmito povinnosťami sa plne rešpektuje sloboda podnikania (článok 16 Charty základných práv Európskej únie). Spoločným regulačným rámcom by sa zvýšila právna istota a podporilo prostredie priaznivé pre inovácie a hospodársku súťaž vo vesmírnom sektore. Týmito požiadavkami sa sledujú legitímne ciele všeobecného záujmu, ktorými sa zaisťuje bezpečnosť, odolnosť a environmentálna udržateľnosť vesmírnych činností. Okrem toho sa obmedzujú na to, čo je nevyhnutné a primerané, pričom sa zaručuje, že akýkoľvek vplyv na činnosti vesmírnych prevádzkovateľov zostane obmedzený a v súlade so zásadou proporcionality zakotvenou v článku 52 ods. 1 charty.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Podrobný prehľad dôsledkov návrhu na rozpočet Európskej únie je uvedený v legislatívnom finančnom a digitálnom výkaze, ktorý je pripojený k tomuto návrhu.

Návrh má vplyv na príslušné orgány na vnútroštátnej úrovni (t. j. orgány zodpovedné za vydávanie príslušných oprávnení na vykonávanie vesmírnych činností). Tieto vplyvy sú podrobnejšie opísané v prehľade hospodárskeho vplyvu a v posúdení vplyvu.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Konkrétne ciele iniciatívy by sa monitorovali každoročne. Návrh by sa vyhodnotil päť rokov po nadobudnutí jeho účinnosti s cieľom posúdiť vplyv na trh a reakciu trhu, najmä pokiaľ ide o MSP.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

HLAVA I Všeobecné ustanovenia

V **hlave I** (článoch 1 až 5) sa stanovujú všeobecné pravidlá týkajúce sa predmetu nariadenia. Tieto pravidlá sa vzťahujú na udeľovanie oprávnení na vesmírne činnosti v Únii, na ich registráciu a dohľad nad nimi, riadenie prevádzky na obežnej dráhe, aspekty riadenia a presadzovania a na zavedenie vesmírnej značky Únie. V článku 2 („Rozsah pôsobnosti“) sa uvádza, na ktorých poskytovateľov vesmírnych služieb a kozmické objekty sa nariadenie vzťahuje, vrátane prevádzkovateľov z tretích krajín, ktorí poskytujú vesmírne služby alebo vesmírne údaje v Únii. V hlave I sa takisto stanovuje zásada voľného pohybu vesmírnych údajov a vesmírnych služieb v rámci Únie a obsahuje ustanovenie, ktorým sa zachováva právomoc členských štátov v oblasti národnej bezpečnosti. Nakoniec je v nej uvedené vymedzenie kľúčových pojmov používaných v celom nariadení.

HLAVA II Udeľovanie oprávnení a registrácia vesmírnych činností

V **kapitole I** (článkoch 6 až 10) sa stanovujú podmienky, ktoré musia vesmírne prevádzkovatelia v Únii splniť, aby získali oprávnenie na vykonávanie vesmírnych činností. Príslušné vnútroštátne orgány členských štátov dohliadajú na proces udeľovania oprávnení vesmírnym prevádzkovateľom Únie a informujú agentúru o všetkých oprávnených vesmírných prevádzkovateľoch. Agentúra registruje všetkých vesmírných prevádzkovateľov v únijskom registri kozmických objektov (URSO) vrátane vesmírných prevádzkovateľov z tretích krajín, v prípade ktorých Komisia prijala rozhodnutie, ako sa uvádza v kapitole III. Zavádza sa zjednodušený postup udeľovania oprávnení na vynesenie družicovej sústavy na obežnú dráhu a ich následného obnovenia alebo odňatia. V súlade so zásadou proporcionality sa pre určité kategórie vesmírných prevádzkovateľov Únie stanovujú zjednodušené režimy a osobitné výnimky.

V **kapitole II** (článkoch 11 až 13) sa stanovuje postup udeľovania oprávnení pre vesmírných prevádzkovateľov Únie, ktorí majú v úmysle prevádzkovať alebo vynášať prostriedky vo vlastníctve Únie na obežnú dráhu. Komisia vydáva oprávnenie (na základe návrhu agentúry na technické posúdenie), vykonáva priebežný dohľad a za okolností stanovených v nariadení pozastavuje alebo odníma oprávnenie v súvislosti s prostriedkami vo vlastníctve Únie.

V **kapitole III** (článkoch 14 až 23) sa stanovujú pravidlá registrácie prevádzkovateľov z tretích krajín a medzinárodných organizácií poskytujúcich vesmírne služby v Únii. Obsahuje osobitné výnimky pre služby vynášania na obežnú dráhu poskytované subjektmi z tretích krajín, vládnymi subjektmi tretích krajín, ako aj doložku o mimoriadnych situáciách na jednotnom trhu. Vesmírne prevádzkovatelia z tretích krajín a medzinárodné organizácie, ktoré poskytujú vesmírne služby alebo vesmírne údaje v Únii, sa zaregistrujú v registri URSO po preukázaní splnenia technických požiadaviek stanovených v nariadení. Agentúra vypracuje aj osobitný zoznam všetkých primárnych poskytovateľov vesmírných údajov v Únii. Predpokladá sa, že vesmírne prevádzkovatelia usadení v tretej krajine, pre ktorú Komisia prijala rozhodnutie o rovnocennosti, spĺňajú požiadavky nariadenia. Prevádzkovatelia z tretích krajín určia právneho zástupcu v Únii, ktorý zaručí účinnú spoluprácu s príslušnými orgánmi, Komisiou a agentúrou.

V **kapitole IV** (článkoch 24 až 27) sa stanovujú pravidlá týkajúce sa zriadenia registra URSO, elektronického osvedčenia a poskytovania vesmírných údajov a vesmírných služieb v Únii. Agentúra bude vydávať elektronické osvedčenia potvrdzujúce súlad vesmírných údajov a vesmírných služieb poskytovaných subjektmi z tretích krajín a medzinárodnými organizáciami s požiadavkami nariadenia. K zmluvám o poskytovaní vesmírných údajov a vesmírných služieb v Únii musí byť priložené elektronické osvedčenie a primárni poskytovatelia vesmírných údajov musia agentúre oznámiť akékoľvek podozrenie na nezrovnalosti.

HLAVA III Aspekty riadenia

V **kapitole I** (článkoch 28 až 39) sa v oddiele 1 stanovujú hlavné zásady riadenia pre členské štáty, pokiaľ ide o udeľovanie oprávnení a dohľad nad vesmírnymi činnosťami a dohľad nad trhom. Každý členský štát by mal určiť alebo zriadiť príslušný orgán s dostatočnými zdrojmi a právomocami na dohľad nad dodržiavaním predpisov vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie. Príslušné vnútroštátne orgány majú mať právomoci v oblasti dohľadu, vyšetrovania, nápravy a udeľovania sankcií.

V oddiele 2 sa stanovujú postupy pre členské štáty, ktoré majú v úmysle určiť kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti. Uvedené členské štáty vymenujú orgán, ktorý bude posudzovať, určovať a monitorovať kvalifikované odborné subjekty. Môže to byť vnútroštátny akreditačný orgán určený na vnútroštátnej úrovni, ktorého úlohou je zabezpečiť, aby tieto orgány spĺňali a udržiavali technickú spôsobilosť potrebnú na posúdenie súladu s technickými požiadavkami hlavy IV nariadenia. Členské štáty informujú Komisiu o svojich

kvalifikovaných odborných subjektoch. V oddiele 3 sa uvádza postup podania žiadosti o získanie štatútu kvalifikovaného odborného subjektu pre záležitosti, na ktoré sa vzťahuje hlava IV, a uplatniteľné požiadavky. Členské štáty zabezpečia, aby sa proti rozhodnutiam prijatým kvalifikovanými odbornými subjektmi bolo možné odvolať.

V **kapitole II** (článkoch 40 až 57) sa stanovuje riadenie na úrovni Únie, pričom v oddiele 1 sa podrobne uvádzajú úlohy a zodpovednosti. Agentúre sa udeľujú nové úlohy, najmä podporovať Komisiu a pomáhať jej pri udeľovaní oprávnení vesmírnym prevádzkovateľom Únie prevádzkujúcim prostriedky vo vlastníctve Únie a dohľade nad nimi, pri registrácii vesmírnych prevádzkovateľov z tretích krajín a medzinárodných organizácií poskytujúcich vesmírne údaje a vesmírne služby v Únii. Agentúra vytvorí a bude spravovať potrebné databázy (register URSO a databázu kontaktných údajov Únie pre upozornenia na udalosti veľkého záujmu) a vydávať elektronické osvedčenia.

Agentúra zriadi špecializované vnútorné štruktúry (výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi a odvolací výbor) na podporu a pomoc Komisii pri udeľovaní oprávnení vesmírnym prevádzkovateľom a vesmírnym prevádzkovateľom z tretích krajín a ich registrácii, ako aj na podporu členských štátov bez kvalifikovaných odborných subjektov prostredníctvom procesov technického posudzovania. Agentúra by podporovala Komisiu pri výkone právomocí dohľadu nad vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie a poskytovateľmi z tretích krajín. Odvolací výbor by chránil práva na obhajobu proti rozhodnutiam prijatým agentúrou. Nové úlohy sa budú financovať prostredníctvom systému registračných poplatkov. V oddiele 2 sa stanovujú právomoci agentúry a Komisie, pokiaľ ide o prevádzkovateľov prostriedkov vo vlastníctve Únie a vesmírnych prevádzkovateľov z tretích krajín.

HLAVA IV Technické požiadavky

Hlava IV obsahuje požiadavky, ktoré musia spĺňať rôzne kategórie poskytovateľov vesmírnych služieb a ktoré sa týkajú najmä otázok bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti.

V **kapitole I** (článkoch 58 až 73) sa stanovujú pravidlá bezpečnosti a udržateľnosti vo vesmíre, ktoré sa vzťahujú na nosné rakety (oddiel 1) a kozmické lode (oddiel 2). Cieľom bezpečnostných pravidiel je znížiť riziká kolízií, zmierniť tvorbu odpadu na obežnej dráhe a zaistiť bezpečné vynesenie na obežnú dráhu a opätovný vstup do atmosféry prostredníctvom osobitných postupov a technických požiadaviek pre vesmírnych prevádzkovateľov.

Podľa oddielu 1 musia prevádzkovatelia vynesenia na obežnú dráhu koordinovať svoju činnosť s orgánmi a poskytovateľmi prevádzkových služieb s cieľom zmierniť riziko kolízií počas vynesenia na obežnú dráhu a opätovného vstupu do atmosféry. Musia nainštalovať systémy bezpečnosti letu a zaviesť opatrenia na kontrolu kozmického odpadu. Komisia má prostredníctvom vykonávacích aktov prijať podrobné metódy výpočtu okien na predchádzanie kolíziám, prahových hodnôt rizika nehody a koordinačných postupov.

Podľa oddielu 2 musia prevádzkovatelia kozmických lodí zabezpečiť sledovateľnosť kozmických lodí a predplatiť si služby predchádzania kolíziám. Musia zvládnuť koordináciu pri opätovnom vstupe do atmosféry a zachovať si určitú úroveň manévrovateľnosti. Medzi ďalšie povinnosti patrí potreba vypracovať plány znižovania objemu kozmického odpadu, obmedziť svetelné a rádiové znečistenie a splniť ďalšie bezpečnostné normy a normy na zmiernenie vplyvu kozmického odpadu pre veľké sústavy. Vesmírne prevádzkovatelia môžu požiadať o predĺženie misie, ak naďalej spĺňajú požiadavky týkajúce sa konca životnosti a kozmického odpadu. Vesmírne prevádzkovatelia musia zabezpečiť, aby výrobcovia dodávateľov spĺňali požiadavky na návrh a výrobu stanovené v tejto kapitole.

V **kapitole II** (článkoch 74 až 95) sa stanovujú všeobecné zásady vzťahujúce sa na riadenie rizík pre vesmírnu infraštruktúru a požiadavka vykonať posúdenie rizík, pričom sa vychádza

z existujúcich právnych predpisov o kybernetickej bezpečnosti a fyzickej odolnosti kritických subjektov. Od vesmírnych prevádzkovateľov sa vyžaduje, aby prijali komplexné, primerané a všestranné opatrenia na riadenie všetkých rizík pre vesmírnu infraštruktúru. Tieto opatrenia sa vzťahujú na celý životný cyklus kozmickej misie (od návrhu a výroby až po vynesenie na obežnú dráhu, prevádzku a likvidáciu) a zahŕňajú digitálne aj fyzické hrozby.

Hoci vesmírny sektor by mal zostať súčasťou ekosystému smernice NIS 2, pravidlá týkajúce sa kybernetickej bezpečnosti, ktoré sú prispôsobené pre vesmírny sektor a ktoré sú stanovené v tejto kapitole, by sa mali uplatňovať na vesmírnych prevádzkovateľov Únie uvedených v prílohe I k smernici NIS 2 bodom 8 a 11, aby sa predišlo duplicite a vyriešili sa nedostatky v pokrytí vesmírneho sektora. Vesmírni prevádzkovatelia vykonávajú posúdenia rizík, identifikujú zraniteľné miesta, vykonávajú nápravné opatrenia a prispôbujú rizikové scenáre špecifikám každej kozmickej misie. Vesmírni prevádzkovatelia by mali zaviesť a udržiavať komplexné politiky riadenia informačnej bezpečnosti, zabezpečiť prísnu kontrolu prístupových práv a fyzickú ochranu vesmírnych prostriedkov. Ďalšie pravidlá sa týkajú zisťovania a monitorovania incidentov, implementácie kryptografie, zálohovacích protokolov, prípravy komplexných politík kontinuity činností a plánov reakcie a obnovy. Vesmírni prevádzkovatelia, na ktorých sa vzťahuje zjednodušený režim riadenia rizík, by mali uplatňovať miernejšie opatrenia a zároveň zabezpečiť odolnosť kritických aktív a funkcií. Vesmírni prevádzkovatelia Únie hlásia agentúre závažné incidenty týkajúce sa prostriedkov vo vlastníctve Únie. Siet' Únie pre odolnosť vo vesmíre (EUSRN) bude uľahčovať spoluprácu medzi Komisiou, agentúrou a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, pokiaľ ide o monitorovanie a riešenie významných kybernetických incidentov a zosúladenie opatrení odolnosti s inými rámcami kybernetickej bezpečnosti Únie.

Kapitola III (články 96 až 100) sa týka environmentálnej udržateľnosti. Vyžaduje s v nej, aby vesmírni prevádzkovatelia vypočítali environmentálnu stopu počas celého životného cyklu kozmickej misie vrátane fázy návrhu, výroby, prevádzky a konca životnosti, pokiaľ nespĺňajú podmienky pre výnimku. Vesmírni prevádzkovatelia musia v rámci žiadosti o udelenie oprávnenia predložiť vyhlásenie o environmentálnej stope spolu s podpornými štúdiami a údajmi o environmentálnej stope, ktoré sa overujú prostredníctvom osvedčenia vydaného kvalifikovaným odborným subjektom pre vesmírne činnosti. Sú povinné získavať všetky relevantné údaje od svojich dodávateľov, zasielať súhrnné a rozčlenené súbory údajov Komisii na zaradenie do databázy environmentálnej stopy a priebežne ich aktualizovať.

Kapitola IV (článok 101) sa týka požiadaviek na operácie a služby vo vesmíre (ISOS). Kozmická loď musí byť vybavená tak, aby mohla prijímať servisné služby vo vesmíre prostredníctvom vyhradených rozhraní. Komisia podrobne stanoví zásady návrhu týchto rozhraní a môže stanoviť ďalšie podmienky odstraňovania odpadu pre ohrozujúce objekty.

V **kapitole V** (článkoch 102 až 103) sa stanovujú pravidlá prevádzky na obežnej dráhe vrátane pravidiel o tom, ako sa majú vykonávať manévry na predchádzanie kolíziám pri výstrahách pred udalosťami veľkého záujmu. Zavádza sa v ňom prístup „práva na vstup“, ktorý má uľahčiť riešenie kolízií medzi viacerými manévrovateľnými kozmickými loďami.

V **kapitole VI** (článku 104) sa Komisia splnomocňuje požiadať európske normalizačné organizácie, aby navrhli normy alebo prijali vykonávacie akty na stanovenie spoločných špecifikácií pre určité technické požiadavky.

HLAVA V Rozhodnutia o rovnocennosti, medzinárodné dohody a pravidlá pre medzinárodné organizácie

V **hlave V** (článkoch 105 až 108) sa Komisii umožňuje vydávať rozhodnutia o rovnocennosti pre vesmírnych prevádzkovateľov z tretích krajín a stanovujú sa pravidlá uplatniteľné na

medzinárodné organizácie v závislosti od typu prostriedku. Únia sa v príslušných prípadoch v súlade s článkom 218 ZFEÚ usiluje uzatvárať dohody s medzinárodnými organizáciami, ktoré prevádzkujú prostriedky vo vlastníctve Únie.

HLAVA VI Podporné opatrenia

V **kapitole I** (článkoch 109 až 111) sa stanovuje súbor podporných opatrení, ktoré majú pomôcť kompenzovať časť nákladov na vykonávanie, najmä pre startupy, rozširujúce sa podniky a MSP, a podporiť vykonávanie nariadenia. Podporné opatrenia zahŕňajú opatrenia na budovanie kapacít (napr. vypracovanie metodických materiálov), technickú pomoc (napr. vytvorenie skupiny nezávislých odborníkov, ktorí budú vesmírnym prevádzkovateľom poskytovať podporu pri zostavovaní technickej dokumentácie) a financovanie digitálneho riešenia (t. j. informačného portálu, ktorý bude slúžiť ako jednotné kontaktné miesto).

V **kapitole II** (článkoch 112 až 113) sa zavádza „rámec vesmírnej značky Únie“ na udeľovanie vesmírnej značky Únie vesmírnym prevádzkovateľom, ktorí chcú okrem požiadaviek stanovených v nariadení dobrovoľne splňať vyššie požiadavky na bezpečnosť, odolnosť a environmentálnu udržateľnosť.

HLAVA VII Prechodné a záverečné ustanovenia

Hlava VII (články 114 až 120) obsahuje ustanovenia týkajúce sa právomoci Komisie prijímať delegované a vykonávacie akty a služobného tajomstva. Predpokladá sa v nej aj doložka o preskúmaní, prechodné obdobia a dátum nadobudnutia účinnosti a uplatňovania.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY**o bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti vesmírnych činností v Únii**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,
 so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,
 so zreteľom na návrh Európskej komisie,
 po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,
 so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru⁽¹⁾,
 so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov⁽²⁾,
 konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,
 keďže:

- (1) Vesmírne údaje a vesmírne služby sa stali dôležitou súčasťou hospodárstva Únie a každodenného života občanov. Používajú sa v odvetviach, ktoré sú kľúčové pre fungovanie vnútorného trhu, vrátane tých, na ktoré sa vzťahuje smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557⁽³⁾ o odolnosti kritických subjektov a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2555⁽⁴⁾ o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii.
- (2) Vesmírne údaje a vesmírne služby sú mimoriadne prínosné pre širokú škálu oblastí, ako je pripojenie na internet, satelitná televízia, riadenie navigácie a monitorovanie životného prostredia. Umožňujú aplikácie na vedecké účely alebo bezpečnostné a obranné operácie, ako sú pátracie a záchranné misie, komunikácia na účely velenia a riadenia a spôsobilosti v oblasti prieskumu. Vesmírne údaje a vesmírne služby čoraz viac podporujú vykonávanie verejných politík členských štátov a pomáhajú pri politickej agende Únie a na jej ceste k digitálnej a zelenej transformácii.
- (3) Vesmírny sektor Únie prešiel za posledné desaťročie štrukturálnymi zmenami. Čiastočne ich vyvolal zvýšený dopyt po vesmírnych službách a prístup do vesmíru, ktorý sa stal dostupnejším vďaka technologickému pokroku a zníženiu nákladov. Vesmírne činnosti, ktoré boli predtým sústredené v niekoľkých členských štátoch a dominovali v nich veľké etablované priemyselné subjekty, sa postupne otvorili novým účastníkom trhu. Vznik účastníkov trhu takzvaného sektora New Space vo

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov a o zrušení smernice Rady 2008/114/ES (smernica CER) (Ú. v. EÚ L 333 164, 27.12.2022, s. 164, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

⁽⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2555 zo 14. decembra 2022 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 910/2014 a smernica (EÚ) 2018/1972 a zrušuje smernica (EÚ) 2016/1148 (smernica NIS 2) (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 80, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

väčšine členských štátov, z ktorých väčšinu tvoria súkromné spoločnosti, umožnil rozšírenie kozmického trhu Únie a zároveň odhalil prirodzene cezhraničný charakter vesmírnych činností.

- (4) Takýto cezhraničný rozmer vesmírnych činností sa prejavuje v nadnárodnom obstarávaní prostriedkov vesmírnej infraštruktúry, v rámci ktorého sa produkty, komponenty a systémy rôznych segmentov vesmírnej infraštruktúry, ako aj príslušné technológie a odborné znalosti zhromažďujú spoločne vo viacerých členských štátoch alebo z viacerých členských štátov. Členské štáty zároveň pri vynášaní kozmických lodí na obežnú dráhu využívajú spôsobilosti ostatných členských štátov. Takisto operácie vynášania na obežnú dráhu a opätovného vstupu do atmosféry odhaľujú prirodzený cezhraničný rozmer prostredníctvom vplyvu, ktorý majú vesmírne činnosti na vzdušný priestor viacerých členských štátov.
- (5) Štrukturálne zmeny, ktorými vesmírny sektor Únie prechádza, rast vesmírnych činností a významnejšia úloha súkromných subjektov pri vykonávaní vesmírnych činností zase rozšírili vnútroštátne regulačné zásahy. Trinásť členských štátov už prijalo právne predpisy upravujúce vesmírne činnosti a niekoľko ďalších sa pripravuje na prijatie podobných právnych predpisov.
- (6) Vnútroštátne regulačné zásahy vychádzajú z legitímnych potrieb členských štátov určiť spôsob vykonávania ich vesmírnych činností. Členské štáty si plnia svoje povinnosti vyplývajúce z článku VI Zmluvy Organizácie Spojených národov (OSN) o kozmickom priestore, keďže podľa tejto zmluvy nesú medzinárodnú zodpovednosť a ručia za všetky vnútroštátne činnosti vykonávané vládnymi agentúrami alebo mimovládnymi subjektmi v kozmickom priestore. V Zmluve o kozmickom priestore sa požaduje, aby sa vnútroštátne činnosti vykonávali v súlade s jej ustanoveniami, pričom sa výslovne vyžaduje, aby činnosti v kozmickom priestore vykonávané mimovládnymi subjektmi podliehali udeleniu oprávnenia a trvalému dohľadu príslušného štátu, ktorý je zmluvnou stranou Zmluvy o kozmickom priestore.
- (7) Avšak ani v Zmluve o kozmickom priestore, ani v žiadnej inej medzinárodnej zmluve regulačného rámca OSN pre vesmír sa nestanovujú konkrétne a podrobné pravidlá na riešenie vznikajúcich rizík spojených s nárastom vesmírnych činností. Usmerneniami pre dlhodobú udržateľnosť, ktoré prijala OSN, sa poskytuje rámec opatrení pre celoštátne a regionálne subjekty na zabezpečenie ochrany obežných dráh v budúcnosti. Okrem týchto nezáväzných usmernení však preťaženie obežných dráh, riziko kolízie, riziko narušenia vesmírnych služieb v dôsledku kybernetických útokov na vesmírnu infraštruktúru, ako aj vplyv vesmírnych činností na životné prostredie predstavujú čoraz väčší dôvod na obavy o bezpečnosť, odolnosť a environmentálnu udržateľnosť vesmírnych činností, pre ktoré neexistujú právne predpisy na medzinárodnej úrovni, čím vzniká regulačná medzera.
- (8) Okrem toho medzinárodné zmluvy o vesmíre pochádzajú z obdobia, keď bolo kozmické právo len v začiatkoch, a tvoria základ všeobecného rámca všeobecných zásad a povinností. Keďže neexistujú aktualizované a podrobné technické normy na riešenie vznikajúcich rizík v oblasti bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti, členské štáty uplatňujú vlastné regulačné prístupy a prístupy týkajúce sa udeľovania oprávnení s rôznymi pravidlami týkajúcimi sa prevádzky družíc, štartovacích základní a operácií, nosných rakiet a palubných družíc.
- (9) Tieto prístupy majú spoločný cieľ, a to stanoviť podmienky udeľovania oprávnení na riešenie uvedených rizík. Členské štáty tým uznávajú význam zachovania bezpečnosti obežných dráh a odolnosti vesmírnej infraštruktúry s náležitým ohľadom na optimálne

a udržateľné využívanie kozmického priestoru. Takéto vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa vesmíru sa však líšia, pokiaľ ide o rozsah a hĺbku osobitných požiadaviek na riešenie rizík pre bezpečnosť, odolnosť a udržateľnosť vesmírnych činností. Z tohto hľadiska sa prístupy členských štátov líšia od minimalistických až po podrobné normatívne postoje. Rozdielne vnútroštátne požiadavky môžu viesť k roztrieštenosti vnútorného trhu a znížiť právnu istotu, ktorú potrebujú vesmírni prevádzkovatelia Únie.

- (10) V dôsledku toho vznikajú v Únii rôzne roztrieštené rámce vesmírnych činností, ktoré sú vyvolané rôznymi normami s rozdielnou úrovňou podrobnosti, čo vedie aj k nedostatočnej koordinácii medzi členskými štátmi.
- (11) Roztrieštenosť podmienok udeľovania oprávnení v súvislosti s kľúčovými prvkami vesmírnej infraštruktúry, ako sú kozmické lode, alebo s pravidlami riadenia kybernetických rizík pri poskytovaní vesmírnych služieb, alebo s vplyvom vesmírnych činností na životné prostredie môže mať nepriaznivý vplyv na slobodu poskytovania vesmírnych údajov generovaných vesmírnou infraštruktúrou a na poskytovanie a zavádzanie vesmírnych služieb v Únii.
- (12) Môže sa zabrániť používaniu typických prostriedkov vesmírnej infraštruktúry, ako sú kozmické lode, ktoré nespĺňajú osobitné požiadavky stanovené v niektorých právnych predpisoch, na vnútornom trhu vesmírnych služieb. Niektoré členské štáty sa napríklad rozhodli z bezpečnostných dôvodov zaviesť prísnejšie požiadavky na návrh družíc, pokiaľ ide o družice, ktorých vynesenie na obežnú dráhu je oprávnené podľa právnych predpisov iných členských štátov. Tento rozdiel môže nielen sťažovať cezhraničný obchod pre spoločnosť dodávajúcu družice, ale členské štáty, ktoré zaujímajú prísny postoj k bezpečnostným požiadavkám na udeľovanie oprávnení, sa môžu rozhodnúť nepovoliť vynášanie družíc povolených na prevádzku v členských štátoch, na ktoré sa vzťahujú menej prísne bezpečnostné požiadavky, na obežnú dráhu zo svojho územia. Podobne ak by sa požiadavky na dohľad a sledovanie pred vynesením družice na obežnú dráhu a po ňom alebo osobitné pravidlá riadenia kybernetických rizík zaviedli len v niektorých členských štátoch, mohlo by to mať nepriaznivý vplyv na poskytovanie vesmírnych služieb, ako sú služby prevádzky a vynášania družíc na obežnú dráhu na celom vnútornom trhu.
- (13) Takéto prekážky môžu mať v konečnom dôsledku nepriaznivý vplyv na poskytovanie vesmírnych údajov a vesmírnych služieb v Únii. Keďže pri vesmírnych službách sa využívajú vesmírne údaje, ktoré sa generujú prostredníctvom prostriedkov vesmírnej infraštruktúry a ich využívania, poskytovanie vesmírnych služieb závisí od úrovne bezpečnosti a odolnosti prostriedkov vesmírnej infraštruktúry.
- (14) Požiadavky spojené s vyššími nákladmi, ako sú požiadavky na návrh s cieľom zabrániť šíreniu kozmického odpadu alebo posúdenia rizík zamerané na zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti v rôznych segmentoch vesmírnej infraštruktúry, môžu vesmírnych prevádzkovateľov Únie podnietiť k tomu, aby sa usilovali o usadenie v jurisdikciách s menej prísnymi požiadavkami na udeľovanie oprávnení.
- (15) Cezhraničný charakter vesmírnych činností v Únii sa pravdepodobne zintenzívni vzhľadom na rastúci počet vesmírnych prevádzkovateľov Únie, ako aj na rastúci počet spoločností vyvíjajúcich riešenia pre nosné rakety a členských štátov, ktoré plánujú rozvíjať spôsobilosti vynášania na obežnú dráhu. V tejto súvislosti je pravdepodobné, že rozdielne podmienky vo vnútroštátnych režimoch udeľovania oprávnení povedú k vzniku ďalších prekážok vo vesmírnom sektore, čo bude mať vplyv na kontinuitu dodávok vesmírnych údajov a poskytovanie vesmírnych služieb, ktoré následne

podporujú mnohé oblasti činnosti na vnútornom trhu vrátane kritických odvetví a infraštruktúry.

- (16) Preto by sa v záujme ochrany a zlepšenia fungovania vnútorného trhu mal na úrovni Únie stanoviť súbor jednotných, účinných a primeraných kogentných právnych noriem, ktorými sa harmonizujú kľúčové aspekty vesmírnych služieb v súvislosti s udeľovaním oprávnení na vesmírne činnosti, aby sa zabezpečilo nerušené poskytovanie vesmírnych údajov a vesmírnych služieb na celom vnútornom trhu.
- (17) Stanovením technologicky neutrálnych kľúčových požiadaviek by sa mali stimulovať inovácie tým, že sa poskytovateľom vesmírnych služieb ponúkne prístup na súčasné a potenciálne nové trhy, čo povedie k väčšiemu výberu pre koncových používateľov.
- (18) Len v obmedzených prípadoch by Komisia vzhľadom na strategický význam prístupu k určitým vesmírnym službám pre Úniu alebo členské štáty mala pre služby vynášania na obežnú dráhu udeliť výnimku z požiadaviek stanovených v tomto nariadení, ak je to odôvodnené verejným záujmom. Na Komisiu by sa mali preniesť vykonávacie právomoci udeliť príslušnému prevádzkovateľovi vynesenia na obežnú dráhu z tretej krajiny výnimku, ak je splnená podmienka verejného záujmu.
- (19) Zároveň môže byť v núdzových alebo krízových prípadoch potrebné výnimočne a dočasne rýchlo konať a využiť vesmírne údaje alebo kozmické služby poskytované poskytovateľmi vesmírnych služieb, ktorí neboli zaregistrovaní v Únii.
- (20) Poskytovatelia vesmírnych služieb usadení v Únii by mali podliehať režimu udeľovania oprávnení, aby sa riešili kľúčové aspekty bezpečnosti a odolnosti typických vesmírnych služieb, ktoré sa týkajú napríklad prevádzky kozmických lodí, poskytovania služieb vynášania na obežnú dráhu a prevádzky a údržby štartovacích základní. Vesmírni prevádzkovatelia Únie prevádzkujúci prostriedky vo vlastníctve Únie by mali mať oprávnenie od Agentúry Európskej únie pre vesmírny program (ďalej len „agentúra“) zriadenej nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696⁽⁵⁾, zatiaľ čo vesmírni prevádzkovatelia Únie prevádzkujúci iné prostriedky ako prostriedky vo vlastníctve Únie by mali mať oprávnenie od členských štátov.
- (21) Poskytovatelia vesmírnych služieb usadení v Únii, ktorí poskytujú pokročilé vesmírne služby, ako sú vesmírne služby na predchádzanie kolíziám alebo operácie a služby vo vesmíre (ISOS), podporujú typické vesmírne služby a zohrávajú úlohu pri ochrane a dlhodobej udržateľnosti prostriedky vesmírnej infraštruktúry. Preto je vhodné, aby sa na túto kategóriu nových poskytovateľov vesmírnych služieb vzťahoval obmedzený súbor pravidiel. To by umožnilo rozvoj nových aplikácií a trhov vo vesmírnom sektore (vesmírne hospodárstvo).
- (22) Primárni poskytovatelia vesmírnych údajov zohrávajú kľúčovú úlohu ako sprostredkovatelia medzi dodávateľským vesmírnym sektorom a odberateľským vesmírnym sektorom, keďže smerujú vesmírne údaje od vesmírnych prevádzkovateľov k rôznym následným využitiam týchto vesmírnych údajov v prospech celého hospodárstva a občanov. Hoci by sa na nich nemali vzťahovať hmotnoprávne pravidlá, ktoré sa vzťahujú na vesmírnych prevádzkovateľov, z tohto hľadiska stále zohrávajú dôležitú úlohu vo vesmírnom sektore tým, že zabezpečujú, že vesmírne údaje, ktoré

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Vesmírny program Únie a Agentúra Európskej únie pre vesmírny program a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 912/2010, (EÚ) č. 1285/2013 a (EÚ) č. 377/2014 a rozhodnutie č. 541/2014/EÚ (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 69, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

odovzdávajú ďalej v hodnotovom reťazci, pochádzajú od vesmírnych prevádzkovateľov, ktorí sú v súlade s týmto nariadením. Agentúra by preto mala vypracovať zoznam takýchto primárnych poskytovateľov vesmírnych údajov v Únii. Vzhľadom na svoju úlohu sprostredkovateľa majú primárni poskytovatelia vesmírnych údajov najlepšie predpoklady na to, aby prijímali upozornenia alebo sťažnosti na možné nezrovnalosti týkajúce sa používania vesmírnych údajov v Únii, aby priamo upozornili svojich dodávateľov alebo aby informovali agentúru alebo príslušný orgán v členskom štáte, v ktorom sú usadení, o akýchkoľvek obvineniach týkajúcich sa vesmírnych údajov, ktoré môžu pochádzať od neregistrovaných vesmírnych prevádzkovateľov alebo vesmírnych prevádzkovateľov nespĺňajúcich predpisy a ktoré sa môžu používať na vnútornom trhu.

- (23) V záujme vytvorenia rovnakých podmienok pre pôsobenie na vnútornom trhu by sa pravidlá pre všetkých poskytovateľov vesmírnych služieb v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia vrátane vesmírnych prevádzkovateľov Únie mali uplatňovať v rozsahu, v akom sa v Únii poskytujú vesmírne údaje a vesmírne služby.
- (24) S cieľom zabezpečiť, aby žiadny vesmírny prevádzkovateľ nebol zvýhodnený tým, že sa na neho nebudú vzťahovať pravidlá stanovené týmto nariadením, je preto vhodné zabezpečiť jednotné zaobchádzanie so všetkými vesmírnymi prevádzkovateľmi vrátane poskytovateľov vesmírnych služieb z tretích krajín, ako sú prevádzkovatelia kozmických lodí z tretích krajín, poskytovatelia služieb vynášania na obežnú dráhu z tretích krajín, primárni poskytovatelia vesmírnych údajov z tretích krajín, ak poskytujú vesmírne údaje alebo vesmírne služby v Únii.
- (25) Toto nariadenie by sa teda malo vzťahovať na poskytovateľov vesmírnych služieb bez ohľadu na miesto ich usadenia, ak sa vesmírne údaje alebo vesmírne služby poskytujú v Únii, čím sa preukáže podstatné prepojenie s vnútorným trhom, zabráni sa riziku obchádzania pravidiel v neprospech spotrebiteľov a podnikov v Únii a zabezpečí sa efektívnosť cieľov sledovaných týmto nariadením.
- (26) Všetci poskytovatelia vesmírnych služieb usadení v tretej krajine by mali písomne určiť jedného právneho zástupcu alebo viacerých právnych zástupcov v Únii v závislosti od svojich obchodných potrieb a organizačných požiadaviek. Títo právni zástupcovia v Únii by mali mať všetky potrebné právomoci a zdroje na spoluprácu s príslušnými orgánmi, Komisiou a agentúrou vo všetkých aspektoch, ktoré sú potrebné na prijímanie informácií a rozhodnutí súvisiacich s dodržiavaním a presadzovaním tohto nariadenia.
- (27) V niektorých jurisdikciách tretích krajín sa môže dodržiavať vysoká úroveň bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti vesmírnych činností, a preto v nich uplatňujú požiadavky na bezpečnosť, odolnosť a environmentálnu udržateľnosť podobné tým, ktoré sú stanovené v tomto nariadení.
- (28) V týchto prípadoch má mechanizmus rovnocennosti zabezpečiť uznanie úrovne ochrany porovnateľnej s úrovňou, ktorá sa vyžaduje podľa tohto nariadenia. Ak teda Komisia vykonala posúdenie vo vzťahu k uplatniteľnému právnemu rámcu tretej krajiny a právne záväzným pravidlám platným v uvedenej tretej krajine, ktoré sa považujú za rovnocenné s požiadavkami stanovenými v tomto nariadení, súlad poskytovateľov vesmírnych služieb usadených v uvedenej tretej krajine by sa mal stanoviť na uvedenom základe. Takíto poskytovatelia vesmírnych služieb by mali mať možnosť poskytovať vesmírne údaje a vesmírne služby v Únii na základe rozhodnutia o rovnocennosti, ktoré prijme Komisia

- (29) Od poskytovateľov vesmírnych služieb usadených v tretej krajine, pre ktorú nebolo prijaté rozhodnutie o rovnocennosti, by sa malo vyžadovať, aby sa podrobili kontrolám s cieľom zistiť súlad s požiadavkami stanovenými v tomto nariadení. V záujme podpory zbližovania prístupov v oblasti dohľadu by agentúra mala vykonávať technické posúdenia potrebné na to, aby Komisia zistila súlad, a umožniť Komisii, aby na základe technických posúdení rozhodla o registrácii poskytovateľov vesmírnych služieb v Únii a o akýchkoľvek opatreniach dohľadu. Na tento účel by sa mal zriadiť register na úrovni Únie.
- (30) Únia by sa mala snažiť postupne uzatvárať dohody o vzájomnom uznávaní s tretími krajinami.
- (31) S cieľom komplexne pokryť všetky prostriedky vesmírnej infraštruktúry a zabrániť vzniku nedostatkov by sa toto nariadenie malo vzťahovať aj na prostriedky prevádzkované medzinárodnými organizáciami, ktoré sa zaoberajú vesmírnymi činnosťami, ako je Európska vesmírna agentúra (ESA) alebo Európska organizácia pre využívanie meteorologických satelitov (EUMETSAT). Takéto medzinárodné organizácie sú vzhľadom na svoje rozsiahle technické, vedecké a prevádzkové odborné znalosti, ako aj špecializovanú infraštruktúru a spôsobilosti v oblasti vesmíru kľúčovými partnermi Komisie, agentúry a členských štátov, najmä v súvislosti s vykonávaním zložiek Vesmírneho programu Únie, uskutočňovaním spoločného obstarávania alebo programov členských štátov.
- (32) S cieľom dosiahnuť regulačnú súdržnosť v kontexte harmonizácie vyplývajúcej z tohto nariadenia by sa na takéto medzinárodné organizácie pri prevádzkovaní ich vlastných prostriedkov malo vzťahovať právo Únie za primeraných podmienok týkajúcich sa spôsobov uplatňovania a presadzovania práva Únie voči nim, ktoré by mali byť stanovené v medzinárodných dohodách uzavretých medzi Úniou a každou z takýchto medzinárodných organizácií. Ak takéto medzinárodné organizácie prevádzkujú prostriedky členských štátov, presadzovanie pravidiel stanovených týmto nariadením by mali zabezpečiť príslušné orgány. Ak takéto medzinárodné organizácie prevádzkujú prostriedky vo vlastníctve Únie, presadzovanie malo by sa zabezpečiť v súlade s ustanoveniami dohôd o príspevku, ktoré na tento účel uzavrela Komisia.
- (33) ESA je medzinárodná organizácia s rozsiahlymi odbornými znalosťami v oblasti vesmíru a dôležitý partner pri realizácii Vesmírneho programu Únie. ESA v súlade s osobitnými dohodami vyvíja a prevádzkuje prostriedky vesmírnej infraštruktúry pre Vesmírny program Únie a Program Únie pre bezpečnú konektivitu. ESA takisto vyvíja kozmické misie v mene členských štátov v rámci svojich povinných činností a voliteľných programov a na žiadosť jedného alebo viacerých členských štátov poskytuje pomoc národným projektom v oblasti vesmíru. ESA je tiež hlavnou hnacou silou pri vývoji technických noriem pre vesmírne činnosti. Podmienky vykonávania tohto nariadenia pre agentúru ESA by sa mali bližšie vymedziť v dohode s náležitým zreteľom na postavenie agentúry ESA a inštitucionálny rámec.
- (34) Pravidlá stanovené v tomto nariadení by sa mali vzťahovať na prostriedky vo vlastníctve Únie, ako sa uvádza v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696 a nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/588⁽⁶⁾, ako aj na prostriedky členských štátov, ktoré vlastnia alebo prevádzkujú vládne alebo komerčné

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/588 z 15. marca 2023, ktorým sa zriaďuje Program Únie pre bezpečnú konektivitu na obdobie rokov 2023 – 2027 (Ú. v. EÚ L 79, 17.3.2023, s. 1 – 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

subjekty, vrátane prostriedkov s dvojakým použitím, ktoré sú pod civilnou kontrolou a ak sa používajú na civilné účely.

- (35) Pokiaľ ide o prostriedky vo vlastníctve Únie, poskytovatelia vesmírnych služieb by mali od agentúry získať oprávnenie na prevádzku takýchto prostriedkov vo vlastníctve Únie, ktoré spĺňajú požiadavky na bezpečnosť, odolnosť a environmentálnu udržateľnosť.
- (36) V záujme zachovania právomocí členských štátov by sa toto nariadenie nemalo uplatňovať na kozmické objekty, ktoré sa používajú výlučne na plnenie cieľov obrany alebo národnej bezpečnosti, a to bez ohľadu na subjekt, ktorý takéto vesmírne činnosti vykonáva. Kozmické objekty, ktoré sa na obranné účely využívajú len čiastočne, by sa mali vylúčiť z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, ak je potrebné, aby ich členský štát prevádzkoval a ovládal na obranné účely, len počas trvania príslušnej kozmickej misie, ktorú vykonávajú vojenské sily. V takýchto prípadoch je na každom členskom štáte, aby vzhľadom na okolnosti daného prípadu určil, či sa uvedené vylúčenie na takýto kozmický objekt vzťahuje.
- (37) Týmto nariadením by teda nemali byť dotknuté právomoci členských štátov, pokiaľ ide o všetky záležitosti týkajúce sa národnej bezpečnosti, čo sa vzťahuje aj na prípady, keď členské štáty potrebujú na účely a výkon takýchto právomocí v oblasti národnej bezpečnosti vykonávať osobitné vesmírne operácie, napríklad prevzatím kontroly nad kozmickým objektom, ktorý patrí do ich jurisdikcie.
- (38) Vzhľadom na existujúcu reguláciu rádiového frekvenčného spektra podľa medzinárodných telekomunikačných pravidiel a vnútroštátnych právnych predpisov a právnych predpisov EÚ v súlade s nimi, a najmä rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 676/2002/ES⁽⁷⁾, smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972⁽⁸⁾ a rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 243/2012/EÚ⁽⁹⁾, by sa toto nariadenie nemalo vzťahovať na aspekty súvisiace s pridelením alebo povoľovaním rádiového frekvenčného spektra. Okrem toho, ak subjekt, ktorý je poskytovateľom elektronických komunikačných sietí a služieb, pôsobí len ako obyčajný používateľ zariadenia ponúkaného vesmírnym prevádzkovateľom, mal by sa podľa tohto nariadenia považovať len za primárneho poskytovateľa vesmírnych údajov. Ak poskytovateľ elektronických komunikačných sietí a služieb prevádzkuje alebo kontroluje aj družicu, vynesenie na obežnú dráhu alebo infraštruktúru vynášania na obežnú dráhu, mal by sa podľa tohto nariadenia považovať za vesmírneho prevádzkovateľa.
- (39) Týmto nariadením nie sú dotknuté pravidlá hospodárskej súťaže Únie vrátane antitrustových pravidiel, pravidiel fúzií a pravidiel štátnej pomoci.
- (40) Minimálne kľúčové harmonizované pravidlá bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti vesmírnych činností stanovené v tomto nariadení by mali integrovať oprávnenia

⁽⁷⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 676/2002/ES zo 7. marca 2002 o regulačnom rámci pre politiku rádiového frekvenčného spektra v Európskom spoločenstve (rozhodnutie o rádiovom frekvenčnom spektre) (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 1 – 6, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2002/676\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2002/676(1)/oj)).

⁽⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 36 – 214, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1972/oj>).

⁽⁹⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 243/2012/EÚ zo 14. marca 2012, ktorým sa zriaďuje viacročný program politiky rádiového frekvenčného spektra (Ú. v. EÚ L 81, 21.3.2012, s. 7 – 17, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243\(2\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243(2)/oj)).

vydané príslušnými orgánmi alebo prípadne režimy stanovené členskými štátmi pre vládne subjekty vykonávajúce národný vesmírny program. Mal by sa uznať osobitný charakter niektorých subjektov, ako sú vládne vesmírne agentúry, ktoré vykonávajú národné vesmírne programy, ktoré nemusia nevyhnutne podliehať udeleniu oprávnenia rovnakým spôsobom ako ostatní poskytovatelia vesmírnych služieb. Členské štáty by preto mali v súvislosti s týmito subjektmi zabezpečiť primeraný dohľad, v rámci ktorého sa rešpektujú a uplatňujú zásady oddelenia úloh a neexistencie konfliktu záujmov.

- (41) S cieľom umožniť bezproblémové procesy udeľovania povolení na celom vnútornom trhu a zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so všetkými vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie by celková doba platnosti oprávnení mala byť 12 mesiacov s možnosťou pozastaviť lehoty platné pri postupe udeľovania oprávnení s cieľom zohľadniť potrebu ďalších objasnení a posúdení.
- (42) Členské štáty by mali mať aj naďalej možnosť uskutočňovať akékoľvek výmeny s potenciálnymi žiadateľmi pred ich formálnymi postupmi udeľovania oprávnení v súlade s vnútroštátnymi pravidlami. Takéto predbežné a neformálne výmeny by žiadateľom umožnili lepšie pochopiť a zabezpečiť súlad s požiadavkami stanovenými v tomto nariadení a prípadne vo vnútroštátnych právnych predpisoch vrátane všetkých príslušných právnych predpisov iných členských štátov, ak sa napríklad vyžaduje viacero oprávnení na vnútornom trhu, pričom sa zohľadnia kritériá štátnej príslušnosti alebo usadenia, miesta prevádzky a vynesenia na obežnú dráhu.
- (43) Príslušné orgány členského štátu by mali akceptovať a uznávať oprávnenia vydané príslušnými orgánmi iných členských štátov, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie. Zároveň by sa mala zabezpečiť úplná transparentnosť vnútroštátnych požiadaviek, ktoré môžu stanoviť členské štáty, vrátane prísnejších požiadaviek, ktoré môžu byť potrebné na zaistenie bezpečnosti, odolnosti alebo environmentálnej udržateľnosti operácie alebo vynesenia na obežnú dráhu uskutočnených na ich území, pokiaľ ide o kozmickú misiu, ktorú vykonávajú vesmírne prevádzkovatelia oprávnení v ich vlastnom členskom štáte usadenia. Takéto informácie by sa mali poskytovať prostredníctvom spoločného informačného portálu.
- (44) Vzhľadom na technickú zložitosť a dĺžku prípravy kozmickej misie by žiadatelia mali mať dostatok času na poskytnutie všetkých požadovaných informácií alebo objasnení. Preto by sa malo počítať aj s pozastavením lehôt, ktoré sa vzťahujú na príslušné orgány v rámci procesov udeľovania oprávnení.
- (45) Zhoda kozmických objektov s požiadavkami tohto nariadenia by sa mala predpokladať tak v prípade poskytovateľov vesmírnych služieb usadených v Únii, keďže túto zhodu overili príslušné vnútroštátne orgány pri vydávaní oprávnenia, ako aj v prípade poskytovateľov vesmírnych služieb usadených v tretej krajine, ktorým Komisia udelila rozhodnutie o rovnocennosti.
- (46) Po zistení splnenia požiadaviek stanovených v tomto nariadení by registrácia v únijskom registri vesmírnych objektov (URSO) a vydanie elektronického osvedčenia, ktorým by sa preukázalo, že vesmírne údaje boli generované kozmickými objektmi, ktoré sú v súlade s týmto nariadením, a že vesmírne služby sú založené na používaní a prevádzke vesmírnych objektov, ktoré sú v súlade s týmto nariadením, mali umožniť voľné poskytovanie vesmírnych údajov a vesmírnych služieb v celej Únii. Agentúra by mala registrovaným poskytovateľom vesmírnych služieb vydávať jednotlivé elektronické osvedčenia.

- (47) Konsolidované zoznamy všetkých poskytovateľov vesmírnych služieb zaregistrovaných v registri URSO usadených v Únii a v tretích krajinách by sa mali sprístupniť verejnosti prostredníctvom webového sídla registra URSO, čím sa zabezpečí transparentnosť o všetkých poskytovateľoch vesmírnych služieb zaregistrovaných v Únii. Každá osoba by si mohla overiť zdroj vesmírnych údajov s cieľom kedykoľvek zistiť, či vesmírne služby poskytované v Únii využívajú údaje, ktoré boli vygenerované kozmickými objektmi v súlade s požiadavkami práva Únie.
- (48) Na žiadosť Komisie by sa mala vypracovať osobitná norma pre elektronické osvedčenie, ktorá by mala byť zavedená do dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia. Elektronické osvedčenie by vytvorilo prepojenie medzi predmetným kozmickým objektom a vesmírными údajmi, ktoré boli vygenerované jeho používaním, a zaručilo by integritu týchto vesmírnych údajov.
- (49) S cieľom uspokojiť zvýšený dopyt zákazníkov po ponukách družíc, využiť výhody technologického pokroku a súvisiaceho zníženia nákladov a zabezpečiť lepší prístup ku kapitálu by sa mali zjednodušiť postupy udeľovania oprávnení na vynášanie družicových sústav na obežnú dráhu. Za určitých podmienok a s výhradou súboru záruk by mal byť k dispozícii zjednodušený postup udeľovania oprávnení, ktorý by viedol k vydaniu jediného oprávnenia platného pre celú družicovú sústavu.
- (50) Vzhľadom na osobitnú povahu a ciele výskumných kozmických lodí, ktoré sú naďalej dôležité pre rozvoj vedeckých poznatkov a technologických spôsobilostí, by sa v tomto nariadení mali stanoviť určité výnimky pre tieto kategórie s cieľom zohľadniť ich osobitné potreby a charakteristiky a zároveň zaistiť bezpečnosť a udržateľnosť obežných dráh.
- (51) Vesmírne prevádzkovatelia by mali využívať osobitné výnimky z pravidiel stanovených v rôznych oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie. Pri vykonávaní výskumných kozmických misií by mali byť oslobodené od určitých bezpečnostných pravidiel. Podobne aj vesmírne prevádzkovatelia, ktorí sa považujú za malé podniky alebo sú výskumnými či vzdelávacími inštitúciami, by mali uplatňovať zjednodušené riadenie rizík so zameraním na kritické aktíva a riešenie hlavných rizík. Z výpočtu environmentálnej stopy vesmírnych činností by mali byť vyňaté aj kozmické misie na predvádzanie a overovanie na obežnej dráhe.
- (52) Zaistenie bezpečného, odolného, udržateľného a nákladovo efektívneho prístupu do vesmíru je kľúčom k získavaniu rôznych služieb a podpore vedeckého výskumu, pričom je v súlade s kľúčovými zásadami a právami zakotvenými v Zmluve o kozmickom priestore. Prevádzkovatelia vynesenia na obežnú dráhu môžu zároveň potrebovať čas na to, aby sa prispôbili novým bezpečnostným opatreniam vynášania na obežnú dráhu. Týmto nariadením by sa mal stanoviť vhodný mechanizmus na zabezpečenie prístupu do vesmíru, kým sa odvetvie prispôbí novým základným bezpečnostným pravidlám zavedeným na úrovni Únie.
- (53) Preťaženie niektorých obežných dráh, ktoré vyvoláva zvýšené riziko kolízie družíc a šírenia kozmického odpadu, ako aj panoráma geopolitických hrozieb a zvýšené riziko pre kybernetickú bezpečnosť vesmírnej infraštruktúry spolu s rizikom fyzického kontaktu vo vesmíre, ako je blízkosť a narušenia, predstavujú výzvy globálneho charakteru, ktoré začali riešiť mnohé krajiny využívajúce vesmír.
- (54) Vyvinul sa trh s nosnými raketami, a to od mikro nosných rakiet až po ťažké nosné rakety. Vyvíjajú sa nové spôsobilosti, ako je napríklad možnosť opätovného použitia prvého stupňa a pomocných vzletových raketových stupňov nosných rakiet. Viac

členských štátov vyvíja spôsobilosti vynášania na obežnú dráhu, čím sa zintenzívňuje prístup do vesmíru.

- (55) Prístup do vesmíru má zásadný význam pre strategickú autonómiu EÚ. Častejšie vynášanie na obežnú dráhu má však aj dôsledky pre bezpečnosť vynášania na obežnú dráhu a opätovného vstupu do atmosféry a pre bezpečnosť vo vzduchu a na zemi. Častejšie vynášanie na obežnú dráhu do vesmíru by mohlo mať negatívny vplyv aj na hospodársku, environmentálnu a efektívnu výkonnosť jednotného európskeho neba. Riziko narušenia leteckej a námornej dopravy by sa malo minimalizovať po dohode s príslušnými orgánmi a poskytovateľmi letových prevádzkových služieb. Koordinácia medzi príslušnými orgánmi a príslušnými poskytovateľmi letových prevádzkových služieb na vnútroštátnej úrovni prispieva k obmedzeniu vplyvu narušenia prevádzky a rizika kolízie. Ak vynášania na obežnú dráhu ovplyvňujú viac ako jeden členský štát, je potrebná včasná koordinácia medzi vesmírnymi prevádzkovateľmi a manažérom európskej siete. Táto koordinácia by mala zahŕňať posúdenie rozsahu a trvania uzavretia európskeho vzdušného priestoru a ovplyvnených tratí letových prevádzkových služieb. Až v neskoršej fáze by sa mali stanoviť primerané mechanizmy rozdelenia nákladov na využívanie vzdušného priestoru. Tým sa bude stimulovať bezpečné a udržateľné využívanie vzdušného priestoru pre všetkých používateľov. Okrem toho fázy vynesenia na obežnú dráhu a opätovného vstupu do atmosféry môžu takisto vytvárať riziko nehody na zemi, ktoré je potrebné obmedziť prostredníctvom úzkej koordinácie s dotknutými príslušnými orgánmi a poskytovateľmi dopravných služieb. Zvyšujúce sa riziko kolízie s lietadlom počas prechodovej fázy vynesenia na obežnú dráhu do vesmíru a opätovného vstupu do atmosféry možno podporiť dobre zavedenými metodikami bezpečnosti letectva a najlepšimi postupmi posudzovania rizika.
- (56) Činnosti vynášania na obežnú dráhu sú vo svojej podstate rizikové a môžu spôsobiť nezvratné škody, ak nie sú riadené správne. Následne by sa mali stanoviť pravidlá na zabezpečenie sledovateľnosti nosných rakiet a posúdenia ich rizík, v rámci ktorého sa identifikujú a stanovujú viaceré opatrenia na čo najväčšie zmiernenie súvisiacich rizík.
- (57) Z prognóz vyplýva, že aj bez nových vynesení na obežnú dráhu sa kolízie medzi kozmickými objektmi, ktoré už vo vesmíre sú, stanú veľkým zdrojom odpadu. Riziko kolízie medzi kozmickými objektmi by v konečnom dôsledku spôsobilo tlak na už aj tak preťaženú nízku zemskú dráhu (LEO), čo predstavuje riziko pre budúci prístup do vesmíru. Z hľadiska hmotnosti väčšina kozmického odpadu pochádza z častí nosných rakiet (raketových telies). Počet kozmických lodí na obežnej dráhe sa medzitým rýchlo zvyšuje v dôsledku vývoja družicových sústav.
- (58) Na ochranu vesmírneho prostredia je potrebné zabezpečiť, aby nosné rakety a kozmické lode produkovali čo najmenšie množstvo odpadu. Predchádzanie vzniku odpadu je takisto v súlade s prístupom predchádzania vzniku odpadu ako prvým stupňom hierarchie odpadového hospodárstva stanovenej v rámcovej smernici o odpade⁽¹⁰⁾. V dôsledku toho by sa mali stanoviť povinnosti vo fáze návrhu, ako aj počas orbitálnej životnosti. Táto potreba sa uznáva aj na medzinárodnej úrovni, kde Medzinárodná organizácia pre normalizáciu (ISO) prijala niekoľko noriem. Oprávnenie na vykonávanie vesmírnych činností by preto malo byť spojené s predložením osobitných plánov pre kozmický odpad vesmírnymi prevádzkovateľmi,

⁽¹⁰⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/2024-02-18>).

v ktorých by preukázali, ako by nosné rakety a kozmické lode obmedzili tvorbu kozmického odpadu.

- (59) Vesmírne služby na predchádzanie kolíziám kozmických lodí vyžadujú schopnosť kozmickej lode presne prenášať svoju polohu. Mali vypracovať požiadavky na sledovateľnosť s cieľom zlepšiť verejné služby poskytované Partnerstvom Únie pre dohľad nad kozmickým priestorom a sledovanie tohto priestoru (EU-SST) a ušetriť čas a peniaze, ktoré tieto sledovacie služby využívajú na presné určenie orbitálnej polohy. Schopnosť sledovať kozmickú loď by sa mala zabezpečiť na úrovni kozmickej lode aj na úrovni pozemského segmentu.
- (60) Vzhľadom na zvýšený výskyt odpadu a premávku na obežnej dráhe je využívanie vesmírnej služby na predchádzanie kolíziám nevyhnutnosťou pre všetky kozmické lode. Takáto požiadavka je potrebná na zabezpečenie každodenného udržiavania orbitálnej polohy kozmickej lode. Povinné predplatné vesmírnej služby na predchádzanie kolíziám by malo byť základom požiadaviek na bezpečnosť vo vesmíre. V dôsledku toho by subjekt zodpovedný za poskytovanie vesmírnej služby na predchádzanie kolíziám musel preukázať určité spôsobilosti.
- (61) Okrem toho by existencia subjektu zodpovedného za službu predchádzania kolíziám pre všetky kozmické lode v Únii mala zlepšiť koordináciu reakcií na upozornenie na udalosť veľkého záujmu a takisto obmedziť riziko, že takéto upozornenie vyvolá rôzne stratégie reakcie, ktoré by samy osebe mohli potenciálne viesť ku kolízii.
- (62) Partnerstvo EU-SST alebo akýkoľvek nástupnícky subjekt, ktorý využíva svoje senzory a dobre vyvinuté odborné znalosti, vytvorené ako súčasť SSA podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696, preukázalo svoju schopnosť riadiť veľký počet kozmických lodí, a teda vhodnosť stať sa poskytovateľom vesmírnych služieb Únie na predchádzanie kolíziám, ktorý je zodpovedný za vesmírne služby na predchádzanie kolíziám.
- (63) Tvorbe odpadu by sa malo najlepšie predchádzať vyžadovaním kapacít na vykonávanie manévrov predchádzania kolíziám a presunom družíc na odkladacie obežné dráhy. V dôsledku toho by všetky kozmické lode mali byť vybavené spôsobilosťou návratnej manévrovateľnosti, s výnimkou kozmických lodí umiestnených vo výške pod 400 km, keďže odpor atmosféry by v takomto prípade mal prirodzene za následok krátku orbitálnu životnosť danej kozmickej lode.
- (64) Je bežnou praxou, že prevádzkovatelia kozmických lodí dostávajú oprávnenie na predĺženie kozmickej misie. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie by však pri podávaní žiadosti o predĺženie mali byť povinní predložiť revidované plány znižovania objemu kozmického odpadu, aby sa zabezpečilo, že predĺženie trvania misie nebude predstavovať riziko vzniku odpadu.
- (65) Vzhľadom na zvýšenú prevádzku na obežnej dráhe sa astronómovia pri svojich astronomických kampaniach stretávajú s narušeniami svetelných a rádiových frekvencií. Takéto narušenia majú priamy vplyv na výskum a spôsobilosti planetárnej obrany. Preto by sa mali vypracovať zmierňujúce opatrenia na ochranu tmavej a tichej oblohy.
- (66) Sústavy sú prínosom pre efektívne zavádzanie vesmírnych služieb v prospech občanov a podnikov. Vzhľadom na ich veľký počet je však ich vplyv na vesmírne prostredie významnejší ako vplyv jednej kozmickej lode. Okrem toho by akákoľvek katastrofická udalosť vo vnútri sústavy mohla vyvolať Kesslerov syndróm, ktorý by v budúcnosti

znemožnil prístup do vesmíru. Preto by sa mali sústavám uložiť osobitné povinnosti v závislosti od veľkosti sústavy.

- (67) Na zabezpečenie efektívnosti kľúčových požiadaviek stanovených pre bezpečnosť a udržateľnosť vo vesmíre by sa mali špecifikovať ďalšie technické prvky s cieľom zaručiť právnu istotu pre vesmírnych prevádzkovateľov.
- (68) Kybernetická bezpečnosť vesmírneho sektora bola doteraz na úrovni Únie riešená len čiastočne prostredníctvom všeobecne platného rámca stanoveného smernicou (EÚ) 2022/2555. Súčasný režim kybernetickej bezpečnosti sa komplexne nevzťahuje na všetky typy subjektov a služieb, ktoré sú relevantné pre vesmírny sektor. Preto by sa mali stanoviť požiadavky na kybernetickú bezpečnosť, pokiaľ ide o poskytovateľov neverejných elektronických komunikačných sietí a služieb, subjekty, ktoré nedosahujú veľkosť stredných podnikov podľa článku 2 prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES⁽¹¹⁾ a výskumné a vzdelávacie inštitúcie, a mali by sa rovnako vzťahovať na údaje získané pozorovaním a na vynášania na obežnú dráhu pomocou nosných rakiet mimo Únie.
- (69) Základné kybernetickobezpečnostné pravidlá v celom vesmírnom sektore zároveň nie sú ako celok dostatočne zosúladené a koherentné. Hoci sa odolnosť prostriedkov vo vlastníctve Únie dosiahla v rámci zložiek Vesmírneho programu Únie, na časť prostriedkov z národnej vesmírnej infraštruktúry sa môže vzťahovať nižšia úroveň ochrany. Takáto divergencia by sa len ďalej prehĺbovala a vytvárala by asymetrie. Okrem toho Vesmírny program Únie funguje v čoraz viac prepojenej architektúre, v ktorej je integrované užitočné zaťaženie národných komerčných družíc. Vesmírna infraštruktúra členských štátov by sa preto mala primerane zvýšiť na vyššiu úroveň odolnosti, takisto s cieľom predísť ohrozeniu bezpečnosti prostriedkov vo vlastníctve Únie a fungovania Vesmírneho programu Únie a v konečnom dôsledku predísť nepriaznivému vplyvu na poskytovanie vesmírnych údajov a vesmírnych služieb podporujúcich činnosti, ako aj kritické subjekty a odvetvia na celom vnútornom trhu.
- (70) Súčasná nerovnováha nie je spôsobená len tým, že vesmírne programy sa vyvíjali paralelne (na úrovni Únie a členských štátov). Súvisí aj s neexistenciou spoločných základných kybernetickobezpečnostných pravidiel a riadenia rizík, ktoré by boli prispôbované špecifickým potrebám vesmírnej infraštruktúry. Hoci len niektoré členské štáty prijali normatívny prístup, úroveň alebo hĺbka takýchto požiadaviek sa na vnútornom trhu líši. Odolnosť vesmírnej infraštruktúry závisí v mnohých prípadoch od finančnej spôsobilosti a v konečnom dôsledku od ochoty podnikov dodržiavať osvedčené postupy riadenia rizík a integrovať kybernetickú bezpečnosť do návrhu a prevádzky kozmických misií.
- (71) Na riešenie takýchto nedostatkov a nerovnováhy by sa mala stanoviť prispôbovaná základná úroveň odolnosti pre celý vesmírny sektor. Tieto pravidlá by sa mali uplatňovať pre celú vesmírnu infraštruktúru v Únii a mali by sa vzťahovať na prostriedky vo vlastníctve Únie, ako aj na vnútroštátne vládne a mimovládne prostriedky. Mali by sa koherentne vzťahovať na všetky pozemné, vesmírne a spojovacie segmenty vesmírnej infraštruktúry, digitálne rovnako ako fyzické, vesmírne aj pozemné systémy a subsystémy, s cieľom pokryť všetky relevantné riziká, ako sú riziká kybernetickej a elektronickej interferencie, ako aj fyzické riziká.

⁽¹¹⁾ Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

- (72) Keďže týmto nariadením sa zvyšuje úroveň harmonizácie riadenia rizík uplatniteľnej na vesmírny sektor, táto vyššia úroveň predstavuje zvýšenú harmonizáciu aj v porovnaní s požiadavkami stanovenými v smernici (EÚ) 2022/2555. Toto nariadenie by preto malo predstavovať *lex specialis* vo vzťahu k článku 21 smernice (EÚ) 2022/2555. Vesmírny sektor by si mal zároveň zachovať pevný vzťah s horizontálnym rámcom kybernetickej bezpečnosti Únie stanoveným v smernici (EÚ) 2022/2555, aby sa zabezpečil úplný súlad s pravidlami a stratégiami kybernetickej bezpečnosti prijatými členskými štátmi a inštitucionálnym usporiadaním vytvoreným uvedenou smernicou. Rozdiel medzi základnými pravidlami odolnosti platnými pre prostriedky vo vlastníctve Únie a prostriedky členských štátov by sa tak mal odstrániť. Pre vesmírny sektor by sa preto mali zaviesť prísnejšie požiadavky na riadenie rizík zamerané na vesmírny sektor s cieľom dosiahnuť jeho väčšiu harmonizáciu v porovnaní so súčasnými požiadavkami stanovenými v smernici (EÚ) 2022/2555.
- (73) Zaistenie kybernetickej bezpečnosti vesmírnej infraštruktúry je prvoradé vo všetkých fázach návrhu, vývoja a prevádzky vesmírnej infraštruktúry. Preto by sa mali zaviesť spoľahlivé opatrenia na riadenie rizík počas celého životného cyklu kozmických misií s náležitým zreteľom na všetky kľúčové fázy. Mala by sa dosiahnuť primeraná ochrana všetkých prostriedkov, systémov a údajov od fázy návrhu a výroby, cez vynesenie na obežnú dráhu a prevádzku až po fázu konca životnosti.
- (74) Riadenie rizík vykonávané vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie by sa malo zameriavať na posúdenia rizík, ktoré sa majú vykonávať na úrovni segmentov, systémov a komponentov na základe rizikových scenárov, pričom by mali zahŕňať aspoň kritické aktíva, ako sú technické systémy, letový softvér, jednotku telemetrie/diaľkového riadenia, riadiace strediská misií alebo strediská riadenia kozmických lodí. Komisia by mala vypracovať zoznam kategórií kritických prostriedkov, operácií a fáz počas celého životného cyklu kozmických misií, pre ktoré majú vesmírni prevádzkovatelia Únie vypracovať takéto rizikové scenáre, ako aj rizikové scenáre a metódy modelovania hrozieb na podporu takýchto posúdení rizík.
- (75) V súlade so zásadou proporcionality by sa v tomto nariadení malo uznať osobitné postavenie vesmírnych prevádzkovateľov, ktorí sú malými podnikmi alebo výskumnými či vzdelávacími inštitúciami. Tieto kategórie môžu mať vzhľadom na veľkosť, zdroje a rozsah činností menší vplyv. Nevyhnutným cieľom je v tomto prípade zabezpečiť ochranu kritických funkcií a aktív a riešiť základné riziká, ako je riziko straty kontroly nad prostriedkami s pohonom a schopnosťou interferencie.
- (76) S cieľom zabezpečiť spoločný prístup k prevádzke celej vesmírnej infraštruktúry by sa mali stanoviť základné pravidlá identifikácie a správy prostriedkov a správy a riadenia prístupových práv, aby sa zabezpečil prístup v rámci pozemského segmentu a riadenie vesmírneho segmentu. Mali by sa stanoviť kľúčové prvky na zabezpečenie odolnosti prostriedkov, najmä pokiaľ ide o odolnosť siete a informačných systémov, pričom sa zohľadní potreba zachovať účinnú technickú kontrolu vesmírneho segmentu.
- (77) Aby sa zabezpečili spoľahlivé šifrovacie postupy, mali by sa stanoviť minimálne kľúčové zásady pre vesmírnych prevádzkovateľov Únie prostredníctvom vymedzenia kryptografickej koncepcie na riešenie špecifických potrieb kybernetickej bezpečnosti kozmických misií, osobitnej politiky pre správu kryptografických kľúčov, ako aj overovania spojení medzi koncovými bodmi, a to medzi riadiacimi strediskami družíc a vesmírnym segmentom.
- (78) Vesmírni prevádzkovatelia Únie by mali zaviesť kľúčové opatrenia, ktoré umožnia rýchlu a účinnú kontinuitu činností a opatrenia na reakciu a obnovu s cieľom

zabezpečiť účinnú reakciu na incidenty a zaistiť kontinuitu kritických operácií kozmických misií.

- (79) V záujme dosiahnutia vysokej úrovne odolnosti vesmírnej infraštruktúry a v súlade so súčasnými postupmi by sa od vesmírnych prevádzkovateľov Únie malo vyžadovať pravidelné testovanie systémov s ohľadom na vykonané posúdenia rizík. Takéto testovanie môže zahŕňať vykonanie penetračného testovania na základe konkrétnej hrozby po zabezpečení podmienok na vykonanie takéhoto testovania a kritérií, ktoré musia testujúci splniť.
- (80) Zložitosť dodávateľského reťazca vo vesmírnom sektore môže predstavovať špecifické kybernetické riziká vzhľadom na to, že na nákup komponentov sa využíva viacero zdrojov. Tie sa často obstarávajú celosvetovo a môžu im chýbať potrebné kontroly integrity, najmä pri integrácii alebo montáži komponentov do rôznych systémov vesmírnej infraštruktúry. S cieľom riešiť takéto riziká by vesmírni prevádzkovatelia Únie mali vytvoriť rámec riadenia rizík v dodávateľskom reťazci so špecializovanými stratégiami zameranými na zníženie rizík v dodávateľskom reťazci zavedením kontrol integrity a autenticity softvéru, stanovením kritérií výberu softvérových produktov s náležitým ohľadom na kybernetickú bezpečnosť siete a dočasne prepojených informačných systémov, napríklad v súvislosti s poskytovaním údržby alebo podpory.
- (81) Toto nariadenie by malo byť neoddeliteľnou súčasťou všeobecného rámca Únie pre odolnosť kritických subjektov. Pokiaľ ide o prostriedky vo vlastníctve Únie, v súlade s nariadením (EÚ) 2021/696 boli členské štáty v kontexte smernice Rady 2008/114/ES⁽¹²⁾, ktorú teraz nahradila smernica 2022/2557, povinné zabezpečiť na ochranu pozemnej infraštruktúry nachádzajúcej sa na ich území, ktorá je súčasťou Vesmírneho programu Únie, opatrenia, ktoré sú prinajmenšom rovnocenné s opatreniami stanovenými v súvislosti s transpozíciou uvedenej smernice. S cieľom zabezpečiť úplné dodržanie súčasných pravidiel Únie týkajúcich sa odolnosti kritických subjektov a zachovať úplnú kontinuitu vzťahu medzi všeobecným aktualizovaným režimom odolnosti a harmonizovanými pravidlami v oblasti kozmického priestoru by sa v súvislosti s týmto nariadením mal prijať podobný prístup, pokiaľ ide o vzťah medzi smernicou (EÚ) 2022/2557 a týmto nariadením. Čo sa týka fyzickej odolnosti pozemského segmentu, všetci vesmírni prevádzkovatelia Únie by preto mali uplatňovať opatrenia stanovené v tomto nariadení a zabezpečiť, aby boli prinajmenšom rovnocenné s opatreniami prijatými podľa smernice (EÚ) 2022/2557. Okrem toho by sa malo objasniť, že vesmírni prevádzkovatelia Únie, ako sú vymedzení v tomto nariadení a na ktorých sa vzťahuje toto nariadenie, môžu byť identifikovaní ako kritické subjekty podľa smernice (EÚ) 2022/2557, ak sú prevádzkovateľmi pozemnej infraštruktúry uvedenej v bode 10 prílohy k uvedenej smernici. Uvedená smernica sa preto vzťahuje na vesmírnych prevádzkovateľov v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, pokiaľ ich členské štáty označili za kritické subjekty. Na druhej strane by sa toto nariadenie malo vzťahovať na všetkých vesmírnych prevádzkovateľov bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú podľa uvedenej smernice označení za kritické subjekty. Nakoniec by sa malo objasniť, že pozemský segment, ako je vymedzený v tomto nariadení a na ktorý sa vzťahuje toto nariadenie, sa má chápať ako pozemná infraštruktúra uvedená v spomínanej smernici.

⁽¹²⁾ Smernica Rady 2008/114/ES z 8. decembra 2008 o identifikácii a označení európskych kritických infraštruktúr a zhodnotení potreby zlepšiť ich ochranu (Ú. v. EÚ L 345, 23.12.2008, s. 75, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/114/oj>).

- (82) V smernici (EÚ) 2022/2557 sa stanovujú minimálne kľúčové harmonizačné pravidlá zamerané na zvýšenie odolnosti kritických subjektov a zlepšenie cezhraničnej spolupráce medzi príslušnými orgánmi. Smernica (EÚ) 2022/2557 by mala zostať základom fyzickej odolnosti kritických subjektov prevádzkujúcich pozemnú infraštruktúru, na ktoré sa vzťahuje uvedená smernica a toto nariadenie. Na tieto subjekty by sa toto nariadenie malo uplatňovať bez toho, aby bola dotknutá smernica (EÚ) 2022/2557, a tak, aby ju dopĺňalo. Odolnosť kritických subjektov, na ktoré sa vzťahuje smernica (EÚ) 2022/2557, by sa mala zabezpečiť v súlade s uvedenou smernicou. Kritická infraštruktúra, ktorú tieto subjekty prevádzkujú, môže zahŕňať riadiace centrá, antény, testovacie zariadenia, miesta vrátane štartovacích základní, fyzické zariadenia a komponenty, hardvér, systémy a subsystémy, ktoré sú súčasťou vesmírnej infraštruktúry, technické systémy, energetické systémy a pohonné systémy.
- (83) Okrem toho podľa smernice (EÚ) 2022/2557, ak kritický subjekt vykonal iné posúdenia rizík alebo vypracoval dokumenty na základe povinností stanovených v iných právnych aktoch relevantných pre posúdenie rizika daného kritického subjektu, môže tento subjekt použiť tieto posúdenia a dokumenty na splnenie určitých požiadaviek stanovených v smernici (EÚ) 2022/2557. V smernici (EÚ) 2022/2557 sa v tejto súvislosti stanovuje výslovná možnosť príslušného orgánu podľa uvedenej smernice vyhlásiť pri výkone svojich funkcií dohľad a za určitých podmienok, že takéto posúdenie je úplne alebo čiastočne v súlade s príslušnými povinnosťami podľa uvedenej smernice.
- (84) Vzhľadom na silné prepojenie medzi týmto nariadením a smernicou (EÚ) 2022/2557 by preto príslušné orgány zriadené podľa týchto dvoch aktov mali spolupracovať s cieľom posilniť synergie svojich príslušných opatrení, najmä keď sa posúdenia rizík vykonané podľa tohto nariadenia vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie, ktorí patria do rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice, používajú na preukázanie súladu s určitými požiadavkami uvedenej smernice.
- (85) Pokiaľ ide o fyzickú odolnosť vesmírneho segmentu, v tomto nariadení sa uznáva, že ISOS by prispeli k zvýšeniu úrovne odolnosti a životnosti prostriedkov vo vesmíre.
- (86) V nadväznosti na stanovenie kľúčových pravidiel riešenia a vyšetřovania incidentov by sa mal v kontexte Vesmírneho programu Únie vytvoriť mechanizmus hlásenia incidentov vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie, ktorí prevádzkujú prostriedky vo vlastníctve Únie, ktorý by vyplnil existujúce medzery v hlásení incidentov. Agentúra by mala získať prístup k informáciám o závažných incidentoch pre všetky zložky Vesmírneho programu Únie prostredníctvom štruktúry centra monitorovania bezpečnosti zriadeného v rámci Vesmírneho programu Únie, ktoré poskytuje podporu a nepretržité monitorovanie bezpečnosti príslušných systémov. V záujme dosiahnutia súladu so všeobecným rámcom kybernetickej bezpečnosti by mal byť takýto mechanizmus zosúladený s hlásením incidentov stanoveným v smernici (EÚ) 2022/2555.
- (87) Okrem toho, pokiaľ ide o hlásenie závažných incidentov, ktoré majú vplyv na vesmírnu infraštruktúru členských štátov, týmto nariadením by nemali byť dotknuté žiadne požiadavky na hlásenie incidentov, ktoré sú v súčasnosti stanovené v smernici (EÚ) 2022/2555 alebo smernici (EÚ) 2022/2557. Preto by sa pravidlá hlásenia podľa týchto dvoch smerníc mali naďalej v plnej miere uplatňovať na vesmírnych prevádzkovateľov Únie, ktorí sú podľa týchto smerníc kľúčovými alebo dôležitými subjektmi, resp. kritickými subjektmi.

- (88) Orgány dohľadu zriadené smernicami (EÚ) 2022/2555 a (EÚ) 2022/2557 sa môžu líšiť od príslušných orgánov určených alebo zriadených podľa tohto nariadenia. S cieľom zlepšiť pochopenie a informovanosť týchto príslušných orgánov, pokiaľ ide o rozsah a vplyv závažných incidentov, ktoré majú vplyv na vesmírnu infraštruktúru, by mali vesmírni prevádzkovatelia Únie hlásiť závažné incidenty, ktoré majú vplyv na národné prostriedky vesmírnej infraštruktúry, príslušným orgánom podľa tohto nariadenia, ktoré by následne mali odovzdať súvisiace súhrnné informácie agentúre.
- (89) Mala by sa zaviesť koordinácia a pravidelná výmena informácií medzi agentúrou a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi s cieľom zefektívniť hlásenie incidentov vo vesmírnom sektore a dosiahnuť konzistentné prístupy v celej Únii v súvislosti s riešením závažných incidentov, ktoré majú vplyv na vesmírnu infraštruktúru. Sieť Únie pre odolnosť vo vesmíre (EUSRN) by mala zohrávať dôležitú úlohu pri budovaní takejto konzistentnosti a zabezpečovaní koordinácie s príslušnými štruktúrami zriadenými všeobecnými rámcami kybernetickej bezpečnosti a odolnosti stanovenými smernicami (EÚ) 2022/2555 a (EÚ) 2022/2557, najmä so sieťou jednotiek pre riešenie počítačových bezpečnostných incidentov a Európskou sieťou styčných organizácií pre kybernetické krízy (EU-CyCLONe) zriadenou podľa smernice (EÚ) 2022/2555, napríklad pri poskytovaní aktualizovaných informácií o situácii alebo v prípadoch, keď môžu mať závažné incidenty vesmírnej infraštruktúry vplyv na odvetvia a služby, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti uvedených smerníc. Činnosť siete EUSRN by bola dôležitá najmä pri riadení návrhov riešení na zefektívnenie hlásenia kybernetických incidentov v celom vesmírnom sektore, aby sa zosúladila s prístupom zjednodušenia v súvislosti so smernicou NIS 2, čím by sa pripravila pôda pre úplné zbližovanie vesmírneho a kybernetického sektora v prospech celého vesmírneho spoločenstva
- (90) Zachovanie odolnosti vesmírnej infraštruktúry a vesmírnych činností je základným prvkom jednotného trhu s vesmírnymi údajmi a službami. Vzhľadom na význam vesmíru pre širokú škálu aplikácií (civilných, bezpečnostných, obranných) by sa opatreniami na zvýšenie odolnosti stanovenými v tomto nariadení mali zároveň podporovať aj iné iniciatívy, napríklad v súvislosti s monitorovaním vesmírnych hrozieb v rámci rozvoja architektúry EÚ pre reakciu na vesmírne hrozby. Zvýšená informovanosť agentúry o incidentoch nahlásených všetkými vesmírnymi prevádzkovateľmi a koordinácia s príslušnými kybernetickými orgánmi by umožnila sieti Únie pre odolnosť vo vesmíre prispieť k identifikácii a nahlasovaniu udalostí súvisiacich s vesmírnymi systémami, ktoré predstavujú hrozbu pre Úniu a členské štáty, čo by im umožnilo konať a koordinovať podľa rozhodnutia Rady (SZBP) 2021/698 o bezpečnosti systémov a služieb, ktoré sa zavádzajú, prevádzkujú a používajú v rámci Vesmírneho programu Únie a ktoré môžu ovplyvniť bezpečnosť Únie.
- (91) Dobrovoľnou výmenou informácií o kybernetických hrozbách a kybernetických útokoch, elektronických interferenciách, ako je rušenie alebo spoofing, ukazovateľoch narušenia, taktikách, technikách a postupoch protivníka, zraniteľnostiach, informáciách špecifických pre aktéra hrozby, ako aj výmenou osvedčených postupov a odporúčaní v oblasti kybernetickej bezpečnosti by sa zvýšila celková úroveň odolnosti vesmírnej infraštruktúry. Preto je dôležité vytvoriť podmienky pre takúto výmenu informácií, ktorá prispeje k zvýšeniu schopnosti vesmírnych prevádzkovateľov predchádzať incidentom a obmedziť ich následky.
- (92) Vesmírni prevádzkovatelia Únie by si mali takéto informácie vymieňať prostredníctvom dohôd o výmene informácií, ktorými sa náležite chráni potenciálne citlivá povaha vymieňaných informácií a ktoré sa riadia osobitnými pravidlami

správania pri plnom rešpektovaní obchodného tajomstva, pravidiel ochrany osobných údajov v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679⁽¹³⁾, ako aj politiky hospodárskej súťaže. Komisia by mala zohrávať aktívnu úlohu pri uľahčovaní takýchto dohôd tým, že bude podporovať a presadzovať zriadenie strediska EÚ pre výmenu a analýzu informácií o vesmíre, pričom bude vychádzať aj zo skúseností iných odvetví.

- (93) Mali by sa stanoviť harmonizované pravidlá environmentálnej udržateľnosti, aby sa dosiahol potenciál vnútorného trhu a podporila sa environmentálna udržateľnosť vo vesmírnom sektore, čím sa zabráni fragmentácii trhu a urýchlí sa prechod na spravodlivé, klimaticky neutrálne a obehové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje.
- (94) Posunom smerom k udržateľným postupom založeným na obehovom hospodárstve vo vesmíre by sa malo podporiť dlhodobé udržateľné využívanie zdrojov pri vesmírnych činnostiach. Začatím uplatňovania zásad obehového hospodárstva by mal vesmírny priemysel prijať udržateľnejšie postupy, o ktorých je známe, že sú účinné, a zároveň by mal podporovať inovácie zamerané na nové produkty so zníženým vplyvom na životné prostredie. Z tohto hľadiska by mali byť operácie a služby vo vesmíre takisto kľúčové na uľahčenie tohto posunu smerom k udržateľnosti a obehovému hospodárstvu vo vesmíre.
- (95) Keďže toto nariadenie je súčasťou komplexného úsilia Únie o vytvorenie pevného politického rámca pre environmentálne udržateľné výrobky, služby a obchodné modely, malo by dopĺňať opatrenia stanovené v nariadení o ekodizajne udržateľných výrobkov a v rámci akčného plánu pre obehové hospodárstvo. Štúdiami o environmentálnej stope v súvislosti s týmto nariadením by sa mal v tomto zmysle podporiť rozvoj lepších postupov ekodizajnu a malo by sa prispieť k mapovaniu tokov energie a materiálov vo vesmírnom sektore Únie vrátane strategických a/alebo kritických surovín a k vyššej odolnosti dodávateľského reťazca.
- (96) Od vesmírnych prevádzkovateľov by sa preto malo vyžadovať, aby vypočítavali environmentálnu stopu svojich vesmírnych činností počas celého životného cyklu kozmických misií. Kvalifikovaný odborný subjekt pre vesmírne činnosti, ktorý vykonáva overovanie a validáciu výpočtu environmentálnej stopy vesmírnych činností, by mal vydať potvrdzujúce osvedčenie.
- (97) S cieľom obmedziť vplyv vesmírnych činností na životné prostredie a podporiť ich udržateľnosť by Komisia mala vypracovať podrobnú metodiku výpočtu environmentálnej stopy vesmírnych činností založenú na vedecky podložených metódach hodnotenia alebo medzinárodných normách, ako sú napríklad tie, ktoré sú uvedené v odporúčaní Komisie o používaní metód environmentálnej stopy, s cieľom uľahčiť porovnávanie medzi vesmírnymi systémami.
- (98) Zároveň nie je možné zdôvodniť integritu tvrdení týkajúcich sa životného prostredia bez toho, aby boli k dispozícii spoľahlivé, porovnateľné a overiteľné informácie. Údaje by mali spĺňať vysoké normy presnosti. Štandardizované údaje o vplyve vesmírnych činností na životné prostredie by sa mali odosielať do centralizovanej databázy na úrovni Únie, v ktorej by sa mali uchovávať údaje týkajúce sa

⁽¹³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1 – 88, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

environmentálnej stopy, čím by sa uľahčila transparentnosť a podporila spolupráca a zdieľanie údajov týkajúcich sa posudzovania životného cyklu (LCA) vesmírnych činností. Vlastníctvo odvodených súborov údajov Úniou by nemalo mať vplyv na vlastníctvo údajov zahrnutých v agregovaných a rozčlenených súboroch údajov zasielaných do databázy Komisie týkajúcej sa environmentálnej stopy vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie, vesmírnymi prevádzkovateľmi z tretích krajín a medzinárodnými organizáciami. Ani odvodené súbory údajov, ani agregované súbory údajov uverejnené Komisiou nesmú umožniť reverzné inžinierstvo alebo dekompiláciu údajov takým spôsobom, aby bolo možné identifikovať pôvod údajov.

- (99) Každá operácia a služba vo vesmíre (ISOS) by sa mala vykonávať bezpečným, zodpovedným a mierovým spôsobom, pričom by sa mali rešpektovať práva iných členských štátov a tretích krajín na výskum a využívanie kozmického priestoru. Nová oblasť operácií a služieb vo vesmíre (ISOS) a s ňou súvisiace aplikácie a spôsobilosti by mali byť prínosom pre budúci rozvoj vesmírneho ekosystému Únie, pretože prispievajú k vytváraniu nových trhov (vesmírna ekonomika), podporujú udržateľnosť a zvyšujú odolnosť, prispôsobivosť a rozšíriteľnosť kapacity vesmírnej infraštruktúry, ako aj zmiernujú riziká spojené s kozmickým odpadom.
- (100) Hoci technológia operácií a služieb vo vesmíre (ISOS) má prirodzene dvojaké použitie, transparentným rámcom založeným na kľúčových zásadách by sa malo zmierniť riziko zneužitia spôsobilostí a technológií v súvislosti s poskytovaním operácií a služieb vo vesmíre. Keďže v Únii sú už k dispozícii prvé operácie a služby vo vesmíre, ako napríklad prehliadka a preprava, je potrebné súbežne podporovať výskum a vývoj technológie ISOS a predviesť špecializované technológie a služby vo vesmíre.
- (101) Kozmické misie ISOS by mohli mať komplexný charakter, a preto si vyžadujú podrobnú prípravu. Servisná kozmická loď vykonáva operácie stretnutia a priblíženia s určenou úrovňou autonómie a vykonáva typické operácie, ako napríklad pripojenie, robotické operácie a operácie doplnenia paliva. Riziku kolízie medzi servisnou kozmickou loďou a klientskou kozmickou loďou alebo objektom predstavujúcim odpad by sa malo predchádzať a malo by sa zmierniť vhodnými opatreniami, ako je príprava budúcej kozmickej lode na prijímanie služieb vo vesmíre.
- (102) Pokiaľ ide o pravidlá predchádzania kolíziám a pravidlá prevádzky na obežnej dráhe, v záujme zabezpečenia efektívnych vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám by mali prevádzkovatelia kozmických lodí Únie a poskytovateľ vesmírnych služieb Únie na predchádzanie kolíziám spolupracovať, najmä v prípade upozornení na udalosť veľkého záujmu.
- (103) Keďže príslušné orgány vydávajú oprávnenia vesmírnym prevádzkovateľom Únie na všetky fázy kozmickej misie, je potrebný prístup k údajom o každej jednotlivej oprávnenej kozmickej lodi až do konca jej životnosti. Aby sa plne využili existujúce spôsobilosti, mali by príslušné orgány využívať spôsobilosti v rámci Partnerstva EU-SST pri monitorovaní počas fáz na obežnej dráhe a po konci životnosti.
- (104) Každá účinná reakcia na upozornenie na udalosť veľkého záujmu medzi dvoma rôznymi kozmickými loďami si vyžaduje dialóg medzi prevádzkovateľmi daných kozmických lodí. Na zabezpečenie rýchleho nadviazania takéhoto dialógu by mal poskytovateľ vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám slúžiť ako sprostredkovateľ, ktorý má rôzne kontaktné miesta pre prevádzkovateľov kozmických lodí Únie.

- (105) Vzhľadom na rastúci počet upozornení na udalosť veľkého záujmu by prevádzkovatelia kozmických lodí Únie mali byť schopní na takéto upozornenia reagovať častejšie. Po prijatí upozornenia na udalosť veľkého záujmu by poskytovateľ vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám navrhol prevádzkovateľovi kozmickej lode Únie zoznam opatrení. S cieľom skrátiť čas reakcie poskytovateľa služby na predchádzanie kolíziám by sa mal stanoviť štandardizovaný postup obsahujúci pravidlá.
- (106) Členské štáty zohrávajú kľúčovú úlohu pri presadzovaní tohto nariadenia. S cieľom zohľadniť prirodzené rozdiely medzi inštitucionálnymi štruktúrami na vnútroštátnej úrovni a ochrániť existujúce dohody by členské štáty mali určiť alebo zriadiť jeden alebo viacero príslušných orgánov, ktoré budú na vnútroštátnej úrovni zodpovedné za kontrolu uplatňovania tohto nariadenia. Ak majú členské štáty viac ako jeden príslušný orgán, na účely tohto nariadenia by mal len jeden takýto orgán pôsobiť ako jednotné kontaktné miesto pre daný členský štát, aby sa uľahčila komunikácia s Komisiou.
- (107) Je potrebné posilniť konvergenciu právomocí, ktorými disponujú príslušné orgány, aby sa umožnilo účinné presadzovanie tohto nariadenia na celom vnútornom trhu. Spoločné minimálne právomoci s náležitými zdrojmi by mal zaručovať účinnosť dohľadu. Príslušným orgánom by sa preto mal zveriť minimálny súbor právomocí dohľadu a vyšetrovacích právomocí v súlade s vnútroštátnym právom. Keď príslušné orgány vykonávajú svoje právomoci podľa tohto nariadenia, mali by konať objektívne a nestranne a mali by počas svojho rozhodovania ostať autonómne. Členovia príslušných orgánov by sa mali zdržať akéhokoľvek konania, ktoré je nezlučiteľné s ich povinnosťami a mali by podliehať pravidlám dôvernosti.
- (108) Členské štáty by mali prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie vykonávania ustanovení tohto nariadenia vrátane stanovenia účinných, primeraných a odrádzajúcich sankcií za porušenie pravidiel. Pri posudzovaní výšky pokút by členské štáty mali v každom jednotlivom prípade zvážiť všetky relevantné okolnosti konkrétnej situácie, pričom by mali náležite zohľadniť najmä povahu, závažnosť a trvanie porušenia, trvalosť spôsobenej škody alebo akékoľvek predchádzajúce porušenia.
- (109) Príslušné orgány by mali navzájom spolupracovať a vymieňať si osvedčené postupy týkajúce sa uplatňovania tohto nariadenia, napríklad aj poskytovaním vzájomnej pomoci a spoločnými vyšetrovaniami vykonávanými pri plnom dodržiavaní vnútroštátnych postupov.
- (110) Technické posúdenie týkajúce sa bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti vesmírnych činností si vyžaduje špecializované znalosti v týchto oblastiach. Príslušné orgány by mali vo väčšine prípadov využívať technické vedomosti a odbornosť technických orgánov, ktoré dokážu vykonávať posúdenia a overenia, aby sa uistili, že požiadavky stanovené v tomto nariadení sú splnené, aby príslušné orgány mohli následne vydať oprávnenia na vykonávanie vesmírnych činností.
- (111) Keďže sa uznáva potreba zachovať flexibilné dohody, členské štáty by mali mať možnosť rozhodnúť sa, či budú pri vykonávaní takýchto technických posúdení využívať podporu agentúry alebo medzinárodných organizácií s technickými znalosťami.
- (112) Členské štáty, ktoré majú v úmysle zriadiť a využívať kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti, by mali pri určovaní notifikujúceho orgánu na posudzovanie a monitorovanie kvalifikovaných odborných subjektov pre vesmírne činnosti využívať

akreditačný systém stanovený v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008⁽¹⁴⁾.

- (113) Na zabezpečenie jednotnej úrovne kvality, odbornosti a integrity pri vykonávaní technického posudzovania záležitostí, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, je potrebné stanoviť požiadavky, pokiaľ ide o spôsobilosť, nezávislosť a neexistenciu konfliktu záujmov takýchto orgánov. Notifikujúce orgány členských štátov by mali využívať elektronický nástroj na oznamovanie, ktorý vyvinula a spravuje Komisia v súvislosti s notifikovanými osobami pre iné oblasti vnútorného trhu (informačný systém NANDO).
- (114) Príslušné orgány zriadené podľa tohto nariadenia náležite zohľadňujú technické posúdenia a stanoviská vydané príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, jednotnými kontaktnými miestami alebo jednotkami pre riešenie počítačových bezpečnostných incidentov zriadenými podľa smernice (EÚ) 2022/2555 s cieľom zabezpečiť konvergenciu dohľadu a vytvoriť kultúru, v rámci ktorej sa dodržiavajú právomoci dohľadu orgánov podľa smernice 2022/2555.
- (115) Prispôbené riadiace štruktúry agentúry sú nevyhnutné na účinné vykonávanie úloh vyplývajúcich z tohto nariadenia. Mal by sa zriadiť výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi, ktorý by bol poverený vykonávaním všetkých potrebných technických posúdení, ktoré by Komisii umožnili rozhodovať o udeľovaní oprávnení vesmírnym prevádzkovateľom Únie prevádzkujúcim prostriedky vo vlastníctve Únie a o dohľade nad nimi, ako aj o registrácii prevádzkovateľov z tretích krajín, ktorí v Únii poskytujú vesmírne údaje a vesmírne služby, a priebežnom dohľade nad nimi.
- (116) V záujme zabezpečenia riadneho a nezávislého fungovania agentúry by členovia výboru pre zabezpečovanie súladu s predpismi mali konať nezávisle a v záujme Únie. Nemali by vládu členského štátu, inštitúcie, orgány a úrady Únie ani akýkoľvek verejný alebo súkromný subjekt žiadať o pokyny, riadiť sa ich pokynmi ani ich pokyny prijímať. Okrem toho by sa v rokovacom poriadku mali stanoviť praktické opatrenia na predchádzanie a riadenie konfliktu záujmov.
- (117) Ak vznikne potreba prerokovať záležitosti týkajúce sa úloh alebo aspektov, ktoré sú v záujme agentúr alebo orgánov Únie, alebo ktoré priamo súvisia s tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami, pokiaľ ide o prostriedky vesmírnej infraštruktúry týchto tretích krajín alebo medzinárodných organizácií, alebo ak výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi potrebuje vysvetlenia alebo informácie od príslušného orgánu dohľadu z tretej krajiny o aspektoch, v ktorých má výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi zistiť, či poskytovatelia vesmírnych služieb usadení v tretích krajinách dodržiavajú toto nariadenie, mala by byť možná účasť zástupcov týchto tretích krajín alebo medzinárodných organizácií ako pozorovateľov, pričom sa prostredníctvom uzavretia príslušných dohôd stanovia podmienky ich účasti.
- (118) S cieľom využiť špecifické kompetencie, technické zručnosti a odborné znalosti príslušných vnútroštátnych orgánov a kvalifikovaných odborných subjektov pre vesmírne činnosti by mal výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi využívať vnútroštátne kapacity dohľadu a technické spôsobilosti vo forme zriadenia

⁽¹⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 30, <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/765/oj>).

špecializovaných podvýborov pre otázky bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti a združovania špecializovaných multidisciplinárnych spoločných tímov na vykonávanie technických kontrol.

- (119) Na účely odhaľovania porušení tohto nariadenia, pokiaľ ide o prostriedky vo vlastníctve Únie a poskytovateľov vesmírnych služieb usadených v tretích krajinách, je potrebné, aby Komisia a agentúra mali účinné právomoci, nástroje a zdroje, ktorými sa zaručí úplná účinnosť dohľadu. Komisia a agentúra by preto mali mať právomoc požadovať informácie a vykonávať vyšetrovania a kontroly na mieste. Komisia by mala získať právomoci v oblasti dohľadu a požadovať od vesmírnych prevádzkovateľov Únie prevádzkujúcich prostriedky vo vlastníctve Únie a poskytovateľov vesmírnych služieb usadených v tretích krajinách, aby od porušovania upustili, a uložiť pokuty a penále.
- (120) V súvislosti s právomocami na vyšetrovanie a kontrolu môže byť prístup do priestorov vesmírnych prevádzkovateľov Únie prevádzkujúcich prostriedky vo vlastníctve Únie a poskytovateľov vesmírnych služieb usadených v tretích krajinách potrebný, ak poskytovatelia vesmírnych služieb, ktorým bola zaslaná žiadosť o informácie, túto žiadosť nesplnia alebo ak by dokumenty, ktorých sa žiadosť o informácie týka, boli odstránené, pozmenené alebo zničené. Takýto prístup by mal byť založený na dohode medzi subjektom z tretej krajiny a príslušným orgánom tretej krajiny.
- (121) Dodržiavanie práv poskytovateľov vesmírnych služieb usadených v tretej krajine na obhajobu by sa malo zabezpečiť počas celého procesu registrácie a monitorovania priebežného dodržiavania predpisov agentúrou, najmä poskytnutím práva na predloženie odôvodnených vyhlásení na účely predbežných posúdení súvisiacich s registráciou a práva odvolať sa proti rozhodnutiam agentúry pred jej novozriadeným odvolacím výborom.
- (122) Všetky právomoci agentúry a Komisie by sa mali vykonávať pri plnom rešpektovaní základných práv a dodržiavaní zásad uznaných v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a v Charte základných práv Európskej únie, najmä právo rešpektovať súkromný a rodinný život, právo na ochranu osobných údajov, právo na slobodu prejavu a na informácie, slobodu podnikania, právo vlastníť majetok, právo na ochranu spotrebiteľa, právo na účinný prostriedok nápravy a právo na obhajobu. Preto by sa toto nariadenie malo vykladať a uplatňovať v súlade s týmito právami a zásadami.
- (123) Okrem toho by sa pri výkone vyšetrovacích právomocí mal stanoviť súbor procesných pravidiel. Ak agentúra alebo Komisia zistia závažné náznaky existencie skutočností, ktoré by mohli predstavovať jedno porušenie alebo viacero porušení tohto nariadenia, mali by vykonať vyšetrovanie pri plnom rešpektovaní práva na obhajobu dotknutého vesmírneho prevádzkovateľa Únie alebo poskytovateľa vesmírnych služieb z tretej krajiny. Ak je v súvislosti s prijímaním predbežných opatrení potrebné prijať naliehavé opatrenia na zabránenie bezprostredne hroziacej a závažnej škody, môžu agentúra a Komisia stanoviť dotknutému vesmírnemu prevádzkovateľovi kratšie lehoty na predloženie pripomienok a ponúknuť mu možnosť predložiť pripomienky len písomne.
- (124) S cieľom účinne chrániť práva na obhajobu v súvislosti so všetkými rozhodnutiami agentúry z dôvodov hospodárnosti konania a v záujme zníženia zaťaženia Súdneho dvora Európskej únie by mala agentúra poskytnúť fyzickým a právnickým osobám možnosť odvolať sa proti rozhodnutiam prijatým na základe právomocí zverených

agentúre týmto nariadením, ktoré sú určené týmto osobám alebo ktoré sa ich priamo a osobne týkajú.

- (125) Preto by sa mal zriadiť odvolací výbor, aby sa zabezpečilo, že strany, ktorých sa týkajú rozhodnutia prijaté agentúrou, majú možnosť využiť potrebné opravné prostriedky. Odvolací výbor by mal byť nezávislý od akejkoľvek regulačnej a administratívnej štruktúry agentúry a nemal by byť viazaný žiadnymi pokynmi. Proti rozhodnutiam odvolacieho výboru by malo byť možné podať odvolanie na Súdny dvor Európskej únie.
- (126) Toto nariadenie by sa malo opierať o súčasný európsky normalizačný rámec založený na zásadách nového prístupu stanovených v uznesení Rady zo 7. mája 1985 o prístupe k technickej harmonizácii a normám a o nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1025/2012⁽¹⁵⁾. Keďže toto nariadenie je prvým regulačným prístupom na úrovni Únie v tejto oblasti, mal by sa zvoliť vyvážený a postupný prístup, aj pokiaľ ide o normalizáciu. V rámci procesu normalizácie by sa mali vypracovať technické požiadavky potrebné na zavedenie elektronického osvedčenia agentúrou, ako aj na tmavú a tichú oblohu. Komisia by preto mala požiadať európske normalizačné organizácie, aby vypracovali normy týkajúce sa tejto základnej požiadavky. Komisia by mala byť splnomocnená prijímať vykonávacie akty, ktorými sa za obmedzených okolností stanovujú spoločné špecifikácie týchto základných požiadaviek, pričom sa zohľadní úloha a funkcie normalizačných organizácií.
- (127) S cieľom vytvoriť spoločný prístup pre vesmírnych prevádzkovateľov Únie, ktorí chcú dodržiavať vyššie normy než základné pravidlá stanovené týmto nariadením, pokiaľ ide o bezpečnosť, odolnosť alebo environmentálnu udržateľnosť vesmírnych činností, by sa mal vytvoriť rámec pre vesmírnu značku Únie.
- (128) Schémami udeľovania vesmírnej značky Únie by sa mali vyriešiť súčasný nedostatky vyplývajúce z paralelnej existencie rôznych noriem alebo nerozvinutých postupov, čo by malo prispieť k budovaniu spoločného prístupu. Schéma udeľovania vesmírnej značky Únie by sa mala vypracovať za účasti členských štátov, skupiny pre vesmírnu značku Únie (EUSLG) a skupiny zainteresovaných strán pre vesmírnu značku (SSLG) pod vedením Komisie a s podporou agentúry. Skupinu EUSLG by mali tvoriť zástupcovia príslušných orgánov vo vesmírnom sektore a iných relevantných vnútroštátnych orgánov, zatiaľ čo skupinu SSLG by mali tvoriť zástupcovia odvetvových organizácií a akademickej obce.
- (129) Na základe takejto žiadosti by agentúra mala bezodkladne pripraviť kandidátske schémy pre určený rozsah a predmet. Agentúra by mala prostredníctvom verejných konzultácií posúdiť akýkoľvek pravdepodobný vplyv žiadosti Komisie na trh, najmä akýkoľvek potenciálny vplyv na MSP a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou, na inovácie, prekážky vstupu na trh alebo súvisiace náklady.
- (130) Mala by sa vybrať skupina odborníkov, ktorí budú hodnotiť technické požiadavky pre každú jednotlivú schému udeľovania značky. Táto skupina odborníkov by mala byť zložená zo zástupcov akademickej obce a poskytovateľa vesmírnych služieb Únie na

⁽¹⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1025/2012 z 25. októbra 2012 o európskej normalizácii, ktorým sa menia a dopĺňajú smernice Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES a ktorým sa zrušuje rozhodnutie Rady 87/95/EHS a rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1673/2006/ES Text s významom pre EHP (ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1025/oj>)

predchádzanie kolíziám, ktorý bol určený na základe tohto nariadenia, čím sa zabezpečí, že nedôjde ku konfliktu záujmov medzi odborníkmi, obsahom schémy udeľovania značky a žiadateľmi.

- (131) S cieľom uľahčiť a sprevádzať vykonávanie požiadaviek stanovených v tomto nariadení by sa mal zaviesť súbor podporných a sprievodných opatrení až do začiatku jeho vykonávania a počas celého obdobia jeho vykonávania. Tieto opatrenia by spočívali v poskytovaní usmernení a pomoci vesmírnym prevádzkovateľom pri príprave technickej dokumentácie na udelenie oprávnenia alebo registráciu v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, ako aj v súbore opatrení na budovanie kapacít a financovanie.
- (132) Komisia by mala vypracovať kritériá a metodiku na pomoc príslušným orgánom pri hodnotení posúdení bezpečnostných rizík, čím by sa uľahčila porovnateľnosť preskúmaní orgánmi dohľadu, a špecifikovať, čo predstavuje vážne prevádzkové narušenie vykonávaných vesmírnych činností alebo služieb poskytovaných vesmírnym prevádzkovateľom. Používanie kryptografických produktov by mala Komisia bližšie špecifikovať prostredníctvom delegovaných aktov, ktoré sa majú vypracovať pre kryptografické produkty, ktoré majú byť certifikované v rámci budúcich únijných systémov certifikácie kybernetickej bezpečnosti na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/881⁽¹⁶⁾, aby sa zaručila ochrana telemetrie a diaľkového riadenia.
- (133) V oblasti environmentálnej udržateľnosti by Komisia mala prostredníctvom vykonávacích aktov ďalej špecifikovať pravidlá vrátane osobitnej metodiky výpočtu a overovania environmentálnej stopy vesmírnych činností.
- (134) S cieľom zabezpečiť, aby sa v regulačnom rámci náležite odrážal vývoj technického pokroku alebo nové záväzky Únie vyplývajúce z medzinárodných dohovorov, a aby sa tak mohol v prípade potreby prispôbiť, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ s cieľom zmeniť poradie uprednostňovania vyradovania kozmických lodí na LEO, zohľadniť technologický pokrok, pokiaľ ide o operácie a služby vo vesmíre, doplniť požiadavky na posúdenia bezpečnostných rizík a prvky do nich zahrnuté, požiadavky na fyzickú odolnosť, detekčné systémy a mechanizmy pozemných staníc, ochranu siete a informačných systémov, zálohovanie potrebné na zabezpečenie primeranej schopnosti prežitia vesmírneho segmentu a na uľahčenie rýchlej obnovy po incidente a riadenie rizík v dodávateľskom reťazci. Na Komisiu by sa mala delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ s cieľom doplniť toto nariadenie špecifikovaním používania certifikovaných kryptografických produktov a produktov alebo služieb správy kľúčov na ochranu telemetrie a diaľkového riadenia, a to stanovením kritérií vážneho prevádzkového narušenia vesmírnych činností alebo služieb, stanovením prevádzkového režimu a požiadaviek potrebných na aktívne odstraňovanie odpadu pre operácie a služby vo vesmíre, stanovením výšky poplatkov vybraných agentúrou a spôsobu ich úhrady, stanovením ukladania pokút a pravidelných penále, stanovením kritérií pre zloženie a odbornosť pracovníkov tvoriacich spoločné vyšetrovacie tímy technických výborov a stanovením oblastí, v ktorých sa využíva spolufinancovanie. Je

⁽¹⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/881 zo 17. apríla 2019 o agentúre ENISA (Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť) a o certifikácii kybernetickej bezpečnosti informačných a komunikačných technológií a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 526/2013 (akt o kybernetickej bezpečnosti) (Text s významom pre EHP, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj>)

osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

- (135) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, aby mohla na základe podrobného posúdenia vydávať rozhodnutia o rovnocennosti, udeľovať výnimky pre nosné rakety, ak je splnená podmienka verejného záujmu, umožniť verejnému subjektu z tretej krajiny poskytovať vesmírne služby alebo vesmírne údaje v Únii až do uzavretia medzinárodných dohôd, vypracovať opatrenia na predchádzanie kolíziám pri vynášaní na obežnú dráhu, riziku nehody pri vynášaní na obežnú dráhu a opätovnom vstupe do atmosféry, znižovanie objemu kozmického odpadu z nosných rakiet, sledovateľnosť kozmických lodí, pravidiel prevádzky na obežnej dráhe, určovanie polohy kozmických lodí na obežnej dráhe, znižovanie objemu kozmického odpadu z kozmických lodí, sústavy kozmických lodí, špecifikovať obsah a vzory hlásení závažných incidentov, špecifikovať metódu výpočtu a overovania environmentálnej stopy vesmírnych činností a vzory a obsah hlásení, pokiaľ ide o vyhlásenie o environmentálnej stope, špecifikovať zásady návrhu špecializovaných servisných rozhraní pre kozmické lode (SSI) a skladateľných a vymeniteľných funkčných družicových modulov pre operácie a služby vo vesmíre, stanoviť spoločné špecifikácie zahŕňajúce technické požiadavky na elektronické osvedčenie a tmavú a tichú oblohu, stanoviť vzory schém udeľovania vesmírnej značky Únie a prijať nové alebo zmenené schémy udeľovania vesmírnej značky Únie. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁽¹⁷⁾.
- (136) Komisia by mala prijať okamžite uplatniteľné vykonávacie akty, ak je v riadne odôvodnených prípadoch súvisiacich s krízami alebo núdzovými situáciami na jednotnom trhu z naliehavých dôvodov potrebné, aby sa dočasne používali vesmírne údaje alebo služby neregistrované v registri URSO.
- (137) Keďže ciele tohto nariadenia, a to vytvorenie jednotného trhu pre vesmírny sektor prostredníctvom harmonizovaných spoločných pravidiel, ktorými sa majú riešiť kľúčové riziká pre vesmírnu infraštruktúru a vesmírne služby, a tým sa má zabezpečiť bezpečnosť, odolnosť a environmentálna udržateľnosť vesmírnych činností, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodu ich rozsahu alebo účinkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (138) Dodržiavanie pravidiel environmentálnej udržateľnosti vesmírnymi prevádzkovateľmi, ktorí sú malými podnikmi alebo výskumnými či vzdelávacími inštitúciami, by sa malo

⁽¹⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

vyžadovať 48 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, zatiaľ čo požiadavky týkajúce sa poskytovania operácií a služieb vo vesmíre by sa mali uplatňovať 60 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

- (139) Okrem toho sa v tomto nariadení náležite zohľadňuje dĺžka prípravy kozmickej misie a technické a komplexné obmedzenia rôznych míľnikov v priebehu inžinierskych a výrobných etáp kozmickej lode. Zdá sa, že prechodné obdobie je potrebné na prispôbenie sa takýmto obmedzeniam súvisiacim s technickými úpravami potrebnými v prípravných fázach kozmickej misie v kontexte kritického posúdenia návrhu.
- (140) Vesmírnym prevádzkovateľom by sa mal poskytnúť dostatočný čas prispôbiť sa požiadavkám stanoveným v tomto nariadení. Toto nariadenie by sa preto malo začať uplatňovať 24 mesiacov po nadobudnutí účinnosti.

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Hlava I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet

1. Týmto nariadením sa stanovujú pravidlá pre vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu s vesmírnymi údajmi a vesmírnymi službami.
2. S cieľom dosiahnuť vysokú spoločnú úroveň bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti vesmírnych služieb prostredníctvom prevádzky a využívania vesmírnej infraštruktúry, ktorá generuje vesmírne údaje, sa v tomto nariadení stanovujú harmonizované pravidlá týkajúce sa:
 - a) udeľovania oprávnení, registrácie a dohľadu nad vesmírnymi činnosťami vykonávanými poskytovateľmi vesmírnych služieb usadenými v Únii, resp. registrácie a dohľadu nad vesmírnymi činnosťami vykonávanými medzinárodnými organizáciami a poskytovateľmi vesmírnych služieb usadenými v tretích krajinách pri poskytovaní vesmírnych údajov alebo vesmírnych služieb v Únii, pokiaľ ide o otázky bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti vesmírnych činností;
 - b) pravidiel riadenia prevádzky na obežnej dráhe prostredníctvom poskytovania služieb na predchádzanie kolíziám;
 - c) aspektov riadenia a presadzovania;
 - d) vytvorenia vesmírnej značky Únie a opatrení na budovanie kapacít.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje na týchto poskytovateľov vesmírnych služieb:
 - a) vesmírni prevádzkovatelia;
 - b) poskytovatelia vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám;
 - c) primárni poskytovatelia vesmírnych údajov;

- d) medzinárodné organizácie.
2. Ustanovenia hlavy IV kapitol I a V sa neuplatňujú na dráhy vzdialenejšie ako geostacionárna obežná dráha Zeme (GEO).
3. Toto nariadenie sa nevzťahuje na:
- a) kozmické objekty používané výlučne na účely obrany alebo národnej bezpečnosti bez ohľadu na to, ktorý poskytovateľ vesmírnych služieb vykonáva vesmírne činnosti;
 - b) kozmické objekty, ktoré sú na obranné účely počas trvania príslušnej kozmickej misie podriadené v rámci vojenskej operácie dočasne vojenskej kontrole;
 - c) oprávnenie alebo správu rádiového frekvenčného spektra, ktoré sa riadia rozhodnutím č. 676/2002/EÚ, smernicou (EÚ) 2018/1972 a rozhodnutím č. 243/2012/EÚ;
 - d) prostriedky vynesené na obežnú dráhu pred 1. januárom 2030.
4. Požiadavky stanovené v hlave IV kapitole I týkajúce sa návrhu a výroby kozmických objektov sa uplatňujú na kozmické objekty, ak sa ich prevádzkou generujú vesmírne údaje, ktoré sa používajú v Únii, alebo sa umožňuje poskytovanie vesmírnych služieb v Únii.

Článok 3

Voľný pohyb

1. Členské štáty z dôvodov súvisiacich s bezpečnosťou, odolnosťou a environmentálnou udržateľnosťou, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, poskytovanie vesmírnych údajov a vesmírnych služieb v Únii poskytovateľmi vesmírnych služieb zaregistrovanými v únijnom registri kozmických objektov uvedenom v článku 24 neobmedzujú.
2. Bez ohľadu na odsek 1, ak má poskytovateľ vesmírnych služieb Únie v úmysle vykonávať činnosť v inom členskom štáte, ako je členský štát jeho usadenia, alebo z neho vynášať na obežnú dráhu, môžu členské štáty pri vydávaní príslušných oprávnení na činnosť alebo vynesenie na obežnú dráhu stanoviť prísnejšie požiadavky na bezpečnosť, odolnosť alebo environmentálnu udržateľnosť v súvislosti s príslušnou kozmickou misiou, pokiaľ sú takéto požiadavky objektívne potrebné na zaistenie bezpečnosti, odolnosti alebo environmentálnej udržateľnosti príslušnej činnosti alebo vynesenia na obežnú dráhu, ktoré podliehajú udeleniu oprávnenia na ich území.
3. Členské štáty poskytujú všetky príslušné informácie týkajúce sa požiadaviek uvedených v odseku 2 prostredníctvom informačného portálu zriadeného v súlade s článkom 110.

Článok 4

Doložka o národnej bezpečnosti

Týmto nariadením nie je dotknutá zodpovednosť členských štátov za ochranu národnej bezpečnosti a iných základných funkcií štátu.

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „kozmickej objekt“ je človekom vytvorený objekt vyslaný do kozmického priestoru vrátane kozmickej lode a orbitálneho stupňa nosnej rakety;
2. „kozmickej loď“ je kozmickej objekt určený na vykonávanie konkrétnej funkcie alebo kozmickej misie, ako je poskytovanie služieb v oblasti komunikácie, navigácie alebo pozorovania, alebo vykonávanie operácií a služieb vo vesmíre, vrátane družice, horných stupňov nosných rakiet alebo modulu pre opätovný vstup;
3. „sústava“ je skupina kozmických objektov pozostávajúca z aspoň 10, ale nie viac ako 99 funkčných kozmických lodí, ktoré spolupracujú na spoločnej kozmickej misii, na ktorú sa vzťahuje vopred vymedzený plán nasadenia na obežnej dráhe;
4. „megasústava“ je sústava pozostávajúca z aspoň 100, ale nie viac ako 999 funkčných kozmických lodí;
5. „gigasústava“ je sústava pozostávajúca z aspoň 1 000 funkčných kozmických lodí;
6. „geosynchronná chránená oblasť“ je segment sférickej vrstvy vymedzený takto: dolná nadmorská výška = geostacionárna nadmorská výška mínus 200 km horná nadmorská výška = geostacionárna nadmorská výška plus 200 km – 15 stupňov $\leq$ zemepisná šírka $\leq$ + 15 stupňov geostacionárnej nadmorskej výšky (nadmorská výška geostacionárnej obežnej dráhy Zeme je 35 786 km);
7. „trieda minidružíc“ je trieda družíc s hmotnosťou aspoň 201 kg a menej ako 600 kg;
8. „kozmickej misia“ je misia vymedzená používateľom, ktorú má splniť kozmickej objekt;
9. „vesmírna infraštruktúra“ je akýkoľvek prostriedok alebo súbor prostriedkov, systémov a podsystémov alebo ich častí, ktoré sa používajú na vykonávanie vesmírnych činností prostredníctvom interakcie a prevádzky pozemského, vesmírneho a spojovacieho segmentu;
10. „pozemský segment“ je segment vesmírnej infraštruktúry umiestnený na Zemi, nachádzajúci sa na území alebo mimo územia Únie, zahŕňajúci pozemnú infraštruktúru uvedenú v prílohe k smernici (EÚ) 2022/2557, a to vrátane pozemných staníc, terminálov, pozemných zariadení potrebných na komunikáciu s kozmickými objektmi a podporu vykonávania vesmírnych činností, riadiacich stredísk misií a iných pozemných riadiacich stredísk, generickej pozemnej infraštruktúry, pozemných sietí, pomocných zariadení, ako sú zariadenia na montáž, testovanie a integráciu kozmických lodí, štartovacia rampa a súvisiaca infraštruktúra potrebná na vykonávanie činností vynášania na obežnú dráhu;
11. „vesmírny segment“ je segment vesmírnej infraštruktúry umiestnený v kozmickom priestore vrátane kozmických objektov, kozmických staníc, kozmických sond, systémov na kozmickú prepravu s posádkou a palubného hardvéru a softvéru v informačných systémoch, ako aj iného palubného materiálu alebo vybavenia;
12. „vesmírne údaje“ sú údaje získané z kozmického priestoru, okrem iného vrátane údajov získaných pri zachytávaní, lokalizácii a prenose signálu generovaného kozmickým objektom, alebo údaje získané pozorovaním vesmírneho telesa, kozmického objektu alebo vonkajšieho vesmíru, ktoré pochádzajú zo Zeme;

13. „vesmírne činnosti“ sú súbor operácií uskutočňovaných pri vykonávaní činností v kozmickom priestore, najmä:
- a) prevádzka a riadenie kozmických objektov, a to aj na účely opätovného vstupu;
 - b) služby vynášania na obežnú dráhu vrátane pokusov o vynesenie;
 - c) prevádzka a údržba štartovacích základní a štartovacích zariadení;
 - d) činnosti súvisiace s prieskumom kozmického priestoru, ako sú lety do vesmíru s ľudskou posádkou, kozmická preprava a vykonávanie pokusov, aj vedeckej povahy, v kozmickom priestore;
 - e) činnosti súvisiace s používaním a riadením kozmických objektov v kozmickom priestore, ako sú operácie a služby vo vesmíre (ISOS);
 - f) operácie, ktoré zahŕňajú monitorovanie kozmického odpadu;
 - g) operácie, ktoré zahŕňajú likvidáciu kozmického odpadu;
14. „vesmírne služby“ sú ktorákoľvek z týchto služieb:
- a) prevádzka a riadenie kozmického objektu;
 - b) poskytovanie služieb vynášania na obežnú dráhu, ako aj poskytovanie služieb prevádzky a údržby štartovacích základní;
 - c) všetky služby poskytované primárnym poskytovateľom vesmírnych údajov;
 - d) operácie a služby vo vesmíre (ISOS);
 - e) vesmírne služby na predchádzanie kolíziám;
15. „poskytovateľ vesmírnych služieb“ je poskytovateľ vesmírnych služieb, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie;
16. „vesmírny prevádzkovateľ“ je verejný alebo súkromný subjekt, ktorý prevádzkuje vesmírnu infraštruktúru tak, že vykonáva aspoň jednu z nasledujúcich vesmírnych služieb na základe oprávnenia alebo osobitného režimu vykonávania národného vesmírneho programu:
- a) prevádzka, riadenie a návrat kozmického objektu (ďalej len „prevádzkovateľ kozmickej lode“);
 - b) prevádzka, riadenie a monitorovanie procesu vynesenia kozmického objektu na obežnú dráhu (ďalej len „prevádzkovateľ vynesenia na obežnú dráhu“);
 - c) prevádzka, riadenie a údržba zariadení v pozemskom segmente vesmírnej infraštruktúry používaných na proces vynesenia na obežnú dráhu (ďalej len „prevádzkovateľ štartovacej základne“);
 - d) prevádzka a riadenie kozmického objektu na účely poskytovania operácií a služieb vo vesmíre, a to aj iným kozmickým objektom (ďalej len „poskytovateľ ISOS“);
17. „vesmírny prevádzkovateľ Únie“ je vesmírny prevádzkovateľ usadený v Únii alebo kontrolovaný fyzickou alebo právnickou osobou, ktorá je poskytovateľom vesmírnych služieb usadeným v Únii;
18. „kontrola“ je na účely bodu 17 schopnosť uplatňovať rozhodujúci vplyv na právny subjekt priamo alebo nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských právnych subjektov;

19. „vesmírny prevádzkovateľ z tretej krajiny“ je vesmírny prevádzkovateľ so sídlom v tretej krajine, ktorý vykonáva ktorúkoľvek z týchto činností:
- a) poskytuje vesmírne služby vesmírnym prevádzkovateľom Únie alebo v súvislosti s vesmírnymi prostriedkami vymedzenými v bodoch 20 a 21;
 - b) sám koná ako primárny poskytovateľ vesmírnych údajov alebo
 - c) poskytuje služby primárnym poskytovateľom vesmírnych údajov;
20. „prostriedky vo vlastníctve Únie“ sú hmotné a nehmotné prostriedky vo vlastníctve Únie vytvorené alebo vyvinuté v rámci Vesmírneho programu Únie uvedeného v [článku 9 ods. 1 nariadenia \(EÚ\) 2021/696](#) a [článku 1 nariadenia \(EÚ\) 2023/588](#);
21. „vládne alebo mimovládne vesmírne prostriedky“ sú iné prostriedky ako prostriedky vymedzené v bode 20, vo verejnom alebo súkromnom vlastníctve, prevádzkované verejným orgánom alebo súkromným subjektom usadeným v členskom štáte, vrátane prostriedkov s dvojakým použitím, ktoré sú pod civilnou kontrolou;
22. „primárni poskytovatelia vesmírnych údajov“ sú poskytovatelia vesmírnych služieb usadení v Únii alebo v tretej krajine, ktorí iniciujú prvé spracovanie vesmírnych údajov, ktoré je technicky dostatočné na to, aby bolo možné následne poskytovať vesmírne údaje, konkrétne:
- a) poskytovatelia elektronických komunikačných služieb, ak sú dotknutými vesmírnymi údajmi komunikačné údaje;
 - b) poskytovatelia vesmírnych služieb, ktorí zabezpečujú prvé spracovanie údajov získaných pozorovaním pred ich iným spracovaním, ak sú dotknutými vesmírnymi údajmi údaje získané pozorovaním;
23. „medzinárodná organizácia“ je medzinárodná organizácia poskytujúca v rámci Únie vesmírne služby alebo vesmírne údaje generované kozmickými objektmi umiestnenými na obežnej dráhe, ktorá sa nenachádza ďalej ako geostacionárna obežná dráha, a prevádzkovanými takýmito medzinárodnými organizáciami;
24. „poskytovateľ vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám“ je poskytovateľ služieb na predchádzanie kolíziám vrátane subjektu na predchádzanie kolíziám v Únii alebo poskytovatelia služieb na predchádzanie kolíziám usadení v tretej krajine;
25. „výskumná a vzdelávacia inštitúcia“ je poskytovateľ vesmírnych služieb, ktorý vykonáva vesmírne činnosti na experimentálne účely bez ohľadu na to, či výsledky tohto výskumu využíva na komerčné účely;
26. „malé a stredné podniky“ alebo „MSP“ sú malé a stredné podniky v zmysle vymedzenia v [článku 2 prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES](#);
27. „malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou“ sú podniky v zmysle vymedzenia v článku 2 prílohy k odporúčaniu Komisie C(2025) 3500 final;
28. „subjekty uplatňujúce zjednodušené riadenie rizík“ sú vesmírni prevádzkovatelia, ktorí sú malými podnikmi alebo výskumnými či vzdelávacími inštitúciami a uplatňujú zjednodušené riadenie rizík uvedené v článku 10 ods. 3 a článku 15 ods. 2;
29. „nosná raketa“ je systém, ktorý je súčasťou vesmírneho segmentu a ktorý je určený na prepravu jedného alebo viacerých kozmických objektov do kozmického priestoru;

30. „orbitálny stupeň nosnej rakety“ je kompletný prvok nosnej rakety, ktorý má počas osobitnej fázy prevádzky nosnej rakety vyvinúť stanovený ťah a dosiahnuť obežnú dráhu;
31. „služba vynášania na obežnú dráhu“ je služba, prostredníctvom ktorej sa má kozmický objekt umiestniť na obežnú dráhu, vrátane pokusov o jeho vynesenie;
32. „štartovacia základňa“ je miesto na Zemi, ktoré je súčasťou pozemského segmentu vesmírnej infraštruktúry, z ktorého sa vypúšťa kozmický objekt;
33. „udalosti veľkého záujmu“ sú tesné priblíženia s vysokou úrovňou rizika, ktoré si môžu vyžadovať, aby vesmírny prevádzkovateľ vykonal manévry na predídenie kolízii;
34. „nominálna prevádzka“ je vykonávanie plánovaných úloh alebo funkcií, na ktoré boli kozmická loď alebo orbitálny stupeň nosnej rakety určené;
35. „správy s údajmi o konjunkciách“ sú informácie o tesnom priblížení dvoch kozmických objektov;
36. „predchádzanie kolíziám“ je vykonávanie manévrov na predchádzanie kolíziám s cieľom znížiť riziko kolízií v kozmickom priestore;
37. „delta V“ je prírastok rýchlosti potrebný na dosiahnutie konkrétnej obežnej dráhy alebo dráhy letu;
38. „objekt záujmu“ je akýkoľvek objekt zapojený do akejkoľvek situácie, ktorý by mohol ovplyvniť ostatné kozmické objekty alebo situáciu na Zemi;
39. „opätovný vstup“ je trvalý návrat kozmického objektu do atmosféry Zeme;
40. „likvidácia“ je súbor činností vykonávaných kozmickou loďou alebo orbitálnym stupňom nosnej rakety s pomocou alebo bez pomoci servisnej kozmickej lode s cieľom trvalo znížiť riziko náhodnej fragmentácie a dosiahnuť, aby obežné dráhy boli dlhodobo čisté;
41. „fáza likvidácie“ je interval medzi koncom kozmickej misie kozmickej lode alebo orbitálneho stupňa nosnej rakety a koncom ich životnosti;
42. „koniec životnosti“ je okamih, keď sa kozmická loď alebo orbitálny stupeň nosnej rakety natrvalo vypnú, konkrétne okamih, keď dokončia svoju fázu likvidácie, opätovne vstúpia do atmosféry Zeme alebo ich vesmírny prevádzkovateľ už nemôže ovládať;
43. „koniec misie“ je fáza, keď kozmická loď alebo orbitálny stupeň nosnej rakety dokončia úlohy, na ktoré boli určené, iné ako svoju likvidáciu, stanú sa nefunkčnými v dôsledku poruchy alebo sa natrvalo zastavia na základe dobrovoľného rozhodnutia;
44. „pasivácia“ je trvalé vyčerpanie, nevratná deaktivácia alebo zaistenie bezpečnosti všetkých palubných zdrojov uloženej energie, ktoré môžu spôsobiť náhodnú fragmentáciu;
45. „kozmickej odpad“ je akýkoľvek kozmický objekt vrátane kozmickej lode alebo jej úlomkov a častí, ktorý sa nachádza na obežnej dráhe Zeme či Mesiaca alebo vstupuje do atmosféry Zeme či exosféry Mesiaca, je nefunkčný alebo už neslúži na žiadny konkrétny účel, a to vrátane častí rakiet alebo umelých družíc, ako aj nefungujúcich umelých družíc;

46. „sieť a informačný systém“ je sieť a informačný systém v zmysle vymedzenia v [článku 6 bode 1 smernice \(EÚ\) 2022/2555](#);
47. „bezpečnosť sietí a informačných systémov“ je bezpečnosť sietí a informačných systémov v zmysle vymedzenia v [článku 6 bode 2 smernice \(EÚ\) 2022/2555](#);
48. „kritická infraštruktúra“ je kritická infraštruktúra v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 4 smernice (EÚ) 2022/2557;
49. „radiace stredisko misie“ je prvok pozemského segmentu určený na riadenie a monitorovanie vykonávania kozmickej misie;
50. „radiace stredisko družíc“ je prvok pozemského segmentu určený na riadenie konfigurácie družicovej platformy;
51. „účinná technická kontrola“ je uistenie vesmírneho prevádzkovateľa, že kozmický objekt vykonáva len príkazy vysielané oprávnenými zdrojmi a že tieto príkazy sa vykonávajú v správnom poradí a v určenom okamihu;
52. „telemetria/diaľkové riadenie“ sú spojenia, ktoré prenášajú telemetrické údaje z vesmírneho segmentu do pozemského segmentu, a spojenia, ktoré odosielať diaľkové príkazy z pozemského segmentu do vesmírneho segmentu;
53. „odolnosť“ je schopnosť predchádzať incidentu, chrániť sa pred ním, reagovať naň a odolávať mu, zmierňovať ho, absorbovať ho, prispôbiť sa mu a zotaviť sa z neho;
54. „kybernetická hrozba“ je kybernetická hrozba v zmysle vymedzenia v [článku 2 bode 8 nariadenia \(EÚ\) 2019/881](#);
55. „významná kybernetická hrozba“ je významná kybernetická hrozba v zmysle vymedzenia v [článku 6 bode 11 smernice \(EÚ\) 2022/2555](#);
56. „incident“ je udalosť ohrozujúca ktorýkoľvek z týchto prvkov:
 - a) dostupnosť, pravosť, integritu alebo dôvernú uchovávaných, prenášaných alebo spracúvaných údajov alebo služieb poskytovaných či prístupných prostredníctvom sietí a informačných systémov alebo
 - b) fyzickú bezpečnosť prostriedkov vesmírnej infraštruktúry a prostriedkov vesmírnych prevádzkovateľov;
57. „riešenie incidentov“ je riešenie incidentov v zmysle vymedzenia v [článku 6 bode 8 smernice \(EÚ\) 2022/2555](#);
58. „dodatočné kategórie vplyvu“ sú kategórie environmentálnych informácií, ktoré nepatria do kategórií vplyvu environmentálnej stopy, vypočítané a oznámené spolu s výsledkami environmentálnej stopy výrobku;
59. „agregovaný súbor údajov“ je inventarizačná analýza životného cyklu (LCI) viacerých jednotkových procesov alebo fáz životného cyklu, v prípade ktorej sa vstupy a výstupy poskytujú len na agregovanej úrovni, horizontálne alebo vertikálne;
60. „environmentálna udržateľnosť“ je schopnosť zachovávať a chrániť prírodné prostredie Zeme v priebehu času prostredníctvom vhodných postupov a politík, ktoré napĺňajú súčasné potreby, a bez ohrozenia dostupnosti zdrojov v budúcnosti;
61. „rozčlenenie“ je proces, ktorým sa agregovaný súbor údajov rozčlení na menšie horizontálne alebo vertikálne súbory údajov o jednotkových procesoch;

62. „odvodený súbor údajov“ je súbor údajov získaný skombinovaním dvoch alebo viacerých súborov údajov prostredníctvom matematických operácií alebo skombinovaním aspoň jedného súboru údajov so značnými doplňujúcimi informáciami alebo inými súbormi údajov;
63. „operácie a služby vo vesmíre (ISOS)“ sú činnosti vykonávané vo vesmíre (na obežnej dráhe a v kozmickom priestore) s cieľom poskytovať služby na prostriedkoch vo vesmírnom segmente, ktoré zahŕňajú vykonávanie úloh, ako je kontrola, stretnutie, dokovanie, oprava, doplnenie paliva, rekonfigurácia, výroba, montáž a demontáž, opätovné použitie, recyklácia, odstraňovanie a preprava funkčných, nefunkčných a chybných objektov (odpadu) vo vesmíre, s použitím servisnej kozmickej lode s vysokou úrovňou samostatnosti vrátane platforiem alebo väčších konštrukcií;
64. „prevádzka ISOS“ je vykonávanie plánovaných úloh v rámci ISOS zahŕňajúcich jeden alebo viacero kozmických objektov;
65. „servisná kozmická loď pre ISOS“ je kozmická loď osobitne navrhnutá na účely poskytovania špecifických ISOS;
66. „klientska kozmická loď“ je kozmická loď, na ktorej sa vykonávajú ISOS;
67. „príslušný orgán“ je orgán verejnej správy zriadený alebo určený ako príslušný orgán v súlade s článkom 28;
68. „kvalifikovaný odborný subjekt pre vesmírne činnosti“ je odborný subjekt usadený v členskom štáte, ktorý vykonáva technické posúdenie v súvislosti s otázkami bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a ktorý bol oznámený Komisii v súlade s týmto nariadením;
69. „technické posúdenie“ je proces, ktorým sa preukazuje, že poskytovatelia vesmírnych služieb spĺňajú technické požiadavky stanovené v tomto nariadení;
70. „norma“ je norma v zmysle vymedzenia v [článku 2 bode 1 nariadenia \(EÚ\) č. 1025/2012](#);
71. „spoločné špecifikácie“ je súbor technických požiadaviek iných ako norma, ktorý poskytuje prostriedky na dosiahnutie súladu s požiadavkami na získanie elektronického osvedčenia a v súvislosti so svetelným a rádiovým znečistením;
72. „obrat“ je suma získaná podnikom v zmysle [článku 5 ods. 1 nariadenia Rady \(ES\) č. 139/2004](#);
73. „vesmírna značka Únie“ je dokument vydávaný Agentúrou Európskej únie pre Vesmírny program Únie zriadenou [článkom 1 nariadenia \(EÚ\) 2021/696](#) (ďalej len „agentúra“), ktorým sa potvrdzuje, že predmetný kozmický objekt bol posúdený z hľadiska súladu s osobitnými požiadavkami na bezpečnosť, odolnosť alebo environmentálnu udržateľnosť stanovenými v schéme udeľovania vesmírnej značky Únie;
74. „schéma udeľovania vesmírnej značky Únie“ je komplexný súbor pravidiel, technických požiadaviek, noriem a postupov stanovených na úrovni Únie, ktoré sa uplatňujú na kontrolu súladu produktov, procesov, služieb vrátane skúšobných a inšpekčných činností vykonávaných v súvislosti s otázkami bezpečnosti, odolnosti alebo environmentálnej udržateľnosti;
75. „kritické posúdenie návrhu“ je etapa procesu konštrukcie, výroby a vývoja, v ktorej sa overuje, že návrh a konfigurácia systémov a subsystémov spĺňajú

všetky stanovené požiadavky kozmickej misie, pokiaľ ide o výkonnosť, kompatibilitu, špecifikácie výrobu, posúdenie rizík, predbežné plánovanie testov, primeranosť predbežnej prevádzky a poskytnutie podkladov, čo umožňuje prístup k zavedeniu a integrácii systému.

Hlava II

UDEĽOVANIE OPRÁVNENÍ A REGISTRÁCIA PRE VESMÍRNE ČINNOSTI

Kapitola I

OPRÁVNENIE VESMÍRNYCH PREVÁDZKOVATEĽOV ÚNIE

Článok 6

Oprávnenie na vykonávanie vesmírnych činností

1. Vesmírne prevádzkovatelia Únie nesmú poskytovať vesmírne služby, pokiaľ v členskom štáte nezískali oprávnenie na vykonávanie vesmírnych činností, ktorým sa preukazuje splnenie požiadaviek stanovených v hlave IV kapitolách I až V, v závislosti od kategórie dotknutého vesmírneho prevádzkovateľa.
2. Členský štát uznáva oprávnenia vydané iným členským štátom, pokiaľ ide o požiadavky stanovené v hlave IV kapitolách I až V.
3. Oprávnenie vydáva príslušný orgán členského štátu, v ktorom je žiadateľ usadený, a prípadne aj príslušný orgán členského štátu, v ktorom má uvedený žiadateľ v úmysle vykonávať činnosť, prípadne vynášať na obežnú dráhu, ak sa líši od členského štátu usadenia.

Príslušné orgány uvedených členských štátov zabezpečujú koordináciu s cieľom uľahčiť svoje príslušné postupy udeľovania oprávnení.

4. Na účely vydania oprávnenia príslušný orgán zohľadní stanovisko vydané kvalifikovaným odborným subjektom pre vesmírne činnosti v rámci technických posúdení vykonaných v súlade s článkom 8.
5. Vesmírne prevádzkovatelia Únie, ktorí majú v úmysle využívať vesmírne služby poskytované vesmírnym prevádzkovateľom z tretej krajiny alebo medzinárodnou organizáciou, preukážu príslušným orgánom vo svojej žiadosti o udelenie oprávnenia registráciu uvedeného vesmírneho prevádzkovateľa z tretej krajiny alebo medzinárodnej organizácie v registri URSO v súlade s článkom 17, resp. článkom 18.

Ak postup registrácie v registri URSO ešte nebol ukončený, vesmírny prevádzkovateľ Únie úzko koordinuje svoju činnosť s vesmírnym prevádzkovateľom z tretej krajiny alebo medzinárodnou organizáciou, príslušným orgánom a agentúrou, a to aj požadovaním aktualizovaných informácií o stave procesu registrácie.

Agentúra bezodkladne poskytne takéto aktualizované informácie, aby sa predišlo zbytočnému zdržaniu postupu udelenia oprávnenia vesmírnemu prevádzkovateľovi Únie.

6. Ak po vydaní oprávnenia vznikne potreba poskytovania vesmírnych služieb vesmírnym prevádzkovateľom z tretej krajiny alebo medzinárodnou organizáciou, ako napríklad v prípade operácií a služieb vo vesmíre, vesmírny prevádzkovateľ

Únie o tom bezodkladne informuje príslušný orgán a poskytne mu dôkaz o registrácii uvedeného vesmírneho prevádzkovateľa z tretej krajiny alebo medzinárodnej organizácie v registri URSO.

Článok 7

Postup udeľovania oprávnení

1. Žiadateľ požiada o udelenie oprávnenia príslušný orgán uvedený v článku 6 ods. 3.
2. Žiadosť o udelenie oprávnenia obsahuje technickú dokumentáciu so všetkými potrebnými dokladmi a podpornými dôkazmi na preukázanie súladu s uplatniteľnými požiadavkami stanovenými v hlave IV kapitolách I až V.
3. Žiadateľ vo svojej žiadosti o udelenie oprávnenia príslušnému orgánu uvedie, ktoré kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti má v úmysle využiť na technické posúdenie uplatniteľných požiadaviek stanovených v hlave IV kapitolách I až V.
4. Členské štáty zavedú postupy, ktoré príslušným orgánom umožňujú zasielať technickú dokumentáciu kvalifikovaným odborným subjektom pre vesmírne činnosti, ktoré žiadateľ uviedol, alebo umožňujú žiadateľovi, aby sa priamo obracal na tieto kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti.
5. Kvalifikovaný odborný subjekt pre vesmírne činnosti posúdi splnenie uplatniteľných požiadaviek stanovených v hlave IV kapitolách I až V a do šiestich mesiacov odo dňa prijatia technickej dokumentácie vydá stanovisko, pokiaľ ide o súlad plánovaných vesmírnych činností s uplatniteľnými požiadavkami stanovenými v hlave IV kapitolách I až V.

Príslušné orgány v čo najväčšej miere zohľadnia technické posúdenie vykonané v súvislosti s hlavou IV kapitolou II kvalifikovanými odbornými subjektmi pre vesmírne činnosti podľa článku 8 ods. 2 tretieho pododseku.
6. Príslušný orgán do 12 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti vydá oprávnenie alebo žiadosť zamietne a informuje o tom žiadateľa.

Lehota sa pozastaví, kým žiadateľ na žiadosť príslušného orgánu neposkytne úplné informácie.
7. Na účely registrácie v registri URSO príslušný orgán informuje agentúru o všetkých oprávnených vesmírnych prevádzkovateľoch Únie a primárnych poskytovateľoch vesmírnych služieb a o všetkých vesmírnych prevádzkovateľoch z tretích krajín, ktorým povolil vynesenie na obežnú dráhu zo svojho územia.

Článok 8

Technické posúdenia

1. Pri zavádzaní systémov udeľovania oprávnení členské štáty určia, či technické posúdenia majú vykonávať:
 - a) kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti;
 - b) medzinárodné organizácie so špecifickými technickými znalosťami v otázkach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie;
 - c) agentúra;

- d) kombinácia možností uvedených v písmenách a), b) a c).
2. Členské štáty, ktoré majú v úmysle využívať systém uvedený v odseku 1 písm. a), zabezpečia, aby na ich území boli zriadené kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti.
- Na účely vykonávania technických posúdení akýchkoľvek záležitostí, na ktoré sa vzťahuje hlava IV kapitoly I až V, členské štáty využívajú kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti zriadené na ich území.
- Členské štáty zabezpečujú, aby príslušný orgán zriadený podľa článku 8 ods. 1 smernice 2022/2555 bol príslušný na vykonávanie technického posúdenia záležitostí, na ktoré sa vzťahuje hlava IV kapitola II, pokiaľ ide o vesmírnych prevádzkovateľov Únie, s výnimkou prevádzkovania prostriedkov uvedených v článku 5 prvom odseku bode 20.
3. Poskytovatelia vesmírnych služieb uvedení v odseku 1 písm. b), ktorí poskytujú činnosti technického posudzovania, musia spĺňať požiadavky stanovené v hlave III kapitole I oddiele 3.
- Členské štáty, ktoré využívajú systém uvedený v odseku 1 písm. b), zabezpečujú súdny výkon povinnosti uvedenej v prvom pododseku.
4. Členské štáty oznámia Komisii svoj výber podľa odseku 1, ako aj všetky jeho zmeny.

Článok 9

Oprávnenie pre sústavy

1. Ak má vesmírny prevádzkovateľ Únie v úmysle uskutočniť kozmickú misiu, ktorá zahŕňa vynesenie sústavy družíc na obežnú dráhu, predloží príslušnému orgánu žiadosť o jednotné oprávnenie, ktoré sa vzťahuje na vynesenie na obežnú dráhu, prípadne vynesenie na obežnú dráhu a prevádzku všetkých družíc, ktoré sú súčasťou sústavy, za predpokladu, že sú splnené všetky tieto podmienky:
- a) všetky družice plánované na vynesenie na obežnú dráhu v rámci príslušnej kozmickej misie sú identické a plnia rovnaké úlohy rovnakým spôsobom;
 - b) vynesenie všetkých družíc na obežnú dráhu sa plánuje vykonať prostredníctvom tej istej nosnej rakety a z tej istej štartovacej základne.
- Vesmírny prevádzkovateľ Únie zabezpečuje, aby družice, ktoré sú súčasťou sústavy, spĺňali požiadavky stanovené v hlave IV kapitolách I až V, a deklaruje, že podmienky stanovené v prvom pododseku sú splnené.
2. Ak sa po prijatí žiadosti v súlade s odsekom 1 prvým pododsekom v posúdení príslušným orgánom vykonanom v súvislosti s jednou družicou, ktorá sa má vyniesť na obežnú dráhu v rámci danej kozmickej misie, preukáže splnenie požiadaviek stanovených v hlave IV kapitolách I až V, príslušný orgán vydá oprávnenie pre celú družicovú sústavu („jednotné oprávnenie“).
3. Príslušné orgány môžu odo dňa vydania jednotného oprávnenia vykonávať náhodné kontroly na všetkých družiciach, ktoré sú súčasťou sústavy a ktoré neboli predmetom predbežnej kontroly, na základe ktorej bolo vydané jednotné oprávnenie.
4. Príslušný orgán odníme jednotné oprávnenie, ak z výsledkov náhodných kontrol vyplynie, že družica nespĺňa požiadavky na udelenie oprávnenia.
5. Ak sa pri náhodných kontrolách uvedených v odseku 3 zistia aspekty, ktoré sú v rozpore s vyhlásením uvedeným v odseku 1 druhom pododseku, pričom to ale

neznamená nesplnenie požiadaviek, a v posúdení príslušným orgánom pri zohľadnení vysvetlení poskytnutých vesmírnym prevádzkovateľom Únie sa nezistia žiadne závažné riziká pre príslušnú kozmickú misiu, príslušný orgán môže uložiť pokutu.

6. Príslušné orgány preskúmajú oprávnenia na vynesenie družicových sústav na obežnú dráhu pri vynášaní prvej série družíc novej generácie na obežnú dráhu.

Článok 10

Zjednodušené režimy

1. Podmienky na udelenie oprávnenia uvedené v článku 6 ods. 1 sa upravujú pre vesmírnych prevádzkovateľov Únie uvedených v odsekoch 2, 3 a 4, ako je stanovené v týchto odsekoch.
2. Vesmírne prevádzkovatelia, ktorí sú výskumnými alebo vzdelávacími inštitúciami alebo ktorí vykonávajú výskumné kozmické misie, musia spĺňať požiadavky hlavy IV kapitoly I oddielu 2, ako sa uvádza v článku 62.
3. Subjekty uplatňujúce zjednodušené riadenie rizík dodržiavajú, pokiaľ ide o hlavu IV kapitolu II, ustanovenia článku 79 ods. 1 prvého pododseku len vo vzťahu ku kritickým aktívam a kritickým funkciám.
4. Ak vesmírne prevádzkovatelia, ktorí sú malými podnikmi alebo výskumnými či vzdelávacími inštitúciami, vykonávajú kozmické misie na predvádzanie a overovanie na obežnej dráhe, sú vo vzťahu k hlave IV kapitole III oslobodení od povinnosti uvedenej v článku 96 ods. 2.

Kapitola II

OPRÁVNENIE PRE VESMÍRNYCH PREVÁDZKOVATEĽOV ÚNIE, KTORÍ PREVÁDZKUJÚ PROSTRIEDKY VO VLASTNÍCTVE ÚNIE

Článok 11

Žiadosť o udelenie oprávnenia

1. Ak sa vesmírne činnosti vykonávajú v súvislosti s prostriedkami vo vlastníctve Únie, Komisia udolí oprávnenie subjektu poverenému vykonávaním alebo prevádzkou príslušnej zložky programu Únie.

Oprávnenie uvedené v prvom pododseku sa zakladá na technickom posúdení vykonanom agentúrou, pokiaľ ide o splnenie požiadaviek stanovených v hlave IV kapitolách I, II, III, IV a V žiadateľom.

2. V závislosti od konkrétneho riadenia zložky programu Únie žiadajúci subjekt poskytne agentúre a Komisii všetky technické podrobnosti a vysvetlenia, ktorými preukáže splnenie požiadaviek stanovených v hlave IV kapitolách I, II, III, IV a V.
3. Agentúra do 30 pracovných dní od prijatia žiadosti subjektu o udelenie oprávnenia posúdi, či je úplná.

Ak žiadosť o udelenie oprávnenia nie je úplná alebo ak je potrebné ďalšie objasnenie, agentúra stanoví lehotu, do ktorej žiadajúci subjekt poskytne všetky potrebné doplnujúce informácie alebo objasnenie.

Po posúdení žiadosti ako úplnej agentúra o tom zodpovedajúcim spôsobom informuje žiadateľa.

Článok 12

Preskúmanie agentúrou

1. Do šiestich mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného v článku 11 ods. 3 tret'om pododseku agentúra preskúma podľa článku 43 ods. 1 písm. a) žiadosť o udelenie oprávnenia tak, že posúdi, či žiadateľ:
 - a) je spoľahlivý, má všetky potrebné spôsobilosti a odborné znalosti na vykonávanie vesmírnych činností;
 - b) zabezpečuje súlad s požiadavkami stanovenými v tomto nariadení a prípadne so všetkými osobitnými požiadavkami potrebnými na vykonávanie kozmickej misie v kontexte vesmírneho programu uvedeného v nariadení (EÚ) 2021/696 alebo v nariadení (EÚ) 2023/588, pre ktorý sa predkladá žiadosť o udelenie oprávnenia;
 - c) nepredstavuje hrozbu pre verejný poriadok, bezpečnosť osôb a majetku a pre verejné zdravie v Únii.

Agentúra prijme plne odôvodnené rozhodnutie, v ktorom navrhne Komisii vydať alebo zamietnuť oprávnenie na základe technického posúdenia súladu vykonaného v súlade s článkom 43 ods. 1 písm. a).

Agentúra svoje rozhodnutie bezodkladne oznámi Komisii.

2. Komisia do 30 pracovných dní od prijatia rozhodnutia agentúry uvedeného v odseku 1 druhom pododseku prijme rozhodnutie o vydaní alebo zamietnutí oprávnenia a bezodkladne ho oznámi žiadateľovi. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho oznámenia žiadateľovi.

Komisia vydá oprávnenie len vtedy, ak žiadateľ spĺňa požiadavky uvedené v odseku 1 prvom pododseku.

3. Agentúra bezodkladne zaregistruje vesmírnych prevádzkovateľov Únie, ktorým bolo udelené oprávnenie v súlade s touto kapitolou, v registri URSO.

Článok 13

Pozastavenie alebo odňatie oprávnenia

1. Vesmírny prevádzkovateľ Únie prevádzkujúci prostriedky vo vlastníctve Únie bezodkladne oznamuje agentúre:
 - a) akúkoľvek nepredvídanú udalosť, ktorá si môže vyžadovať zmenu jeho oprávnenia;
 - b) akékoľvek plánované alebo bezprostredné ukončenie jeho činnosti.
2. Agentúra navrhne Komisii, aby podľa potreby pozastavila alebo odňala oprávnenie v prípade vesmírneho prevádzkovateľa Únie prevádzkujúceho prostriedky vo vlastníctve Únie, ktorý:
 - a) získal oprávnenie na základe nepravdivých údajov alebo pomocou akýchkoľvek iných protiprávných prostriedkov;
 - b) už nespĺňa podmienky, za ktorých bolo oprávnenie vydané, a neprijal nápravné opatrenia požadované Komisiou.

3. Najneskôr do dvoch mesiacov od prijatia návrhu agentúry uvedeného v odseku 2 prvom pododseku Komisia prijme rozhodnutie o navrhovanom pozastavení alebo odňatí.

Komisia bezodkladne oznámi svoje rozhodnutie dotknutému vesmírnemu prevádzkovateľovi Únie prevádzkujúcemu prostriedky vo vlastníctve Únie a príslušnému orgánu členského štátu, v ktorom je uvedený vesmírny prevádzkovateľ Únie prevádzkujúci prostriedky vo vlastníctve Únie usadený.

Kapitola III

POSKYTOVATELIA VESMÍRNYCH SLUŽIEB Z TRETÍCH KRAJÍN A MEDZINÁRODNÉ ORGANIZÁCIE

Článok 14

Poskytovanie vesmírnych údajov a vesmírnych služieb vesmírnymi prevádzkovateľmi z tretích krajín a medzinárodnými organizáciami

1. Vesmírnym prevádzkovateľom z tretích krajín, ktorí sú v súlade s článkom 17 zaregistrovaní v únijnom registri kozmických objektov a vlastní elektronické osvedčenie uvedené v článku 25 ods. 1, sa povoľuje poskytovať vesmírne služby vesmírnym prevádzkovateľom Únie a vo vzťahu k prostriedkom vo vlastníctve Únie a k prostriedkom uvedeným v článku 5 prvom odseku bode 21.
2. Na to, aby medzinárodné organizácie mohli na základe svojich zmlúv poskytovať v Únii vesmírne údaje alebo vesmírne služby, musia existovať dohody uvedené v článkoch 107 a 108.

Medzinárodné organizácie, ktoré poskytujú vesmírne údaje alebo vesmírne služby v Únii podľa prvého pododseku, musia byť zaregistrované v registri URSO a vlastníť elektronické osvedčenie uvedené v článku 25 ods. 1.
3. Odsek 2 sa neuplatňuje, ak medzinárodná organizácia vykonáva len činnosti technického posudzovania podľa článku 8 ods. 1 písm. b).

Článok 15

Pravidlá vzťahujúce sa na vesmírnych prevádzkovateľov z tretích krajín

1. Na prevádzkovateľov kozmických lodí z tretích krajín sa vzťahujú požiadavky platné pre prevádzkovateľov kozmických lodí Únie stanovené v článkoch 62, 66, 67, 69 až 73, 75 až 92 a 96 až 100.

Okrem toho majú prevádzkovatelia kozmických lodí z tretích krajín tieto povinnosti:

- a) predplatiť si služby verejného alebo komerčného poskytovateľa vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám;
- b) zabezpečiť, aby poskytovateľ vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám uvedený v písmene a) mal technické prostriedky na posúdenie predchádzania kolíziám a splňal požiadavky stanovené v prílohe IV bode 1;
- c) oznámiť agentúre v žiadosti o registráciu v registri URSO názov a údaje poskytovateľa vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám podľa písmene a).

Agentúra doplní informácie uvedené v písmene c) do únejnej databázy kontaktných údajov uvedenej v článku 67 ods. 1.

2. Na prevádzkovateľov vynesenia na obežnú dráhu z tretích krajín a prevádzkovateľov štartovacích základní z tretích krajín sa vzťahujú požiadavky platné pre prevádzkovateľov vynesenia na obežnú dráhu z Únie a prevádzkovateľov štartovacích základní z Únie stanovené v článkoch 61, 75 až 92 a 96 až 100.
3. Na poskytovateľov ISOS z tretích krajín sa vzťahujú požiadavky platné pre poskytovateľov ISOS z Únie stanovené v článku 101.
4. Na poskytovateľov vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám z tretích krajín sa vzťahujú požiadavky platné pre poskytovateľov vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám z Únie stanovené v článkoch 102 a 103.

Článok 16

Pravidlá pre vesmírnych prevádzkovateľov z tretích krajín z rovnocenných jurisdikcií

Predpokladá sa, že vesmírne prevádzkovatelia z tretích krajín, ktorí sú usadení v tretej krajine, pre ktorú Komisia prijala rozhodnutie o rovnocennosti v súlade s článkom 105, spĺňajú požiadavky stanovené v článku 15.

Článok 17

Registrácia poskytovateľov vesmírnych služieb z tretích krajín

1. Na základe rozhodnutia Komisie o povolení registrácie podľa odseku 5 agentúra zaregistruje v registri URSO vesmírnych prevádzkovateľov z tretích krajín, ktorí preukážu splnenie požiadaviek hlavy IV, ako sa uvádza v článku 16 alebo článku 15.
2. Ak sa získala výnimka v súlade s článkom 19, prevádzkovatelia vynesenia na obežnú dráhu z tretích krajín sa na základe rozhodnutia Komisie zaregistrujú v registri URSO bez toho, aby museli splniť jednu alebo viac podmienok stanovených v článku 15.

Ak členský štát požiadal o výnimku, aby umožnil vesmírnemu prevádzkovateľovi Únie uskutočniť vynesenie na obežnú dráhu s vesmírnym prevádzkovateľom z tretej krajiny, uvedený vesmírny prevádzkovateľ z tretej krajiny predloží agentúre dôkaz o uvedenej žiadosti.

3. Na získanie registrácie v registri URSO podľa odseku 1 vesmírny prevádzkovateľ z tretej krajiny podáva žiadosť agentúre. Žiadosť musí obsahovať všetky dôkazy potrebné na preukázanie splnenia požiadaviek uvedených v odseku 1.

Agentúra uchováva všetky dôkazy, ktoré žiadatelia poskytnú počas procesu registrácie.

4. Agentúra posúdi žiadosť o registráciu a oznámi vesmírnemu prevádzkovateľovi z tretej krajiny výsledok svojho predbežného posúdenia. Agentúra umožní uvedenému vesmírnemu prevádzkovateľovi z tretej krajiny predložiť odôvodnené vyhlásenie a poskytnúť dodatočné vysvetlenie alebo dôkazy.
5. Najneskôr do piatich mesiacov od prijatia žiadosti uvedenej v odseku 3 prvom pododseku agentúra predloží Komisii návrh na prijatie rozhodnutia o schválení alebo zamietnutí registrácie vesmírneho prevádzkovateľa z tretej krajiny v registri URSO.
6. Komisia prijme rozhodnutie na základe návrhu agentúry uvedeného v odseku 5 a oznámi uvedené rozhodnutie vesmírnemu prevádzkovateľovi z tretej krajiny a agentúre.

7. Ak sa uplatňuje článok 16, agentúra vykoná registráciu na základe týchto skutočností:
 - a) vesmírny prevádzkovateľ z tretej krajiny má oprávnenie v tretej krajine a podlieha priebežnému dohľadu v tretej krajine;
 - b) Komisia prijala rozhodnutie o rovnocennosti podľa článku 105.
8. Ak bola žiadosť o výnimku podaná v súlade s článkom 19, agentúra pristúpi k registrácii vesmírneho prevádzkovateľa z tretej krajiny v registri URSO po tom, ako Komisia prijme rozhodnutie v súlade s článkom 19 ods. 5 prvým pododsekom.

Článok 18

Registrácia medzinárodných organizácií

1. Ak sú splnené podmienky stanovené v článku 107 alebo 108, agentúra zaregistruje medzinárodné organizácie v registri URSO.
2. Na účely odseku 1 sa zodpovedajúcim spôsobom uplatňuje článok 17 ods. 3, 4, 5, 7 a 8 a články 19, 21 a 22.

Článok 19

Výnimky

1. Členský štát môže požiadať Komisiu, aby prijala rozhodnutie, ktorým sa agentúre umožní zaregistrovať prevádzkovateľa vynesenia na obežnú dráhu z tretej krajiny, ktorý nespĺňa jednu alebo viacero podmienok uvedených v článku 15 ods. 2, ak sú splnené podmienky verejného záujmu uvedené v odseku 2.

Členský štát podáva žiadosť v súlade s odsekom 3 prvým pododsekom.

V prípade prostriedkov vo vlastníctve Únie Komisia z vlastnej iniciatívy posúdi, či je splnená podmienka verejného záujmu uvedená v odseku 2.
2. Pokiaľ ide o služby vynášania na obežnú dráhu, členský štát preukáže, že služby vynášania na obežnú dráhu poskytované prevádzkovateľom vynesenia na obežnú dráhu z tretej krajiny uľahčujú prístup do vesmíru a jeho využívanie, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
 - a) v Únii neexistuje žiadna ľahko dostupná náhrada alebo reálna alternatíva k službám vynášania na obežnú dráhu, ktoré poskytuje príslušný prevádzkovateľ vynesenia na obežnú dráhu z tretej krajiny;
 - b) služby vynášania na obežnú dráhu, ktoré poskytuje príslušný prevádzkovateľ vynesenia na obežnú dráhu z tretej krajiny, podporujú technologické spôsobilosti strategického významu pre Úniu alebo členské štáty.
3. V žiadosti uvedenej v odseku 1 druhom pododseku:
 - a) musí byť identifikovaný prevádzkovateľ vynesenia na obežnú dráhu z tretej krajiny, pre ktorého sa výnimka žiada;
 - b) musia byť jasne, jednoznačne a vyčerpávajúco špecifikované všetky požiadavky stanovené v článku 15 ods. 2, pre ktoré sa požaduje výnimka;
 - c) musia byť uvedené potrebné technické informácie týkajúce sa dotknutej kozmickej misie;

- d) musia byť obsiahnuté potrebné dôkazy na preukázanie splnenia ostatných požiadaviek.

V žiadosti týkajúcej sa prevádzkovateľa vynesenia na obežnú dráhu z tretej krajiny sa podľa možnosti navrhnu alternatívne zmiernujúce opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa dosiahli alebo aspoň čiastočne dosiahli ciele sledované požiadavkami uvedenými v článku 15 ods. 2, pre ktoré sa žiada výnimka.

4. Po prijatí žiadosti uvedenej v odseku 3 ju Komisia postúpi agentúre. Agentúra do jedného mesiaca vydá technické posúdenie splnenia požiadaviek stanovených v článku 15, ktoré nie sú predmetom žiadosti o výnimku.
5. Do dvoch mesiacov od prijatia technického posúdenia vydaného agentúrou podľa odseku 4 Komisia na základe uvedeného technického posúdenia buď prijme rozhodnutie o udelení výnimky príslušnému prevádzkovateľovi vynesenia na obežnú dráhu z tretej krajiny, ak Komisia dospeje k záveru, že je splnená podmienka verejného záujmu uvedená v odseku 2, alebo rozhodnutie o zamietnutí udelenia takejto výnimky, ak dospeje k záveru, že uvedená podmienka verejného záujmu splnená nie je.

Uvedené rozhodnutia sa prijímajú ako vykonávacie akty v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2.

6. Ak Komisia udelí podľa odseku 5 prvého pododseku výnimku prevádzkovateľovi vynesenia na obežnú dráhu z tretej krajiny, súčasne udelí výnimku vesmírnemu prevádzkovateľovi Únie, ktorý využíva služby vynášania na obežnú dráhu príslušného prevádzkovateľa vynesenia na obežnú dráhu z tretej krajiny.

Článok 20

Verejné subjekty z tretích krajín

1. Na žiadosť verejného subjektu z tretej krajiny o povolenie poskytovať vesmírne služby alebo vesmírne údaje v Únii alebo na žiadosť členského štátu, ako sa uvádza v odseku 2, Komisia s pomocou agentúry najprv posúdi, či je uvedený verejný subjekt z tretej krajiny vládny subjektom alebo či prevádzkuje alebo vlastní prostriedky vesmírnej infraštruktúry, ktoré sú vojenskými systémami, a to aj s civilným využitím.

V rámci technickej pomoci poskytovanej Komisii agentúra zmapuje všetky príslušné činnosti a služby poskytované daným verejným subjektom z tretej krajiny a identifikuje všetky príslušné prostriedky vesmírnej infraštruktúry, ktoré takýto verejný subjekt z tretej krajiny prevádzkuje alebo vlastní.

2. Členský štát môže požiadať Komisiu, aby povolila verejnemu subjektu z tretej krajiny poskytovať vesmírne služby alebo vesmírne údaje v Únii.

Na podloženie svojej žiadosti môže členský štát uviesť verejný záujem jedného alebo viacerých členských štátov na získaní alebo prípadne zabezpečení nepretržitého a neobmedzeného prístupu k príslušným vesmírnym údajom alebo vesmírnym službám, ktoré poskytuje daný verejný subjekt z tretej krajiny, a môže preukázať dôsledky straty takéhoto prístupu pre príslušné trhy na úrovni Únie alebo na úrovni členského štátu.

3. Komisia môže z vlastnej iniciatívy vykonať posúdenie uvedené v odseku 1.
4. Ak Komisia na základe posúdenia uvedeného v odseku 1 dospeje k záveru, že neexistujú bezpečnostné riziká pre Úniu alebo členské štáty, môže prijať

rozhodnutie, ktorým sa príslušnému verejnému subjektu z tretej krajiny umožní poskytovať vesmírne služby alebo vesmírne údaje v Únii.

Rozhodnutie uvedené v prvom pododseku sa uplatňuje do dňa nadobudnutia účinnosti medzinárodnej dohody uzavretej s príslušnou treťou krajinou, v ktorej sa stanovia podmienky poskytovania vesmírnych služieb alebo vesmírnych údajov verejným subjektom z tretej krajiny v Únii, alebo do dňa, keď Komisia prijme rozhodnutie o rovnocennosti, pokiaľ ide o uvedenú tretiu krajinu, podľa toho, čo nastane skôr.

Agentúra na základe rozhodnutia prijatého Komisiou podľa prvého pododseku bezodkladne zaregistruje v registri URSO dotknutý verejný subjekt z tretej krajiny.

Rozhodnutie uvedené v prvom pododseku sa prijme ako vykonávací akt v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2.

Článok 21

Doložka o mimoriadnych situáciách

1. Ak v členskom štáte dôjde k mimoriadnej udalosti alebo kríze, alebo ak incident alebo útok spôsobí narušenie, ktoré sa dotkne viacerých členských štátov alebo inštitúcií Únie, Komisia čo najskôr z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť dotknutého členského štátu vykoná posúdenie.

Na základe tohto posúdenia môže Komisia v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2 povoliť využívanie vesmírnych údajov alebo vesmírnych služieb poskytovateľmi vesmírnych služieb, ktorí nie sú zaregistrovaní v registri URSO.

2. Platnosť rozhodnutia uvedeného v odseku 1 sa čo najskôr a v závislosti od závažnosti, trvania a účinkov príslušnej mimoriadnej udalosti, krízy alebo narušenia potvrdí, zruší alebo predĺži v súlade s postupom uvedeným v článku 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 22

Pozastavenie alebo zrušenie registrácie

1. Agentúra predloží Komisii návrh na pozastavenie alebo zrušenie registrácie vesmírneho prevádzkovateľa z tretej krajiny v registri URSO, ak:
 - a) agentúra na základe zdokumentovaných dôkazov zistí, že vesmírny prevádzkovateľ z tretej krajiny už nespĺňa jednu alebo viacero požiadaviek stanovených v článku 16, prípadne v článku 15, a nedokáže uplatniť potrebné nápravné opatrenia na zabezpečenie ich trvalého plnenia;
 - b) príslušný dozorný orgán tretej krajiny pozastavil alebo odňal oprávnenie na prevádzku alebo vynášanie na obežnú dráhu udelené dotknutému poskytovateľovi vesmírnych služieb.
2. Pred predložením návrhu Komisii na pozastavenie alebo zrušenie registrácie z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. a) vedie agentúra dialóg s dotknutým vesmírnym prevádzkovateľom z tretej krajiny o dôvodoch, kontexte, rozsahu a závažnosti nesplnenia požiadaviek a o nápravných opatreniach a lehotách, ktoré sú pre uvedeného vesmírneho prevádzkovateľa z tretej krajiny potrebné na zabezpečenie splnenia požiadaviek, s náležitým zreteľom na prípadnú potrebu technickej úpravy.

Počas daného dialógu agentúra poskytuje dotknutému vesmírnemu prevádzkovateľovi z tretej krajiny možnosť predložiť pripomienky k dôvodom, na základe ktorých má agentúra v úmysle prijať svoj návrh, poskytnúť vysvetlenia a predložiť akúkoľvek relevantnú dokumentáciu a dôkazy na podporu svojich vysvetlení vrátane akejkolvek technickej analýzy, a dosiahnuť tak splnenie požiadaviek.

3. Komisia najneskôr do dvoch mesiacov od prijatia návrhu uvedeného v odseku 1 prvom pododseku prijme rozhodnutie.
4. V prípade uvedenom v odseku 1 písm. b) a najmenej 30 dní pred vydaním rozhodnutia o pozastavení alebo zrušení Komisia informuje príslušný dozorný orgán tretej krajiny o svojom zámere pozastaviť alebo zrušiť registráciu v registri URSO.
5. Komisia bezodkladne informuje príslušné orgány o každom kroku, ktorý sa má vykonať, či opatrení, ktoré sa má prijať v súlade s odsekmi 2 a 4.

Agentúra zverejní súhrn informácií týkajúcich sa pozastavenia alebo zrušenia na svojom webovom sídle a na portáli registra URSO.

6. Rozhodnutie Komisie o pozastavení alebo zrušení registrácie v registri URSO nadobúda účinnosť dňom, ktorý je uvedený v rozhodnutí Komisie. Pri stanovení uvedeného dňa Komisia na návrh agentúry zohľadní čas, ktorý môže byť potrebný na prispôbenie príslušných zmlúv.

V závislosti od zložitosti zmluvných úprav, ktoré môžu byť potrebné, je deň zrušenia registrácie najneskôr 16 mesiacov od dátumu prijatia rozhodnutia o zrušení registrácie.

Článok 23

Právny zástupca v Únii

1. Vesmírne prevádzkovatelia z tretích krajín písomne určia jednu právnickú osobu alebo viac právnických osôb v jednom z členských štátov, ktorá(-é) bude(-ú) konať ako ich právny(-i) zástupca(-ovia) v Únii.
2. Vesmírny prevádzkovateľ z tretej krajiny poverí právneho zástupcu v Únii, aby sa naňho okrem vesmírneho prevádzkovateľa z tretej krajiny alebo namiesto neho príslušné orgány, Komisia a agentúra obracali vo všetkých otázkach týkajúcich sa dodržiavania tohto nariadenia. Musí mať všetky potrebné právomoci a zdroje na zabezpečenie efektívnej a včasnej spolupráce s týmito orgánmi.

Kapitola IV

POSKYTOVANIE VESMÍRNYCH ÚDAJOV A VESMÍRNYCH SLUŽIEB V ÚNII A ELEKTRONICKÁ VYSLEDOVATEĽNOSŤ

Článok 24

Únijný register kozmických objektov(URSO)

1. Agentúra zriadi únijný register kozmických objektov (URSO) na registráciu:
 - a) vesmírnych prevádzkovateľov Únie, ktorí majú oprávnenie v súlade s článkom 6 ods. 1 a ktorých príslušné orgány oznámili agentúre podľa článku 7 ods. 7;

- b) vesmírnych prevádzkovateľov Únie, ktorí sú subjektmi poverenými vykonávaním alebo prevádzkou príslušnej zložky programu Únie na základe oprávnenia vydaného Komisii podľa článku 12 ods. 2;
 - c) vesmírnych prevádzkovateľov z tretích krajín, pre ktorých bolo prijaté rozhodnutie o registrácii podľa článku 17 ods. 1;
 - d) medzinárodných organizácií zaregistrovaných podľa článku 18 ods. 1.
2. Agentúra vypracúva, aktualizuje a na webovom sídle registra URSO uverejňuje konsolidované zoznamy všetkých poskytovateľov vesmírnych služieb uvedených v odseku 1.
3. Register URSO disponuje centralizovaným inventárom a platformou.

Článok 25

Elektronické osvedčenie

1. Po dokončení registrácie v registri URSO agentúra vydá a doručí poskytovateľom vesmírnych služieb okrem poskytovateľov vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám elektronické osvedčenie.
2. V elektronickom osvedčení uvedenom v odseku 1 je identifikovaná kozmická misia (kozmicke misie) a kozmický objekt (kozmicke objekty), ktoré generovali vesmírne údaje alebo umožnili poskytovanie vesmírnych služieb, a potvrdzuje sa v ňom súlad týchto kozmických objektov s požiadavkami stanovenými v tomto nariadení.
3. K zmluvám poskytovateľov vesmírnych služieb uvedených v článku 2 ods. 1 písm. a), c) a d) o poskytovaní vesmírnych údajov a vesmírnych služieb v Únii sa prikladá elektronické osvedčenie uvedené v odseku 1.
4. Pokiaľ ide o vesmírnych prevádzkovateľov Únie, príslušné orgány podľa článku 7 ods. 7 a priamo vesmírni prevádzkovatelia z tretích krajín a medzinárodné organizácie zasielajú tieto informácie, aby agentúra mohla vydať a vygenerovať elektronické osvedčenie uvedené v odseku 1:
- a) údaje o dotknutom poskytovateľovi vesmírnych služieb, ako je názov, fyzická adresa, internetová adresa, členský štát alebo prípadne tretia krajina, v ktorom/ktorej je usadený a v ktorom/ktorej získal oprávnenie, názov a adresa príslušného orgánu alebo prípadne príslušného dozorného orgánu tretej krajiny;
 - b) podrobnosti o type vykonávaných vesmírnych služieb s uvedením členského štátu (členských štátov) alebo tretích krajín, v ktorých sa tieto služby vykonávajú;
 - c) technické údaje týkajúce sa prevádzkovaného kozmického objektu alebo kozmického objektu vynášaného na obežnú dráhu a príslušnej kozmickej misie.
5. Na účely žiadosti o normy uvedenej v článku 104 musí elektronické osvedčenie uvedené v odseku 1 spĺňať tieto požiadavky:
- a) v elektronickom osvedčení sa určuje, že predmetné vesmírne údaje sú generované pomocou jasne identifikovanej kozmickej misie a kozmického objektu;
 - b) v prípade údajov získaných pozorovaním elektronické osvedčenie umožňuje sledovať tok vesmírnych údajov od ich vygenerovania predmetným

- kozmicným objektom až po začlenenie do prvej vesmírnej služby, v rámci ktorej sa tieto vesmírne údaje využívajú;
- c) elektronické osvedčenie je založené na algoritmoch na overenie integrity vesmírnych údajov pri ich začlenení do následných služieb.
6. Na účely vytvorenia elektronického osvedčenia uvedeného v odseku 1 môže agentúra podľa potreby požiadať príslušné orgány a kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti o technickú pomoc týkajúcu sa ktoréhokoľvek z prvkov uvedených v odseku 5.

Článok 26

Poskytovanie vesmírnych služieb a vesmírnych údajov v Únii

1. Ak poskytovatelia vesmírnych služieb s výnimkou poskytovateľov vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám poskytujú vesmírne údaje alebo vesmírne služby v Únii po prvýkrát, musia mať elektronické osvedčenie uvedené v článku 25 ods. 1.
2. Zabezpečia, aby sa elektronické osvedčenie pripojilo k ich zmluvám o poskytovaní vesmírnych údajov alebo vesmírnych služieb.

Článok 27

Požiadavky na primárnych poskytovateľov vesmírnych údajov

1. Primárni poskytovatelia vesmírnych údajov poskytujú vesmírne údaje v Únii len vtedy, ak boli tieto vesmírne údaje vygenerované kozmickými objektmi zaregistrovanými v registri URSO.
2. V prípade, že primárni poskytovatelia vesmírnych údajov dostanú upozornenia alebo sťažnosti na možné nezrovnalosti, upozornia svojich dodávateľov a súbežne kontaktujú agentúru alebo príslušný orgán členského štátu, v ktorom sú usadení.

Hlava III ASPEKTY RIADENIA

Kapitola I RIADENIE V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH

ODDIEL 1 PRÍSLUŠNÉ ORGÁNY

Článok 28

Určenie alebo zriadenie príslušných orgánov

1. Každý členský štát určí alebo zriadi verejný orgán, ktorý bude konať ako príslušný orgán zodpovedný za udeľovanie oprávnení a dohľad nad vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie a za všetky činnosti dohľadu nad trhom potrebné na zabezpečenie používania vesmírnych údajov v súlade s týmto nariadením.

2. Členské štáty zabezpečujú, aby príslušné orgány disponovali nezávislosťou, odbornými znalosťami, finančnými a ľudskými zdrojmi, operačnou kapacitou a právomocami potrebnými na vykonávanie funkcií uvedených v odseku 1.

Článok 29

Úlohy dohľadu nad vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie

1. Príslušné orgány dohliadajú na vesmírne činnosti vykonávané vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie, a najmä:
 - a) kontrolujú uplatňovanie požiadaviek stanovených v tomto nariadení;
 - b) vedú vyšetrovania;
 - c) vedú interné záznamy o nesplnení požiadaviek stanovených v tomto nariadení;
 - d) spolupracujú s príslušnými orgánmi ostatných členských štátov s cieľom zabezpečiť súlad pri uplatňovaní tohto nariadenia v celej únii;
 - e) podporujú informovanosť o požiadavkách stanovených v tomto nariadení a ich pochopenie;
 - f) vykonávajú audity;
 - g) žiadajú kvalifikovaný odborný subjekt pre vesmírne činnosti o vykonanie technických posúdení v súlade s článkom 8 ods. 1 písm. a);
 - h) v súvislosti s úlohami dohľadu skúmajú uplatňovanie zásady proporcionality vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie;
 - i) podávajú Komisii správy o hlavných činnostiach dohľadu v súvislosti s uplatňovaním tohto nariadenia.
2. Členské štáty zabezpečujú primeraný dohľad nad vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie, ktorí vykonávajú národné vesmírne programy, pričom zabezpečujú oddelenie úloh a neexistenciu konfliktu záujmov.

Článok 30

Právomoci v oblasti dohľadu

1. Príslušné orgány disponujú všetkými právomocami dohľadu, vyšetrovacími právomocami, právomocami týkajúcimi sa nápravy, ako aj sankčnými právomocami, ktoré sú potrebné na výkon funkcií a úloh uvedených v článku 29.
2. Pri vykonávaní činností dohľadu v súvislosti s hlavou IV kapitolou II príslušné orgány zabezpečujú koordináciu s príslušnými orgánmi určenými podľa článku 8 ods. 1 smernice 2022/2555 zodpovednými za úlohy dohľadu podľa uvedenej smernice.

Členské štáty môžu splnomocniť príslušné orgány, aby delegovali príslušné činnosti a úlohy dohľadu, pokiaľ ide o hlavu IV kapitolu II tohto nariadenia, na príslušné orgány zriadené podľa článku 8 ods. 1 smernice 2022/2555.

Úlohy dohľadu podľa smernice 2022/2555 uvedené v prvom a druhom pododseku sa vykonávajú spôsobom, ktorým sa plne zachováva integrita právomocí dohľadu uvedených v odseku 1.
3. Príslušné orgány disponujú prinajmenšom týmito vyšetrovacími právomocami:

- a) požadovať dodanie všetkých potrebných údajov a dokumentov;
 - b) získať prístup do priestorov, na pozemok a k dopravným prostriedkom vrátane akéhokoľvek zariadenia a prostriedkov na spracovanie údajov;
 - c) požadovať dôkaz o vykonaní požiadaviek stanovených v tomto nariadení a podklady k nemu;
 - d) preskúmať technické posúdenia vykonané kvalifikovanými odbornými subjektmi pre vesmírne činnosti podľa článku 8;
 - e) vykonávať kontroly na mieste a kontroly na diaľku vrátane auditov.
4. Ak príslušné orgány vykonávajú kontroly, úradníci oprávnení vykonávať kontroly majú právo:
- a) vstupovať do všetkých priestorov, na pozemky a do dopravných prostriedkov príslušných vesmírnych prevádzkovateľov Únie;
 - b) preskúmať účtovné knihy a iné obchodné záznamy bez ohľadu na médium, na ktorom sú uchovávané, mať prístup ku všetkým informáciám, ku ktorým majú prístup vesmírni prevádzkovatelia Únie, ktorí sú predmetom kontroly, a vyhotoviť alebo si vyžiadať kópie alebo výpisy z týchto kníh alebo záznamov;
 - c) požiadať ktoréhokoľvek zástupcu alebo zamestnanca vesmírneho prevádzkovateľa Únie, ktorý je predmetom kontroly, o vysvetlenie skutočností a o predloženie dokumentov, ktoré patria do predmetu kontroly, a zaznamenať odpovede;
 - d) zapečatiť podnikové priestory, účtovné knihy alebo záznamy počas trvania kontroly v rozsahu nevyhnutnom na jej vykonanie.
5. Príslušné orgány disponujú prinajmenšom týmito právomocami, pokiaľ ide o nápravu:
- a) vydávať upozornenia na údajné nesplnenie požiadaviek stanovených v tomto nariadení;
 - b) nariadiť vesmírnym prevádzkovateľom Únie, aby upustili od konania, ktoré príslušné orgány považujú za konanie v rozpore s požiadavkami stanovenými v tomto nariadení;
 - c) nariadiť vesmírnym prevádzkovateľom Únie, aby zabezpečili súlad spôsobom a v lehote, ktoré určia príslušné orgány;
 - d) nariadiť vesmírnym prevádzkovateľom Únie, aby odstránili nedostatky zistené príslušnými orgánmi v súvislosti s uplatňovaním požiadaviek stanovených v tomto nariadení, a to aj uplatnením nápravných opatrení v prípade nesplnenia požiadaviek stanovených v tomto nariadení;
 - e) na určené obdobie vymenovať úradníka pre monitorovanie, ktorý bude dohliadať na proces zosúladenia správania vesmírnych prevádzkovateľov Únie s požiadavkami stanovenými v tomto nariadení.
6. Príslušné orgány disponujú prinajmenšom týmito sankčnými právomocami:
- a) uložiť alebo požiadať príslušný správny alebo súdny orgán o uloženie správnej pokuty za nesplnenie požiadaviek alebo správnej sankcie v súvislosti s nesplnením požiadaviek stanovených v tomto nariadení;
 - b) dočasne pozastaviť alebo požiadať príslušný správny alebo súdny orgán o čiastočné alebo úplné dočasné pozastavenie oprávnenia;

- c) odňať oprávnenie na vykonávanie vesmírnych činností, ak vesmírny prevádzkovateľ Únie prestane spĺňať podmienky, za ktorých bolo oprávnenie vydané, alebo ak sa vesmírny prevádzkovateľ Únie dostane do situácie, keď sa podľa vnútroštátneho práva oprávnenie odníme.

Dočasné pozastavenie uložené podľa písmena b) sa uplatňuje dovtedy, kým dotknutý vesmírny prevádzkovateľ Únie neprijme všetky opatrenia potrebné na nápravu problémov zistených príslušným orgánom alebo na úplné vykonanie všetkých opatrení predpísaných príslušným orgánom.

7. Príslušné orgány môžu z vlastnej iniciatívy rozhodnúť o uložení dočasných opatrení týkajúcich sa vesmírnych prevádzkovateľov Únie, a to najmä v naliehavých prípadoch, v záujme dosiahnutia súladu s požiadavkami stanovenými v tomto nariadení.
8. Členské štáty môžu prostredníctvom právnych predpisov stanoviť, že príslušné orgány disponujú popri právomociach uvedených v odsekoch 3 až 7 ďalšími právomocami. Výkon uvedených právomocí nesmie zasahovať do účinného vykonávania tejto kapitoly.

Článok 31

Správne sankcie

1. Členské štáty stanovia pravidlá týkajúce sa sankcií za porušenie tohto nariadenia. Uvedené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty bezodkladne informujú Komisiu o uvedených ustanoveniach, ako aj o všetkých následných zmenách, ktoré sa ich týkajú.
2. Pri určovaní správnej sankcie a výšky správnej pokuty príslušné orgány berú do úvahy všetky relevantné okolnosti, v príslušných prípadoch aj:
- a) závažnosť a trvanie porušenia a trvalosť škody spôsobenej porušením;
 - b) predchádzajúce porušenia, ktorých sa dopustila fyzická alebo právnická osoba zodpovedná za porušenie;
 - c) majetkovú alebo nemajetkovú ujmu spôsobenú porušením alebo prostredníctvom porušenia vrátane finančnej alebo hospodárskej straty a nepriaznivých účinkov na iné služby a príslušné kritériá vplyvu porušenia, ako je počet dotknutých používateľov alebo rozsah straty, ktorá v dôsledku porušenia vznikla tretej strane;
 - d) úmysel alebo nedbanlivosť páchatel'a porušenia;
 - e) opatrenia prijaté vesmírnym prevádzkovateľom Únie na zabránenie škodám alebo zmiernenie škôd;
 - f) úroveň spolupráce s príslušnými orgánmi a akékoľvek marenie kontrol, auditov alebo iných monitorovacích činností príslušných orgánov po zistení porušenia;
 - g) významnosť zisku, ktorý získala fyzická alebo právnická osoba zodpovedná za porušenie, alebo straty, ktorej sa vyhla;
 - h) potrebu, aby správna pokuta mala odstrašujúci účinok.
3. Príslušné orgány uvedú odôvodnenie svojich opatrení na presadzovanie práva.
4. Opatrenia dohľadu musia byť účinné, odrádzajúce a primerané s ohľadom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu. Pred prijatím opatrenia dohľadu príslušné

orgány informujú vesmírnych prevádzkovateľov Únie o svojich predbežných zisteniach a poskytnú vesmírnym prevádzkovateľom Únie primeraný čas na predloženie pripomienok.

5. Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány disponovali právomocou priamo postupovať porušenia tohto nariadenia súdnemu orgánu a aby boli oprávnené zúčastňovať sa samostatne na všetkých druhoch súdnych konaní týkajúcich sa presadzovania tohto nariadenia vrátane podávania odvolaní.

ODDIEL 2

MONITOROVANIE KVALIFIKOVANÝCH ODBORNÝCH SUBJEKTOV PRE VESMÍRNE ČINNOSTI

Článok 32

Využívanie kvalifikovaných odborných subjektov pre vesmírne činnosti

1. Členské štáty, ktoré využívajú možnosť uvedenú v článku 8 ods. 1 písm. a), zabezpečujú, aby verejné orgány určovali, posudzovali a monitorovali kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti a aby sa oznámili Komisii v súlade s článkom 33.
2. Členské štáty môžu zveriť úlohy posudzovania a monitorovania vnútroštátnemu akreditačnému orgánu v zmysle [nariadenia \(ES\) č. 765/2008](#) a v súlade s ním. Komisia uvedené informácie zverejní.
3. Členské štáty zabezpečujú, aby verejný orgán uvedený v odseku 1:
 - a) bol organizovaný a fungoval tak, aby nedošlo ku konfliktu záujmov s činnosťami technického posudzovania, ktoré vykonávajú kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti;
 - b) objektívne a nestranne vykonával úlohy určovania, posudzovania a monitorovania kvalifikovaných odborných subjektov pre vesmírne činnosti;
 - c) mal primeraný počet zamestnancov na plnenie svojich úloh.

Článok 33

Postup oznamovania

1. Členské štáty oznámia Komisii všetky určené kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti zriadené na ich území. Na účely tohto oznámenia používajú informačný systém NANDO.
2. Členský štát môže Komisii oznámiť len kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti, ktoré spĺňajú požiadavky stanovené v článku 35.
3. Oznámenie uvedené v odseku 1 obsahuje:
 - a) všetky podrobnosti o vykonaných činnostiach technického posudzovania záležitostí, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, všetky príslušné moduly posudzovania s uvedením, na ktoré procesy, služby alebo produkty sa vzťahuje v súvislosti so záležitosťami, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie;
 - b) akékoľvek relevantné potvrdenie odbornej spôsobilosti.

4. Ak sa oznámenie nezakladá na osvedčení o akreditácii uvedenom v článku 34 ods. 5 písm. b), členské štáty poskytnú Komisii a ostatným členským štátom dôkazy potvrdzujúce odbornú spôsobilosť uvedeného kvalifikovaného odborného subjektu pre vesmírne činnosti a zabezpečujú, aby bol tento orgán pravidelne monitorovaný a naďalej spĺňal požiadavky stanovené v článku 35.
5. Subjekt môže vykonávať činnosti ako kvalifikovaný odborný subjekt pre vesmírne činnosti len vtedy, ak Komisia alebo členský štát nevznesú námietky do dvoch mesiacov odo dňa oznámenia, ak toto oznámenie obsahuje osvedčenie o akreditácii uvedené v článku 34 ods. 5 písm. b), alebo do troch mesiacov odo dňa oznámenia, ak toto oznámenie obsahuje podporné doklady uvedené v článku 34 ods. 6.

ODDIEL 3

KVALIFIKOVANÉ ODBORNÉ SUBJEKTY PRE VESMÍRNE ČINNOSTI

Článok 34

Proces získania štatútu kvalifikovaného odborného subjektu pre vesmírne činnosti

1. Ak má subjekt v úmysle vykonávať technické posúdenia jednej alebo viacerých záležitostí, na ktoré sa vzťahuje hlava IV kapitoly I až V, predloží príslušnému orgánu uvedenému v článku 32 v členskom štáte, v ktorom je usadený, žiadosť o určenie za kvalifikovaný odborný subjekt pre vesmírne činnosti.
2. Ak sa činnosti technického posudzovania týkajú záležitostí, na ktoré sa vzťahuje hlava IV kapitola II, členské štáty využijú príslušné vnútroštátne orgány určené v článku 8 [smernice \(EÚ\) 2022/2555](#).
3. Príslušné orgány pri vykonávaní svojich úloh v oblasti udeľovania oprávnení a dohľadu uvedených v článku 28 ods. 1 náležite zohľadňujú technické posúdenia vykonané subjektmi a orgánmi uvedenými v odseku 2 a zabezpečujú konvergenciu dohľadu s orgánmi uvedenými v článku 8 smernice 2022/2555.
Členské štáty zabezpečujú úzku koordináciu prostredníctvom mechanizmov a protokolov medzi týmito orgánmi a príslušnými orgánmi určenými podľa článku 28 ods. 1 tohto nariadenia.
4. Ak je verejný subjekt vykonávajúci technické posúdenia v súvislosti s požiadavkami stanovenými v hlave IV kapitole I a kapitole V súčasťou administratívnej štruktúry príslušného orgánu uvedeného v článku 28 ods. 1, žiadosť uvedenú v odseku 1 podáva príslušný orgán.
5. Subjekty uvedené v odseku 1 uvedú, pre ktorú zo záležitostí, na ktoré sa vzťahuje hlava IV kapitoly I až V, sa podáva žiadosť o udelenie štatútu kvalifikovaného odborného subjektu pre vesmírne činnosti, a:
 - a) poskytnú opis všetkých činností technického posudzovania, ktoré sa majú vykonať;
 - b) uvedú všetky osvedčenia o akreditácii, ak existujú, vydané vnútroštátnym akreditačným orgánom, v ktorých sa potvrdzuje, že príslušný orgán spĺňa požiadavky stanovené v článku 35;
 - c) prípadne uvedú platný dokument, ktorým sa dokazuje určenie žiadateľa za notifikovanú osobu podľa príslušných harmonizačných právnych predpisov Únie.
6. Ak žiadateľ nemôže poskytnúť osvedčenie o akreditácii uvedené v odseku 5 písm. b), poskytne orgánu uvedenému v článku 32 všetky podporné doklady, ktoré

uvedenému orgánu umožnia vykonávať overovanie alebo pravidelné monitorovanie s cieľom zabezpečiť súlad s požiadavkami stanovenými v článku 35.

7. Ak už bol žiadateľ určený ako notifikovaná osoba podľa harmonizačných právnych predpisov Únie, všetky dokumenty a osvedčenia súvisiace s takýmto určením sa môžu použiť na podporu jeho určenia ako kvalifikovaného odborného subjektu pre vesmírne činnosti podľa tohto nariadenia.
8. Ak sú splnené podmienky stanovené v odseku 5, orgán uvedený v článku 32 prijme v súvislosti so žiadosťou kladné rozhodnutie. Rozhodnutie sa oznámi technickému orgánu, príslušným orgánom dotknutého členského štátu a Komisii.
9. Kvalifikovaný odborný subjekt pre vesmírne činnosti aktualizuje dokumentáciu uvedenú v odsekoch 5, 6 a 7 vždy, keď nastanú príslušné zmeny, aby notifikujúci orgán mohol monitorovať nepretržitý súlad uvedeného kvalifikovaného odborného subjektu pre vesmírne činnosti s požiadavkami stanovenými v článku 35.

Článok 35

Požiadavky na kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti

1. Kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti musia spĺňať požiadavky stanovené v prílohe IX bode 1.
2. Ak sa činnosti technického posudzovania vykonávajú v súvislosti s hlavou IV kapitoly III, kvalifikovaný odborný subjekt pre vesmírne činnosti musí okrem povinnosti uvedenej v odseku 1 spĺňať aj požiadavky stanovené v prílohe IX bode 2.
3. Kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti, ktoré vykonávajú činnosti technického posudzovania v súvislosti s hlavou IV kapitoly I a V, musia byť verejnými orgánmi.
4. Kvalifikovaný odborný subjekt pre vesmírne činnosti, ktorý využíva pre úlohy súvisiace s technickým posúdením subdodávateľov, o tom zodpovedajúcim spôsobom informuje orgán uvedený v článku 32 a zabezpečí, aby jeho subdodávateľ spĺňal požiadavky uvedené v odsekoch 1 a 2.

Kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti uchovávajú k dispozícii pre orgán uvedený v článku 32 všetky dokumenty týkajúce sa posúdenia odbornej kvalifikácie subdodávateľa a práce vykonanej týmto subdodávateľom.

Článok 36

Identifikačné čísla

Komisia prideluje každému kvalifikovanému odbornému subjektu pre vesmírne činnosti identifikačné číslo a zverejňuje zoznam kvalifikovaných odborných subjektov pre vesmírne činnosti v Únii, ich identifikačné čísla a záležitosti, na ktoré sa vzťahuje hlava IV, pre ktoré boli notifikované.

Článok 37

Zmeny v oznámení

1. Orgán uvedený v článku 32 podľa potreby obmedzí, pozastaví alebo zruší oznámenie kvalifikovaného odborného subjektu pre vesmírne činnosti, ktorý už nespĺňa požiadavky stanovené v článku 35 alebo si neplní svoje povinnosti. Uvedený orgán o tom zodpovedajúcim spôsobom informuje Komisiu a ostatné členské štáty.

2. V prípade obmedzenia, pozastavenia alebo zrušenia oznámenia, alebo ak kvalifikovaný odborný subjekt pre vesmírne činnosti usadený na území členského štátu ukončil svoju činnosť, uvedený členský štát prijme vhodné opatrenia na presun spisov uvedeného kvalifikovaného technického orgánu pre vesmírne činnosti na iný kvalifikovaný odborný subjekt pre vesmírne činnosti, alebo ak to nie je možné, na agentúru alebo medzinárodnú organizáciu uvedenú v článku 8 ods. 1 písm. b).

Článok 38

Odvolanie proti rozhodnutiam kvalifikovaných odborných subjektov pre vesmírne činnosti

Členské štáty zabezpečia, aby sa proti rozhodnutiam kvalifikovaných odborných subjektov pre vesmírne činnosti bolo možné odvolať.

Článok 39

Koordinácia kvalifikovaných odborných subjektov pre vesmírne činnosti

Komisia umožňuje primeranú koordináciu kvalifikovaných odborných subjektov pre vesmírne činnosti v celej Únii, a to aj zriadením odvetvových skupín kvalifikovaných technických orgánov pre vesmírne činnosti.

Kapitola II RIADENIE NA ÚROVNI ÚNIE

ODDIEL 1 ÚLOHY A ŠTRUKTÚRY AGENTÚRY

Článok 40

Úlohy agentúry

1. V súvislosti s požiadavkami stanovenými v hlavách II až VI tohto nariadenia má agentúra tieto úlohy:
- a) vykonáva technické posúdenia, ktoré Komisii umožňujú prijímať rozhodnutia týkajúce sa udeľovania oprávnení a priebežného dohľadu nad vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie prevádzkujúcimi prostriedky vo vlastníctve Únie, ako aj registrácie prevádzkovateľov z tretích krajín a priebežného dohľadu nad nimi;
 - b) na požiadanie vykonáva technické posúdenia uvedené v článku 8 ods. 1 písm. c);
 - c) na základe rozhodnutia Komisie vykonáva registráciu vesmírnych prevádzkovateľov z tretích krajín a medzinárodných organizácií v súlade s článkami 17 a 18;
 - d) zriaďuje a riadi register URSO v súlade s článkom 24;
 - e) vydáva elektronické osvedčenia uvedené v článku 25 ods. 1;
 - f) spravuje registráciu v registri URSO, resp. pozastavenie alebo zrušenie registrácie v súlade s článkom 22;
 - g) zriaďuje a spravuje úijnú databázu kontaktných údajov pre upozornenia na udalosti veľkého záujmu v súlade s článkom 67 ods. 1;

- h) podáva Komisii správy o uplatňovaní zjednodušeného riadenia rizík v celej Únii a predkladá príslušné odporúčania v súlade s článkom 79 ods. 3 prvým pododsekom;
 - i) koordinuje činnosti siete Únie pre odolnosť vo vesmíre (EUSRN) zriadenej v súlade s článkom 94 ods. 1 a zabezpečuje služby sekretariátu siete EUSRN;
 - j) v súlade s ustanoveniami hlavy VI kapitoly II prispieva k vytvoreniu a udržiavaniu rámca vesmírnej značky Únie;
 - k) v súlade s článkom 111 ods. 5 spravuje webové sídlo, na ktorom poskytuje aktualizované informácie o schémach udeľovania vesmírnej značky Únie a vesmírnych značkách Únie a propaguje ich;
 - l) pomáha Komisii pri príprave delegovaných a vykonávacích aktov založených na tomto nariadení a pri príprave návrhov na zmeny tohto nariadenia vydávaním oficiálnych technických stanovísk určených Komisii;
 - m) vydáva usmernenia určené príslušným orgánom a vesmírnym prevádzkovateľom Únie a vydáva odporúčania jednému alebo viacerým príslušným orgánom s cieľom podporiť jednotné postupy dohľadu v celej Únii a jednotné uplatňovanie práva Únie;
 - n) na žiadosť Komisie prispieva v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, k stanoveniu, meraniu a analýze ukazovateľov výkonnosti a podávaniu správ o nich, najmä pokiaľ ide o závažné incidenty a kolízie;
 - o) poskytuje Komisii všetky potrebné technické, vedecké a administratívne rady a podporu, aby mohla vykonávať svoje úlohy dohľadu podľa tohto nariadenia;
 - p) nadväzuje spoluprácu s orgánmi dohľadu tretích krajín, medzinárodnými organizáciami alebo ich orgánmi a podporuje a uľahčuje informovanosť na medzinárodnej úrovni, pokiaľ ide o požiadavky stanovené v tomto nariadení;
 - q) podľa potreby spolupracuje s inými inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, ak sa činnosti týchto inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie týkajú technických aspektov súvisiacich s bezpečnosťou, odolnosťou a environmentálnou udržateľnosťou vesmírnych činností alebo iných relevantných záležitostí, ako je využívanie umelej inteligencie pri vykonávaní vesmírnych činností.
2. Pred predložením technických stanovísk uvedených v odseku 1 písm. l), ako aj pred vydaním usmernení uvedených v odseku 1 písm. m) agentúra uskutoční otvorené verejné konzultácie.
- Do 1. 8. 2028 agentúra predloží Komisii technické stanoviská, ktoré jej pomôžu pri príprave delegovaných aktov uvedených v článku 113 a vykonávacích aktov uvedených v článku 59 ods. 3 prvom pododseku, v článku 61 ods. 3 prvom pododseku, v článku 63 ods. 2, v článku 68 ods. 2 prvom pododseku, v článku 69 ods. 2 prvom pododseku, v článku 70 ods. 3 prvom pododseku, v článku 73 ods. 4 prvom pododseku, v článku 93 ods. 8, v článku 96 ods. 7 druhom pododseku, v článku 97 ods. 4, v článku 101 ods. 5 prvom pododseku, v článku 104 ods. 2 a v článku 111 ods. 4 prvom pododseku.
3. Pred vydaním nového usmernenia alebo odporúčania agentúra preskúma existujúce usmernenia a odporúčania, aby sa zabránilo duplicité.

Článok 41

Poplatky agentúre

1. Agentúra v súlade s delegovaným aktom uvedeným v odseku 3 účtuje vesmírnym prevádzkovateľom Únie, vesmírnym prevádzkovateľom z tretích krajín a medzinárodným organizáciám poplatky na úplné pokrytie nevyhnutných výdavkov, ktoré agentúre vznikli pri vykonávaní úloh podľa tohto nariadenia, vrátane úhrady nákladov, ktoré vznikli v dôsledku práce spoločných vyšetrovacích tímov uvedených v článku 44 ods. 2 prvom pododseku, alebo nákladov na poradenstvo poskytované nezávislými expertmi.
2. Výška poplatku účtovaného poskytovateľovi vesmírnych služieb uvedenému v odseku 1 pokrýva všetky náklady vyplývajúce z vykonávania úloh stanovených v tomto nariadení. Suma musí byť úmerná obratu príslušného poskytovateľa vesmírnych služieb.
3. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 113 s cieľom doplniť toto nariadenie určením výšky poplatkov a spôsobu ich úhrady.

Článok 42

Štruktúra agentúry

Na účely plnenia úloh uvedených v článku 43 sa v rámci agentúry týmto zriaďuje výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi a odvolací výbor.

Článok 43

Úlohy výboru pre zabezpečovanie súladu s predpismi

1. Výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi je zodpovedný za:
 - a) vydávanie technických návrhov pre Komisiu na účely udeľovania oprávnení v súlade s článkom 12 ods. 2 prevádzkovateľom prostriedkov vo vlastníctve Únie, ktorých Komisia poverila vykonávaním alebo prevádzkou príslušnej zložky programu Únie, ako sa uvádza v uvedenom článku, a vykonávanie činností technického posudzovania počas celého obdobia platnosti takéhoto oprávnenia, aby Komisia mohla vykonávať priebežný dohľad nad týmito prevádzkovateľmi s cieľom zabezpečiť splnenie požiadaviek stanovených v tomto nariadení;
 - b) vykonávanie činností technického posudzovania v súvislosti s požiadavkami stanovenými v hlave IV kapitolách I, II, III, IV a V pred tým, ako príslušné orgány vydajú oprávnenia poskytovateľom vesmírnych služieb Únie, pokiaľ ide o prostriedky uvedené v článku 5 prvom odseku bode 21, ak sa členský štát rozhodol poveriť agentúru vykonávaním takéhoto technického posudzovania podľa článku 8 ods. 1 písm. c);
 - c) posudzovanie a vydávanie technických návrhov pre Komisiu, pokiaľ ide o priebežné plnenie požiadaviek stanovených v hlave IV vesmírnymi prevádzkovateľmi z tretích krajín, spôsobom uvedeným v článku 15, resp. článku 16.
2. Na účely odseku 1 má výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi tieto právomoci:
 - a) spôsobom uvedeným v odseku 3 prijímať rozhodnutia o technickom posúdení, v ktorých navrhuje Komisii, aby v súlade s článkom 11 ods. 1 prvým pododsekom udelila oprávnenie vesmírnym prevádzkovateľom Únie prevádzkujúcim prostriedky vo vlastníctve Únie, ktorí sú poverení vykonávaním alebo prevádzkou zložiek programu Únie v súlade s článkom 12

ods. 2, a takisto navrhovať Komisii všetky potrebné opatrenia dohľadu počas celého obdobia platnosti takéhoto oprávnenia;

- b) prijímať rozhodnutia o technickom posúdení týkajúce sa splnenia požiadaviek stanovených v hlave IV kapitolách I, II, III, IV a V, ak členský štát poverí agentúru vykonaním technického posúdenia podľa článku 8 ods. 1 písm. c);
 - c) na základe rozhodnutia Komisie prijatého podľa článku 11 ods. 1 prvého pododseku, článku 17 ods. 6 a článku 22 ods. 6 prvého pododseku zabezpečovať registráciu v registri URSO, resp. pozastavenie alebo zrušenie registrácie v registri URSO, pokiaľ ide o vesmírnych prevádzkovateľov Únie prevádzkujúcich prostriedky vo vlastníctve Únie, vesmírnych prevádzkovateľov z tretích krajín a medzinárodných organizácií podľa článkov 17, 18 a 22, a spravovať register URSO a jeho pridruženú platformu;
 - d) prijímať rozhodnutia o technickom posúdení, v ktorých navrhuje Komisii opatrenia na zabezpečenie splnenia požiadaviek stanovených v hlave IV vesmírnymi prevádzkovateľmi z tretích krajín po ich registrácii, a to spôsobom uvedeným v článkoch 15 a 16;
 - e) vydávať elektronické osvedčenia uvedené v článku 25 ods. 1;
 - f) schvaľovať závery správ predložených technickými výbormi uvedenými v článku 44 ods. 2 druhom pododseku pri vykonávaní technických posúdení uvedených v odseku 1;
 - g) vypracúvať a uverejňovať konsolidované zoznamy poskytovateľov vesmírnych služieb zaregistrovaných v registri URSO podľa článku 24 ods. 2;
 - h) prijať a zverejniť svoj rokovací poriadok.
3. Na účely prijímania rozhodnutí uvedených v odseku 2 koná výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi takto:
- a) splnenie požiadaviek stanovených v hlave IV kapitolách I, III, IV a V sa stanovuje prostredníctvom technických posúdení vykonávaných v súlade s článkom 44 ods. 1;
 - b) splnenie požiadaviek stanovených v hlave IV kapitole II sa stanovuje takto:
 - i) v prípade rozhodnutí o technickom posúdení týkajúcich sa poskytovateľov vesmírnych služieb uvedených v odseku 1 písm. a) splnenie požiadaviek stanovuje rada pre bezpečnostnú akreditáciu v súlade s kapitolou II nariadenia (EÚ) 2021/696;
 - ii) v prípade rozhodnutí o technickom posúdení týkajúcich sa poskytovateľov vesmírnych služieb uvedených v odseku 1 písm. b) a c) sa splnenie požiadaviek stanovuje v súlade s článkom 44 ods. 1.

Článok 44

Technické konfigurácie výboru pre zabezpečovanie súladu s predpismi

1. Výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi pracuje v konfigurácii troch technických výborov takto:
- a) technický výbor pre dodržiavanie bezpečnosti;
 - b) technický výbor pre dodržiavanie odolnosti;

- c) technický výbor pre dodržiavanie environmentálnej udržateľnosti.
2. Technické výbory uvedené v odseku 1 sa skladajú zo spoločných vyšetrovacích tímov zložených z pracovníkov agentúry, príslušných orgánov a kvalifikovaných odborných subjektov pre vesmírne činnosti.
- Po ukončení svojich technických posúdení technické výbory predkladajú správy výboru pre zabezpečovanie súladu s predpismi.
- Technickým výborom poskytuje podporu technický sekretariát, ktorý vykonáva prípravné práce potrebné na to, aby výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi mohol plniť svoje úlohy podľa tohto nariadenia.
3. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 113 s cieľom doplniť toto nariadenie stanovením kritérií pre zloženie a odbornú spôsobilosť pracovníkov, ktorí tvoria spoločné vyšetrovacie tímy technických výborov, s cieľom zabezpečiť vyváženú účasť pracovníkov príslušných orgánov a kvalifikovaných odborných subjektov pre vesmírne činnosti, ako aj stanoviť podrobnosti týkajúce sa ich vymenovania, úloh a pracovných podmienok.

Článok 45

Zloženie výboru pre zabezpečovanie súladu s predpismi a pravidlá hlasovania

1. Výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi je zložený z jedného zástupcu každého členského štátu a jedného zástupcu Komisie.
- Funkčné obdobie členov výboru pre zabezpečovanie súladu s predpismi je štvorročné a možno ho predĺžiť.
2. Zástupcovia agentúr alebo orgánov Únie a tretích krajín alebo medzinárodných organizácií môžu byť vo výnimočných prípadoch prizvaní na zasadnutia výboru pre zabezpečovanie súladu s predpismi ako pozorovatelia, a to takto:
- a) pokiaľ ide o zástupcov agentúr alebo orgánov Únie, v záležitostiach týkajúcich sa úloh alebo aspektov, ktoré sú v záujme uvedených agentúr alebo orgánov Únie;
 - b) pokiaľ ide o zástupcov tretích krajín alebo medzinárodných organizácií, v záležitostiach, ktoré sa ich priamo týkajú, najmä pokiaľ ide o prostriedky vesmírnej infraštruktúry, ktoré vlastní alebo ktoré sa nachádzajú na ich území, alebo v záležitostiach, ktoré sa priamo týkajú dodržiavania tohto nariadenia vesmírnymi prevádzkovateľmi z tretích krajín a medzinárodnými organizáciami.
3. Dojednania týkajúce sa podmienok účasti zástupcov tretích krajín alebo medzinárodných organizácií uvedených v odseku 2 sa stanovujú v príslušných dohodách a musia byť v súlade s rokovacím poriadkom výboru pre zabezpečovanie súladu s predpismi.
4. Rozhodnutia výboru pre zabezpečovanie súladu s predpismi sa prijímajú konsenzom všetkých jeho členov s právom hlasovať. Ak sa konsenzus dosiahnuť nedá, výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi prijíma rozhodnutia na základe hlasovania kvalifikovanej väčšiny v súlade s článkom 16 ZEÚ.

Zástupca Komisie nehlasuje.

Predseda výboru pre zabezpečovanie súladu s predpismi podpisuje v mene výboru pre registráciu rozhodnutia, ktoré tento výbor prijal.

Článok 46

Odvolací výbor

1. Zriaďuje sa odvolací výbor. Odvolací výbor je zodpovedný za rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam agentúry.
2. Odvolací výbor sa skladá zo šiestich členov a šiestich náhradníkov, ktorých vymenúva správna rada zo zoznamu kvalifikovaných kandidátov zostaveného Komisiou na základe ich príslušných odborných znalostí v oblasti kozmického práva alebo vesmírnych činností, najmä v otázkach týkajúcich sa bezpečnosti, riadenia rizík, kybernetickej bezpečnosti, environmentálnej udržateľnosti vesmírnych činností alebo operácií a služieb vo vesmíre.
3. Dvoch členov odvolacieho výboru a dvoch náhradníkov vymenúva správna rada uvedená v [článku 72 ods. 1 nariadenia \(EÚ\) 2021/696](#) z užšieho zoznamu navrhnutého Komisiou na základe verejnej výzvy na vyjadrenie záujmu, ktorá sa uverejňuje v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
4. Členovia odvolacieho výboru sú pri svojom rozhodovaní nezávislí. Nesmú byť viazaní žiadnymi pokynmi. Nevykonávajú žiadne iné úlohy v rámci agentúry, jej správnej rady, rady pre bezpečnostnú akreditáciu alebo výboru pre zabezpečovanie súladu s predpismi a v súvislosti s nimi.
5. Funkčné obdobie členov odvolacieho výboru sú štyri roky. Môže sa raz predĺžiť. Členovia odvolacieho výboru nesmú byť počas svojho funkčného obdobia odvolaní, pokiaľ sa na základe rozhodnutia správnej rady nepovažujú za vinných zo závažného pochybenia.
6. Rozhodnutia odvolacieho výboru sa prijímajú na základe väčšiny štyroch z jeho šiestich členov. Odvolací výbor vymenúva svojho predsedu.
Predseda a členovia majú rovnaké hlasovacie práva.
7. Pre odvolací výbor zabezpečuje primeranú prevádzkovú a sekretársku podporu agentúra.

Článok 47

Odvolanie

1. Odvolanie možno podať proti rozhodnutiu agentúry prijatému podľa hlavy II, kapitol II, III a IV, článku 43 ods. 2, článkov 49 až 52 a hlavy IV, ako aj proti akémukoľvek inému rozhodnutiu agentúry, ktoré je určené fyzickej alebo právnickej osobe alebo ktoré, hoci má formu rozhodnutia určeného inej osobe, sa uvedenej osoby priamo a individuálne týka.
2. Odvolanie sa spolu so stanovením dôvodov predkladá agentúre písomne v lehote troch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného rozhodnutia dotknutej osobe, resp. v prípade neexistencie uvedeného oznámenia odo dňa, keď agentúra uverejnila svoje rozhodnutie.
3. Odvolanie podané podľa odseku 1 nemá odkladný účinok na uplatňovanie rozhodnutia uvedeného v uvedenom odseku. Odvolací výbor však môže pozastaviť uplatňovanie napadnutého rozhodnutia, ak sa domnieva, že si to vyžadujú okolnosti.
4. Odvolací výbor rozhodne o odvolaní do šiestich mesiacov od podania odvolania. Odvolací výbor môže rozhodnutie potvrdiť, alebo môže postúpiť vec výboru pre

zabezpečovanie súladu s predpismi. Výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi je viazaný rozhodnutím odvolacieho výboru.

Rozhodnutia, ktoré prijal odvolací výbor, sa odôvodnia a orgán ich uverejní.

5. Komisia je oprávnená určiť podrobnosti konania pred odvolacím výborom v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2.
6. Žaloby o neplatnosť rozhodnutia vydaného agentúrou podľa tohto nariadenia a žaloby o nekonaní v uplatniteľných lehotách sa môžu podávať na Súdnom dvore až po vyčerpaní uvedeného postupu odvolacieho konania.

ODDIEL 2

PRÁVOMOCI KOMISIE A AGENTÚRY, POKIAĽ IDE O VESMÍRNYCH PREVÁDZKOVATEĽOV ÚNIE PREVÁDZKUJÚCICH PROSTRIEDKY VO VLASTNÍCTVE ÚNIE A POSKYTOVATEĽOV VESMÍRNYCH SLUŽIEB Z TRETÍCH KRAJÍN

Článok 48

Rozsah a výkon právomocí agentúry a Komisie

1. Komisia s podporou a pomocou agentúry vykonáva dohľad nad týmito poskytovateľmi vesmírnych služieb, pokiaľ ide o dodržiavanie požiadaviek stanovených v tomto nariadení, a to spôsobom uvedeným v tomto oddiele:
 - a) vesmírne prevádzkovatelia Únie prevádzkujúci prostriedky vo vlastníctve Únie, ktorí sú subjektmi poverenými vykonávaním alebo prevádzkou zložiek programu Únie na základe oprávnenia vydaného Komisiou v súlade s článkom 12 ods. 2;
 - b) vesmírne prevádzkovatelia z tretích krajín;
 - c) medzinárodné organizácie podľa článku 107 ods. 3 a článku 108.
2. Na účely vykonávania technických posúdení uvedených v článku 40 ods. 1 písm. a) agentúra disponuje právomocami uvedenými v článkoch 49, 50, 51 a 52.

Agentúra informuje Komisiu o každej z činností uvedených v článkoch 49, 50, 51 a 52.
3. Komisia a agentúra vykonávajú ktorúkoľvek z úloh uvedených v článkoch 49, 50, 51 a 52 samostatne alebo spoločne.
4. Bez toho, aby boli dotknuté príslušné právomoci inštitúcií Únie a členských štátov, môže agentúra na účely odseku 1 písm. b) po uzavretí medzinárodných dohôd uvedených v článku 106 ods. 1 uzavrieť dohody o administratívnej spolupráci s príslušnými orgánmi tretích krajín, aby umožnila bezproblémové vykonávanie inšpekcií, ak sú splnené podmienky stanovené v článku 52 ods. 1.

Uvedenými dohodami o spolupráci sa pre Úniu a jej členské štáty nevytvárajú právne záväzky ani sa členským štátom a príslušným orgánom nebráni uzatvárať dvojstranné alebo viacstranné dohody s tretími krajinami a ich príslušnými orgánmi.
5. V uvedených dohodách o spolupráci sa stanovia prinajmenšom:
 - a) podrobné postupy a aspekty koordinácie s príslušnými orgánmi tretích krajín, ktoré agentúre umožňujú vykonávať podľa článku 52 kontroly v obchodných priestoroch poskytovateľov vesmírnych služieb uvedených v odseku 1 písm. b), ktoré sa nachádzajú mimo Únie;

- b) podrobnosti, ktorými sa stanovia podmienky účasti zástupcov príslušných orgánov tretích krajín na kontrolách vykonávaných agentúrou podľa článku 52, najmä ak sú poskytovatelia vesmírnych služieb uvedení v odseku 1 písm. b) verejnými subjektmi;
- c) potrebné protokoly a mechanizmy na zabezpečenie prenosu akýchkoľvek relevantných informácií medzi agentúrou a orgánmi tretích krajín, najmä mechanizmy na rýchle oznámenie zo strany orgánu tretej krajiny o situáciách, keď sa predpokladá, že poskytovatelia vesmírnych služieb uvedení v odseku 1 písm. b) nespĺňajú požiadavky, ktoré sú povinní dodržiavať podľa platných právnych predpisov dotknutej tretej krajiny, ako aj o uplatnených nápravných opatreniach a sankciách;
- d) akákoľvek potrebná koordinácia činností dohľadu vykonávaných podľa tohto nariadenia a činností vykonávaných orgánmi tretích krajín;
- e) pravidelné zasielanie aktualizovaných informácií o vývoji v oblasti regulácie alebo dohľadu v dotknutej tretej krajine.

Článok 49

Žiadosť o informácie

1. Komisia a agentúra môžu na základe rozhodnutia požadovať, aby poskytovatelia vesmírnych služieb uvedení v článku 48 ods. 1 písmenách a), b) a c) poskytli akékoľvek informácie potrebné na to, aby Komisia a agentúra mohli vykonávať svoje úlohy podľa tohto nariadenia, vrátane akýchkoľvek príslušných obchodných dokumentov, správ o auditoch alebo incidentoch alebo informácií o externe zabezpečovaných činnostiach.
2. Komisia a agentúra vo svojich rozhodnutiach prijatých podľa odseku 1 uvedú účel žiadosti, spresnia, ktoré informácie sa požadujú, stanovujú lehotu, v ktorej sa majú tieto informácie poskytnúť, uvedú pokuty uplatniteľné podľa článku 55 ods. 1 písm. c) za poskytnutie neúplných, nesprávnych alebo zavádzajúcich informácií alebo vysvetlení, možnosť preskúmania uvedeného rozhodnutia Súdnym dvorom a opravné prostriedky dostupné podľa článku 47.
3. Poskytovatelia vesmírnych služieb uvedení v článku 48 ods. 1 písm. a), b) a c) poskytnú požadované informácie.

Článok 50

Vyšetrovacie právomoci

1. Komisia a agentúra vykonávajú vyšetrovania u poskytovateľov vesmírnych služieb uvedených v článku 48 ods. 1 písm. a), b) a c).
2. Komisia a agentúra vydajú svojim určeným úradníkom oprávnenie, ktoré im umožní vykonávať vyšetrovania uvedené v odseku 1. Úradníci Komisie a agentúry vykonávajú svoje vyšetrovacie právomoci po predložení tohto oprávnenia.

Komisia a agentúra môžu poveriť iné osoby zo spoločných vyšetrovacích tímov uvedených v článku 44 ods. 1 alebo auditorov, aby spolu s úradníkmi agentúry vykonali vyšetrovanie.
3. V oprávnení uvedenom v odseku 2 prvom pododseku sa uvedie jeho účel, predmet, činnosti, ktoré sa majú vykonať, ako aj pokuty stanovené v článku 55 ods. 1 písm. c), ktoré sa uplatňujú v prípade, že predloženie prvkov uvedených v odseku 4 prvom

pododseku alebo odpovede na položené otázky a vysvetlenia podľa odseku 4 písm. c) sú nesprávne alebo zavádzajúce.

4. Úradníci Komisie a agentúry sú oprávnení:

- a) preskúmať všetky záznamy, údaje, postup a ďalšie materiály vzťahujúce sa na plnenie ich úloh bez ohľadu na médium, na ktorom sú uložené;
- b) robiť alebo získavať overené kópie takýchto záznamov, údajov, postupu a ďalších materiálov, alebo výpisy z nich;
- c) predvolať a požiadať ktorúkoľvek z osôb, ktoré sú predmetom vyšetrovania, alebo jej zástupcov, alebo zamestnancov, aby podali ústne alebo písomné vysvetlenie skutočností alebo dokumentov týkajúcich sa predmetu a dôvodu kontroly, a zaznamenať odpovede;
- d) žiadať záznamy údajov o telefonickej komunikácii a záznamy z prenosu údajov.

5. Od poskytovateľov vesmírnych služieb uvedených v článku 48 ods. 1 písm. a), b) a c) sa požaduje, aby sa podrobili vyšetrovaniam.

Komisia a agentúra v dostatočnom predstihu pred dňom vyšetrovania informujú príslušný orgán členského štátu, v ktorom sa má vyšetrovanie vykonať, o plánovanom vyšetrovaní, a oznámia mu mená oprávnených úradníkov a prípadne iných oprávnených osôb uvedených v odseku 2 druhom pododseku.

6. Úradníci dotknutého príslušného orgánu pomáhajú na žiadosť Komisie a agentúry oprávneným úradníkom Komisie a agentúry a iným oprávneným osobám pri plnení ich povinností. Na požiadanie sa na príslušnom vyšetrovaní môžu zúčastniť úradníci dotknutého príslušného orgánu.

Článok 51

Kontroly na mieste v Únii

1. Komisia a agentúra môžu vykonávať všetky potrebné kontroly na mieste v akýchkoľvek obchodných priestoroch, na pozemku alebo majetku vesmírnych prevádzkovateľov Únie prevádzkujúcich prostriedky vo vlastníctve Únie, ako aj v akýchkoľvek obchodných priestoroch, na pozemku alebo majetku poskytovateľov vesmírnych služieb uvedených v článku 48 ods. 1 písm. b) a c), ktoré sa nachádzajú v Únii.

2. Kontroly uvedené v odseku 1 sa vykonávajú na základe rozhodnutí Komisie a agentúry o vykonaní prešetrovania na mieste.

V uvedenom rozhodnutí sa určia oprávnení úradníci Komisie a agentúry a ďalšie osoby, ktoré Komisia a agentúra poverili vykonaním kontroly.

Uvedie sa v ňom účel, predmet a dátum kontroly. Obsahuje odkaz na pokuty a pravidelné penále stanovené v článku 56 ods. 1 pre prípady, keď sa dotknuté osoby nepodrobia kontrole, ako aj na možnosť preskúmania uvedeného rozhodnutia Súdny dvorom a na právne prostriedky nápravy dostupné podľa článku 47.

3. Úradníci Komisie a agentúry a iné osoby oprávnené vykonávať kontrolu na mieste v súlade s odsekom 2 druhým pododsekom môžu vstupovať do všetkých obchodných priestorov, na pozemky alebo majetok vesmírnych prevádzkovateľov Únie prevádzkujúcich prostriedky vo vlastníctve Únie a poskytovateľov vesmírnych služieb uvedených v článku 48 ods. 1 písm. b) a c). Disponujú všetkými

právmocami stanovenými v článku 50 ods. 4 a právmocou zapečatiť akékoľvek obchodné priestory, účtovné knihy alebo záznamy na obdobie a v rozsahu potrebnom na danú kontrolu.

4. Komisia a agentúra v dostatočnom predstihu pred kontrolou oznámia túto skutočnosť príslušnému orgánu členského štátu, v ktorom sa má daná kontrola vykonať. Kontroly sa vykonávajú, ak príslušný orgán nevzniesol žiadne námietky.

Úradníci uvedení v odseku 2 druhom pododseku vykonávajú svoje právmoci po predložení rozhodnutia uvedeného v odseku 2 prvom pododseku.

5. Vesmírne prevádzkovatelia Únie prevádzkujúci prostriedky vo vlastníctve Únie a poskytovatelia vesmírnych služieb uvedení v článku 48 ods. 1 písm. b) a c) sa podrobia kontrolám na mieste nariadeným rozhodnutím agentúry a Komisie.
6. Úradníci príslušného orgánu členského štátu, v ktorom sa má kontrola vykonať, a osoby oprávnené týmito príslušnými orgánmi pomáhajú na žiadosť Komisie alebo agentúry úradníkom uvedeným v odseku 2 druhom pododseku. Úradníci príslušných orgánov sa takisto môžu na požiadanie zúčastniť na kontrolách na mieste.
7. Komisia a agentúra môžu požiadať príslušné orgány, aby v ich mene vykonali v súlade s týmto článkom a článkom 50 konkrétne vyšetrovacie úlohy a kontroly na mieste. Príslušné orgány disponujú na uvedený účel prinajmenšom rovnakými právmocami, aké sú stanovené v tomto článku a článku 50.

Článok 52

Kontroly na mieste mimo Únie

1. Ak Komisia a agentúra nemôžu plniť svoje úlohy stanovené v tomto nariadení prostredníctvom interakcie s právnymi zástupcami uvedenými v článku 23 poskytovateľov vesmírnych služieb uvedených v článku 48 ods. 1 písm. b), Komisia a agentúra môžu vykonávať kontroly na mieste v obchodných priestoroch, na pozemku alebo majetku poskytovateľov vesmírnych služieb uvedených v článku 48 ods. 1 písm. b), ktoré sa nachádzajú mimo Únie, ak sú splnené všetky tieto podmienky:
 - a) dotknutý poskytovateľ vesmírnych služieb uvedený v článku 48 ods. 1 písm. b) súhlasí s vykonaním inšpekcie v tretej krajine; a
 - b) agentúra oficiálne informovala príslušný orgán tretej krajiny a tento nevzniesol voči tomu žiadne námietky.
2. Ak Komisia a agentúra konajú na základe odseku 1, disponujú právmocami uvedenými v:
 - a) článku 49;
 - b) článku 50 ods. 4 písm. a), b) a c);
 - c) článku 51 ods. 3.

Článok 53

Postup vyšetrovania agentúrou

1. Ak má agentúra závažné podozrenia z nesplnenia technických požiadaviek stanovených v hlave IV, začne vyšetrovanie.

2. Úradníci vykonávajúci vyšetrovanie majú právomoc požadovať informácie v súlade s článkom 49, vykonávať vyšetrovanie, resp. kontroly na mieste v súlade s článkami 50 a 51.

Článok 54

Opatrenia na základe vyšetrovania, ktoré vykonala agentúra

1. Ak agentúra na základe vyšetrovania uvedeného v článku 53 ods. 2 predbežne zistí, že vesmírny prevádzkovateľ Únie prevádzkujúci prostriedky vo vlastníctve Únie alebo poskytovateľ vesmírnych služieb uvedený v článku 48 ods. 1 písm. b) a c) sa dopustil nesplnenia požiadaviek stanovených v tomto nariadení, ako sa uvádza v prílohe X, agentúra predloží Komisii návrh na stanovenie existencie porušenia tohto nariadenia a na prijatie jedného alebo viacerých opatrení uvedených v článku 55 ods. 1 prvom pododseku, pokiaľ ide o dotknutého vesmírneho prevádzkovateľa Únie prevádzkujúceho prostriedky vo vlastníctve Únie alebo poskytovateľa vesmírnych služieb uvedeného v článku 48 ods. 1 písmenách b) a c).
- Agentúra uvedie všetky faktické prvky, porušené pravidlá a navrhovanú výšku pokuty.
- Komisia môže z vlastnej iniciatívy, na žiadosť členského štátu alebo na základe sťažnosti prešetriť akékoľvek porušenie tohto nariadenia.
2. Pri predkladaní návrhu Komisii uvedeného v odseku 1 prvom pododseku agentúra zváži povahu a závažnosť porušenia na základe svojich predbežných zistení, pričom zohľadní tieto kritériá:
- a) závažnosť a trvanie porušenia a trvalosť škody spôsobenej porušením;
 - b) predchádzajúce porušenia, ktorých sa dopustil daný vesmírny prevádzkovateľ Únie prevádzkujúci prostriedky vo vlastníctve Únie;
 - c) majetkovú alebo nemajetkovú ujmu, ktorá bola alebo by mohla byť spôsobená porušením, vrátane finančnej alebo hospodárskej straty a nepriaznivých účinkov na iné služby, ako aj všetky relevantné kritériá týkajúce sa vplyvu porušenia, ako je počet dotknutých používateľov alebo rozsah strát, ktoré vznikli tretej strane v dôsledku daného porušenia;
 - d) úmysel alebo nedbanlivosť páchatel'a porušenia;
 - e) opatrenia, ktoré prijal vesmírny prevádzkovateľ Únie prevádzkujúci prostriedky vo vlastníctve Únie na zabránenie alebo zmiernenie majetkovej alebo nemajetkovej ujmy uvedenej v písmene c);
 - f) úroveň spolupráce počas vyšetrovacieho konania vrátane akéhokoľvek marenia auditov alebo monitorovacích činností po zistení porušenia;
 - g) významnosť zisku, ktorý získala fyzická alebo právnická osoba zodpovedná za porušenie, alebo straty, ktorej sa vyhla;
 - h) potenciálne systémové dôsledky, ktoré takéto porušenie môže mať;
 - i) potrebu správnych pokút, ktoré majú odrádzajúci účinok.
3. Ak výsledok vyšetrovania podľa tohto oddielu neumožňuje agentúre dospieť k záveru o existencii porušenia tohto nariadenia, agentúra prijme rozhodnutie o ukončení vyšetrovania. Bezodkladne o tom informuje Komisiu.

Článok 55

Opatrenia Komisie v oblasti dohľadu

1. Po prijatí návrhu agentúry uvedeného v článku 54 ods. 1 prvom pododseku môže Komisia prijať jedno alebo viaceré z týchto opatrení:
 - a) stanoviť existenciu porušenia a požiadať dotknutého vesmírneho prevádzkovateľa Únie prevádzkujúceho prostriedky vo vlastníctve Únie alebo poskytovateľa vesmírnych služieb uvedeného v článku 48 ods. 1 písm. b) a c), aby od porušovania upustil;
 - b) v prípade potreby na základe *prima facie* zistenia porušenia nariadiť predbežné opatrenia, aby sa zabránilo nenapraviteľnej škode;
 - c) uložiť podľa článku 56 správnu pokutu alebo prípadne pravidelné penále;
 - d) pozastaviť alebo odňať oprávnenie dotknutému vesmírnemu prevádzkovateľovi Únie prevádzkujúcemu prostriedky vo vlastníctve Únie, resp. pozastaviť alebo zrušiť registráciu dotknutého poskytovateľa vesmírnych služieb uvedeného v článku 48 ods. 1 písm. b) a c) v registri URSO;
 - e) vydať verejné oznámenie, v ktorom uvedie vesmírneho prevádzkovateľa Únie prevádzkujúceho prostriedky vo vlastníctve Únie alebo poskytovateľa vesmírnych služieb uvedeného v článku 48 ods. 1 písm. b) a c) zodpovedného za porušenie a povahu porušenia.
2. Pri prijímaní opatrení uvedených v odseku 1 Komisia zváži povahu a závažnosť porušenia so zreteľom na kritériá uvedené v článku 54 ods. 2.

Článok 56

Pokuty a pravidelné penále

1. Ak agentúra podľa článku 54 ods. 1 prvého pododseku navrhne Komisii, aby vesmírnemu prevádzkovateľovi Únie prevádzkujúcemu prostriedky vo vlastníctve Únie alebo poskytovateľovi vesmírnych služieb uvedenému v článku 48 ods. 1 písm. b) a c) uložila pokutu alebo pravidelné penále za porušenie tohto nariadenia, Komisia môže v rámci rozhodnutia, ktorým sa zistí porušenie, uložiť pokutu alebo pravidelné penále v súlade s odsekmi 2, 3, 4, 5, 6 a 7.
2. Porušenie sa považuje za úmyselné, ak sa na základe objektívnych skutočností preukáže, že osoba konala úmyselne s cieľom dopustiť sa porušenia.
3. Maximálnou výškou pokuty uvedenej v odseku 1 je dvojnásobok sumy zisku, ktorý bol dosiahnutý, alebo dvojnásobok sumy strát, ktorým sa zabránilo v dôsledku porušenia, ak ich možno určiť, alebo ak toto určenie nie je možné, 2 % celkového celosvetového ročného obratu právnickej osoby za predchádzajúci finančný rok, ako je vymedzený v príslušnom práve Únie.
4. Pri určovaní výšky pokuty, ktorá sa má uložiť podľa odseku 1, Komisia zohľadňuje kritériá stanovené v článku 54 ods. 2.
5. Komisia môže ukladať pravidelné pokuty a penále s cieľom prinútiť vesmírnych prevádzkovateľov Únie prevádzkujúcich prostriedky vo vlastníctve Únie, resp. poskytovateľov vesmírnych služieb uvedených v článku 48 ods. 1 písm. b) a c), aby upustili od porušovania alebo sa podrobili vyšetrovaniu, a najmä aby predložili úplné záznamy, údaje, postupy alebo akékoľvek iné požadované materiály a doplnili

a opravili akékoľvek ďalšie informácie poskytnuté v rámci vyšetrovania začatého rozhodnutím prijatým podľa článku 50.

6. Pravidelné penále musia byť účinné a primerané. Pravidelné penále sa ukladá za každý deň omeškania.
7. Pravidelné penále sa ukladá najviac na obdobie šiestich mesiacov od oznámenia rozhodnutia Komisie, pokiaľ sa pri preskúmaní uvedeného opatrenia na konci obdobia šiestich mesiacov nezistí, že opatrenie nedosiahlo svoj účel.
8. Pokuty a pravidelné penále sa odvádzajú do všeobecného rozpočtu Európskej únie.
9. Pokiaľ ide o ukladanie pokút a pravidelných penále v súlade s týmto článkom, Komisia prijme delegované akty v súlade s článkom 113 s cieľom doplniť toto nariadenie stanovením:
 - a) podrobných kritérií a metodiky určenia sumy pokút a pravidelných penále;
 - b) podrobných pravidiel preskúmaní, prijímania súvisiacich opatrení a podávania správ, ako aj rozhodovania vrátane ustanovení o práve na obhajobu, prístupe k dokumentácii, právnom zastúpení, dôvernosti a dočasných ustanoveniach; a
 - c) postupov pre výber pokút a pravidelných penále.
10. Súdny dvor Európskej únie disponuje neobmedzenou právomocou preskúmať rozhodnutia, ktorými sa uložili pokuty alebo pravidelné penále. Môže zrušiť uloženú pokutu alebo pravidelné penále, alebo znížiť alebo zvýšiť ich výšku.

Článok 57

Právo osôb, ktoré sú predmetom vyšetrovania, na vypočutie

1. Komisia pred prijatím rozhodnutia podľa článkov 55 a 56 poskytne vesmírnym prevádzkovateľom Únie prevádzkujúcim prostriedky vo vlastníctve Únie a poskytovateľom vesmírnych služieb uvedeným v článku 48 ods. 1 písm. b) a c), ktorí sú predmetom konania, možnosť vyjadriť sa k zisteniam a dôvodom, na základe ktorých Komisia zamýšľa prijať rozhodnutie.

Komisia zakladá svoje rozhodnutia len na zisteniach, ku ktorým sa osoby, voči ktorým sa vedie konanie, mali možnosť vyjadriť.

2. Osoby, voči ktorým sa vedie konanie, majú právo na prístup k spisu, ktorý vedie Komisia, a to s prihliadnutím na oprávnený záujem iných osôb na ochranu obchodného tajomstva.

Právo na prístup k spisu sa nevzťahuje na dôverné informácie ani na interné prípravné dokumenty agentúry alebo Komisie.

Hlava IV TECHNICKÉ PRAVIDLÁ

Kapitola I BEZPEČNOSŤ A UDRŽATEĽNOSŤ VO VESMÍRE

ODDIEL 1 NOSNÉ RAKETY

Článok 58

Bezpečnostný plán vynesenia na obežnú dráhu

Prevádzkovateľ vynesenia na obežnú dráhu z Únie predloží príslušnému orgánu bezpečnostný plán vynesenia na obežnú dráhu v súlade s prílohou I bodom 3.

Článok 59

Bezpečnostné a koordinačné opatrenia počas vynesenia na obežnú dráhu a opätovného vstupu do atmosféry

1. Prevádzkovatelia vynesenia na obežnú dráhu z Únie prijímajú vhodné opatrenia na zmiernenie rizika kolízie nosnej rakety s lietadlami, námornými plavidlami alebo kozmickými loďami a odpadom na obežnej dráhe počas fázy vynesenia na obežnú dráhu a fázy opätovného vstupu do atmosféry.
2. Opatrenia na zmiernenie rizika uvedené v odseku 1 zahŕňajú:
 - a) vykonávanie požiadaviek na koordináciu stanovených v prílohe I bode 1.1 s príslušnými orgánmi, pokiaľ ide o letové prevádzkové služby, s poskytovateľom vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám a poskytovateľom letových prevádzkových služieb, ktorí by mohli byť dotknutí;
 - b) vykonanie posúdenia rizika – predchádzanie kolíziám pri vynášaní na obežnú dráhu (Launch Collision Avoidance, ďalej len „LCOLA“) – v súlade s prílohou I bodom 1.2 a zavedenie okna, v rámci ktorého je nevyhnutné zodpovedajúcim spôsobom zavrieť vynášanie na obežnú dráhu;
 - c) výpočet a obmedzenie rizika nehody pri vynášaní na obežnú dráhu a opätovnom vstupe do atmosféry v súlade s prílohou I bodom 1.3.
3. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov:
 - a) vyvinie metódu na výpočet LCOLA na základe pravdepodobnosti zrážky, ktorá sa prispôsobí v závislosti od veľkosti objektu záujmu a od toho, či je kozmická loď obývateľná alebo aktívna;
 - b) vyberie spomedzi existujúcich metód a vyvinie novú metódu výpočtu kolektívneho rizika nehôd v dôsledku vynesenia na obežnú dráhu a opätovného vstupu do atmosféry, pričom náležite zohľadní tieto prvky:
 - i) všetky javy vedúce k riziku katastrofickej škody (fáza výstupu, spád po fáze oddelenia, opätovný vstup stupňa umiestneného na obežnú dráhu do atmosféry, fáza návratu znovupoužiteľného stupňa);

- ii) trajektórie predfragmentácie (atmosférické alebo v kozmickom priestore) v závislosti od posudzovaných časov letu a porúch;
 - iii) zodpovedajúce scenáre fragmentácie a vzniku odpadu pri opätovnom vstupe do atmosféry alebo v okamihu neutralizácie nosnej rakety a pri návrate akéhokoľvek prvku nosnej rakety na Zem;
 - iv) rozptyl odpadu na zemi a hodnotenie jeho vplyvu;
 - v) spoľahlivosť nosnej rakety vo fáze vynesenia na obežnú dráhu, prípadne aj počas fázy návratu;
 - vi) spoľahlivosť manévru stiahnutia prvku nosnej rakety vyneseneho na obežnú dráhu z obežnej dráhy v prípade kontrolovaného opätovného vstupu do atmosféry;
- c) stanoví prahové hodnoty pre riziká nehody v súlade s prílohou I bodom 1.3 písm. b) pre uvedené rizikové scenáre;
- d) stanoví minimálne požiadavky na koordináciu medzi prevádzkovateľom vynesenia na obežnú dráhu z Únie, poskytovateľom vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám, príslušnými orgánmi a poskytovateľmi služieb prevádzky s cieľom posúdiť vplyv operácií vynášania na obežnú dráhu na ostatné letové prevádzkové služby počas fázy vynášania na obežnú dráhu a fázy opätovného vstupu do atmosféry a minimalizovať narušenie.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2.

Článok 60

Systém bezpečnosti letu

1. Nosné rakety musia byť vybavené sledovacími zariadeniami alebo prostriedkami na sledovanie, ktoré umožňujú monitorovanie polohy a rýchlosti nosnej rakety v reálnom čase.
2. Nosné rakety musia mať aspoň telemetrický systém na prenos údajov na monitorovanie údajov o výkone nosnej rakety, okrem prípadov, keď sa na základe predletovej analýzy zistí, že let nosnej rakety nebude mať za následok neznámu a nebezpečnú oblasť rozptylu.
3. Prevádzkovatelia vynesenia na obežnú dráhu z Únie vykonajú posúdenie rizika s cieľom identifikovať potenciálne rizikové scenáre a zaviesť opatrenia na zmiernenie rizika v súlade s prílohou I bodom 2.1.
4. Prevádzkovatelia vynesenia na obežnú dráhu z Únie doplnia palubný systém na neutralizáciu nosnej rakety v súlade s prílohou I bodom 2.2.

Článok 61

Znižovanie objemu kozmického odpadu v súvislosti s nosnými raketami

1. Prevádzkovatelia vynesenia na obežnú dráhu z Únie obmedzia tvorbu odpadu vykonávaním týchto opatrení:
 - a) obmedzenie plánovaného uvoľňovania odpadu na Zem počas nominálnej prevádzky prostredníctvom vykonávacích opatrení stanovených v prílohe II bode 1.1;

- b) ochrana pred náhodnou fragmentáciou prostredníctvom vykonávacích opatrení stanovených v prílohe II bode 1.2 a prílohe II bode 1.3;
 - c) likvidácia na konci životnosti v súlade s prílohou II bodom 2.
2. Prevádzkovatelia vynesenia na obežnú dráhu z Únie predložia tieto plány znižovania objemu kozmického odpadu:
- a) plán kontroly odpadu v súlade s technickými a prevádzkovými požiadavkami stanovenými v prílohe II bode 3.1;
 - b) plán likvidácie na konci životnosti v súlade s prílohou II bodom 3.2.
3. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov:
- a) stanoví časové obdobie, v ktorom sa musí nosná raketa umiestnená na nízkej zemskej dráhe (LEO) zlikvidovať v súlade s prílohou II bodom 1.1.1 písm. e) vrátane osobitných opatrení pre pyrotechnický systém a tuhé alebo hybridné palivo;
 - b) stanoví bezpečnú oblasť a čas likvidácie nosných rakiet umiestnených na strednej zemskej dráhe (MEO) v súlade s prílohou II bodom 1.1.1 písm. d) vrátane osobitných opatrení pre pyrotechnický systém a tuhé alebo hybridné palivo;
 - c) stanoví prah pravdepodobnosti rizika náhodnej fragmentácie na obežnej dráhe z vnútorných príčin v súlade s prílohou II bodom 1.2.1;
 - d) stanoví trvanie a prahovú hodnotu rizika fragmentácie v dôsledku kolízie v súlade s prílohou II bodom 1.3;
 - e) vypracuje podmienky pre návrh nosnej rakety pre zánik pri opätovnom vstupe do atmosféry a nekontrolovanom opätovnom vstupe do atmosféry uvedené v prílohe II bode 2.2 písm. b) bode ii); a
 - f) vypracuje metódu výpočtu pravdepodobnosti úspešnej likvidácie a percentuálnu prahovú hodnotu uvedenú v prílohe II bode 2.5.
- Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2.

ODDIEL 2 KOZMICKÁ LOĎ

Článok 62

Osobitný režim pre kozmické lode na výskumné a vzdelávacie účely

1. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie, ktorí vykonávajú výskumné a vzdelávacie misie, sú oslobodení od požiadaviek stanovených v:
- a) článku 66, pokiaľ ide o výskumné kozmické lode určené na umiestnenie na obežnú dráhu nad hranicou stanovenou v uvedenom článku a vo výške pod 600 km, ak:
 - i) systém sledovania umožňuje presné určenie polohy kozmickej lode; a
 - ii) z príslušných dokumentov o kozmických misiách vyplynulo, prečo neboli zachované spôsobilosti manévrovateľnosti;
 - b) článku 72, pokiaľ ide o kozmické lode, ktoré majú zostať na obežnej dráhe menej ako jeden rok;
 - c) prílohe IV bode 2.3;

- d) prílohe IV bode 2.5;
- e) prílohe V bode 1.2.1 písm. e) bode iv);
- f) prílohe V bode 4.3 písm. f) bode iii).

Na účely písmena c) prvého pododseku musí byť k dispozícii kontaktné miesto, ktoré dokáže reagovať v primeranom operačnom čase pre LEO/MEO/GEO.

Na účely písmena d) prvého pododseku môže prevádzkovateľ výskumnej kozmickej lode Únie požiadať poskytovateľa vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám z Únie uvedeného v článku 64 ods. 1 o pomoc pri dodávaní efemeríd a kovariancií jeho kozmickej lode.

Na účely písmena e) prvého pododseku sa v súvislosti s povinnosťou redundancie zohľadňujú technické obmedzenia spojené s veľkosťou kozmickej lode.

- 2. Výnimky uvedené v odseku 1 sa posudzujú individuálne s prihliadnutím na veľkosť a hmotnosť kozmickej lode, ako aj na trvanie a obežnú dráhu misie.

Článok 63

Sledovateľnosť

- 1. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie zabezpečujú, aby kozmická loď disponovala technickými prostriedkami umožňujúcimi sledovanie a presné určenie polohy na obežnej dráhe v súlade s prílohou III bodom 1.
Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie zabezpečujú, aby systémy v pozemskom segmente dokázali spracúvať údaje v existujúcom uznanom formáte údajov v súlade s prílohou III bodom 2.
- 2. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví úroveň presnosti požadovanú pre sledovateľnosť kozmických lodí, ako sa uvádza v prílohe III bode 1.1. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2.

Článok 64

Predchádzanie kolíziám

- 1. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie si predplácajú vesmírne služby na predchádzanie kolíziám, ktoré poskytuje poskytovateľ vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám, ktorý je zodpovedný za podložku dohľadu nad kozmickým priestorom a sledovania tohto priestoru (SST) uvedenú v článku 58 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/696 (ďalej len „poskytovateľ vesmírnych služieb Únie na predchádzanie kolíziám“).
- 2. Predplatné uvedené v odseku 1 sa vzťahuje na všetky fázy kozmickej misie vrátane fáz zvyšovania obežnej dráhy, operácií a služieb vo vesmíre a konca životnosti, s výnimkou fázy opätovného vstupu do atmosféry.
- 3. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie počas prevádzky bezodkladne informujú poskytovateľa vesmírnych služieb Únie na predchádzanie kolíziám o akejkolvek z týchto skutočností:
 - a) všetky plánované zmeny operácie;

- b) rozhodnutie o začatí fázy likvidácie a o začatí fázy konca životnosti poskytnutím príslušných informácií tri mesiace pred dňom začatia daného postupu;
 - c) akékoľvek neplánované zmeny v operáciách vrátane problémov, ktoré sa vyskytnú počas trvania kozmickej misie a vo fáze likvidácie, ktoré by mali vplyv na dodržiavanie tohto nariadenia, a to bezodkladne.
4. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie spĺňajú požiadavky stanovené v prílohe IV bode 2 a spolupracujú s poskytovateľom vesmírnych služieb Únie na predchádzanie kolíziám v súlade s požiadavkami uvedenými v tomto bode.
5. Po prijatí upozornenia na udalosť veľkého záujmu prevádzkovatelia kozmických lodí Únie bezodkladne informujú poskytovateľa vesmírnych služieb Únie na predchádzanie kolíziám o všetkých opatreniach prijatých na predídenie kolízii v súlade s prílohou IV bodom 2.

Článok 65

Služby opätovného vstupu do atmosféry

1. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie zasielajú potrebné údaje a informácie, ako je poloha, stav kozmickej lode, možnosť komunikácie, aby poskytovateľovi vesmírnych služieb Únie na predchádzanie kolíziám uvedenému v článku 64 ods. 1 umožnili presnejšiu službu opätovného vstupu do atmosféry bez toho, aby bol dotknutý prenos subjektu zodpovednému za službu opätovného vstupu do atmosféry v rámci podzložky dohľadu nad kozmickým priestorom a sledovania tohto priestoru (SST) uvedenej v článku 58 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/696.
2. Subjekt zodpovedný za službu opätovného vstupu do atmosféry uvedený v odseku 1 zabezpečí potrebnú koordináciu s príslušnými orgánmi a poskytovateľmi letových prevádzkových služieb s cieľom minimalizovať vplyv opätovného vstupu do atmosféry na ostatné prevádzkové služby.

Článok 66

Manévrovateľnosť kozmickej lode

1. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie zabezpečia, aby kozmická loď bola navrhnutá, vyrobená a prevádzkovaná spôsobom, ktorý umožní, aby kozmická loď mala a umožnila spôsobilosti manévrovateľnosti v prípade obežných dráh s apogoom nad 400 km.
2. Spôsobilosť manévrovateľnosti uvedená v odseku 1 musí aspoň:
- a) spĺňať požiadavky stanovené v prílohe IV bode 2 a umožniť reakciu na upozornenie na udalosť veľkého záujmu v súlade s článkom 64 ods. 5;
 - b) umožniť výkon likvidácie na konci životnosti v súlade s článkom 70 ods. 1 písm. c).
- Pozemský segment musí byť spôsobilý prijímať orbitálne prognózy a spracovávať údaje v súlade s prílohou III bodom 2.

Článok 67

Databáza kontaktných údajov pre upozornenia na udalosti veľkého záujmu

1. Agentúra zriadí a spravuje úniijnú databázu kontaktných údajov pre upozornenia na udalosti veľkého záujmu (ďalej len „databáza kontaktných údajov“).
2. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie oznámia agentúre kontaktné údaje svojich príslušných pracovníkov zodpovedných za činnosti na predchádzanie kolíziám a opätovný vstup do atmosféry, aby ich agentúra zaznamenala do databázy kontaktných údajov vytvorenej v súlade s odsekom 1.
3. Agentúra zdieľa databázu kontaktných údajov s poskytovateľom vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám z Únie uvedeným v článku 64 ods. 1.

Článok 68

Pravidlá prevádzky na obežnej dráhe

1. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie dodržiavajú požiadavky na prevádzku na obežnej dráhe a koordináciu stanovené v prílohe IV bode 2.
 2. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijme pravidlá, ktorými sa spresnia požiadavky na predchádzanie kolíziám stanovené v prílohe IV bode 2.
- Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2.

Článok 69

Umiestnenie na obežnej dráhe

1. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie pred vynesением na obežnú dráhu analyzujú výber obežnej dráhy a uvedú dôvody tohto výberu.
- Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie vyberú obežnú dráhu na základe analýzy zohľadňujúcej existujúce kozmické lode a odpad na obežných dráhach.
2. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vypracuje:
 - a) špecifické metódy výpočtu preťaženia obežných dráh LEO, MEO a GEO;
 - b) metódy na výpočet výberu obežnej dráhy na základe uznávaných a najmodernejších metód.
- Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2.

Článok 70

Znižovanie objemu kozmického odpadu

1. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie prijímú tieto opatrenia:
 - a) obmedzenie plánovaného uvoľňovania odpadu na Zem počas nominálnej prevádzky v súlade s prílohou V bodom 1.1;
 - b) obmedzenie rizika náhodnej fragmentácie v súlade s prílohou V bodom 1.2 a prílohou V bodom 1.3;
 - c) ukončenie likvidácie na konci životnosti v súlade s prílohou V bodom 3;
 - d) vykonávanie plánu reakcie na poruchu v súlade s prílohou V bodom 4.3;
 - e) zabezpečenie spoľahlivosti návrhu v súlade s prílohou V bodom 2.1; a

- f) stanovenie prevádzkových postupov kontroly kvality a spoľahlivosti v súlade s prílohou V bodom 2.2.
2. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie vypracujú tieto plány znižovania objemu kozmického odpadu a preukážu splnenie požiadaviek stanovených v odseku 1:
- a) plán kontroly odpadu v súlade s prílohou V bodom 4.1;
 - b) plán likvidácie po konci životnosti v súlade s prílohou V bodom 4.2;
 - c) plán reakcie na poruchu v súlade s prílohou V bodom 4.3.
3. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov:
- a) vypracovať opatrenia na zníženie tvorby odpadu obmedzením plánovaného uvoľňovania odpadu podľa počtu a trvania na obežnej dráhe vrátane osobitných pravidiel pre pyrotechnické zariadenia a konštrukciu raketových motorov na tuhé palivo, ako sa uvádza v prílohe V bode 1.1;
 - b) vypracovať opatrenia na obmedzenie rizika fragmentácie s cieľom:
 - i) obmedziť vnútorné príčiny fragmentácie a riziko kolízie uvedené v prílohe V bode 1.2.1 písmene a);
 - ii) vypracovať požiadavky na návrh a výrobu s cieľom obmedziť riziko fragmentácie v dôsledku kolízie uvedené v prílohe V bode 1.3 písmenách a) a b);
 - iii) vypracovať metódu výpočtu pravdepodobnosti kolízie a prahovej hodnoty uvedenej v prílohe V bode 1.3 písmenách c) a d);
 - c) špecifikovať opatrenia na konci životnosti:
 - i) určením prahovej hodnoty pre pravdepodobnosť úspešnej likvidácie a metódy výpočtu uvedenej v prílohe V bode 3.1.2 a prílohe V bode 3.1.3;
 - ii) definovaním maximálnej orbitálnej životnosti na LEO pred opätovným vstupom do atmosféry, ako je uvedené v prílohe V bode 3.4.2;
 - iii) vypracovaním požiadaviek týkajúcich sa opätovného vstupu do atmosféry z LEO uvedených v prílohe V bode 3.5.4, prílohe V bode 3.5.6 a prílohe V bode 3.5.8;
 - iv) stanovením osobitných požiadaviek na opätovný vstup do atmosféry z MEO uvedených v prílohe V bode 3.6;
 - d) špecifikovať technické podmienky pre čiastočnú pasiváciu uvedenú v prílohe V bode 1.2.1 písm. e) bode v) časti 2 a pre pasiváciu pre opätovný vstup do atmosféry uvedenú v prílohe V bode 1.2.1 písm. f).
- Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2.
4. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 113 s cieľom zmeniť poradie preferencií stanovené v prílohe V bode 3.3, aby sa toto poradie zohľadnilo a prispôbilo technologickému pokroku, pokiaľ ide o operácie a služby vo vesmíre.

Článok 71

Predĺženie trvania misie

1. Ak chce prevádzkovateľ kozmickej lode Únie predĺžiť trvanie kozmickej misie, predloží príslušnému orgánu žiadosť o predĺženie trvania kozmickej misie najneskôr tri mesiace pred plánovaným ukončením príslušnej vesmírnej misie.
2. Na základe žiadosti predloženej v súlade s odsekom 1 môžu príslušné orgány rozhodnúť o predĺžení trvania kozmickej misie vykonávanej prevádzkovateľom kozmickej lode Únie nad rámec obdobia, na ktoré bolo udelené pôvodné oprávnenie.
3. Príslušný orgán schváli žiadosť o predĺženie trvania kozmickej misie, ak kozmická loď stále spĺňa požiadavky stanovené v prílohe V.

Článok 72

Svetelné a rádiové znečistenie

1. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie vypracujú plán obsahujúci opatrenia, ktoré sú primerané na obmedzenie svetelného a rádiového znečistenia v súlade s odsekom 2.
2. Vizuálna magnitúda kozmickej lode počas celej životnosti vrátane konštrukčných požiadaviek na nízkooodrazivú povrchovú úpravu alebo ochranu musí byť najmenej 7 magnitúd.

Plán uvedený v odseku 1 obsahuje všetky tieto prvky:

- a) opis technických a prevádzkových opatrení zavedených prevádzkovateľom kozmickej lode Únie na zníženie viditeľného jasú kozmickej lode a minimalizáciu vplyvu družíc na astronomické pozorovania;
- b) opis technických a prevádzkových opatrení, ktoré zaviedol prevádzkovateľ kozmickej lode Únie s cieľom obmedziť narušenie rádioastronomických observatórií a minimalizovať vplyv družíc na astronomické pozorovania.

Článok 73

Sústavy

1. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie v rámci sústavy, megasústavy alebo gigasústavy:
 - a) zabezpečia, aby každá jednotlivá kozmická loď mala pohonný systém;
 - b) vedú v pozemskom segmente katalóg trajektórií jednotlivých kozmických lodí a denne vykonávajú kontroly rizika kolízie;
 - c) zaisťujú bezpečnosť v súlade s požiadavkami stanovenými v prílohe VI bode 1, pokiaľ ide o opatrenia na predchádzanie kolíziám v rámci sústavy;
 - d) plnia dodatočné povinnosti týkajúce sa podávania správ uvedené v prílohe VI bode 2.
2. Prevádzkovatelia kozmických lodí Únie v rámci megasústavy alebo gigasústavy:
 - a) pri výbere obežnej dráhy zohľadňujú tieto prvky:
 - i) vplyv nasadenia celej sústavy na preťaženie obežnej dráhy;
 - ii) pred výberom obežnej dráhy existujúcej sústavy na obežnej dráhe;
 - iii) zabezpečujú, aby zvolená obežná dráha nebola umiestnená pri inom kozmickom objekte, čo by znamenalo vysoký počet opakujúcich sa a systematických situácií konjunkcie;

- iv) celkový počet manévrov na predchádzanie kolíziám, ktoré sa očakávajú počas životnosti družicovej sústavy;
 - b) obmedzujú dôsledky vopred neúspešnej misie kozmickej lode tým, že sa kozmická loď umiestni na obežnú dráhu:
 - i) ktorá umožňuje krátke obdobie opätovného vstupu kozmickej lode do atmosféry;
 - ii) kde je riziko kolízie obmedzené;
 - c) zabezpečujú, aby požadovaná pravdepodobnosť úspešnej likvidácie uvedená v článku 70 ods. 1 písm. c) bola primeraná počtu kozmických lodí;
 - d) zabezpečujú, aby čas strávený na obežnej dráhe po konci životnosti bol nižší v porovnaní s časom stanoveným v prílohe V.
3. Vesmírne prevádzkovatelia Únie prevádzkujúci gigasústavu predložia príslušnému orgánu počas projektovania a prevádzky kozmickej lode plán, ktorým preukážu dostupnosť pohonných látok potrebných na zvládnutie vysokého počtu manévrov súvisiacich s predpokladaným počtom potrebných na predchádzanie kolíziám.
4. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov:
- a) špecifikuje riziko zrážky v rámci sústavy v súlade s prílohou VI bodom 1.2 písmenom c);
 - b) obmedzí svetelné a rádiové znečistenie v súlade s prílohou VI bodom 2.1.
- Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2.

Článok 74

Uplatniteľnosť požiadaviek na produkty

Vesmírne prevádzkovatelia Únie vo svojich zmluvách uzavretých s dodávajúcimi výrobcami zabezpečia zhodu zmluvných kozmických objektov alebo prípadne zhodu komponentov s požiadavkami na návrh a výrobu stanovenými v tejto kapitole.

Kapitola II ODOLNOSŤ VESMÍRNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

ODDIEL 1 VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 75

Vzťah so smernicami NIS 2 a CER

1. Vo vzťahu k vesmírnym prevádzkovateľom Únie, ktorí sa považujú za kľúčové alebo dôležité subjekty podľa článku 3 smernice (EÚ) 2022/2555, pokiaľ ide o vesmírne činnosti a vesmírne služby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, sa toto nariadenie v súvislosti s článkom 21 smernice (EÚ) 2022/2555 týkajúcim sa opatrení na riadenie kybernetických rizík považuje za odvetvový právny akt Únie na účely článku 4 uvedenej smernice.

2. Ak boli vesmírne prevádzkovatelia Únie identifikovaní ako kritické subjekty v súlade so smernicou (EÚ) 2022/2557, toto nariadenie sa uplatňuje ako doplnok k smernici (EÚ) 2022/2557.
3. Na účely tejto kapitoly príslušné orgány spolupracujú s príslušnými orgánmi určenými alebo zriadenými podľa článku 9 ods. 1 smernice 2022/2557 takto:
 - a) v súvislosti s podporou posúdení rizík, ktoré sa majú vykonať podľa tohto nariadenia v súlade s článkom 78 ods. 2, a posúdení rizík, ktoré sa majú vykonať podľa smernice (EÚ) 2022/2557 v súlade s článkom 12 ods. 2 druhým pododsekom a článkom 13 ods. 2;
 - b) vždy, keď je to potrebné na účely zabezpečenia konzistentnosti pri uplatňovaní tohto nariadenia a smernice (EÚ) 2022/2557 a na účely výmeny informácií, a to aj na účely uvedené v článkoch 11, 15, 18 a 21 uvedenej smernice.

ODDIEL 2

RIADENIE RIZIKA

Článok 76

Riadenie rizika počas životného cyklu kozmických misií

1. Vesmírne prevádzkovatelia Únie prijímajú všetky potrebné opatrenia na riadenie rizík pre bezpečnosť sietí a informačných systémov a bezpečnosť fyzickej infraštruktúry a prostredia v súlade so zásadou proporcionality, pričom zohľadnia svoj rizikový profil a veľkosť, ako aj povahu, rozsah a zložitosť svojich vesmírnych činností.

Opatrenia uvedené v prvom pododseku sú:

 - a) komplexné, aby v závislosti od vykonávaných úloh pokrývali všetky segmenty vesmírnej infraštruktúry vrátane pozemnej infraštruktúry, a to aj jej systémy a subsystémy;
 - b) vhodné a primerané rizikám;
 - c) založené na prístupe zahŕňajúcom všetky riziká.
2. Opatrenia uvedené v odseku 1 prvom pododseku umožnia vesmírnym prevádzkovateľom Únie:
 - a) neustále zabezpečovať odolnosť vesmírnej infraštruktúry;
 - b) udržiavať účinnú technickú kontrolu svojich kozmických misií, pričom povolia takú úroveň rizika, ktorá je primeraná a v súlade s cieľmi a vlastnosťami každej kozmickej misie a v súlade s pokynmi dohľadu.
3. Vesmírne prevádzkovatelia Únie pri posudzovaní primeranej a konzistentnej úrovne rizika v súlade s odsekom 2 písm. b) zohľadňujú aspoň tieto kritériá:
 - a) typ a vlastnosti kozmickej misie, ako sú jej špecifické ciele, obežná dráha, veľkosť sústavy;
 - b) vplyv na iné vesmírne činnosti;
 - c) veľkosť príslušného subjektu, miera vystavenia riziku a pravdepodobnosť a závažnosť incidentov vrátane ich spoločenského a hospodárskeho vplyvu.

4. Vesmírne prevádzkovatelia Únie riadia riziká uvedené v odseku 1 prvom pododseku s cieľom zabezpečiť digitálnu a fyzickú odolnosť vesmírnej infraštruktúry počas celého životného cyklu kozmických misií s náležitým zreteľom na:
- a) fázy koncepcie a návrhu vrátane prípravných činností na výrobnú fázu, ako je analýza misie, analýza systému, definícia systému, návrh systému, až po úplné určenie systémov;
 - b) fázy výroby a testovania, ako sú výroba, montáž, integrácia, overovanie, validácia a kvalifikácia;
 - c) prevádzkovú fázu vrátane:
 - i) fázy prepravy, uvedenia do prevádzky, vynesenia a uvedenia na obežnú dráhu (LEOP);
 - ii) prevádzky kozmického objektu, rutínnej fázy, činností súvisiacich s kontrolou, riadením a monitorovaním kozmickej misie a ich príslušnej koordinácie;
 - iii) údržby pozemského segmentu a vesmírneho segmentu;
 - iv) vykonávania operácií a služieb vo vesmíre, ako je napríklad servis na obežnej dráhe;
 - d) fázy konca životnosti, ako je najmä ukončenie kozmickej misie, pasivácia, likvidácia, vyradenie z prevádzky a stiahnutie z obežnej dráhy;
 - e) všetky podporné činnosti, ako je doprava, skladovanie, logistika, služby údržby, správa všeobecnej infraštruktúry IKT.
5. Vesmírne prevádzkovatelia Únie vytvoria, zavedú a udržiavajú systém riadenia informačnej bezpečnosti v súlade s príslušnými normami.
- Systém riadenia bezpečnosti informácií uvedený v prvom pododseku je súčasťou celkového riadenia rizík vesmírnych prevádzkovateľov Únie a vykonáva sa spôsobom, ktorý im umožňuje efektívne a komplexne riešiť všetky zdroje rizík podľa článku 78 ods. 1 písm. a) a zásad stanovených v odseku 2 písm. b).
6. Vesmírne prevádzkovatelia Únie vypracujú, zavedú a uplatňujú politiku a postupy na posúdenie toho, či sa prijaté opatrenia na riadenie kybernetických rizík účinne vykonávajú a aktualizujú.

Článok 77

Organizačné aspekty

1. Riadiaci orgán vesmírneho prevádzkovateľa Únie dohliada na vykonávanie opatrení na riadenie rizík prijatých na zabezpečenie súladu s požiadavkami stanovenými v tejto kapitole, zodpovedá a ručí za ne.
2. Vesmírne prevádzkovatelia Únie vytvoria, revidujú a monitorujú vnútorné mechanizmy týkajúce sa bezpečnostnej politiky ľudských zdrojov s cieľom zabezpečiť, aby všetci zamestnanci chápali povinnosti v oblasti bezpečnosti a zaviazali sa k ich dodržiavaniu v súlade s úlohami a povinnosťami. Vesmírne prevádzkovatelia Únie stanovujú politiky ľudských zdrojov, aby počas celého procesu prijímania zamestnancov a disciplinárneho konania zabezpečili všetky potrebné preverky a kontroly.

Článok 78

Posúdenia rizík

1. Počas celého životného cyklu kozmických misií vesmírni prevádzkovatelia Únie:
 - a) priebežne identifikujú a posudzujú všetky zdroje rizík;
 - b) pravidelne preskúmajú identifikované riziká;
 - c) identifikujú zraniteľnosti a incidenty v oblasti kybernetickej a fyzickej bezpečnosti a analyzujú ich vzhľadom na posúdenie rizík uvedené v odseku 2, ak tieto zraniteľnosti nemožno okamžite odstrániť alebo zmierniť;
 - d) vypracujú osobitné plány ošetrovania rizík pre všetky identifikované zraniteľnosti kybernetickej bezpečnosti, ktoré vedú k riziku presahujúcemu úroveň rizika uvedenú v článku 76 ods. 2 písm. b).
2. Vesmírni prevádzkovatelia Únie vykonávajú posúdenia rizík v súlade s prílohou VII bodom 1.
3. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 113 s cieľom doplniť toto nariadenie prostredníctvom:
 - a) stanovenia – na účely rizikových scenárov uvedených v prílohe VII bode 1.4 písmene f) – kritérií na identifikáciu:
 - i) kritických aktív, kritických funkcií, kritických operácií a kritických etáp počas celého životného cyklu kozmických misií, pre ktoré vesmírni prevádzkovatelia Únie vypracujú scenáre bezpečnostných rizík;
 - ii) kritických aktív a kritických funkcií uvedených v článku 79 ods. 1 prvom pododseku, pre ktoré subjekty uplatňujúce zjednodušené riadenie rizík vypracujú scenáre bezpečnostných rizík;
 - b) vypracovania rizikových scenárov, ktoré sú prispôsobené rizikám, na ktoré sa zameriavajú vesmírni prevádzkovatelia Únie, resp. subjekty uplatňujúce zjednodušené riadenie rizík;
 - c) stanovenia minimálneho zoznamu bezpečnostných cieľov vrátane úrovni rizika, ktoré sa majú zohľadniť;
 - d) vypracovania kritérií a metodiky na zabezpečenie porovnateľnosti posúdení rizík s cieľom uľahčiť činnosti dohľadu („preskúmania orgánmi dohľadu“) príslušných orgánov;
 - e) vypracovania metód modelovania hrozieb na podporu posúdení rizík pre rôzne segmenty a systémy vesmírnej infraštruktúry;
 - f) vypracovania opatrení na ošetrovanie rizík, ktoré majú uplatňovať vesmírni prevádzkovatelia Únie.

Článok 79

Zjednodušené riadenie rizík

1. Subjekty, na ktoré sa vzťahuje zjednodušené riadenie rizík uvedené v článku 10 ods. 3, uplatňujú opatrenia stanovené v prílohe VII bode 9 len vo vzťahu ku kritickým aktívam a kritickým funkciám, ktoré sú potrebné na riešenie rizík:
 - a) straty kontroly nad prostriedkami s pohonom;

- b) straty kontroly nad prostriedkami so schopnosťou interferencie, ktorá by mohla nepriaznivo ovplyvniť bezpečnosť iných vesmírnych operácií.
2. Príslušné orgány predložia agentúre zoznam subjektov uplatňujúcich zjednodušené riadenie rizík.
 3. Agentúra každoročne podáva Komisii správu o uplatňovaní zjednodušeného riadenia rizík v celej Únii. Agentúra môže predkladať odporúčania na uľahčenie konvergenzie dohľadu na celom vnútornom trhu.
- Hlavné zistenia správ uvedených v prvom pododseku sa podľa potreby predložia na program zasadnutí siete Únie pre odolnosť vo vesmíre zriadenej v súlade s článkom 94 ods. 1.
4. S cieľom umožniť prispôbenie ustanovení tohto nariadenia vedeckému a technickému pokroku na základe najlepších dostupných techník je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 113, aby zmenila požiadavky stanovené v prílohe VII bode 9.

Článok 80

Identifikácia a správa informácií a prostriedkov vesmírnej infraštruktúry

1. Vesmírni prevádzkovatelia Únie vypracujú, udržiavajú a aktualizujú komplexné politiky kategorizácie a správy informácií a prostriedkov vesmírnej infraštruktúry.
2. Vesmírni prevádzkovatelia Únie identifikujú a zdokumentujú prostriedky v súlade s prílohou VII bodom 2, pričom zohľadnia posúdenia rizík uvedené v článku 78 ods. 2, a to primerane potrebe monitorovať a zisťovať incidenty uvedené v článku 83.
3. Vesmírni prevádzkovatelia Únie kategorizujú informácie podľa potrieb informačnej bezpečnosti minimálne na základe:
 - a) potreby zabezpečiť dôvernosť, integritu, pravosť a dostupnosť informácií;
 - b) úrovne kritickosti, ktorú vyžaduje úroveň bezpečnosti príslušnej kozmickej misie.
4. Na účely odsekov 1, 2 a 3 vesmírni prevádzkovatelia Únie, res. subjekty uplatňujúce zjednodušené riadenie rizík, pokiaľ ide o kritické aktíva a kritické funkcie uvedené v článku 79 ods. 1 prvom pododseku, vytvoria a vedú inventáre.

Inventáre uvedené v prvom pododseku sa vypracúvajú pre jednotlivé kozmické misie s uvedením pôvodu a aktuálneho fyzického umiestnenia prostriedkov vrátane identifikácie cloudovej služby, ak je to relevantné. Inventáre musia byť aktuálne.

Článok 81

Správa a kontrola prístupových práv

1. Vesmírni prevádzkovatelia Únie zavedú správu a kontrolu prístupových práv prostredníctvom protokolov správy identity a prístupu.
2. V protokoloch uvedených v odseku 1 sa stanovujú podmienky a postupy pre práva logického a fyzického prístupu k systémom a prostriedkom vrátane vzdialeného prístupu.
3. Protokoly správy identity a prístupu uvedené v odseku 1 musia:
 - a) byť spôsobilé zabezpečiť prístupy k pozemskému segmentu a k riadiacim centrám vesmírneho segmentu;

b) umožňovať obmedzenie fyzického a logického prístupu ku všetkým kritickým aktívam, kritickým informáciám, kritickým funkciám, kritickým operáciám a prípadne kritickým zariadeniam alebo informáciám identifikovaným v súlade s článkom 80 ods. 2;

c) byť prispôsobené štandardným operáciám a mimoriadnym situáciám, aby umožnili účinnú a včasnú reakciu na mimoriadne situácie po aktivácii plánov reakcie a obnovy uvedených v článku 87.

4. Pri stanovovaní podmienok a postupov uvedených v odseku 2 sa vesmírne prevádzkovatelia Únie zaoberajú vydávaním, priebežnou správou (vrátane zmeny, zvýšenia alebo zníženia úrovne), zrušením, ukončením, overovaním a auditom práv logického a fyzického prístupu pre všetky oprávnené zariadenia, procesy a používateľov.

Uvedené podmienky a postupy sú založené na princípoch „potreby poznať“ a „minimálneho privilégia“ (obmedzenie na to, čo je potrebné na zabezpečenie legitímneho a schváleného použitia alebo činnosti).

5. Práva identity a prístupu uvedené v odseku 2 sa automaticky zrušia, keď uplynie platnosť oprávnení zamestnancov alebo zariadení alebo keď už nie sú potrebné.
6. Protokolmi správy identity a prístupu uvedenými v odseku 1 sa zabezpečí primeraná ochrana informácií a prostriedkov identifikovaných v súlade s článkom 80 ods. 2 pred rizikami vrátane poškodenia, zneužitia alebo neoprávneného prístupu alebo použitia.

Článok 82

Fyzická odolnosť

1. Vesmírne prevádzkovatelia Únie prijímú opatrenia stanovené v prílohe VII bode 3 a všetky ďalšie opatrenia, ktoré sú potrebné a primerané na zabezpečenie odolnosti fyzických prostriedkov a ktoré sú prinajmenšom rovnocenné technickým, bezpečnostným a organizačným opatreniam uvedeným v článku 13 smernice (EÚ) 2022/2557 na zabezpečenie odolnosti pozemských segmentov.
2. Ak boli vesmírne prevádzkovatelia Únie označení za kritické subjekty v súlade so smernicou (EÚ) 2022/2557, toto nariadenie sa uplatňuje bez toho, aby bola dotknutá uvedená smernica, a dopĺňa ju.
3. Vesmírne prevádzkovatelia Únie vymedzia, ochrania a oddelia oblasti, ktoré obsahujú prostriedky a informácie považované za citlivé alebo označené za kritické na základe identifikácie vykonanej podľa článku 80 ods. 2.
4. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 113 s cieľom zmeniť požiadavky stanovené v prílohe VII bode 3, aby ich prispôsobila vedeckému a technickému pokroku na základe najlepších dostupných techník.

Článok 83

Zisťovanie a monitorovanie incidentov

1. Vesmírne prevádzkovatelia Únie priebežne monitorujú výskyt anomálií a incidentov pomocou vhodných detekčných systémov a mechanizmov.

2. Vesmírni prevádzkovatelia Únie, resp. subjekty, ktoré uplatňujú zjednodušené riadenie rizík, pokiaľ ide o kritické aktíva a kritické funkcie uvedené v článku 79 ods. 1 prvom pododseku, zabezpečujú, aby pozemné stanice mali prístup k detekčným systémom a mechanizmom, ktoré spĺňajú aspoň požiadavky stanovené v prílohe VII bode 4.
3. Kozmická loď a pozemský segment sú nakonfigurované tak, aby po zistení incidentu generovali, resp. prijímali bezpečnostnú udalosť, ktorá sa odošle do subsystému monitorovania bezpečnosti. Subsystém monitorovania bezpečnosti pozemského segmentu musí byť z hľadiska informačných technológií oddelený od zvyšku infraštruktúry (logické oddelenie).
4. Vesmírni prevádzkovatelia Únie zabezpečujú, aby sa detekčné systémy a mechanizmy pravidelne testovali v súlade s článkami 88 a 89.
5. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 113 s cieľom zmeniť zoznam požiadaviek stanovených v prílohe VII bode 4, aby ich prispôsobila vedeckému a technickému pokroku na základe najlepších dostupných techník.

Článok 84

Prevenencia a ochrana

1. Vesmírni prevádzkovatelia Únie prispôsobia opatrenia týkajúce sa kybernetickej bezpečnosti kozmickej lode a pozemského segmentu prijaté v súlade s touto kapitolou špecifickým potrebám kozmickej misie a primerane pokrývajú riziká identifikované v posúdení bezpečnostných rizík uvedenom v článku 78 ods. 2.
2. Vesmírni prevádzkovatelia Únie zabezpečujú, aby sieť a informačné systémy spĺňali tieto podmienky:
 - a) spĺňali požiadavky stanovené v prílohe VII bode 5.1;
 - b) boli nakonfigurované tak, aby umožnili pozemskému segmentu dohliadať na telemetriu/diaľkové riadenie na zemi a na stav kozmickej lode;
 - c) umožňovali vesmírnym prevádzkovateľom Únie udržiavať účinnú technickú kontrolu vesmírneho segmentu.
3. Vesmírni prevádzkovatelia Únie, resp. subjekty uplatňujúce zjednodušené riadenie rizík, pokiaľ ide o kritické aktíva a kritické funkcie uvedené v článku 79 ods. 1 prvom pododseku, zabezpečujú, aby so systémami zodpovednými za kontrolu a riadenie družice a konfiguráciu kozmickej misie komunikovali len oprávnené zariadenia.

Na tento účel musia spĺňať aspoň požiadavky stanovené v prílohe VII bode 5.2 a v prílohe VII bode 5.3.
4. Vesmírni prevádzkovatelia Únie vykonávajú preventívne a ochranné opatrenia, ktoré sú potrebné a primerané na zabezpečenie odolnosti vesmírnych činností, a to prijatím aspoň tých opatrení týkajúcich sa pozemského segmentu, ktoré sú stanovené v prílohe VII bode 5.4.
5. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 113 s cieľom zmeniť požiadavky stanovené v prílohe VII bode 5, aby ich prispôsobila vedeckému a technickému pokroku na základe najlepších dostupných techník.

Článok 85

Kryptografia a šifrovanie

1. Na základe posúdenia rizika uvedeného v článku 78 ods. 2 vesmírni prevádzkovatelia Únie, resp. subjekty uplatňujúce zjednodušené riadenie rizík, pokiaľ ide o kritické aktíva a kritické funkcie uvedené v článku 79 ods. 1 prvom pododseku:
 - a) definujú kryptografickú koncepciu na zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti kozmických misií, pričom náležite zohľadnia všetky príslušné kritériá, ako je cieľ kozmickej misie, vlastnosti užitočného zaťaženia, všetky funkčné požiadavky a všetky príslušné scenáre hrozieb;
 - b) vyberú kryptografické mechanizmy v súlade s náležitými normami a odporúčaniami príslušných orgánov;
 - c) zavedú politiky a postupy na používanie kryptografie a šifrovania pre svoje kozmické misie.
2. Vesmírni prevádzkovatelia Únie vypracujú politiku riadenia životného cyklu kryptografických kľúčov, v ktorej sa stanovia pravidlá ochrany a správy kryptografických kľúčov s cieľom zaistiť ich bezpečné vytváranie, používanie, uchovávanie, distribúciu a likvidáciu.
3. Na účely odseku 1 prvého pododseku vesmírni prevádzkovatelia Únie plnia aspoň tieto požiadavky:
 - a) overovanie spojení medzi koncovými bodmi, a to medzi riadiacimi strediskami družíc a vesmírnym segmentom pomocou kryptografických mechanizmov medzi pozemským segmentom a družicou;
 - b) zabezpečenie šifrovania diaľkového riadenia s prihliadnutím na posúdenia rizík uvedené v článku 78 ods. 2 a na základe odporúčaní z preskúmaní orgánmi dohľadu;
 - c) zabezpečenie dostupnosti kryptografických kľúčov a parametrov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie vykonávania plánov reakcie a obnovy uvedených v článku 87, prostredníctvom redundantného kryptografického vybavenia alebo zavedením úschovy kľúčov.
4. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 113 prijímať delegované akty s cieľom ďalej doplniť používanie kryptografických produktov a súvisiacich produktov alebo služieb správy kľúčov certifikovaných v rámci európskych systémov certifikácie kybernetickej bezpečnosti prijatých podľa článku 49 nariadenia (EÚ) 2019/881 vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie, aby sa zabezpečila ochrana telemetrie a diaľkového riadenia.

Článok 86

Správa zálohovania a redundancie

1. Vesmírni prevádzkovatelia Únie, resp. subjekty uplatňujúce zjednodušené riadenie rizík, pokiaľ ide o kritické aktíva a kritické funkcie uvedené v článku 79 ods. 1 prvom pododseku, zabezpečujú spoľahlivú a komplexnú politiku riadenia zálohovania s cieľom umožniť obnovu siete a informačných systémov a pri aktivácii opatrení na reakciu a obnovu po havárii uľahčiť procesy obnovy a vyhľadania údajov s minimálnym trvaním výpadku a obmedzeným narušením alebo stratou.

V tejto politike sú špecifikované údaje, ktoré podliehajú správe zálohovania, frekvencia zálohovania a používané postupy a metódy regenerácie a obnovy.

2. Vesmírni prevádzkovatelia Únie zabezpečujú, aby záložné systémy neohrozovali bezpečnosť siete a informačných systémov ani dôvernosť, integritu, autentickosť a dostupnosť údajov.
3. Vesmírni prevádzkovatelia Únie, resp. subjekty uplatňujúce zjednodušené riadenie rizík, pokiaľ ide o kritické aktíva a kritické funkcie uvedené v článku 79 ods. 1 prvom pododseku, zabezpečujú dostatočnú redundanciu príslušných komponentov siete a informačných systémov v pozemskom segmente.

Musia najmä:

- a) zabezpečiť redundanciu iných prvkov ako komponentov siete a informačných systémov, ak je to potrebné na zabezpečenie kontinuity prevádzky, napríklad redundanciu dodávok elektrickej energie vo forme generátorov pre sekundárne spracovateľské lokality;
 - b) zabezpečiť geografické rozdelenie redundantných prvkov a záloh do rôznych lokalít, ak sa to považuje za vhodné;
 - c) zabezpečiť primeranú schopnosť vesmírneho segmentu prežiť bez zásahu s cieľom uľahčiť rýchlu obnovu po incidentoch, ako sú najmä kybernetické útoky, katastrofy, poruchy, ako aj náhodné prerušenie služieb.
4. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 113 s cieľom bližšie určiť požiadavky na zálohovanie potrebné na zabezpečenie primeranej schopnosti vesmírneho segmentu prežiť a na uľahčenie rýchlej obnovy po incidentoch, aby sa ustanovenia tohto nariadenia mohli prispôbiť vedeckému a technickému pokroku na základe najlepších dostupných techník.

Článok 87

Politika kontinuity činnosti a plány reakcie a obnovy

1. Vesmírni prevádzkovatelia Únie v rámci riadenia rizík zavedú a zdokumentujú opatrenia na riadenie incidentov a kríz. Tieto opatrenia sú štruktúrované do politiky kontinuity činností, ktorá sa vykonáva prostredníctvom prispôbených plánov reakcie a obnovy.
2. Plány reakcie a obnovy uvedené v odseku 1 umožnia vesmírnym prevádzkovateľom Únie rýchlo a účinne reagovať na incidenty a obmedziť ich nepriaznivé účinky.
3. Opatrenia krízového riadenia prijaté vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie vychádzajú z opatrení zavedených v rámci vesmírneho segmentu a pozemského segmentu vrátane redundancie a zálohovania s cieľom zmierniť najmä:
 - a) prírodné katastrofy;
 - b) prevádzkové nehody;
 - c) narušenia dodávok energií, najmä vo fázach prevádzky;
 - d) stratu výroby elektrickej energie, výpadky a poruchy napájania a zmeny kondicionovania príslušných zariadení;

- e) stratu fyzických prostriedkov v pozemskom segmente vrátane napríklad straty riadiacich stredísk misií, straty riadiacich stredísk družíc a straty pozemného prepojenia medzi nimi;
- f) interferenciu na rádiových spojeniach zem-vesmír, vesmír-zem a vesmír-vesmír;
- g) pozmenené alebo ohrozené časti pozemského segmentu vrátane kryptografických kľúčov.

Pri vykonávaní požiadaviek stanovených v prvom pododseku vesmírni prevádzkovatelia Únie zohľadňujú potrebu zachovať účinnú technickú kontrolu vesmírneho segmentu a zabezpečiť kontinuitu služieb a minimalizovať oblasti nedostupnosti služieb.

4. Vesmírni prevádzkovatelia Únie zabezpečia, aby zamestnanci zapojení do vykonávania opatrení na zabezpečenie kontinuity činností a realizácie plánov reakcie a obnovy absolvovali úplné a primerané školenia potrebné na plnenie svojich úloh.

Článok 88

Testovanie

1. Vesmírni prevádzkovatelia Únie vypracujú, udržiavajú a kontrolujú program testovania siete a informačných systémov, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou ich riadenia rizík.
2. Program testovania uvedený v odseku 1 zahŕňa testovacie kampane obsahujúce všetky potrebné testy, najmä s prihliadnutím na hodnotenie rizika uvedené v článku 78 ods. 2.
3. Vesmírni prevádzkovatelia Únie zabezpečujú, aby pred vynesением na obežnú dráhu alebo v prípade družíc, ktoré sú súčasťou sústavy, pred vynesением prvej série družíc na obežnú dráhu a potom aspoň každé tri roky vykonali penetračné testovanie na základe konkrétnej hrozby (TLPT).

V pláne pre testujúcich vykonávajúcich TLPT sa uvedie rozsah a metodika TLPT, subjekt zodpovedný za vykonanie takéhoto testu, stratégia zmierňovania všetkých rizík, ktoré môže vykonávanie testovania TLPT spôsobiť.

Testujúci vykonávajúci TLPT musia:

- a) byť čo najvhodnejší pre vykonanie uvedeného testovania a mať dobrú reputáciu;
- b) disponovať všetkými technickými a organizačnými spôsobilosťami a preukázať osobitné odborné znalosti v oblasti penetračného testovania;
- c) poskytnúť nezávislé uistenie alebo audítorskú správu;
- d) predložiť plán nápravy na riešenie zistených rizík.

Testujúci, ktorí sú mimo podnikovej štruktúry vesmírnych prevádzkovateľov Únie, musia byť certifikovaní akreditačným orgánom členského štátu alebo musia dodržiavať formálne kódexy správania alebo etické rámce. Musia byť plne krytí príslušným poistením hmotnej zodpovednosti pri výkone povolania pre prípady rizík pochybenia a nedbanlivosti.

Vesmírní prevádzkovatelia Únie monitorujú poruchy a anomálie systému zistené počas testovacích procesov a vyhodnocujú ich kritickosť.

Článok 89

Vzdelávanie a odborná príprava

1. Vesmírní prevádzkovatelia Únie zabezpečia pre svojich zamestnancov primeranú odbornú prípravu v súlade s odsekmi 2, 3, 4, 5 a 6.
2. Všetci zamestnanci vesmírnych prevádzkovateľov Únie podstupujú primeranú a nepretržitú odbornú prípravu a absolvujú školenia uvedené v prílohe VII bode 7.1.
3. Vesmírní prevádzkovatelia Únie zabezpečia, aby všetci zamestnanci absolvovali špecializované školenia v súlade s prílohou VII bodom 7.2.
4. Všetok personál bezpečnostných služieb pracujúci pre vesmírnych prevádzkovateľov Únie musí mať požadované zručnosti v oblasti bezpečnosti a musí byť primerane vyškolený.
5. Zamestnanci vesmírnych prevádzkovateľov Únie, ktorí pracujú v citlivom prostredí alebo manipulujú s citlivými zariadeniami alebo údajmi, sú pravidelne školení o najlepších metódach a postupoch pri vykonávaní takýchto úloh.
6. Vesmírní prevádzkovatelia Únie zapracujú poznatky získané pri riešení incidentov prostredníctvom aktualizácie plánov na zabezpečenie kontinuity činností, školení a programov testovania zamestnancov.

Článok 90

Politika komunikácie v krízových situáciách a zverejňovania informácií

1. Vesmírní prevádzkovatelia Únie zavedú stratégiu komunikácie v krízových situáciách, ktorá umožní zodpovedné zverejnenie závažných incidentov a je zameraná na každú z týchto kategórií a prispôbena každej z nich:
 - a) zamestnanci zapojení do vykonávania úloh v oblasti riadenia rizík, najmä do opatrení na reakciu a obnovu;
 - b) iní zamestnanci než zamestnanci uvedení v písmene a), ak sa komunikácia s takýmito zamestnancami považuje za vhodnú na zabezpečenie všeobecnej podnikovej informovanosti na základe „potreby poznať“;
 - c) klienti s cieľom upozorniť ich na významné kybernetické hrozby a zvýšiť ich informovanosť o nich;
 - d) v prípade družíc, na ktorých je umiestnené užitočné zaťaženie tretích strán, ak má incident nepriaznivý vplyv na prevádzku družicovej platformy, dotknutý subjekt tretej strany podľa vopred stanovenej dohody a na základe pokynov uvedených v jeho pláne reakcie a obnovy po havárii.
2. Za vykonávanie komunikačnej stratégie uvedenej v odseku 1 je v podnikovej štruktúre vesmírnych prevádzkovateľov Únie zodpovedná aspoň jedna osoba, ktorá vykonáva funkciu mediálneho úradníka.

Článok 91

Riešenie incidentov

1. Vesmírne prevádzkovatelia Únie zavedú a vykonávajú proces riadenia incidentov, ktorý im umožňuje okamžite zistiť, identifikovať a riešiť incidenty a reagovať na ne, ako aj hlásiť závažné incidenty v súlade s článkom 93.
Vesmírne prevádzkovatelia Únie stanovujú úlohy a povinnosti v súvislosti s rôznymi typmi incidentov, ktoré sa prispôbia rôznym rizikovým scenárom.
2. Vesmírne prevádzkovatelia Únie zabezpečujú, aby sa aspoň závažné incidenty bezodkladne hlásili vedúcim pracovníkom riadenia rizík.
Riadiaci orgán dostáva pravidelne, podľa rozhodnutia riadiaceho pracovníka pre informačnú bezpečnosť, bezpečnostného manažéra alebo vedúceho pracovníka pre riadenie rizík, dostatočné informácie o závažných incidentoch, posúdenie ich vplyvu, informácie o prijatých opatreniach na reakciu a obnovu a o všetkých ďalších kontrolách a postupoch, ktoré sa majú zaviesť v nadväznosti na tento závažný incident.
3. Ak je na družici umiestnené užitočné zaťaženie tretej strany a ak má incident nepriaznivý vplyv na prevádzku družicovej platformy, vesmírne prevádzkovatelia Únie informujú dotknutý subjekt tretej strany a postupujú podľa pokynov stanovených vo vopred definovaných dohodách uvedených v druhom pododseku a podľa pokynov stanovených v plánoch reakcie a obnovy po havárii.
Na účely zabezpečenia rýchleho a účinného riešenia incidentov uzatvoria vesmírne prevádzkovatelia Únie dohody so subjektmi – tretími stranami, ktorých užitočné zaťaženie je umiestnené na družici.
4. Vesmírne prevádzkovatelia Únie skúmajú hlavné príčiny incidentov, aby zabránili výskytu incidentov v budúcnosti.

Článok 92

Riadenie rizík dodávateľského reťazca

1. Vesmírne prevádzkovatelia Únie vytvoria rámec riadenia rizík dodávateľského reťazca. Ich zmluvy s dodávajúcimi výrobcami a poskytovateľmi služieb obsahujú aspekty týkajúce sa bezpečnosti dodávateľského reťazca, najmä požiadavky na bezpečnosť informácií.
2. Vesmírne prevádzkovatelia Únie založia svoje riadenie rizík dodávateľského reťazca na stratégii znižovania rizík dodávateľského reťazca, ktorá zahŕňa aspoň opatrenia uvedené v prílohe VII bode 6.
3. Vesmírne prevádzkovatelia Únie vypracujú inventár aspoň tých kritických aktív, ktoré nie sú pôvodom z Únie a ktoré sú vzhľadom na posúdenie rizika uvedené v článku 78 ods. 2 potrebné na zachovanie účinnej technickej kontroly kozmickej misie, ako je napríklad orbitálna kontrola, s cieľom podporiť analýzu úrovne závislosti kozmických misií od príslušných aktív.
4. S cieľom umožniť prispôbenie ustanovení tohto nariadenia vedeckému a technickému pokroku na základe najlepších dostupných techník je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 113 na menenie zoznamu požiadaviek stanovených v prílohe VII bode 6.

ODDIEL 3 HLÁSENIE INCIDENTOV

Článok 93

Hlásenie závažných incidentov

1. Vesmírne prevádzkovatelia Únie nahlasujú štruktúre uvedenej v [článku 34 ods. 4 nariadenia \(EÚ\) 2021/696](#) závažné incidenty, ktoré majú vplyv na prostriedky vo vlastníctve Únie.
2. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 3, vesmírne prevádzkovatelia Únie oznámia príslušným orgánom uvedeným v článku 28 ods. 1 závažné incidenty, ktoré majú vplyv na prostriedky uvedené v článku 5 prvom odseku bode 21. Príslušné orgány uvedené v článku 28 ods. 1 zasielajú agentúre zhrnutie každého nahláseného incidentu.
3. Ak sa vesmírne prevádzkovatelia Únie považujú za kľúčové alebo dôležité subjekty podľa [prílohy I](#) alebo [II k smernici \(EÚ\) 2022/2555](#), nahlasovanie uvedené v odseku 2 sa vykonáva prostredníctvom jednotiek CSIRT zriadených podľa článku 10 ods. 1 smernice 2022/2555 alebo prípadne prostredníctvom príslušného orgánu zriadeného podľa článku 8 ods. 1 smernice (EÚ) 2022/2555, ktorý bezodkladne postúpi všetky relevantné nahlásené informácie príslušným orgánom uvedeným v článku 28 ods. 1 vrátane akejkolvek technickej podpory a spätnej väzby, ktorú tieto jednotky CSIRT alebo orgány poskytlí vesmírnym prevádzkovateľom podľa článkov 23 uvedenej smernice.

Ak boli vesmírne prevádzkovatelia Únie označení za kritické subjekty podľa smernice (EÚ) 2022/2557, členské štáty určia, či majú vesmírne prevádzkovatelia Únie nahlasovať informácie uvedené v prvom pododseku priamo príslušným orgánom uvedeným v článku 28 ods. 1, alebo orgánom uvedeným v článku 15 uvedenej smernice, alebo inými prostriedkami

Ustanovenia odseku 7 sa v uvedenom prípade zodpovedajúcim spôsobom uplatňujú na informácie, ktoré sa majú postúpiť.
4. V prípade vesmírnych prevádzkovateľov Únie, ktorí sa považujú za kľúčové alebo dôležité subjekty podľa [prílohy I](#) alebo [II k smernici \(EÚ\) 2022/2555](#), alebo ktorí sa považujú za kritické subjekty podľa [smernice \(EÚ\) 2022/2557](#), požiadavka na nahlasovanie uvedená v odsekoch 2 a 3 nemá vplyv na oznamovacie povinnosti stanovené v [článku 23 smernice \(EÚ\) 2022/2555](#), resp. na oznamovacie povinnosti stanovené v článku 15 ods. 1 a 2 [smernice \(EÚ\) 2022/2557](#).
5. Bez toho, aby boli dotknuté technické vstupy, poradenstvo, nápravné opatrenia a následné opatrenia, ktoré môžu podľa potreby v súlade s vnútroštátnym právom poskytovať jednotky CSIRT v súlade s [článkom 11 smernice \(EÚ\) 2022/2555](#), môžu príslušné orgány poskytovať vesmírnym prevádzkovateľom Únie spätnú väzbu sprístupnením akýchkoľvek relevantných anonymizovaných informácií o kybernetických hrozbách a môžu diskutovať o nápravných opatreniach alebo spôsoboch minimalizácie a zmiernenia potenciálneho nepriaznivého cezhraničného vplyvu.
6. Incident sa považuje za závažný, ak:
 - a) spôsobil alebo môže spôsobiť vážne narušenie prevádzky vesmírnych činností vykonávaných vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie alebo poskytovaných

služieb alebo značné finančné straty pre príslušných vesmírnych prevádzkovateľov Únie;

- b) má alebo môže mať vplyv na iné fyzické alebo právnické osoby tým, že spôsobí značnú majetkovú alebo nemajetkovú ujmu.

7. Vesmírne prevádzkovatelia Únie predložia agentúre, pokiaľ ide o požiadavku uvedenú v odseku 1, a príslušným orgánom, pokiaľ ide o požiadavku uvedenú v odseku 2, tieto informácie:

- a) bezodkladne a v každom prípade do 12 hodín od zistenia závažného incidentu, pokiaľ ide o prostriedky vo vlastníctve Únie, a do 24 hodín v prípade prostriedkov uvedených v článku 5 prvom odseku bode 21, včasné varovanie, v ktorom sa uvedie, či závažný incident mohol byť spôsobený nezákonným alebo zlomyseľným konaním alebo či by mohol mať cezhraničný vplyv;
- b) bezodkladne a v každom prípade do 72 hodín po tom, ako sa dozvedeli o závažnom incidente, hlásenie, ktorým aktualizujú informácie uvedené v písmene a), a poskytnú prvotné posúdenie závažného incidentu, vrátane jeho závažnosti a dosahu, ako aj v náležitých prípadoch ukazovatele narušenia;
- c) na žiadosť príslušného orgánu alebo prípadne agentúry priebežnú správu s príslušnými aktualizáciami stavu;
- d) záverečnú správu najneskôr do jedného mesiaca po predložení hlásenia uvedeného v písmene b), ktorá obsahuje:
 - i) podrobný opis závažného incidentu vrátane jeho závažnosti a dosahu;
 - ii) typ hrozby alebo hlavnú príčinu, ktorá pravdepodobne vyvolala tento závažný incident;
 - iii) zavedené a prebiehajúce zmierňujúce opatrenia;
 - iv) prípadne cezhraničný vplyv závažného incidentu;
- e) ak závažný incident v čase predloženia záverečnej správy uvedenej v písmene d) ešte stále trvá, správu o pokroku v danom čase, ako aj záverečnú správu do jedného mesiaca odo dňa riešenia závažného incidentu.

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 113 s cieľom doplniť toto nariadenie stanovením kritérií na určenie toho, čo predstavuje vážne narušenie prevádzky vesmírnych činností alebo služieb poskytovaných vesmírnym prevádzkovateľom Únie, ako sa uvádza v odseku 6 písm. a), vrátane príslušných prahových hodnôt významnosti.

8. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2 s cieľom podrobnejšie určiť obsah informácií, ktoré sa majú oznamovať podľa odseku 7, a stanoviť vzory a postupy oznamovania týchto informácií.

Článok 94

Sieť Únie pre odolnosť vo vesmíre

1. Sieť Únie pre odolnosť vo vesmíre (ďalej len „EUSRN“) sa zriaďuje na podporu koordinácie a výmeny medzi agentúrou a príslušnými orgánmi pri plnení ich príslušných mandátov, pokiaľ ide o prostriedky vo vlastníctve Únie, resp. prostriedky uvedené v článku 5 prvom odseku bode 21.

2. Sieť EUSRN má tieto úlohy:
- a) zabezpečiť konzistentné prístupy príslušných orgánov pri poskytovaní poradenstva a podpory uvedenej v článku 93 ods. 5 a podporovať vesmírnych prevádzkovateľov Únie pri dosahovaní súdržnosti pri monitorovaní a riešení závažných incidentov;
 - b) pokiaľ ide o závažné incidenty ovplyvňujúce prostriedky uvedené v článku 5 prvom odseku bode 21, predchádzať nepriaznivým vplyvom na fungovanie Vesmírneho programu Únie uvedeného v článku 1 nariadenia (EÚ) 2021/696, ako aj presadzovať koordináciu potrebnú na tento účel a podporovať prijatie opatrení potrebných na zmiernenie takýchto nepriaznivých vplyvov Komisiou a agentúrou v rámci mandátov udelených v článkoch 28, 29 a 34 nariadenia (EÚ) 2021/696 s cieľom splniť ciele stanovené v článku 4 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia;
 - c) zabezpečiť súdržnosť vnútroštátnych opatrení prijatých podľa článku 34 ods. 6 a článku 42 nariadenia (EÚ) 2021/696 na ochranu prostriedkov infraštruktúry umiestnenej na území členských štátov v pozemských segmentoch, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Vesmírneho programu Únie;
 - d) diskutovať o akomkoľvek relevantnom vývoji v oblasti rizík ovplyvňujúcich prostriedky vesmírnej infraštruktúry, podporovať konzistentný prístup k monitorovaniu a riadeniu kybernetických rizík pre vesmírny sektor v Únii, diskutovať o najlepších postupoch a vymieňať si informácie o príslušných opatreniach týkajúcich sa odolnosti;
 - e) organizovať spoločné stretnutia so skupinou pre spoluprácu v oblasti NIS zriadenou podľa článku 14 ods. 1 alebo so sieťou EU-CyCLONe zriadenou podľa článku 16 ods. 1 smernice (EÚ) 2022/2555 s cieľom vymieňať si relevantné informácie týkajúce sa vesmírneho sektora, pokiaľ ide o kybernetické hrozby, incidenty, zraniteľnosť, iniciatívy na zvyšovanie povedomia, odbornú prípravu, cvičenia a zručnosti, budovanie kapacít, normy a technické špecifikácie.
3. Sieť EUSRN sa skladá zo zástupcov príslušných orgánov, Komisie, agentúry a Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ).
- Komisia alebo agentúra môžu v prípade potreby pozvať zástupcov iných inštitúcií, agentúr alebo orgánov Únie, najmä Agentúry Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA), Európskej obrannej agentúry (EDA) alebo Vojenského štábu Európskej únie (EUMS), aby sa zúčastnili na osobitných zasadnutiach siete EUSRN.
4. Sieť EUSRN si pravidelne vymieňa informácie so sieťou jednotiek pre riešenie počítačových bezpečnostných incidentov (ďalej len „sieť jednotiek CSIRT“) uvedenou v článku 15 smernice (EÚ) 2022/2555, agentúrou ENISA a Európskou sieťou styčných organizácií pre kybernetické krízy (EU-CyCLONe) uvedenou v článku 16 spomínanej smernice a podáva jej správy s cieľom poskytovať aktualizované informácie o situácii a posúdenia v súvislosti so závažnými incidentmi, ktoré majú vplyv na prostriedky uvedené v článku 5 prvom odseku bode 21 tohto nariadenia, a diskutovať o akýchkoľvek možných dôsledkoch, ktoré môžu mať závažné incidenty na iné odvetvia a služby patriace do rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice.
5. Komisia zabezpečuje koordináciu medzi sieťou EUSRN a skupinou pre odolnosť kritických subjektov zriadenou podľa článku 19 smernice (EÚ) 2022/2557, resp.

medzi sieťou EUSRN a skupinou pre spoluprácu zriadenou podľa článku 14 smernice (EÚ) 2022/2555.

6. Sieť EUSRN sa pravidelne stretáva najmenej dvakrát ročne. Technickým pracovným skupinám predsedá agentúra.

Okrem pravidelných stretnutí uvedených v prvom pododseku sa každých 18 mesiacov koná všeobecné zasadnutie siete EUSRN venované uľahčovaniu strategickej spolupráce v oblasti vesmíru a výmene príslušných aktualizovaných informácií a analýz. Všeobecným zasadnutiam predsedá Komisia.

ODDIEL 4

VÝMENA INFORMÁCIÍ A INFORMOVANOSŤ

Článok 95

Výmena informácií o kybernetických hrozbách

1. Vesmírne prevádzkovatelia Únie si môžu medzi sebou dobrovoľne vymieňať relevantné informácie v oblasti kybernetickej bezpečnosti vrátane relevantných informácií o kybernetických útokoch, kybernetických hrozbách, elektronickej interferencii, ako je rušenie a spoofing, informácií o ukazovateľoch narušenia, taktikách, technikách a postupoch protivníka, informácií o v poslednej chvíli odvrátených udalostiach, zraniteľnostiach, informácií špecifických pre aktéra hrozby a upozornenia a odporúčania týkajúce sa konfigurácie nástrojov kybernetickej bezpečnosti umožňujúcich odhaľovanie kybernetických útokov, pokiaľ takáto výmena informácií:
 - a) je zameraná na predchádzanie incidentom, ich zisťovanie, reakciu na ne, obnovu po nich alebo zmiernenie ich vplyvu;
 - b) zvyšuje úroveň kybernetickej bezpečnosti a celkovú odolnosť vesmírnych prevádzkovateľov Únie, najmä zvyšovaním informovanosti o kybernetických hrozbách, obmedzovaním alebo znižovaním schopnosti takýchto hrozieb šíriť sa, podporou rozvoja obranných spôsobilostí a spoločných poznatkov týkajúcich sa odstraňovania zraniteľností, odhaľovania hrozieb, techník ich obmedzovania a techník predchádzania týmto hrozbám, stratégií zmiernovania, fáz reakcie a obnovy alebo podporou spoločného výskumu kybernetických hrozieb medzi verejnými a súkromnými subjektmi;
 - c) uskutočňuje sa v rámci dôveryhodných komunít vesmírnych prevádzkovateľov Únie;
 - d) vykonáva sa prostredníctvom dohôd, ktorými sa chráni potenciálne citlivá povaha vymieňaných informácií a ktoré sa riadia pravidlami správania pri plnom rešpektovaní obchodného tajomstva, pravidlami o ochrane osobných údajov v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679 a usmerneniami pre politiku hospodárskej súťaže.
2. V dohodách uvedených v odseku 1 písm. d) sa:
 - a) špecifikujú podmienky uzatvárania dohôd o výmene informácií a pravidlá účasti na nich, ako aj druh informácií, ktoré sa majú vymieňať;
 - b) špecifikujú prevádzkové aspekty, ako napríklad používanie špecializovaných platforiem IKT a nástrojov automatizácie;

- c) stanoví podrobnosti upravující zapojení veřejných orgánů do dohod o výměně informací a pozici, z které se tyto orgány mohou na takýchto dohodách zúčastňovat.
- 3. Vesmírní prevádzkovatelia Únie oznámia príslušným orgánom svoju účasť na dohodách o výmene informácií o kybernetickej bezpečnosti uvedených v odseku 1 pri uzatvorení takýchto dohod, ako aj v prípade odstúpenia od takýchto dohod.
- 4. Komisia s pomocou agentúry uľahčuje vytváranie dohod o výmene informácií o kybernetickej bezpečnosti uvedených v odseku 1 písm. d) tým, že podporuje alebo presadzuje činnosť strediska EÚ pre výmenu a analýzu informácií o vesmíre.

Kapitola III

ENVIRONMENTÁLNA UDRŽATEĽNOSŤ VESMÍRNYCH ČINNOSTÍ

Článok 96

Environmentálna stopa vesmírnych činností

- 1. Udržateľnosť zahŕňa udržateľnosť vo vesmíre a udržateľnosť na Zemi (environmentálna udržateľnosť).
- 2. Vesmírní prevádzkovatelia Únie, s výnimkou tých, ktorí sú uvedení v článku 10 ods. 4, vypočítajú environmentálnu stopu vesmírnych činností, ktoré vykonávajú.
- 3. Vesmírní prevádzkovatelia Únie na zmluvnom základe vyžadujú od svojich dodávateľov, aby poskytli všetky údaje, ktoré vesmírní prevádzkovatelia Únie potrebujú na splnenie povinnosti uvedenej v odseku 2.
- 4. V rámci žiadosti o udelenie oprávnenia uvedenej v článku 6 žiadatelia predložia príslušným orgánom vyhlásenie o environmentálnej stope.
- 5. Vo vyhlásení o environmentálnej stope sa potvrdí, že vesmírní prevádzkovatelia Únie vypočítali v súlade s článkom 97 environmentálnu stopu vesmírnych činností, ktoré plánujú vykonávať.
- 6. K vyhláseniu o environmentálnej stope uvedenému v odseku 4 sa príkladá:
 - a) osvedčenie o environmentálnej stope, ktoré sa vydá v súlade s článkom 98 ods. 2;
 - b) štúdiá environmentálnej stopy, ktorou sa potvrdia výsledky vyhlásenia o environmentálnej stope;
 - c) agregované a rozčlenené súbory údajov na základe environmentálnej stopy, ktorá bola vypočítaná v súlade s odsekom 2;
 - d) dôkaz o zaslaní agregovaných a rozčlenených súborov údajov Komisii v súlade s článkom 99 ods. 1 prvým pododsekom.
- 7. Vyhlásenie o environmentálnej stope obsahuje tieto informácie:
 - a) názov, registrované obchodné meno alebo zapísanú ochrannú známku vesmírnych prevádzkovateľov Únie, ich poštovú adresu a elektronické komunikačné prostriedky;
 - b) informácie o type plánovaných vesmírnych činností a type produktov, látok alebo materiálov, na ktoré sa vzťahuje vyhlásenie o environmentálnej stope;

- c) dôkaz o tom, že environmentálna stopa, ktorá bola vypočítaná a overená v súlade s pravidlami výpočtu a overovania stanovenými vo vykonávanom akte prijatom podľa článku 97 ods. 4;
- d) výkonnostnú triedu environmentálnej stopy, do ktorej kozmická loď patrí, v súlade s pravidlami stanovenými vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 97 ods. 4.

Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2 s cieľom stanoviť vzory a obsah informácií, ktoré sa majú oznamovať podľa odseku 6 prvého pododseku.

8. Do 31. decembra 2031 sú od povinností stanovených v článkoch 96, 97, 98, 99 a 100 oslobodení títo vesmírni prevádzkovatelia Únie:
 - a) malé podniky;
 - b) výskumné a vzdelávacie inštitúcie.

Článok 97

Výpočet a overenie environmentálnej stopy pre vesmírne činnosti

1. Environmentálna stopa vesmírnych činností sa vzťahuje na kozmické misie vykonávané na ktorejkoľvek obežnej dráhe Zeme vrátane odkladacích obežných dráh.
2. Výpočet uvedený v článku 96 ods. 2 zahŕňa všetky činnosti vykonávané počas celého životného cyklu kozmickej misie vrátane počiatočných fáz, ako je projektovanie a vývoj, počas výrobnnej fázy, fázy prevádzky a fázy konca životnosti.
3. Environmentálna stopa vesmírnych činností vykonávaných v rámci Vesmírneho programu Únie a Programu Únie pre bezpečnú konektivitu sa vzťahuje na zložky uvedené v článku 3 ods. 1 písm. a) až c) a písm. e) nariadenia (EÚ) 2021/696 a v [článku 1 nariadenia \(EÚ\) 2023/588](#).
4. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2 s cieľom spresniť metódu výpočtu a overovania environmentálnej stopy vesmírnych činností, a to zohľadnením vedeckých podložených metód hodnotenia a príslušných medzinárodných noriem zosúladených s odporúčaním Komisie (EÚ) 2021/2279⁽¹⁸⁾. Tieto vykonávacie akty sa preskúmajú s cieľom zohľadniť vedecký a technologický vývoj a prispôsobiť sa technologickému pokroku.

Článok 98

Osvedčenie o environmentálnej stope

1. Pri podávaní žiadosti o udelenie oprávnenia podľa článku 7 ods. 1 musí mať žiadateľ osvedčenie potvrdzujúce, že environmentálna stopa jeho plánovaných vesmírnych činností bola vypočítaná v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 96 ods. 2.

⁽¹⁸⁾ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2021/2279 z 15. decembra 2021 týkajúce sa používania metód environmentálnej stopy na meranie a oznamovanie environmentálnych vlastností produktov a environmentálneho správania organizácií počas ich životného cyklu (Ú. v. EÚ L 471, 30.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2279/oj>).

2. Osvedčenie uvedené v odseku 1 vydáva kvalifikovaný odborný subjekt pre vesmírne činnosti vykonávajúci technické posudzovanie vrátane overovania a validácie na účely článkov 96, 97, 98, 99 a 100.

Článok 99

Prenos súborov údajov do databázy Únie týkajúcej sa environmentálnej stopy

1. Pred podaním žiadosti o udelenie oprávnenia v súlade s článkom 7 ods. 1 žiadatelia postúpia Komisii agregované a rozčlenené súbory údajov uvedené v článku 96 ods. 6 písm. c).

Komisia začlení tieto súbory údajov do databázy Únie, v ktorej sa uchovávali údaje týkajúce sa environmentálnej stopy, a vydá žiadateľom doklad o ich prijatí.

2. Do dvoch týždňov odo dňa oznámenia rozhodnutia vesmírnym prevádzkovateľom z tretích krajín a medzinárodným organizáciám o ich registrácii v registri URSO agentúra postúpi Komisii agregované a rozčlenené súbory údajov uvedené v článku 96 ods. 6 písm. c), ktoré uvedení poskytovatelia vesmírnych služieb predložili podľa článku 15 ods. 1 prvého pododseku alebo článku 15 ods. 2 vo svojej žiadosti o registráciu v registri URSO, aby ich Komisia začlenila do databázy Únie, v ktorej sú uložené údaje týkajúce sa environmentálnej stopy.

Komisia vydá potvrdenie o prijatí.

3. Komisia zabezpečuje dôvernosť údajov obsiahnutých v rozčlenených súboroch údajov.
4. Agregované súbory údajov uvedené v odseku 1 Komisia sprístupní verejnosti prostredníctvom databázy Únie týkajúcej sa environmentálnej stopy.

Článok 100

Využívanie rozčlenených súborov údajov pri tvorbe politiky

1. Komisia využíva rozčlenené súbory údajov uvedené v článku 99 výlučne na účely tvorby politiky, poskytovania aktualizovaných informácií z regulačnej oblasti a vytvárania odvodených súborov údajov.
2. Vesmírne prevádzkovatelia Únie, vesmírne prevádzkovatelia z tretích krajín a medzinárodné organizácie si ponechávajú plné vlastníctvo údajov zahrnutých v agregovaných a rozčlenených súboroch údajov postúpených podľa článku 99.
3. Únia získava výhradné celosvetové vlastníctvo práv duševného vlastníctva týkajúcich sa odvodených súborov údajov, ktoré boli vytvorené na základe rozčlenených súborov údajov uvedených v odseku 1.

Kapitola IV OPERÁCIE A SLUŽBY VO VESMÍRE (ISOS)

Článok 101

ISOS

1. Vesmírne prevádzkovatelia Únie vykonávajúci operácie a služby vo vesmíre musia spĺňať požiadavky stanovené v tomto článku a v prílohe VIII od 1. januára 2034.

2. V prípade prostriedkov vo vlastníctve Únie musia mať kozmické lode vyššej triedy ako triedy minidružíc, ktoré prevádzkujú vesmírne prevádzkovatelia Únie, minimálnu technickú kapacitu na prijímanie služieb vo vesmíre.
3. Na účely zabezpečenia minimálnej technickej kapacity uvedenej v odseku 2 je klientska kozmická loď prevádzkovaná vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie vybavená špecializovanými servisnými rozhraniami pre kozmické lode (SSI).
4. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 113 s cieľom ďalej doplniť toto nariadenie stanovením:
 - a) hlavných vlastností špecializovaného prevádzkového režimu pre službu, ktorý zabezpečuje kooperatívne správanie klientskej kozmickej lode a minimalizuje riziko kolízie a porúch po ukončení služby;
 - b) v prípade, že objekty kozmického odpadu ohrozujú iné kozmické lode a zvyšujú riziko znečistenia obežnej dráhy, požiadavky potrebné na umožnenie odstraňovania objektov kozmického odpadu z obežných dráh pomocou operácií a služieb vo vesmíre (aktívne odstraňovanie odpadu) vrátane požiadaviek uplatniteľných na koncepciu operácií.
5. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví:
 - a) zásady návrhu špecializovaného servisného rozhrania pre kozmické lode (SSI) uvedeného v odseku 3;
 - b) princípy návrhu skladateľných a vymeniteľných funkčných družicových modulov (satAPPs), ktoré možno pripojiť ku kozmickej lodi s cieľom dodať jej nové funkcie alebo užitočné zaťaženie s využitím špecializovaných servisných rozhraní pre kozmické lode (SSI).

Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2.

Kapitola V

PRAVIDLÁ PREVÁDZKY NA OBEŽNEJ DRÁHE

Článok 102

Preskúmania orgánmi dohľadu a poskytovanie aktualizovaných informácií zo strany subjektov na predchádzanie kolíziám

1. Príslušný orgán môže požiadať poskytovateľa vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám z Únie uvedeného v článku 64 ods. 1, aby mu poskytol aktuálne informácie o svojich kozmických lodiach v súvislosti s prípravou výročných správ alebo osobitnými vyšetrovaniami vykonávanými v súvislosti s prevádzkovateľmi kozmických lodí Únie.
2. Po prijatí takejto žiadosti poskytovateľ vesmírnych služieb na predchádzanie kolíziám z Únie uvedený v článku 64 ods. 1 podá príslušnému orgánu správu o tom, či:
 - a) opatrenia zavedené daným prevádzkovateľom kozmickej lode Únie spĺňajú požiadavky uvedené v plánoch znižovania objemu kozmického odpadu uvedených v článku 70 ods. 2 prvom pododseku počas všetkých fáz kozmickej misie;
 - b) je orbitálna pozícia v súlade so zvolenou obežnou dráhou podľa článku 69;

- c) prevádzkovateľ kozmickej lode Únie spĺňa požiadavky stanovené v článku 64 ods. 1, 2, 3 a 4 a prípadne v článku 101 ods. 3.

Článok 103

Podmienky pre manévry na predchádzanie kolíziám v prípade udalosti veľkého záujmu

1. Ak subjekt na predchádzanie kolíziám uvedený v článku 64 ods. 1 uverejní upozornenie na udalosť veľkého záujmu medzi dvoma manévrovateľnými kozmickými loďami a rozhodne, že jedna z dvoch dotknutých kozmických lodí musí vykonať manéver na predídenie kolízii, jeho navrhovaný manéver na predídenie kolízii je založený na týchto zásadách:
 - a) v čo najväčšej miere zohľadniť ochranu prostriedkov s posádkou;
 - b) znížiť počiatočné riziko kolízie aspoň o jeden rád pod prahovú hodnotu manévru pre upozornenie na udalosť veľkého záujmu; a
 - c) nevytvárať neprimerané riziká sekundárnych konjunkcií.
2. Ak sú obe kozmické lode zaregistrované na subjekt na predchádzanie kolíziám uvedený v článku 64 ods. 1, prevádzkovatelia kozmických lodí Únie sa v primeranej lehote snažia dohodnúť na stratégii vykonania manévru na predídenie kolízii uvedeného v odseku 1 pod koordináciou tohto subjektu na predchádzanie kolíziám.
3. Ak sa v primeranej lehote nepodarí dosiahnuť dohodu podľa odseku 2, subjekt na predchádzanie kolíziám uvedený v článku 64 ods. 1 navrhne stratégiu činnosti. V tejto stratégii sa zohľadňujú pravidlá prednosti, pričom sa v nej vychádza minimálne z týchto prvkov:
 - a) ochrana prostriedku s posádkou;
 - b) zapojenie kozmickej lode, ktorá je súčasťou sústavy;
 - c) operačná kapacita pre manévry predchádzania kolíziám;
 - d) stav kozmickej lode;
 - e) excentricita dráh kozmickej lode;
 - f) vek kozmickej lode;
 - g) fáza a typ príslušnej kozmickej misie.
4. Ak jedna z týchto dvoch kozmických lodí nie je zaregistrovaná na subjekt na predchádzanie kolíziám uvedený v článku 64 ods. 1, tento subjekt nadviaže kontakt s príslušnou kozmickou loďou.
5. V prípade úspešného kontaktu podľa odseku 4 subjekt na predchádzanie kolíziám uvedený v článku 64 ods. 1, ak je to možné:
 - a) poskytne informácie o nástrojoch a metódach použitých na výpočet rizík kolízie;
 - b) poskytne všetky potrebné údaje a výsledky výpočtov, aby sa zabránilo kolízii;
 - c) v spolupráci s prevádzkovateľmi oboch kozmických lodí určí najlepšie manévry na predídenie kolízii, pričom zohľadní prvky akčného plánu manévrov uvedené v odseku 3.
6. Ak sú kontakty uvedené v odseku 4 neúspešné alebo ak sa po uplynutí primeranej lehoty nepodarí nadviazať kontakty, subjekt na predchádzanie kolíziám uvedený

v článku 64 ods. 1 odporučí prevádzkovateľovi kozmickej lode Únie stratégiu činnosti, ktorou sa zabezpečí aspoň dodržanie zásad uvedených v odseku 1, a informuje druhého prevádzkovateľa kozmickej lode Únie o plánovanej činnosti.

Kapitola VI

NORMALIZÁCIA A SPOLOČNÉ ŠPECIFIKÁCIE

Článok 104

Normy

1. Komisia v súlade s [článkom 10 ods. 1 nariadenia \(EÚ\) č. 1025/2012](#) požiada jednu alebo viaceré európske normalizačné organizácie, aby vypracovali normy v súvislosti s týmito základnými požiadavkami.
 - a) požiadavky stanovené v článku 72 ods. 2 prvom pododseku na účely preukázania súladu s článkom 72 ods. 1;
 - b) požiadavky stanovené v článku 25 ods. 5 prvom pododseku na účely preukázania súladu s článkom 25 ods. 2.

Pri príprave žiadostí o normalizáciu uvedených v prvom pododseku môže Komisia zohľadniť existujúce európske alebo medzinárodné normy, ktoré sú zavedené alebo sa pripravujú, s cieľom zjednodušiť vypracovanie noriem v súlade s [nariadením \(EÚ\) č. 1025/2012](#).
2. Ak sú splnené podmienky uvedené v odseku 3, Komisia prijme vykonávacie akty, ktorými stanoví spoločné špecifikácie zahŕňajúce technické požiadavky, ktorými sa poskytnú prostriedky na splnenie základných požiadaviek uvedených v odseku 1 prvom pododseku.
3. Vykonávacie akty uvedené v odseku 2 sa prijímú v ktoromkoľvek z týchto prípadov, ak Komisia požiadala podľa [článku 10 ods. 1 nariadenia \(EÚ\) č. 1025/2012](#) jednu európsku normalizačnú organizáciu alebo viac európskych normalizačných organizácií o vypracovanie návrhu normy pre základné požiadavky uvedené v odseku 1 prvom pododseku a nastane jedna z týchto situácií:
 - a) harmonizované normy alebo ich časti, na ktoré boli uverejnené odkazy v *Úradnom vestníku Európskej únie*, nepokrývajú uvedené požiadavky;
 - b) harmonizované normy alebo ich časti, na ktoré boli uverejnené odkazy v *Úradnom vestníku Európskej únie*, uvedené požiadavky pokrývajú, ale uplatňovanie týchto noriem alebo ich častí vedie k nesplneniu základných požiadaviek, alebo
 - c) ak sa Komisia domnieva, že je potrebné riešiť naliehavý problém.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 114 ods. 3.

Hlava V

ROZHODNUTIA O ROVNOCENNOSTI, MEDZINÁRODNÉ DOHODY A REŽIMY PRE MEDZINÁRODNÉ ORGANIZÁCIE

Článok 105

Rovnocennosť

1. Komisia môže na základe podrobného posúdenia prijať prostredníctvom vykonávacích aktov v súlade s článkom 114 ods. 2 rozhodnutie o rovnocennosti, v ktorom uvedie, že právnym rámcom a rámcom dohľadu tretej krajiny sa zabezpečuje, aby vesmírni prevádzkovatelia z tretej krajiny usadení v uvedenej tretej krajine splňali právne záväzné požiadavky, ktoré sú rovnocenné s požiadavkami stanovenými v tomto nariadení, a aby podliehali účinnému dohľadu a presadzovaniu v uvedenej tretej krajine.
2. Právny rámec a rámec dohľadu tretej krajiny sa považuje za rovnocenný s týmto nariadením, len ak spĺňa aspoň tieto podmienky:
 - a) vesmírni prevádzkovatelia z tretej krajiny usadení v uvedenej tretej krajine podliehajú udeleniu oprávnenia a účinnému priebežnému dohľadu a presadzovaniu;
 - b) vesmírni prevádzkovatelia z tretej krajiny usadení v uvedenej tretej krajine podliehajú právne záväzným pravidlám, ktoré sú rovnocenné s požiadavkami stanovenými v článku 15; a
 - c) právny rámec a rámec dohľadu tejto tretej krajiny poskytuje účinný rovnocenný systém uznávania poskytovateľov vesmírnych služieb, ktorým bolo udelené oprávnenie podľa právnych režimov tretej krajiny.
3. Komisia môže k rozhodnutiam o rovnocennosti pripojiť osobitné podmienky, napríklad ak je pravdepodobné, že miera a rozsah vesmírnych údajov alebo vesmírnych služieb poskytovaných vesmírnymi prevádzkovateľmi z tretích krajín bude mať pre Úniu strategický význam, alebo aby sa zabezpečilo, že Komisia, agentúra a príslušné orgány budú mať potrebné nástroje na zabránenie regulačnej arbitráži.

V rozhodnutí sa uvedie, či sa udeľuje na určitý čas.
4. Komisia každoročne informuje Európsky parlament a Radu o rozhodnutiach o rovnocennosti, ktoré Komisia v sledovanom roku prijala alebo zrušila.
5. Agentúra uzatvorí dohody o spolupráci s dotknutými príslušnými orgánmi tretích krajín, ktorých právny rámec a rámec dohľadu boli uznané za účinne rovnocenné v súlade s odsekom 1.

V týchto dohodách sa stanovia aspoň:

- a) mechanizmy výmeny informácií medzi agentúrou a príslušnými orgánmi dohľadu dotknutých tretích krajín vrátane prístupu ku všetkým informáciám týkajúcim sa vesmírnych prevádzkovateľov z tretích krajín, ktorým bolo udelené oprávnenie v tretích krajinách, o ktoré agentúra požiada;
- b) mechanizmy rýchleho oznámenia agentúre, ak sa príslušný orgán tretej krajiny domnieva, že vesmírni prevádzkovatelia z tretej krajiny, ktorých agentúra zaregistrovala v registri URSO podľa článku 24, porušujú podmienky

oprávnenia v uvedenej tretej krajine alebo iné právne predpisy, ktoré sú uvedené vo vesmírnej prevádzkovateľskej z tretej krajiny povinní dodržiavať;

- c) postupy týkajúce sa koordinácie činností vrátane vyšetrovania a kontrol na mieste, ktoré môže agentúra vykonávať v spolupráci s príslušnými orgánmi členských štátov po riadnom informovaní príslušného orgánu tretej krajiny.

6. Komisia v spolupráci s agentúrou monitoruje, či právny rámec a rámec dohľadu tretej krajiny naďalej zodpovedá požiadavkám stanoveným v tomto nariadení.

Ak právny rámec a rámec dohľadu tretej krajiny prestane byť rovnocenný, Komisia zruší príslušné rozhodnutie o rovnocennosti.

Článok 106

Medzinárodné dohody s tretími krajinami

1. Únia môže uzatvárať dohody o spolupráci s tretími krajinami o záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, najmä pokiaľ ide o:
 - a) uľahčovanie vzájomného uznávania pravidiel týkajúcich sa záležitostí, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie;
 - b) uľahčovanie vzájomného uznávania technických posúdení vykonaných kvalifikovanými odbornými subjektmi pre vesmírne činnosti a príslušnými orgánmi a technickými orgánmi tretích krajín;
 - c) stanovovanie podrobností a postupov pre výnimku na služby vynášania na obežnú dráhu uvedené v článku 19;
 - d) stanovovanie podmienok využívania vesmírnych služieb alebo vesmírnych údajov v Únii, ktoré poskytuje vesmírny prevádzkovateľ z tretej krajiny, ktorý je vládny subjektom alebo ktorý prevádzkuje alebo vlastní vojenské prostriedky vesmírnej infraštruktúry, a to aj na civilné účely.
2. Agentúra môže spolupracovať s príslušnými orgánmi dohľadu tretích krajín, ktoré nie sú uvedené v odseku 1 písm. b), a po schválení Komisiou môže uzatvárať memorandá o porozumení a dohody o pracovných podmienkach s takýmito orgánmi alebo so subjektmi medzinárodných organizácií.

Článok 107

Režimy platné pre medzinárodné organizácie

1. Komisia môže prostredníctvom dohôd o príspevku poveriť medzinárodnú organizáciu vykonávaním úloh súvisiacich s prevádzkou prostriedkov vo vlastníctve Únie.

V týchto dohodách o príspevku sa stanovujú podmienky a praktické a prevádzkové opatrenia na kontrolu uplatňovania požiadaviek stanovených v hlave IV touto medzinárodnou organizáciou.
2. Ak medzinárodná organizácia prevádzkuje prostriedky uvedené v článku 5 prvom odseku bode 21, členské štáty zabezpečujú, aby táto medzinárodná organizácia spĺňala požiadavky stanovené v hlave IV v súvislosti s oprávneniami uvedenými v článku 6 ods. 1.

3. Ak medzinárodná organizácia prevádzkuje svoje vlastné prostriedky vesmírnej infraštruktúry, Únia sa usiluje uzavrieť dohody s touto medzinárodnou organizáciou.
- V dohode uvedenej v prvom pododseku sa stanovujú podmienky a praktické a prevádzkové opatrenia na zabezpečenie kontroly uplatňovania požiadaviek stanovených v hlave IV touto medzinárodnou organizáciou s náležitým zreteľom na jej inštitucionálny rámec.

Článok 108

Vzťahy s Európskou vesmírnou agentúrou

1. Únia sa usiluje uzavrieť dohodu s Európskou vesmírnou agentúrou (ESA) s cieľom dosiahnuť ciele sledované týmto nariadením a posilniť spoluprácu medzi Úniou a agentúrou ESA.
 2. V dohode uvedenej v odseku 1 sa stanovujú podmienky vykonávania požiadaviek stanovených v hlave IV agentúrou ESA a praktické a prevádzkové opatrenia na zabezpečenie kontroly uplatňovania týchto požiadaviek, a najmä:
 - a) ak agentúra ESA nie je prevádzkovateľom prostriedkov vo vlastníctve Únie, opatrenia potrebné na to, aby agentúra ESA mohla vykonať technické posúdenie, ktoré Komisii umožní posúdiť splnenie požiadaviek stanovených v nariadení vesmírnym prevádzkovateľom Únie prevádzkujúcim prostriedky vo vlastníctve Únie na účely vydania oprávnenia a vykonávania priebežného dohľadu uvedeného v článku 11 ods. 1 prvom pododseku;
 - b) v prípade, že prostriedky vo vlastníctve Únie prevádzkuje alebo vlastní agentúra ESA, potrebné opatrenia a podmienky na umožnenie činností technického posudzovania a úlohy súvisiace s udeľovaním oprávnení a dohľadom;
 - c) akákoľvek podpora, ktorú môže poskytnúť agentúra ESA v súvislosti s technickými špecifikáciami potrebnými na normalizáciu pod dohľadom Komisie, pričom sa zohľadnia existujúce medzinárodné technické normy pre vesmírne činnosti.
 3. Agentúra ESA môže poskytovať podporu členským štátom vykonávaním technických posúdení podľa článku 8 ods. 1 písm. b).
- V dohode uvedenej v odseku 1 sa stanovujú podmienky na uznanie agentúry ESA ako kvalifikovaného odborného subjektu pre vesmírne činnosti.
4. Na žiadosť Komisie sa agentúra ESA môže zúčastniť ako pozorovateľ alebo člen na zasadnutiach akejkoľvek príslušnej poradnej skupiny technického charakteru, ktorá môže byť zriadená podľa tohto nariadenia.

Hlava VI

PODPORNÉ OPATRENIA

Kapitola I

OPATRENIA NA BUDOVANIE KAPACÍT

Článok 109

Budovanie kapacít

1. Komisia podporuje vesmírnych prevádzkovateľov, príslušné orgány a kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti pri vykonávaní tohto nariadenia tým, že:

- a) v úzkej spolupráci s agentúrou a agentúrou ENISA podľa potreby vypracúva metodické materiály, metodiky a najlepšie postupy týkajúce sa:
 - i) používania značiek Únie pre vesmírnu bezpečnosť vydaných v súlade s článkom 112 ods. 4 v súvislosti s postupmi verejného obstarávania vykonávanými na vnútroštátnej úrovni;
 - ii) požiadaviek vzťahujúcich sa na nové oblasti alebo na oblasti, ktoré sú vo vývoji, ako napríklad servis na obežnej dráhe alebo pravidlá prevádzky na obežnej dráhe;
 - iii) prípadne ďalších záležitostí, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie;
 - b) s pomocou agentúry podporuje spoluprácu a výmenu informácií o záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje hlava IV kapitola II, a to uľahčovaním vytvorenia dohôd o výmene informácií uvedených v článku 29 smernice (EÚ) 2022/2555.
2. Komisia podporuje budovanie kapacít, ako aj výskumné a inovačné činnosti spolufinancovaním spoločných výskumných a vývojových projektov s cieľom umožniť priemyslu zavádzať technologické riešenia, ktoré uľahčujú dodržiavanie požiadaviek stanovených v tomto nariadení v týchto oblastiach:
- a) vývoj šifrovacích technológií a protokolov;
 - b) vývoj palubných bezpečnostných systémov;
 - c) vývoj technológií a koncepcií ISOS;
 - d) všetky ďalšie záležitosti, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.
- Komisia prijme delegované akty v súlade s článkom 113 s cieľom doplniť toto nariadenie stanovením záležitostí uvedených v písmene c) prvom pododseku.
3. Komisia financuje:
- a) vývoj noriem pre neutralizátory nosných rakiet;
 - b) poskytovanie poukážok na podporu účasti vesmírnych prevádzkovateľov na tréningových programoch zameraných na kompenzáciu časti nákladov vzniknutých pri vykonávaní požiadaviek stanovených v článku 96 ods. 2.
4. Komisia uľahčí prístup k penetračnému testovaniu na základe konkrétnej hrozby uvedenému v článku 88 ods. 3 prvom pododseku tým, že zmapuje dostupnosť takýchto testovacích služieb v Únii a vypracuje rámcové zmluvy na zabezpečenie rýchleho a cenovo dostupného prístupu, najmä pre MSP a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou.

Článok 110

Informačný portál

- 1. Komisia s podporou agentúry zriadi a spravuje informačný portál na podporu tohto nariadenia (ďalej len „informačný portál“).
- 2. Informačný portál vykonáva tieto úlohy:
 - a) pomáha vesmírnym prevádzkovateľom pri vykonávaní tohto nariadenia;
 - b) poskytuje kontrolné zoznamy na uľahčenie dobrovoľného dodržiavania schém udeľovania vesmírnej značky Únie stanovených podľa článku 111 ods. 4 prvého pododseku;

- c) podporuje všetky príslušné jednotné kontaktné miesta zriadené členskými štátmi.
3. Členské štáty informujú Komisiu o všetkých portáloch národných asistenčných pracovísk zriadených na riešenie otázok týkajúcich sa pravidiel, postupov a procesov udeľovania oprávnení.

Komisia zabezpečuje interoperabilitu takýchto portálov asistenčných pracovísk s informačným portálom.

Kapitola II

RÁMEC PRE VESMÍRNU ZNAČKU ÚNIE

Článok 111

Schémy udeľovania vesmírnej značky Únie

1. Komisia vypracuje rámec pre vesmírnu značku Únie s cieľom podporiť posilnené dobrovoľné dodržiavanie vysokých noriem ochrany vesmírnych činností.
Rámec pre vesmírnu značku Únie sa skladá zo schém udeľovania vesmírnej značky Únie uvedených v odsekoch 2 a 3.
2. V schéme udeľovania vesmírnej značky Únie sa stanovujú podrobné požiadavky na:
 - a) obmedzenie rizík spojených s kozmickým odpadom;
 - b) zlepšenie bezpečnosti a udržateľnosti kozmických objektov na obežnej dráhe, bezpečnosti lietadiel počas letu alebo bezpečnosti osôb a majetku na zemi pri vykonávaní vesmírnych činností;
 - c) zníženie svetelného znečistenia zapríčineného kozmickými loďami;
 - d) zníženie rádiového znečistenia zapríčineného kozmickými loďami;
 - e) zabezpečenie odolnosti vesmírnej infraštruktúry, najmä pokiaľ ide o kritické aktíva a odolnosť dodávateľského reťazca;
 - f) umožnenie operácií a služieb vo vesmíre;
 - g) príspevie k zníženiu vplyvu vykonávania vesmírnych činností na životné prostredie.
3. Na základe žiadosti Komisie agentúra pripraví kandidátsku schému alebo navrhne aktualizáciu existujúcej schémy udeľovania vesmírnej značky Únie.
V schéme udeľovania vesmírnej značky Únie sa môže pre konkrétne kozmické misie, služby alebo produkty, na ktoré sa vzťahuje, stanoviť jedna alebo viaceré z týchto úrovní ochrany: „základná“, „pokročilá“ alebo „vysoká“.
V takom prípade zabezpečuje, aby určená úroveň ochrany zodpovedala úrovni ochrany spojenej s požiadavkami stanovenými v príslušnej schéme udeľovania vesmírnej značky Únie.
4. Komisia prijme prostredníctvom vykonávacích aktov:
 - a) vzor prvkov schémy udeľovania vesmírnej značky Únie vrátane ich trvania;
 - b) schémy udeľovania vesmírnej značky Únie založené na kandidátskej schéme alebo aktualizáciách existujúcej schémy udeľovania vesmírnej značky Únie.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 114 ods. 2.

5. Agentúra spravuje osobitné webové sídlo, na ktorom poskytuje aktualizované informácie o schémach udeľovania vesmírnej značky Únie a vesmírnych značkách Únie a propaguje ich.

Článok 112

Udeľovanie a používanie vesmírnej značky Únie

1. Ak má vesmírny prevádzkovateľ v úmysle získať vesmírnu značku Únie, predloží agentúre žiadosť o vesmírnu značku Únie spolu s podrobnou technickou dokumentáciou preukazujúcou splnenie požiadaviek stanovených v schéme (schémach) udeľovania vesmírnej značky Únie, pre ktorú (ktoré) sa vesmírna značka Únie požaduje.
Agentúra o tejto žiadosti bezodkladne informuje Komisiu.
2. Agentúra poskytne Komisii podrobné stanovisko, pokiaľ ide o súlad žiadosti s požiadavkami príslušnej(-ých) schémy (schém) udeľovania vesmírnej značky Únie.
3. Na základe posúdenia agentúrou Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov rozhodne o žiadostiach.
4. Agentúra vydáva vesmírne značky Únie vesmírnym prevádzkovateľom, ktorých žiadosti schválila Komisia v súlade s odsekom 3, na obdobie platnosti vesmírnej značky, ktoré sa určí v príslušnej schéme udeľovania vesmírnej značky Únie.
5. Agentúra z vlastnej iniciatívy alebo na základe sťažnosti pravidelne overuje, či držiteľ vesmírnej značky Únie spĺňa požiadavky príslušnej vesmírnej značky Únie. Ak agentúra zistí, že držiteľ vesmírnej značky Únie nespĺňa požiadavky, vesmírnu značku Únie odoberie. Pred odobratím vesmírnej značky Únie musí agentúra umožniť držiteľovi vesmírnej značky Únie predložiť odôvodnené vyhlásenie.
6. Držiteľ vesmírnej značky Únie informuje agentúru o všetkých následne zistených nezrovnalostiach týkajúcich sa kozmickej misie, služby alebo produktu so značkou, ktoré môžu mať vplyv na ich súlad s požiadavkami príslušnej vesmírnej značky Únie.
7. Zakazuje sa akákoľvek nepravdivá alebo zavádzajúca reklama alebo používanie vesmírnej značky Únie alebo loga, ktoré vedie k zámene s vesmírnou značkou Únie.

Hlava VII PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 113

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 41 ods. 3, článku 44 ods. 3, článku 56 ods. 9 prvom pododseku, článku 70 ods. 4, článku 78 ods. 3, článku 79 ods. 4, článku 82 ods. 4, článku 83 ods. 5, článku 84 ods. 5, článku 85 ods. 4, článku 86 ods. 4, článku 92 ods. 4, článku 93 ods. 7 druhom pododseku, článku 101 ods. 4

prvom pododseku a článku 109 ods. 2 druhom pododseku sa Komisii udeľuje na neurčitý čas od 1. januára 2027.

3. Ku každému delegovanému aktu uvedenému v odseku 2 agentúra po uskutočnení verejných konzultácií predloží Komisii oficiálne technické stanoviská do 1. júla 2028. V záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje hlava IV kapitola II, sa agentúra radí s agentúrou ENISA.
4. Delegovanie právomoci uvedené v článku 41 ods. 3, článku 44 ods. 3, článku 56 ods. 9 prvom pododseku, článku 70 ods. 4, článku 78 ods. 3, článku 79 ods. 4, článku 82 ods. 4, článku 83 ods. 5, článku 84 ods. 5, článku 85 ods. 4, článku 86 ods. 4, článku 92 ods. 4, článku 93 ods. 7 druhom pododseku, článku 101 ods. 4 prvom pododseku a článku 109 ods. 2 druhom pododseku môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek zrušiť.

Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
5. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
6. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
7. Delegovaný akt prijatý podľa článku 41 ods. 3, článku 44 ods. 3, článku 56 ods. 9 prvého pododseku, článku 70 ods. 4, článku 78 ods. 3, článku 79 ods. 4, článku 82 ods. 4, článku 83 ods. 5, článku 84 ods. 5, článku 85 ods. 4, článku 86 ods. 4, článku 92 ods. 4, článku 93 ods. 7 druhého pododseku, článku 101 ods. 4 prvého pododseku a článku 109 ods. 2 druhého pododseku nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 114

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle [nariadenia \(EÚ\) č. 182/2011](#).
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa [článok 5 nariadenia \(EÚ\) č. 182/2011](#).
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
4. Výbor zasadá v týchto osobitných zloženiach:
 - a) zloženie pre bezpečnosť;
 - b) zloženie pre odolnosť;
 - c) zloženie pre environmentálnu udržateľnosť;
 - d) zloženie pre operácie a služby vo vesmíre;
 - e) zloženie pre vesmírne údaje.

5. V súlade s medzinárodnými dohodami, ktoré uzavrela Únia, môžu byť na zasadnutia výboru ako pozorovatelia prizvaní zástupcovia tretích krajín alebo medzinárodných organizácií za podmienok stanovených v rokovacom poriadku výboru a s ohľadom na bezpečnosť Únie.

Článok 115

Služobné tajomstvo

1. Na všetky dôverné informácie prijaté, vymenené alebo postúpené podľa tohto nariadenia akoukoľvek osobou, subjektom alebo orgánom uvedeným v odseku 2 sa vzťahuje podmienka služobného tajomstva, ako je stanovené v odsekoch 2 a 3.
2. Bez toho, aby bola dotknutá výmena a používanie informácií v súlade s týmto nariadením, povinnosť zachovávať služobné tajomstvo sa vzťahuje na všetky osoby, ktoré pracujú alebo pracovali pre Komisiu, agentúru, príslušné orgány alebo kvalifikovaný odborný subjekt pre vesmírne činnosti, orgán, fyzickú alebo právnickú osobu, na ktorú príslušné orgány alebo kvalifikované odborné subjekty pre vesmírne činnosti delegovali právomoci a úlohy, vrátane audítorov a odborníkov, s ktorými uzavreli zmluvy.
3. Informácie, na ktoré sa vzťahuje služobné tajomstvo, a to aj v súvislosti s výmenou informácií medzi príslušnými orgánmi podľa tohto nariadenia a príslušnými orgánmi určenými alebo zriadenými v súlade so smernicou (EÚ) 2022/2555 a smernicou (EÚ) 2022/2557, sa nesmú poskytnúť žiadnej inej osobe ani orgánu s výnimkou poskytnutia na základe ustanovení práva Únie alebo vnútroštátneho práva.
4. Všetky informácie vymieňané medzi príslušnými orgánmi podľa tohto nariadenia, ktoré sa týkajú obchodných alebo prevádzkových podmienok a ekonomických či personálnych záležitostí, sú dôverné a vzťahuje sa na ne požiadavka služobného tajomstva s výnimkou prípadov, keď príslušný orgán pri začatí komunikácie uvedie, že takáto informácia môže byť zverejnená, alebo keď je takéto zverejnenie potrebné na účely súdneho konania.

Článok 116

Hodnotenie a preskúmanie

1. Komisia do 1. decembra 2035 a potom každých päť rokov predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o hodnotení tohto nariadenia vrátane posúdenia environmentálnych, hospodárskych a sociálnych vplyvov vesmírnych činností na iné odvetvia a podľa potreby predloží správu o jeho preskúmaní, ku ktorej v prípade potreby pripojí legislatívny návrh. Tieto správy sa zverejňujú.
2. Na účely hodnotenia a preskúmania uvedeného v odseku 1 môže Komisia požiadať agentúru a členské štáty o poskytnutie údajov a informácií. Agentúra a členské štáty bezodkladne poskytnú Komisii požadované údaje a informácie.
3. Pri vykonávaní hodnotenia a preskúmania uvedeného v odseku 1 Komisia zohľadní stanoviská, pozície a zistenia agentúry, Európskeho parlamentu, Rady, členských štátov a príslušných orgánov, ako aj iných relevantných orgánov a organizácií alebo relevantných zdrojov.

Článok 117

Správy Komisii

Do 1. decembra 2031 a každý rok po tomto dátume členské štáty podajú Komisii správu o stave vykonávania tohto nariadenia. Táto správa obsahuje informácie o opatreniach na presadzovanie práva a aktualizované informácie o vesmírnom sektore na vnútroštátnej úrovni, ako sú aspekty konkurencieschopnosti s vplyvom na fungovanie vnútorného trhu a prvky týkajúce sa potrieb verejných a súkromných výdavkov.

Členské štáty vo svojej prvej správe oznámia Komisii svoje prípravné kroky a opatrenia prijaté na vnútroštátnej úrovni vrátane úprav na zabezpečenie bezproblémového uplatňovania tohto nariadenia.

Článok 118

Prechodné obdobie

1. V prípade oprávnení týkajúcich sa prostriedkov plánovaných na vynesenie na obežnú dráhu po 1. januári 2030, v prípade ktorých sa fáza kritického posúdenia návrhu skončila [JO: vypočítať 12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia], sa toto nariadenie uplatňuje až od 1. januára 2032.
2. Príslušné orgány, pokiaľ ide o vesmírnych prevádzkovateľov Únie, a agentúra, pokiaľ ide o vesmírnych prevádzkovateľov z tretích krajín, skonštatujú ukončenie fázy kritického posúdenia návrhu uvedenej v odseku 1 v okamihu, keď vesmírni prevádzkovatelia predložia dôkaz získaný od príslušného subjektu, ktorý bol na základe zmluvy poverený technickým schválením návrhu kozmickej lode.

Článok 119

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2030.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda/predsedačka
[...]

Za Radu
predseda/predsedačka
[...]

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ A DIGITÁLNY VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti vesmírnych činností v Únii.

1.2. Príslušné oblasti politiky

Nový plán pre udržateľnú prosperitu a konkurencieschopnosť Európy

Prosperita a konkurencieschopnosť

1.3. **Ciele**

1.3.1. Všeobecné ciele

Cieľom navrhovaného nariadenia je podporiť rozvoj a fungovanie vnútorného trhu pre vesmírny sektor.

1.3.2. Špecifické ciele

Špecifický cieľ č.

V návrhu sa stanovujú štyri špecifické ciele:

i) vytvoriť rámec Únie, ktorým sa bude riadiť správanie vesmírnych prevádzkovateľov v Únii tak, aby sa zabezpečilo stabilné, predvídateľné a konkurencieschopné podnikateľské prostredie, ktorým sa podporujú inovácie;

ii) zabezpečiť sledovateľnosť kozmických objektov a znížiť tvorbu kozmického odpadu z vesmírnych činností;

iii) vytvoriť koherentnú základňu odolnosti pre vesmírny sektor prostredníctvom rámca hodnotenia rizík a pravidiel kybernetickej bezpečnosti prispôbených vesmírnej infraštruktúre;

iv) vytvoriť spoločnú metódu na posudzovanie a meranie vplyvov vesmírnych činností v Únii na životné prostredie.

1.3.3. Očakávané výsledky a vplyv

Uved'te, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na prijímateľov/cieľové skupiny.

Navrhovaným nariadením by sa zlepšili podmienky fungovania vnútorného trhu s vesmírnymi údajmi a vesmírnymi službami, čo by malo značný pozitívny vplyv na vesmírny priemysel EÚ a jeho konkurencieschopnosť.

Rozvoj vnútorného trhu s kozmickým priestorom by znamenal väčšiu integráciu medzi členskými štátmi, vytvorenie podmienok pre lepší prístup spoločností na trh, podporu inovácií v celom odvetví, prilákanie väčšieho množstva súkromných investícií a zníženie administratívnej záťaže pre spoločnosti.

Zavedenie opatrení na zabezpečenie sledovateľnosti kozmických objektov a zníženie množstva kozmického odpadu by prispelo k bezpečnejšiemu a udržateľnejšiemu vesmírnemu prostrediu. Výrazne by sa tak znížilo riziko kolízií a vzniku kozmického odpadu, čím by sa zabezpečila funkčnosť družíc a dlhodobá orbitálna udržateľnosť.

Vypracovaním koherentnej základnej úrovne pre všetky prostriedky vesmírnej infraštruktúry a zavedením rámcov hodnotenia rizík prispôbených potrebám kybernetickej bezpečnosti vesmírneho sektora by sa posilnila odolnosť vesmírnych

činností v Únii voči kybernetickým hrozbám. Tým by sa vybudovala dôvera v spôsobilosti zainteresovaných strán vrátane súkromných podnikov a vládnych agentúr, čo by ďalej podporilo zavádzanie vesmírnych služieb, prilákalo investície a podporilo rast silného a bezpečného vesmírneho priemyslu v EÚ.

Vývojom spoločnej metódy na meranie vplyvu vesmírnych činností na životné prostredie by sa uľahčilo informované rozhodovanie na základe šandardizovanej metriky, čo by umožnilo spoločnostiam investovať do ekologickejších technológií a tvorcom politík vyvážiť prínosy a riziká vesmírnych činností.

Úspešným vykonávaním nariadenia by sa napokon zvýšila schopnosť Únie ovplyvňovať globálne normy v oblasti vesmíru a zvýšila by sa konkurencieschopnosť výrobného odvetvia Únie na svetových trhoch.

V posúdení vplyvu, ktoré je pripojené k tomuto nariadeniu, sa stanovil celkový ročný prínos pre spoločnosti (prevádzkovateľov družíc) na úrovni 677,5 milióna EUR, čo úplne kompenzuje náklady spôsobené požiadavkami vyplývajúcimi z nového nariadenia. V prípade verejných orgánov členských štátov sa náklady na dodržiavanie a presadzovanie odhadujú na 1 až 4 ekvivalenty plného pracovného času.

1.3.4. Ukazovatele výkonnosti

Uved'te ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

Na monitorovanie úspešného vykonávania tohto nariadenia a posúdenie vplyvu na trh, najmä na MSP, a ich reakcie sa použije tento súbor ukazovateľov.

Špecifické ciele	Ukazovateľ	Metóda	Východisková hodnota	Cieľ ⁽¹⁾	Ročný odhad pokroku	Frekvencia preskúmania
Podporovať rozvoj a fungovanie jednotného trhu pre vesmírny sektor	vesmírne činnosti v rámci jednotného trhu, ktoré sú v súlade s navrhovanými právnymi predpismi	správy členských štátov	0	100 %	100 % po nadobudnutí účinnosti aktu	ročne
Zabezpečenie sledovateľnosti kozmických objektov a zníženie tvorby kozmického odpadu	počet udalostí veľkého záujmu	prostredníctvom Partnerstva EU-SSST	622 (LEO) 33 (MEO) 101 (GEO)	10 % zníženie	~5 % zníženie ročne	ročne
Zabezpečenie sledovateľnosti kozmických objektov a zníženie tvorby kozmického odpadu	počet úspešných likvidácií na konci životnosti	prostredníctvom Partnerstva EU-SSST	GEO: 60 % LEO: 65 %	90 % pre všetky obežné dráhy	~3 % nárast ročne	ročne

⁽¹⁾ Cieľové hodnoty sa odhadujú na obdobie 10 rokov po nadobudnutí účinnosti aktu, pričom sa zohľadňuje priemerná životnosť komerčných družíc na všetkých obežných dráhach.

Vytvorenie rámca hodnotenia rizík prispôsobeného kybernetickej bezpečnosti vesmírnej infraštruktúry	počet nahlásených závažných kybernetických incidentov, ktoré sa podarilo zmierniť	EUSPA prostredníctvom mechanizmu podávania správ (pre prostriedky vo vlastníctve EÚ); jednotky pre riešenie počítačových bezpečnostných incidentov (CSIRT) / jednotné kontaktné miesta (podľa NIS) a národné centrá monitorovania vesmíru pre ostatné prostriedky	neuvádza sa	50 % zníženie	50 % po nadobudnutí účinnosti právneho predpisu	ročne
Vytvorenie spoločnej metódy na meranie vplyvu vesmírnych činností na životné prostredie	% zastúpenie podielu EÚ na trhu pri vývoji pravidiel pre kategórie environmentálnej stopy výroby	správy členských štátov	0 %	≥51 %	≥51 %	ročne
Vytvorenie spoločnej metódy na meranie vplyvu vesmírnych činností na životné prostredie	% vesmírnych prevádzkovateľov, ktorí podávajú správy o životnom prostredí	správy členských štátov	40 % ⁽²⁾	80 % ⁽³⁾	80 % po vytvorení rámca pravidiel pre kategórie environmentálnej stopy výroby	ročne
Vytvorenie spoločnej metódy na meranie vplyvu vesmírnych činností na životné prostredie	počet kozmických misií integrujúcich štandardizovaný rámec posudzovania životného cyklu	správy členských štátov	neuvádza sa (chýba štandardizovaný rámec posudzovania životného cyklu pre vesmírne činnosti)	80 % ⁽⁴⁾	po vytvorení rámca posudzovania životného cyklu	ročne po vypracovaní rámca
Vytvorenie spoločnej	environmentálna stopa vesmírnych	správy členských	neuvádza sa (chýba spoločná	bude sa monitoro	po vytvorení rámca	ročne po vypracovaní

(2) Vzhľadom na to, že vo viacerých vnútroštátnych právnych predpisoch EÚ týkajúcich sa vesmíru, ako napríklad vo Francúzsku, v Belgicku, Dánsku, vo Fínsku a v Grécku, sa už od prevádzkovateľov vyžaduje, aby na účely získania licencie vypracovali posúdenia vplyvu na životné prostredie.

(3) Vzhľadom na to, že na mikropodniky a univerzity sa môžu vzťahovať výnimky a predstavujú približne 10 – 20 % kozmických misií v Európe.

(4) Tamtiež.

metódy na meranie vplyvu vesmírnych činností na životné prostredie	činností (napr. emisie CO ₂)	štátov	metóda merania)	vať	pravidiel pre kategórie environmentál nej stopy výrobnku, potom ročné ciele zníženia	rámca
---	---	--------	--------------------	-----	--	-------

1.4. Návrh/iniciatíva sa týka:

- ☒ **novej akcie**
- ☐ **novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu⁽⁵⁾**
- ☐ **predĺženia trvania existujúcej akcie**
- ☐ **zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu**

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvej fázy vykonávania iniciatívy

Trinásť členských štátov má právne predpisy týkajúce sa vesmíru a ďalšie členské štáty pripravujú právne predpisy týkajúce sa vesmíru, aby riešili nárast vesmírnych činností a vznik nových komerčných subjektov. Nedostatočná koordinácia a regulačné rozdiely viedli k roztrieštenému právnemu rámcu, ktorý môže viesť k vzniku prekážok pri poskytovaní vesmírnych služieb a vesmírnych údajov na jednotnom trhu.

Bez koordinácie sa budú prostriedky a prístupy k regulácii vesmírnych činností v Únii naďalej diverzifikovať. Navrhovaným nariadením sa teda zavádza cieľená harmonizácia kľúčových požiadaviek na udeľovanie oprávnení na poskytovanie vesmírnych činností a služieb. Kľúčové požiadavky sa týkajú najmä bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti vesmírnych činností. Na operácie a služby vo vesmíre a prevádzku na obežnej dráhe sa vzťahujú obmedzené ustanovenia.

Koherentnou a jednotnou úrovňou ochrany všetkých prostriedkov vesmírnej infraštruktúry sa uľahčuje poskytovanie vesmírnych služieb, voľný pohyb vesmírnych údajov, ktoré boli vygenerované pri používaní takejto vesmírnej infraštruktúry, ako aj schopnosť vesmírnych prevádzkovateľov vykonávať vesmírne činnosti vo viacerých jurisdikciách bez prekážok. Nariadenie by tak prinieslo právnu istotu pre vesmírnych prevádzkovateľov a používateľov v Únii.

Nariadenie sa vzťahuje na všetky prostriedky vypustené na obežnú dráhu po 1. januári 2030. Pre prostriedky, ktoré sú stále vo fáze kritického návrhu, však nariadenie stanovuje prechodné obdobie ďalších 24 mesiacov na dosiahnutie súladu.

Niektoré aspekty, ako napríklad riadenie, by mali byť pripravené na vykonávanie do roku 2030. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby do tohto termínu vymenovali existujúce orgány alebo zriadili nové orgány na vykonávanie úloh stanovených v nariadení a aby vybudovali technické odborné znalosti a kapacity, ktorými sa umožní bezproblémové vykonávanie tohto nariadenia prostredníctvom kvalifikovaných odborných subjektov pre vesmírne činnosti plniacich úlohy technického posudzovania.

⁽⁵⁾ Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Agentúra EÚ pre vesmírny program (ďalej len „agentúra“) by mala na úrovni Únie vytvoriť všetky potrebné štruktúry, vnútorné procesy a postupy na vykonávanie nových povinností, ktoré jej boli nariadením zverené.

Tieto nové povinnosti sa týkajú najmä technického posudzovania s cieľom pomáhať Komisii a podporovať ju pri vykonávaní nových úloh v oblasti udeľovania oprávnení a dohľadu nad vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie prevádzkujúcimi prostriedky vo vlastníctve Únie, registrácie prevádzkovateľov z tretích krajín a dohľadu nad nimi, ako aj vykonávania technických posúdení v prípade členských štátov, ktoré nemajú na svojom území kvalifikované odborné subjekty. Agentúra okrem toho zabezpečuje koordináciu činností siete Únie pre odolnosť vo vesmíre (EUSRN), monitoruje incidenty týkajúce sa prostriedkov vo vlastníctve Únie, riadi vytvorenie a vykonávanie nových schém udeľovania vesmírnej značky Únie a prispieva k rozvoju a vykonávaniu rôznych podporných opatrení, ktoré sa predpokladajú v tomto nariadení.

Agentúra by sa mala pripraviť na výkon svojich nových právomocí v oblasti technického posudzovania, aby pomohla Komisii pri vykonávaní úloh dohľadu, a na zriadenie špecializovaných vnútorných štruktúr na tento účel, ako je napríklad výbor pre zabezpečovanie súladu s predpismi a odvolací výbor.

V čase začiatku uplatňovania nariadenia by už malo byť zavedených niekoľko databáz a súvisiacich nástrojov, najmä úničný register kozmických objektov (URSO) a úničná databáza kontaktných údajov pre upozornenia na udalosti veľkého záujmu.

Európska komisia prostredníctvom delegovaných a/alebo vykonávaných aktov ďalej rozpracuje technické požiadavky potrebné na vykonávanie pravidiel stanovených v tomto nariadení a vydá normalizačné mandáty na vypracovanie harmonizovaných noriem.

Nakoniec sa zavedie súbor podporných opatrení prostredníctvom opatrení na budovanie kapacít, technickej pomoci a financovania s cieľom podporiť a pripraviť členské štáty a vesmírny priemysel na vykonávanie nariadenia a prispieť ku kompenzácii časti možných nákladov na vykonávanie, napríklad pre startupy, rozširujúce sa podniky, malé a stredné podniky a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou.

- 1.5.2. Prínos zapojenia Európskej únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Európskej únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Európskej únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.

Vesmírne činnosti majú silný cezhraničný rozmer, keďže vesmírnu infraštruktúru vyrobenú v jednom členskom štáte často využívajú spoločnosti pôsobiace na celom vnútornom trhu, zatiaľ čo vesmíri prevádzkovatelia musia často získať viacero oprávnení vo viacerých členských štátoch. Vznikajúci nejednotný rámec potenciálne odlišných vnútroštátnych pravidiel môže brániť vytvoreniu konkurencieschopného jednotného trhu s vesmírnymi produktmi, vesmírnymi službami a vesmírnymi údajmi.

Na zvýšenie spoločnej úrovne bezpečnosti, odolnosti a environmentálnej udržateľnosti vesmírnych činností v celej únii sú potrebné spoločné opatrenia na úrovni Únie. To predstavuje jasnú pridanú hodnotu v porovnaní s individuálnymi opatreniami členských štátov, a to 1. vytvorením rovnakých podmienok v celej únii prostredníctvom aproximácie kľúčových požiadaviek v podmienkach udeľovania oprávnení týkajúcich sa bezpečnosti, odolnosti a vplyvu vesmírnych činností na životné prostredie; 2. zabezpečením lepšej koordinácie členských štátov, čím sa zabráni prekryvaniu, duplicite a konfliktom, a to zavedením koherentných mechanizmov na celom vnútornom trhu; 3.

homogénnym zvyšovaním úrovne ochrany vesmírnej infraštruktúry, čím sa posilní jej schopnosť poskytovať vesmírne údaje, ktoré následne umožnia poskytovanie služieb na celom vnútornom trhu; a 4. zabezpečením konzistentnosti pri výpočte vplyvu vesmírnych činností v Únii na životné prostredie.

Spoločný prístup k bezpečným, odolným a udržateľným vesmírnym činnostiam na úrovni Únie by priniesol vesmírnemu sektoru Únie viaceré výhody, pretože by sa ním zabezpečila právna istota, odstránili by sa prekážky pri poskytovaní vesmírnych služieb a vesmírnych údajov, znížilo by sa administratívne zaťaženie a náklady súvisiace s mnohými a rozdielnymi vnútroštátnymi požiadavkami, podporila by sa hospodárska súťaž a ponúkol by sa prístup na väčšie trhy.

Koordinované opatrenia by Únii umožnili riadiť a posilňovať budúce globálne normy týkajúce sa bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti vesmírnych činností, čím by sa Únia stala globálnym normotvorcom v oblasti, ktorá si vyžaduje naliehavé riešenia vznikajúcich rizík spojených s využívaním obežných dráh a kozmického priestoru.

Únia by sa zároveň usilovala o uzavretie dohôd o vzájomnom uznávaní s tretími krajinami, čím by sa zlepšil prístup vesmírneho priemyslu EÚ na trh.

1.5.3. Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti

Toto nariadenie je prvým svojho druhu v oblasti vesmíru, ktorým sa zavádza cieľená harmonizácia kľúčových aspektov pri udeľovaní oprávnení na vykonávanie vesmírnych činností. Zároveň vychádza z niektorých prvkov nového legislatívneho rámca a z poznatkov získaných z vykonávania harmonizačných právnych predpisov Únie pre produkty a služby.

V záujme zachovania a zvýšenia konkurencieschopnosti a inovácie vesmírneho sektora v Únii, najmä pokiaľ ide o startupy, MSP a výskumné inštitúcie, sa nariadenie bude opierať aj o najnovšie legislatívne akty, ako je akt o umelej inteligencii alebo akt o kybernetickej odolnosti.

V tomto duchu a) bude zahŕňať súbor podporných opatrení na pomoc podnikom, najmä startupom, rozširujúcim sa podnikom, MSP a malým podnikom so strednou trhovou kapitalizáciou, pri plnení opatrení stanovených v tomto nariadení, okrem iného vrátane koučingu a mentoringu, technickej pomoci a podpory vývoja nových technologických riešení; b) zakotví proporionalitu v pravidlách, pričom sa predpokladajú miernejšie režimy založené na rôznych kritériách, ako je veľkosť vesmírneho prevádzkovateľa, kritickosť kozmickej misie, použitý vesmírny prostriedok alebo obežná dráha.

1.5.4. Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi

V nariadení sa stanovujú kľúčové spoločné a minimálne požiadavky na bezpečnosť, odolnosť a environmentálne aspekty vesmírnych činností pre vesmírnych prevádzkovateľov Únie, ako aj pre prevádzkovateľov usadených v tretích krajinách, ktorí poskytujú vesmírne údaje v Únii.

Toto nariadenie zároveň vychádza z určitých základných prvkov nového legislatívneho rámca, ako sú notifikované osoby, posudzovania zhody a vypracovanie harmonizovaných noriem, ktoré sú však prispôsobené a upravené potrebám oblasti vesmíru, pričom sa zohľadňuje postupný prístup k regulácii v tejto oblasti.

Návrh by vychádzal zo štruktúr a mechanizmov vytvorených v súvislosti s inými právnymi predpismi o odolnosti a kybernetickej bezpečnosti, ako je smernica 2022/2555 (smernica NIS2) a smernica 2022/2557 (smernica CER), a zabezpečil by koordináciu s nimi.

Pokiaľ ide o environmentálnu udržateľnosť, začlenenie zásad posudzovania životného cyklu (LCA) do vesmírnych činností odráža hlavný cieľ Únie, ktorým je dosiahnutie väčšej udržateľnosti a environmentálnej zodpovednosti vo vesmírnom sektore.

Prvoradým sa stáva zabezpečenie súladu s nariadením o ekodizajne udržateľných výrobkov [(EÚ) 2024/1781)], ktorým sa bude vyžadovať digitálny pas výrobku pre produkty regulované týmto nariadením, čo je teda potenciálne uplatniteľné aj na vesmírne činnosti. Pri regulácii produktov, ktoré ovplyvňujú tieto činnosti, sa zohľadnia špecifické ciele a obmedzenia vesmírnych činností.

Začlenením posudzovania životného cyklu do projektov súvisiacich s vesmírom prostredníctvom používania spoločnej metódy [na základe odporúčania Komisie o environmentálnej stope výrobku a metódach environmentálnej stopy výrobku C(2021) 9332 final] sa uľahčuje dodržiavanie regulačných rámcov a zlepšuje posudzovanie udržateľnosti a zverejňovanie informácií o udržateľnosti, čím sa posilňuje zosúladenie s cieľmi VFR a podporujú synergie s inými nástrojmi zameranými na udržateľný a zodpovedný rozvoj vesmírnych činností Únie.

1.5.5. Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia

Riadenie oblastí činnosti pridelených agentúre sa zhoduje s jej existujúcim mandátom a všeobecnými úlohami. Tieto oblasti činnosti si však budú vyžadovať špecifické profily alebo nové úlohy, ktoré nie je možné plne pokryť existujúcimi zdrojmi agentúry alebo vyriešiť ich prerozdelením.

V prípade niektorých horizontálnych úloh (napr. administratívna podpora, právne poradenstvo, riadenie zmlúv) by agentúra mohla využiť existujúce zdroje, čo by prinieslo zvýšenie efektívnosti. Vytvorí sa aj synergie s existujúcimi vnútornými technickými štruktúrami (napr. zabezpečené informačné prostredie na výmenu utajovaných informácií s centrami členských štátov na monitorovanie bezpečnosti).

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

☐ **obmedzené trvanie**

☐ v platnosti od [DD/MM]RRRR do [DD/MM]RRRR

☐ finančný vplyv na viazané rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR a na platobné rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR.

☒ **neobmedzené trvanie**

Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od roku 2030 do roku 2031

a potom bude vykonávanie pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánované metódy plnenia rozpočtu⁽⁶⁾

☒ **Priame riadenie** na úrovni Komisie

⁽⁶⁾ Vysvetlenie metód plnenia rozpočtu a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovom sídle BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

- ☒ prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie
- ☐ prostredníctvom výkonných agentúr
- ☐ **Zdieľané riadenie** s členskými štátmi
- ☐ **Nepriame riadenie**, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:
 - ☐ tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,
 - ☐ medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'zte),
 - ☐ Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,
 - ☐ subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,
 - ☐ verejnoprávne subjekty,
 - ☐ súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ sú im poskytnuté primerané finančné záruky,
 - ☐ súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktorým sú poskytnuté primerané finančné záruky,
 - ☐ subjekty alebo osoby poverené vykonávaním osobitných akcií v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte,
 - ☐ subjekty usadené v členskom štáte, spravované súkromným právom členského štátu alebo právom Únie, ktoré môžu byť v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach poverené implementáciou finančných prostriedkov Únie alebo rozpočtových záruk, pokiaľ sú takéto subjekty kontrolované verejnoprávnymi subjektmi alebo súkromnoprávnymi subjektmi poverenými vykonávaním verejnej služby a sú im poskytnuté primerané finančné záruky v podobe spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti zo strany kontrolných subjektov alebo rovnocenné finančné záruky, ktoré môžu byť v prípade každej akcie obmedzené na maximálnu sumu podpory Únie.

Poznámky

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Zásady monitorovania a predkladania správ

Nariadenie sa bude pravidelne prehodnocovať do piatich rokov od nadobudnutia účinnosti a potom každých päť rokov. Okrem toho Európska komisia a agentúra vykonávajú niekoľko monitorovacích činností pri priebežnom hodnotení účinnosti a efektívnosti opatrení v rámci monitorovania kontroly uplatňovania opatrení vrátane dohľadu a analýzy nových aspektov súvisiacich s uplatňovaním požiadaviek.

Špecifické ciele a zodpovedajúce ukazovatele sa budú monitorovať každoročne.

Európska komisia konkrétne vykoná krátkodobé hodnotenie s cieľom posúdiť výkonnosť agentúry v súvislosti s jej úlohami podľa tohto nariadenia. Európska komisia bude predkladať Európskemu parlamentu a Rade správy o zisteniach vyplývajúcich z hodnotenia.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Opodstatnenie navrhovaných metód plnenia rozpočtu, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly

V nariadení sa stanovujú nové hmotnoprávne požiadavky týkajúce sa vesmírnych činností v celej Únii, pričom sa zabezpečuje spravodlivá hospodárska súťaž medzi účastníkmi trhu na vnútornom trhu. Tieto nové pravidlá si vyžadujú mechanizmus konzistentnosti pre cezhraničné uplatňovanie povinností vyplývajúcich z tohto nariadenia, ako aj priamy dohľad a právomoci na presadzovanie práva pre Európsku komisiu a úlohy technického posudzovania pre agentúru.

Na riešenie týchto nových úloh je potrebné primerane zabezpečiť zdroje útvarov Európskej komisie a agentúry⁽⁷⁾. Odhaduje sa, že presadzovanie a úspešné vykonávanie nového nariadenia si v rámci Európskej komisie vyžiada tri ekvivalenty plného pracovného času (na úlohy dohľadu a rozhodnutia).

Odhaduje sa, že prípravné činnosti plánované počas počiatočnej fázy do konca roku 2027 si vyžadujú dva ekvivalenty plného pracovného času, ktoré budú potrebné navyše k zdrojom dostupným v súčasnom viacročnom finančnom rámci (2021 – 2027).

2.2.2. Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie

Nariadením sa stanovujú základy jednotného trhu pre vesmír. Viaceré a rôznorodé vnútroštátne regulačné prístupy môžu viesť k fragmentácii vnútorného trhu, čo sťažuje spoločnostiam pôsobiacim v oblasti vesmíru orientáciu a uplatňovanie rozdielnych právnych rámcov.

Nariadením sa harmonizuje niekoľko kľúčových požiadaviek pri udeľovaní oprávnení a registrácii vesmírnych činností (technické pravidlá v oblasti bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti vesmírnych činností) a na tento účel sa stanovuje štruktúra riadenia.

Cieľom tohto prístupu je vytvoriť právnu istotu, odstrániť cezhraničné prekážky a znížiť administratívne zaťaženie a náklady vyplývajúce z viacerých rozdielnych vnútroštátnych požiadaviek. Zjednodušil by sa ním spôsob fungovania vesmírnych prevádzkovateľov v Únii, najmä pre nové komerčné subjekty. S cieľom predísť riziku taktizovania pri výbere súdu a zabezpečiť konzistentné uplatňovanie nového regulačného rámca sa Európskej komisii pridelia nové právomoci v oblasti dohľadu a presadzovania práva, zatiaľ čo agentúra získa právomoci pomáhať Komisii vykonávaním činností technického posudzovania. S cieľom znížiť riziko administratívnej záťaže pre odvetvie sa plánuje zjednodušený režim pre startupy, MSP a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou. Okrem toho sa na podporu odvetvia vesmíru pri vykonávaní nariadenia predpokladajú osobitné podporné opatrenia na kompenzáciu časti možných nákladov na jeho vykonávanie v tomto odvetví, najmä pre startupy a MSP.

⁽⁷⁾ Odhaduje sa, že agentúra bude od roku 2028 potrebovať 17 ekvivalentov plného pracovného času na riadenie nových úloh a agentúra ENISA jeden ekvivalent plného pracovného času takisto od roku 2028. Medzi nové úlohy agentúry patrí vypracovanie schémy udeľovania vesmírnej značky Únie pre vesmírne činnosti a riadenie činností súvisiacich s technickými posúdeniami na podporu Komisie pri udeľovaní oprávnení a dohľade nad vesmírnymi prevádzkovateľmi Únie prevádzkujúcimi prostriedky vo vlastníctve Únie, prevádzkovateľmi z tretích krajín a medzinárodnými organizáciami, ako aj vykonávanie vyšetrovacích právomocí v tejto súvislosti (kontroly, vyšetrovania). Prevádzkové náklady spojené s novými úlohami agentúry sa budú financovať prostredníctvom systému registračných poplatkov, pokút a penále ukladaných vesmírnym prevádzkovateľom (z EÚ aj mimo nej). Takýto systém nepokryje náklady agentúry spojené so zamestnancami a prevádzkové náklady na značky.

- 2.2.3. Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)

neuplatňuje sa

- 2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Na dodatočné rozpočtové prostriedky potrebné pre toto nariadenie sa budú vzťahovať existujúce opatrenia na predchádzanie podvodom uplatniteľné na Európsku komisiu a na agentúry Únie.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

Existujúce rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP ⁽⁸⁾	krajín EZVO ⁽⁹⁾	kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov ⁽¹⁰⁾	iných tretích krajín	iné pripísané príjmy
	[XX.YY.YY .YY]	DRP/NRP	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE
	[XX.YY.YY .YY]	DRP/NRP	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE
	[XX.YY.YY .YY]	DRP/NRP	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE

Požadované nové rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky
----------------------	----------------------	------------------	-----------

⁽⁸⁾ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky / NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

⁽⁹⁾ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

⁽¹⁰⁾ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálni kandidáti zo západného Balkánu.

finančného rámca	Číslo	DRP/NRP	krajín EZVO	kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov	iných tretích krajín	iné pripísané príjmy
	[XX.YY.YY .YY]	DRP/NRP	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE
	[XX.YY.YY .YY]	DRP/NRP	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE
	[XX.YY.YY .YY]	DRP/NRP	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

- ☒ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov
- ☐ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto operačných rozpočtových prostriedkov:

3.2.1.1. Rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca		Číslo					
GR: <.....>		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR SPOLU 2021 – 2027	
Operačné rozpočtové prostriedky							
Rozpočtový riadok	Závazky	(1a)					0,000

	Platby	(2a)					0,000
Rozpočtový riadok	Závazky	(1b)					0,000
	Platby	(2b)					0,000
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov ⁽¹¹⁾							
Rozpočtový riadok		(3)					0,000
Rozpočtové prostriedky pre GR <....>	Závazky	=1a+1b+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Platby	=2a+2b+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
			Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR SPOLU 2021 – 2027
Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU	Závazky	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Platby	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Rozpočtové prostriedky v rámci OKRUHU <....> viacročného finančného rámca	Závazky	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Platby	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

⁽¹¹⁾ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky na podporu vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

GR: <.....>			Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR SPOLU 2021 – 2027
Operačné rozpočtové prostriedky							
Rozpočtový riadok	Závazky	(1a)					0,000
	Platby	(2a)					0,000
Rozpočtový riadok	Závazky	(1b)					0,000
	Platby	(2b)					0,000
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov ⁽¹²⁾							
Rozpočtový riadok		(3)					0,000
Rozpočtové prostriedky pre GR <....>	Závazky	=1a+1b+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Platby	=2a+2b+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
GR: <.....>			Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR SPOLU 2021 – 2027
Operačné rozpočtové prostriedky							
Rozpočtový riadok	Závazky	(1a)					0,000
	Platby	(2a)					0,000

⁽¹²⁾ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky na podporu vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

Rozpočtový riadok	Závazky	(1b)					0,000
	Platby	(2b)					0,000
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov ⁽¹³⁾							
Rozpočtový riadok		(3)					0,000
Rozpočtové prostriedky pre GR <....>	Závazky	=1a+1b+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Platby	=2a+2b+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
			Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR SPOLU 2021 – 2027
Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU	Závazky	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Platby	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Rozpočtové prostriedky v rámci OKRUHU <....> viacročného finančného rámca	Závazky	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Platby	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
			Rok	Rok	Rok	Rok	VFR SPOLU

⁽¹³⁾ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky na podporu vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

			2024	2025	2026	2027	2021 – 2027
Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU (všetky operačné okruhy)	Závázky	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Platby	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU (všetky operačné okruhy)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Rozpočtové prostriedky V rámci okruhov 1 až 6 viacročného finančného rámca SPOLU (referenčná suma)	Závázky	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Platby	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Okruh viacročného finančného rámca		7			„Administratívne výdavky“ ^{“(14)”}		
GR: DEFIS			Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR SPOLU 2021 – 2027
Ľudské zdroje			0,000	0,000	0,000	0,376	0,376
Ostatné administratívne výdavky			0,000	0,000	0,000	0,050	0,050
GR DEFIS SPOLU	Rozpočtové prostriedky		0,000	0,000	0,000	0,426	0,426
GR: <.....>			Rok	Rok	Rok	Rok	VFR SPOLU

⁽¹⁴⁾ Potrebné rozpočtové prostriedky by sa mali stanoviť na základe údajov o ročných priemerných nákladoch, ktoré sú k dispozícii na príslušných webových stránkach BUDGpedia.

		2024	2025	2026	2027	2021 – 2027
Ľudské zdroje		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostatné administratívne výdavky		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
GR <.....> SPOLU	Rozpočtové prostriedky	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU	(Závazky spolu = Platby spolu)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,426

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR SPOLU 2021 – 2027
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 7⁽¹⁵⁾	Závazky	0,000	0,000	0,000	0,426	0,426
viacročného finančného rámca SPOLU	Platby	0,000	0,000	0,000	0,426	0,426

3.2.2. Odhadované výstupy financované z operačných rozpočtových prostriedkov (v prípade decentralizovaných agentúr nevypĺňať)

viazané rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Uviesť ciele a			Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Zadajte toľko rokov, koľko je potrebné na zobrazenie trvania vplyvu (pozri oddiel 1.6)	SPOLU
-------------------	--	--	-------------	-------------	-------------	-------------	---	-------

⁽¹⁵⁾ Po roku 2027 sa navrhuje, aby sa odhadované náklady na návrh financovali prostredníctvom nasledujúceho viacročného finančného rámca bez toho, aby bola dotknutá dohoda o viacročnom finančnom rámci a programoch.

výstupy ↓	VÝSTUPY																	
	Druh ⁽¹⁶⁾	Priemerné náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Spolu Počet	Spolu Náklady
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 1 ⁽¹⁷⁾ : [...]																		
– Výstup																		
– Výstup																		
– Výstup																		
Špecifický cieľ č. 1 medzisúčtet																		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 2...																		
– Výstup																		
Špecifický cieľ č. 2 medzisúčtet																		
SPOLU																		

3.2.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

- ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov
- ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto administratívnych rozpočtových prostriedkov:

3.2.3.1. Rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu

⁽¹⁶⁾ Výstupy sú produkty, ktoré sa majú dodať, a služby, ktoré sa majú poskytnúť (napr.: počet financovaných výmen študentov, vybudované cesty v km atď.).

⁽¹⁷⁾ Ako je uvedené v bode 1.4.2. „Špecifický(-é) cieľ (ciele)..."

SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR SPOLU 2021 – 2027
OKRUH 7					
Ľudské zdroje	0,000	0,000	0,000	0,376	0,376
Ostatné administratívne výdavky	0,000	0,000	0,000	0,050	0,050
Medzisúčet OKRUHU 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,426
Mimo OKRUHU 7					
Ľudské zdroje	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostatné administratívne výdavky	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Medzisúčet mimo OKRUHU 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
SPOLU	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.3. Celkové rozpočtové prostriedky

SPOLU SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY + VONKAJŠIE PRIPÍSANÉ PRÍJMY	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR SPOLU 2021 – 2027
OKRUH 7					

Ľudské zdroje	0,000	0,000	0,000	0,376	0,376
Ostatné administratívne výdavky	0,000	0,000	0,000	0,050	0,050
Medzisúččet OKRUHU 7	0,000	0,000	0,000	0,426	0,426
Mimo OKRUHU 7					
Ľudské zdroje	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostatné administratívne výdavky	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Medzisúččet mimo OKRUHU 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
SPOLU	0,000	0,000	0,000	0,426	0,426

Rozpočtové prostriedky potrebné na ľudské zdroje a na ostatné administratívne výdavky budú pokryté rozpočtovými prostriedkami GR, ktoré už boli pridelené na riadenie akcie a/alebo boli prerozdelené v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

3.2.4. Odhadovaná potreba ľudských zdrojov

- ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.
- ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto ľudských zdrojov:

3.2.4.1. Financovaná zo schváleného rozpočtu

odhady sa vyjadrujú v ekvivalente plného pracovného času⁽¹⁸⁾

⁽¹⁸⁾ Pod tabuľkou spresnite, koľko ekvivalentov plného pracovného času v rámci uvedeného počtu je už pridelených na riadenie akcie a/alebo môže byť prerozdelených v rámci vášho GR a aké sú vaše čisté potreby

SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027
Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)					
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)		0	0	0	2
20 01 02 03 (delegácie EÚ)		0	0	0	0
01 01 01 01 (nepriamy výskum)		0	0	0	0
01 01 01 11 (priamy výskum)		0	0	0	0
Iné rozpočtové riadky (uved'te)		0	0	0	0
Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času)					
20 02 01 (ZZ, VNE z celkového finančného krytia)		0	0	0	0
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE a PED v delegáciách EÚ)		0	0	0	0
Riadok administratívnej podpory [XX.01.YY.YY]	– ústredie	0	0	0	0
	– delegácie EÚ	0	0	0	0
01 01 01 02 (ZZ, VNE – nepriamy výskum)		0	0	0	0
01 01 01 12 (ZZ, VNE – priamy výskum)		0	0	0	0
Iné rozpočtové riadky (uved'te) – Okruh 7		0	0	0	0
Iné rozpočtové riadky (uved'te) – Mimo okruhu 7		0	0	0	0

SPOLU	0	0	0	2
--------------	----------	----------	----------	----------

3.2.4.3. Celková potreba ľudských zdrojov

SPOLU SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY + VONKAJŠIE PRIPÍSANÉ PRÍJMY		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027
Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)					
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)		0	0	0	2
20 01 02 03 (delegácie EÚ)		0	0	0	0
01 01 01 01 (nepriamy výskum)		0	0	0	0
01 01 01 11 (priamy výskum)		0	0	0	0
Iné rozpočtové riadky (uveďte)		0	0	0	0
Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času)					
20 02 01 (ZZ, VNE z celkového finančného krytia)		0	0	0	0
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE a PED v delegáciách EÚ)		0	0	0	0
Riadok administratívnej podpory [XX.01.YY.YY]	– ústredie	0	0	0	0
	– delegácie EÚ	0	0	0	0
01 01 01 02 (ZZ, VNE – nepriamy výskum)		0	0	0	0

01 01 01 12 (ZZ, VNE – priamy výskum)	0	0	0	0
Iné rozpočtové riadky (uved'te) – Okruh 7	0	0	0	0
Iné rozpočtové riadky (uved'te) – Mimo okruhu 7	0	0	0	0
SPOLU	0	0	0	2

Zamestnanci potrební na vykonávanie návrhu (v ekvivalentoch plného pracovného času):

	Potreby pokryté súčasnými zamestnancami, ktorí sú k dispozícii v útvaroch Komisie	Výnimoční dodatoční zamestnanci*		
		Financování z okruhu 7 alebo Výskum	Financování z riadka BA	Financování z poplatkov
Pracovné miesta uvedené v pláne pracovných miest	2		Neuplatňuje sa.	
Externí zamestnanci (ZZ, VNE, DAZ)				

Opis úloh, ktoré majú vykonávať:

Úradníci zamestnanci	a dočasní	Začatie úvodných koordinačných činností potrebných na zabezpečenie prípravy viacerých stretnutí, návrhov správ a politických prác na vytvorenie a vykonanie všetkých vnútorných štruktúr, procesov a postupov potrebných na plnenie nových povinností, ktoré agentúre vyplývajú z aktu o vesmíre. Tieto úvodné činnosti môžu zahŕňať aj prípravné práce potrebné na začatie vývoja a vykonávania niektorých digitálnych riešení a súvisiacich nástrojov, ktoré sa predpokladajú v akte o vesmíre.
Externí zamestnanci		

3.2.5. Prehľad odhadovaného vplyvu na investície súvisiace s digitálnymi technológiami

Povinné: v nasledujúcej tabuľke by mal byť uvedený najlepší odhad investícií súvisiacich s digitálnymi technológiami, ktoré sú súčasťou návrhu/iniciatívy.

Vo výnimočných prípadoch, ak je to potrebné na účely vykonávania návrhu/iniciatívy, by sa v určenom riadku mali uviesť rozpočtové prostriedky okruhu 7.

Rozpočtové prostriedky okruhov 1 – 6 by sa mali uvádzať ako „Výdavky na operačné programy v oblasti politiky IT“. Tieto výdavky sa týkajú operačného rozpočtu, ktorý sa má použiť na opätovné použitie/nákup/vývoj IT platforiem/nástrojov priamo spojených s vykonávaním iniciatívy a investíciami, ktoré s nimi súvisia (napr. licencie, štúdie, uchovávanie údajov atď.). Informácie uvedené v tejto tabuľke by mali byť v súlade s podrobnými údajmi uvedenými v oddiele 4 „Digitálne rozmery“.

Digitálne a IT rozpočtové prostriedky SPOLU	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	VFR SPOLU 2021 – 2027
OKRUH 7					
IT výdavky (organizácie)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Medzisúčet OKRUHU 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Mimo OKRUHU 7					
Výdavky na operačné programy v oblasti politiky IT	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Medzisúččet mimo OKRUHU 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
SPOLU	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

Návrh/iniciatíva:

- ☒ môže byť v plnej miere financovaná prerozdelením v rámci príslušného okruhu viacročného finančného rámca (VFR).
- ☐ si vyžaduje použitie nepridelenej rezervy v rámci príslušného okruhu VFR a/alebo použitie osobitných nástrojov vymedzených v nariadení o VFR.
- ☐ si vyžaduje revíziu VFR.

3.2.7. Príspevky od tretích strán

Návrh/iniciatíva:

- ☒ nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami
- ☐ zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Spolu
Uveďte spolufinancujúci subjekt					
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU					

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

- ☒ Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.
- ☐ Návrh/iniciatíva má tento finančný vplyv na príjmy:
- ☐ vplyv na vlastné zdroje
 - ☐ vplyv na iné príjmy
 - ☐ uveďte, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový riadok príjmov:	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v bežnom	Vplyv návrhu/iniciatívy ⁽¹⁹⁾			
		Rok	Rok	Rok	Rok

⁽¹⁹⁾ Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odčítaní 20 % na náklady na výber.

	rozpočtovom roku	2024	2025	2026	2027
Článok					

V prípade pripísaných príjmov uveďte príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

[...]

Ďalšie poznámky (napr. spôsob/vzorec použitý na výpočet vplyvu na príjmy alebo akékoľvek ďalšie informácie).

[...]

4. DIGITÁLNE ROZMERY

4.1. Požiadavky digitálneho významu

V legislatívnom návrhu sa predpokladá vývoj a vykonanie viacerých digitálnych riešení a súvisiacich nástrojov s cieľom podporiť členské štáty a pomôcť vesmírnemu priemyslu so včasným vykonávaním tohto aktu. Využívanie digitálnych riešení má uľahčiť viaceré činnosti, ako je spracovanie údajov (zber, správa, uchovávanie), monitorovanie a sledovanie činností, podávanie správ a vykonávanie analýz a uľahčiť interakciu medzi príslušnými zainteresovanými stranami:

Opis požiadavky	Dotknuté kategórie zainteresovaných strán	Ovplyvnený(-é) proces(-y)
Register kozmických objektov (URSO) je digitálny register, ktorý sa bude používať na zhromažďovanie, spracovanie a výmenu údajov týkajúcich sa registrovaných vesmírnych prevádzkovateľov oprávnených prevádzkovať a poskytovať vesmírne služby v Únii.	Agentúra EÚ pre vesmírny program, poskytovatelia vesmírnych služieb z tretích krajín	zriadenie a správa digitálneho registra
Únijná databáza kontaktných údajov pre upozornenia na udalosti veľkého záujmu je digitálne riešenie, ktoré sa bude používať na zhromažďovanie, spracovanie a výmenu údajov týkajúcich sa kontaktných údajov príslušných pracovníkov zodpovedných za činnosti na predchádzanie kolíziám a opätovný vstup do atmosféry, ktoré nahlásili prevádzkovatelia kozmických lodí pôsobiaci v Únii.	Agentúra EÚ pre vesmírny program, poskytovatelia vesmírnych služieb z EÚ a tretích krajín	vytvorenie a správa digitálnej databázy
Jednotný informačný portál je digitálna platforma, ktorá sa bude používať na zber, spracovanie a výmenu údajov s cieľom poskytovať určitý počet služieb na riadenie procesu udeľovania licencií na vykonávanie vesmírnych činností na vnútroštátnej úrovni.	Európska komisia, Agentúra EÚ pre vesmírny program, členské štáty, poskytovatelia vesmírnych služieb EÚ	zriadenie a správa digitálnej platformy

Elektronické osvedčenie o sledovateľnosti sa vydá poskytovateľom vesmírnych služieb na potvrdenie zhody kozmických objektov s požiadavkami nariadenia na účely ich používania v Únii.	Agentúra EÚ pre vesmírny program, poskytovateľa vesmírnych služieb	zriadenie a správa digitálneho riešenia
Databáza environmentálnej stopy je verejná digitálna databáza, ktorá sa bude používať na zber a spracovanie údajov. Takisto sa prostredníctvom nej sprístupnia verejnosti údaje potrebné na výpočet environmentálnej stopy.	Európska komisia, Agentúra EÚ pre vesmírny program, členské štáty, poskytovateľa vesmírnych služieb EÚ	zriadenie a správa digitálnej databázy

4.2. Údaje

1. Register kozmických objektov (URSO): V registri URSO sa budú zhromažďovať a spracúvať informácie o poskytovateľoch vesmírnych služieb, ktorí sú oprávnení alebo registrovaní na prevádzku a poskytovanie vesmírnych služieb v EÚ. Správa údajov sa zosúladí s Európskou dátovou stratégiou, pričom sa bude klásť dôraz na bezpečné zdieľanie, opakované použitie a minimálnu duplicitu prostredníctvom zásady „jedenkrát a dost“. Agentúra zriadi a bude riadiť register URSO, čím zabezpečí transparentnosť a konzistentné presadzovanie vo všetkých členských štátoch.
2. Úijná databáza kontaktných údajov pre upozornenia na udalosti vysokého záujmu: táto databáza bude obsahovať kontaktné údaje pracovníkov zodpovedných za činnosti súvisiace s predchádzaním kolíziám a opätovným vstupom do atmosféry. Bude navrhnutá tak, aby spĺňala štandardné formáty údajov a zabezpečovala ich ochranu. V súlade so zásadou „jedenkrát a dost“ sa v nej budú opakovane používať existujúce overené kontaktné údaje, aby sa minimalizovali nadbytočné záznamy. Pri zmene prevádzkových povinností zašlú poskytovatelia vesmírnych služieb agentúre aktualizované záznamy, ktoré umožnia včasné varovanie a koordináciu reakcie.
3. Jednotný informačný portál: týmto portálom sa zefektívni postup udeľovania oprávnení na vesmírne činnosti. Bude založený na spoločných dátových normách na bezproblémovú integráciu s existujúcimi systémami. Zásadou „jedenkrát a dost“ sa znižuje počet duplicitných žiadostí o informácie, zatiaľ čo pravidelnou výmenou údajov iniciovanou žiadosťami o udelenie licencie alebo ich aktualizáciami sa zabezpečí, aby orgány, agentúra a prevádzkovatelia mohli účinne sledovať pokrok pri udeľovaní licencií.
4. Elektronické osvedčenie: elektronickým osvedčením sa potvrdzuje, že poskytovateľ vesmírnych služieb dodržiava nariadenie, a obsahuje technické špecifikácie. V súlade s Európskou dátovou stratégiou sa agentúra bude snažiť využívať existujúce údaje z registrov a licencií, aby sa zabránilo duplicitě. Osvedčenie sa vydá, keď prevádzkovateľ splní požiadavky vyplývajúce z nariadenia.

5. Databáza environmentálnej stopy: databáza environmentálnej stopy bude poskytovať vysokokvalitné údaje o inventarizačnej analýze životného cyklu v súlade s normami EÚ, ktorými sa podporia štúdie environmentálnej stopy výrobkov a organizácií v oblasti vesmíru. V súlade s Európskou dátovou stratégiou sa ňou podporuje opakované použitie údajov, interoperabilita a transparentnosť a zabezpečuje sa súlad s cieľmi udržateľnosti. Databáza sa riadi zásadou „jedenkrát a dost“ a minimalizuje sa ňou redundancia integráciou existujúcich súborov údajov. Údaje poskytujú zainteresované strany z odvetvia, výskumné inštitúcie a orgány, pričom prístup k nim má verejnosť vrátane podnikov a tvorcov politik na účely regulačného podávania správ a posúdení udržateľnosti. Výmena sa iniciuje na základe povinností dodržiavania predpisov a dobrovoľného posudzovania vplyvu na životné prostredie, pričom sa uskutočňuje pravidelne alebo podľa potreby.

4.3. Digitálne riešenia

Digitálne riešenia plánované v súvislosti s nariadením:

- register kozmických objektov (URSO), digitálna platforma zriadená a spravovaná agentúrou, ktorá obsahuje zoznam zaregistrovaných poskytovateľov vesmírnych služieb oprávnených prevádzkovať a poskytovať vesmírne služby v Únii;
- úijná databáza kontaktných údajov pre upozornenia na udalosti veľkého záujmu, digitálny register zriadený a spravovaný agentúrou, ktorý obsahuje kontaktné údaje príslušných pracovníkov zodpovedných za činnosti súvisiace s predchádzaním kolíziám a opätovným vstupom do atmosféry, ktoré nahlásili prevádzkovatelia kozmických lodí;
- jednotný informačný portál, digitálna platforma zriadená a spravovaná Európskou komisiou s podporou agentúry, ktorá poskytuje určitý počet služieb na riadenie procesu udeľovania licencií na vykonávanie vesmírnych činností na vnútroštátnej úrovni (prístup „jedného kontaktného miesta“), zabezpečuje administratívne zjednodušenie a zefektívnenie postupov dodržiavania predpisov, najmä pre startupy, rozširujúce sa podniky, MSP a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou, a interoperabilitu medzi vnútroštátnou úrovňou a úrovňou EÚ;
- elektronické osvedčenie sledovateľnosti, digitálny certifikát, ktorý agentúra vydáva poskytovateľom vesmírnych služieb na potvrdenie zhody kozmických objektov s požiadavkami stanovenými v nariadení na účely ich používania v Únii;
- PEFCR4Space Calculator, nástroj na výpočet environmentálnej stopy činností súvisiacich s vesmírom podľa usmernení a noriem pravidiel kategórie environmentálnej stopy pre vesmírny sektor;
- PEFCR4Space Helpdesk, služba poskytujúca podporu a poradenstvo používateľom pri implementácii pravidiel kategórie environmentálnej stopy výrobkov špeciálne navrhnutá pre vesmírny priemysel, ktorá im pomáha pri riešení akýchkoľvek problémov alebo otázok, s ktorými sa môžu stretnúť;
- verejná databáza environmentálnej stopy zhromažďuje údaje o inventarizačnej analýze životného cyklu potrebné na posúdenie environmentálnej stopy vo vesmírnom sektore.

4.4. Posúdenie interoperability

- register kozmických objektov (URSO): Registrom URSO sa bude podporovať cezhraničná interoperabilita uplatňovaním spoločných regulačných rámcov a technických noriem, čo agentúre umožní registrovať údaje o licenciách

a monitorovaní. Mohol by využívať riešenia interoperabilnej Európy, ako sú normalizované identifikátory údajov;

– úijná databáza kontaktných údajov pre upozornenia na udalosti s vysokým záujmom: Táto databáza zabezpečí okamžitú cezhraničnú komunikáciu v prípade kolízie alebo opätovného vstupu do atmosféry, pričom bude využívať harmonizované formáty údajov pre kontaktné údaje a výstražné protokoly. Týmto opatrením sa zefektívni koordinácia v prípade mimoriadnych situácií medzi zainteresovanými stranami z EÚ a tretími krajinami, pričom riešenia interoperabilnej Európy v oblasti metadát a autentifikácie pomôžu normalizovať záznamy;

– jednotný informačný portál: Tento portál má byť navrhnutý tak, aby umožňoval bezproblémovú interakciu medzi viacerými systémami EÚ a vnútroštátnymi systémami a podporoval interoperabilitu prostredníctvom normalizovaných formátov výmeny údajov, protokolov a jednotného digitálneho rozhrania s cieľom znížiť administratívne zaťaženie;

– elektronické osvedčenie: Bude využívať interoperabilné digitálne podpisy a normalizované dátové polia na zabezpečenie súladu.

– databáza environmentálnej stopy: Databáza environmentálnej stopy Únie podporuje cezhraničné digitálne verejné služby tým, že umožňuje normalizovanú výmenu údajov o vplyve na životné prostredie medzi subjektmi a verejnými orgánmi EÚ. Zvyšuje cezhraničnú interoperabilitu prostredníctvom právneho, sémantického a technického zosúladenia, pričom využíva riešenia interoperabilnej Európy, ako sú normy pre metadátá a výmena údajov založená na API. Medzi hlavné prekážky patria regulačné rozdiely, nejednotnosť formátov údajov a problémy technickej integrácie. Toto posúdenie je v súlade s nariadením (EÚ) 2024/903 (akt o interoperabilnej Európe) a podporuje ciele EÚ v oblasti Zelenej dohody a obehového hospodárstva.

4.5. Opatrenia na podporu digitálneho vykonávania

V legislatívnom návrhu sa predpokladá vývoj a vykonanie viacerých digitálnych riešení a súvisiacich nástrojov s cieľom podporiť členské štáty a pomôcť vesmírnemu priemyslu so včasným vykonávaním tohto aktu.

Tieto digitálne riešenia sa budú používať na zhromažďovanie, spracovanie a výmenu údajov týkajúcich sa rôznych oblastí, na ktoré sa vzťahuje návrh (bezpečnosť, odolnosť a environmentálna udržateľnosť), ako aj na postup udeľovania oprávnení na vykonávanie vesmírnych činností na vnútroštátnej úrovni a registráciu prevádzkovateľov z tretích krajín na úrovni Únie. Európska komisia a agentúra budú zohrávať priamu a aktívnu úlohu pri vývoji a riadení týchto digitálnych riešení.